

MEDNARODNA SKUPNOST IN VOJNA V BOSNI IN HERCEGOVINI

Britanci ubili Hrvata

Po hrvaškem napadu na konvoj s pomočjo so modre čelade udarile nazaj - Na atenskem vrhu Nata o ruskih in vzhodnoevropskih vojaki za Bosno

Vojaki HVO pretepaajo muslimanskega mladeniča (Foto: AP)

NOVI TRAVNIK, ATE-NE. Polozaj na vseh frontah v Bosni in Hercegovini se je v petek nevarno poslabšal, potem ko so britanski vojaki iz sil Združenih narodov zjutraj ustrelili dva hrvaška vojaka. V bližini Novega Travnika so hrvatske sile streljale na konvoj s pomočjo za Muslimane, za dele prve od dvesto tovarnjakov in ubile dva voznika. Tretji hrvaški napadalec naj bi po zadnjih poročilih pobegnil z izstreljevalcem granat na ramenih. »Zaradi incidenta se ne bomo umaknili iz Bosne,« so v petek zatrjevali vsi najvišji britanski politiki, v londonskem parlamentu pa menijo, da je popolna vpletenost vojakov ZN v bosanski konflikt samo še vprašanje časa. Tudi v okolici Gorazda, v zadnji muslimanski trdnjavi v vzhodni Bo-

sni, so potekali hudi boji. V zadnjih 24 urah naj bi tam po poročilih sarajevskega radia padlo 17 ljudi, mednarodna mirovna posrednika Owen in Stoltenberg, ki sta pri srbskem vodstvu prosila za premirje v Gorazdu, pa sta se iz Beograda vrnila praznih rok. Edina optimistična novica se jima zdi za naslednji teden v Zenevi napovedano srečanje predsednikov Srbije, Hrvaske in Bosne, saj je v soboto spodletel tudi sestanek med voditeljema hrvaško-muslimanskih sovražnikov v tragičnem bosanskem trikotniku, med poveljnikom hrvaških sil v Bosni Bobanom in bosanskim predsednikom Izetbegovićem. Ta je po srečanju s papežem ze odstopal v Pariz.

Medtem pa so v Atenah zaključili vrhunski sestanek vojske zveze

Nato, na katerem so večinoma odločali o Bosni. Zaključno sporočilo dovoljuje letalske sile za zaščito mirovnih sil Združenih narodov na varnostnih območjih in pri »izvajanja njihovega mandata«, kar nekateri razumejo kot ameriško napoved za bombardiranje bosanskih Srbov. V grški prestolnici je presenetil tudi ruski zunanji minister Kozirjev, ki je ponudil se več svojih vojakov za uresničevanje resolucij VS OZN. V Atenah pa se je v soboto sestal tudi Severnoatlantski svet za sodelovanje, ki Nato povezuje z državami nekdanjega Varšavskega sporazuma, zato opazujejo na bosanskih tleh že napovedujejo vzhodnoevropske in ruske vojske, obotavljajo se Zahod pa naj bi prispeval samo letalske sile. (N. P. in agencije)

Skupina Hrvatit poskuša ustaviti konvoj pri Novem Travniku (Foto: AP)

Papež in Ciampi o stanju v Bosni

RIM - Vatikan je potrdil svoja načelna stališča do krize v Bosni in Hercegovini, Italija pa zavzeta za diplomatsko reševanje v sklopu OZN, medtem ko ni odstopila od svojih stališč glede embarga na orožje. Včerajšnji obisk bosanskega predsednika Alije Izetbegovića v Rimu ni obrodil bistvenih sadov in vprašanje je, ali jih bo srečanje s francoskim predsednikom Francom Mitterrandom.

Izetbegović je prispeval v Rim v okviru potovanja po evropskih prestolnicah pred torkovim srečanjem v Zenevi. Papež Janez Pavel II. ga je sprejel - je sporočil Vatikan - na njegovo izrecno željo, ker je bosanski predsednik hotel osebno seznaniti poglavarja katoliške cerkve z dramo BiH (200 tisoč mrtvih, na desetisoce beguncev, popolno opustostanje mest in vasi).

Z italijanskim premierom Ciampijem pa je Izetbegović načel vprašanje embarga nad orožjem, zaradi katerega se muslimanska stran sploh ne more braniti, to pa prispeva k sirjenju vojne. Vendar je v tem pogledu naletel pri Ciampiju na gluha ušesa. Palaca Chigi je sporočila, da Italija podpira mednarodna prizadevanja za zaščito civilnega prebivalstva in iskanje politične rešitve konflikta na osnovi načrta Vance-Owen. (VT)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Komu koristi pisanje ljubljanskega Dela?

Ljubljansko Delo je v prejšnjih dneh objavilo dva dolga članka o gospodarskih in drugih dejavnostih zamejskih Slovencev, pri čemer se opira na stališča in izjave ljudi, ki sami sebe proglašajo za predstavnike manjšine. Prav zadnje volitve pa so pokazale, koga zares predstavljajo ...

stran 2.....

Nova pocenitev denarja

Po včerajšnji odločitvi zavoda Banca d'Italia se bo uradna obrestna mera v ponedeljek znižala od dosedanjih 10,5 na 10 odstotkov in se tako vrnila na raven iz leta 1976. Novo, že drugo znižanje v slabem mesecu je med drugimi narekoval tudi trajajoč zastoj gospodarskih dejavnosti.

stran 2.....

Codega pridobiva nove zaveznike

Edina možnost, da se v Trstu prepreči nadvlada desnice: v tem prepričanju se stranke in gibanja opredeljujejo za Franca Codega, ki se bo v drugem krogu volitev za predsednika tržske Pokrajine zoperstavil kandidatu Liste za Trst Sardosu Albertiniju, ki so ga že podprli mislovci. Med zagovornike Codegove izvolitve so se tako vpisali še člani SKP, gibanja Mreža in PSI. Za podporo Codegi se je izrekla tudi Zveza slovenskih kulturnih društev.

stran 4.....

Nova zaporna naloga za Segheneja (PSI) in Coslovicha (KD)

Bivši tržaški podžupan Augusto Seghene in bivši pokrajinski tajnik KD Antonio Coslovich sta prejela v koronejskem zaporu dva nova zaporna naloga. Obtožnica ju bremeni, da sta prejela od gradbenika Riccesija vsak po 50 milijonov lir podkupnine, da bi podjetju Riccesi zagotovila zakup del za preureditev slosa pri železniški postaji v parkirišče.

stran 4.....

Kokain: dve aretaciji

Karabinjerji iz Palmanove so včeraj aretirali še dva tihotapca mamil, člana tolpe, ki je iz Kalabrije oskrbovala s kokainom Furlanijo. V zaporu sedi sedaj devet članov tolpe, medtem ko je bil vratar Udineseja Giuliani, ki so ga aretirali pretekli teden, že po nekaj dneh izpuščen na svobodo. Sodniki so preverili, da ni razpečeval mamila.

stran 3.....

Vasco Rossi drevi v Vidmu

Na videmskem stadionu bo drevi nastopil znani in trenutno izredno priljubljeni rocker Vasco Rossi. Njegov nastop že sodi v poletno sezono, ki obeta še nekaj zanimivih koncertov. Drugače pa je čas obračunov: zaključil se je Multimediální tečaj slovenskega jezika, o pomenu katerega je govoril prof. Mihael Bregant, konec je tudi šolskega leta, kar je prineslo vrsto šolskih prireditev.

stran 6.....

Gorica: Osem gledališč na festivalu

Osem amaterskih gledališč bo sodelovalo na letošnjem 4. gledališkem festivalu na goriskem gradu Prireditve bodo trajale mesec dni, po dva večera na teden. Na predstavili letošnjega programa so prireditelji izrazili upanje, da bo obisk predstav bolj množičen kakor lani.

stran 8.....

Indurain pregazil vse tekmece

Na kolesarskem Giru je španski as Miguel Indurain prepričljivo dobil včerajšnjo naporno etapo na kronometer in pregazil vse tekmece, tako da mu končna zmaga ne more več uiti. Chiappucci je doživel polom, najbolje pa se je odrezal Lefonec Ugrumov.

na 21. strani.....

RIM / VČERAJ V ORGANIZACIJI COBASOV

Protest v obrambo javnih uslužbencev

RIM - »NE privatizaciji in razprodaji javnih storitev«: pod tem geslom je bila v Rimu vsedržavni protest »cobasov« (sindikalno neopredeljenih komitejev) v zaščito solskega osebja in drugih javnih služb. Bučno so se zoperstavili zamrznitvi delovnih pogodb, odpustu časno nameščenih, podrazitvi javnih storitev in dejstvu, da jih vlada ne mara na ustrezno pogajanje. Demonstrantje, ki naj bi jih bilo po zadnjem organizatorjev manifestaciji 5.000, po navedbi kvature pa 700, so prek Paole Palmieri iz koordinacijskega odbora cobasov zahtevali takojšnja pogajanja za obnovo delovnih pogodb in povrnitev plačne kupne moči, ob katero so bili v triletnju 1991-93 in ki naj bi jo zgubili v obdobju 1994-96. Brez finančne resanacije, ne sme biti na ramenih solnikov in javnih uslužbencev sploh - so naglasili - ampak naj ga prenasajo davčni utajevalci.

RIM / MANJ RAZBURKANO VZDUŠJE V USTAVNI KOMISIJI

Poskus zblizanja pri pripravah novega volilnega zakona

V zbornici zopet problematika zastopstva jezikovnih manjšin

VOJIMIR TAVCAR

RIM - Po artiljeriskem dvoboju, poskus zblizanja: ustavna komisija poslanske zbornice, ki je v četrtek ponoci z večino glasov zavrnila možnost volilnega sistema v dveh krogih, je včeraj delala v manj razburjenem in napetem vzdušju. K temu je prispeval poročevalec Sergio Mattarella (KD), ki je zmanjšal prvotno predvideno proporcno korekturo, z nasprotnega brega pa je z nekaj popravki skušal prispevati k zblizanju stališč predstavnikov Dsl Augusto Barbera. Spopadi in razhajanja v ustavni komisiji imajo seveda predvsem politično vsebino, ker volilna pravila niso nevtralna in nedvomno prispevajo k oblikovanju političnega sistema, obenem pa so tudi posledica zahtevnosti tehničnih rešitev. To je včeraj večkrat poudaril Barbera, ki je med drugim dejal, da »skusamo oblikovati sistem, v katerem bo sožitje med večinskimi in proporcnimi prin-

cipom. Tudi druge evropske države iščejo podobne rešitve, vendar jih niso še uspeli oblikovati«.

Komisija bo končala z delom najpozneje danes, ker bo v ponedeljek o novih volilnih pravilih zacela razpravljati skupščina na plenarnem zasedanju. In tedaj bo obnovljeno vprašanje izbire med sistemom v enem ali dveh volilnih krogih. Tajnik Dsl Achille Occhetto je poudaril, da bo Hrast zastavil zbornici ta problem, ker po njegovem mnenju sistem v dveh krogih bolj ustreza potrebam italijanske družbe in demokraciji izmeničnosti. Na podobnem stališču je tudi republikanski tajnik Giorgio Bogi. Dejstvo je namreč, da so stranke okoli tega vprašanja precej razdvojene in zato je možno, da bi bila opredelitev zbornice drugačna od opredelivitve komisije.

Vsekakor pa je pomembno, da vzdušje ni

več tako napeto, kot je bilo v četrtek zvečer v komisiji. V trenutku ko poročamo, je komisija izoblikovala zakonski predlog, ki predvideva, da bo 75 odstotkov poslancev izvoljenih z večinskimi uninominalnim sistemom v enem samem krogu, 25 odstotkov poslancev pa s proporcnim sistemom. Predvideni sta loceni glasovnici in liste kandidatov bodo vnaprej oblikovane in ni predvidenih preferenčnih glasov. Sedeže si bodo zagotovile tiste stranke, ki bodo dobile več kot 4 odstotke glasov.

Do trenutka, ko poročamo, komisija pa ni resila se problema, ali naj bi pri določanju proporcne kvote, strankam odbila del glasov, ki so jih njihovi kandidati dobili v uninominalnem volilnem okrožju.

Zbornica se bo morala na plenarnem zasedanju spet spoprijeti tudi z

vprašanjem zastopstva slovenske narodnostne skupnosti. Komisija je sprejela kot priporočilo predlog, naj bi pri zacrtovanju okrožij upštevali prisotnost manjšine in ji omogočili, da bi bila čim manj razdeljena, ni pa osvojila predloga Dsl in SKP, ki je zagotavljal manjšinam zastopstvo. Problem bo zastavljen zbornici (k temu sta se obvezali obe stranki skupaj z aostansko Uv in južnotirolsko Svp) težko pa je predvideti, ali bo rešen zadovoljivo.

Medtem je o novih volilnih pravilih začel razpravljati tudi senat, ki je bolj kot zbornica vezan na izid referendum. Razclenjena razprava bo zacela prihodnji teden, toda tudi v senatu so predstavniki Skp na pobudo sen. Spetici postavili problem manjšinskega zastopstva. In nedvomno ga bodo nacele tudi Dsl, Uv in Svp, čeprav ni znano, ali so že izoblikovale svoje predloge v tem smislu.

RIM / KONEC PREISKAVE

LIBRE 501

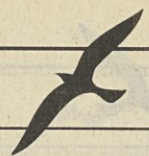
TRIBUNALE AMMINISTRATIVO REGIONALE
DEL FRIULI VENEZIA GIULIA
Trieste

R I C O R S O

del Boris Gombac, presidente della "Slovenska Gospodarsko
Prosvetna Skupnost - Comunità Economico Culturale Slovena",
con sede in Trieste, rappresentato e difeso dagli Avv. ti Lino
e Paolo Sardos Albertini presso i quali è elettivamente domici-
liato in Trieste Via XXX Ottobre n.4, il tutto giusta delega a
margine del presente atto

contro

Giunta Regione Friuli-Venezia Giulia rappresentata dall'Avvocato

RIM / PREISKOVALCI SOGLASNI

Za teroristično ofenzivo ni kriva samo mafija

Interesi mednarodnega kriminala in mafije se križajo

RIM - Glavni osumljenec je Cosa nostra, toda zdi se, da je o atentatih odlocal sirsi kriminalni krog. Sefi italijanskih policijskih sil so soglasni: bombna atentata v Firencih in v Rimu se povezuje z atentatom na Siciliji, kjer sta bila lani poleti ubita sodnika Giovanni Falcone in Giuseppe Borsellino.

To je srz avdij, ki jih je včeraj zjutraj priredila parlamentarna protimafijska komisija in katerih so se udeležili nacelnik protimafijskega preiskovalnega odseka DIA Gianni De Gennaro, sef policije Vincenzo Parisi, poveljnik karabinjerjev gen. Luigi Federici in poveljnik finančne straže gen. Costantino Berlinghi.

De Gennaro je poudaril, da je ze atentat pri Capaciju, v katerem je bil ubit sodnik Falcone, nakazal, da je zlocin sicer izvedla mafija, vendar je bil strateski nacrt zastavljen v sirsem krogu.

Strategi teroristicne ofenzive imajo po De Gennarovem mnenju dva cilja: po eni strani okrepiti kohezijo znotraj mafijske organizacije, ki je popustila zaradi pritiska sil javne varnosti in zaradi pricevanj skesancev, po drugi pa

vzbuditi preplah v civilni druzbi in odviniti drzavo od represivne dejavnosti. Prvi clen v verigi te strategije je bil atentat na vlak 904 leta 1984 pri Firencih, in ze tedaj je DIA na osnovi analize dogajanja omenila možnost novih napadov, obenem pa nakazala smer raziskovanja v spletu med mafijo in okultnimi oblastmi italijanskega zakulisja.

Sef policije Vincenzo Parisi je poudaril, da ima zaporedje bombnih atentatov »znacaj prave strategije terorja«. Mafija je glavni osumljenec, toda njeno sodelovanje sodi v sirsi splet, v katerem se križajo interesi mafijskega in mednarodnega kriminala, umazanih poslov in prekupevanja. Na to se je navezal poveljnik finančne straže gen. Berlinghi, ki je razvil vprašanje pranja umazanega denarja. Italijanska zakonodaja je v tem pogledu avantgardna, na mednarodni ravni pa ni dovolj pozornosti.

Kaj pa Oborozena falanga, ki si lasti očetovstvo atentatov? Parisi je menil, da njena sporočila nimajo nobene verodostojnosti. Namen sporočil pa je preusmerjati preiskovalce na slepe tire. (VT)

MAMILA / V ZAPORU SKUPNO DEVET LJUDI

Kokain iz Kalabrije v Furlanijo: včeraj aretirali še dva tihotapca

Vratar Udineseja Giuliani naj bi bil obtožen le posesti mamila za lastno uporabo - V prihodnjih dneh po vsej verjetnosti še nove aretacije

Sodnika Frezza in Gullotta (desno) med tiskovno konferenco (f. Ferrari/KROMA)

TRST - Stevilo ljudi, ki sedijo v zaporu zaradi tihotapstva mamil iz Kalabrije v Furlanijo, se je včeraj povečalo na devet. Sedmim iz prejšnjega tedna sta se pridružila še dva manjša prekupevalca, ki so ju izsledili prav na podlagi zaslišanj prve sedmerice aretiranih. Vest sta na včerajšnji tiskovni konferenci sporočila trzaska namestnika javnega tožilca Filippo Gullotta in Federico Frezza, ki vodita zapleteno preiskavo.

Sodnika sta sklicala novinarje tudi zato, da bi objasnili nekatere po-

drobnosti celotne zadeve, ki so jo nekateri časopisi v prejšnjih dneh tolmacili povsem po svoje, pri čemer so omenjali dejstva, ki nimajo nobene zveze z realnim potekom preiskave.

Sodnik Gullotta je takole osvetlil sodno akcijo. Vse se je začelo nekega januarskega dne na avtocesti blizu Vidma. Tu je karabinjerska izvidnica iz Palmanove prestregla in aretirala kurirja z mamilom. Moz je prihajal iz Kalabrije, namenjen pa je bil prav v Videm, kjer je kalabrijska zlikovska tolpa na-

meravala razpusti svoje mamilaske mreže. Videmski sodniki so na podlagi 74. člena zakona o mamilih predali preiskavo teritorialno pristojnemu sedezu, to je Trstu. V tem mestu ima namreč sedež prizivno sodišče, v pristojnosti katerega deluje tudi oddelek za boj proti mafiji.

To ni ze tolikokrat omenjeni protimafijski oddelek DIA, je podčrtal sodnik Gullotta. Gre le za oddelek, ki stopi v akcijo vsakič, ko se v preiskavah pojavi možnost prekrskov in kazni-

MARJAN KEMPERLE

vih dejanj mafijskega tipa.

Medtem ko so v Vidmu ze sodili kurirja (in ga tudi obsodili na 5 let ječe), so v Trstu pocasi odmotavali zagonetni klopčic tihotapstva mamil z Juga v naso deželo. Preiskava je pred dobrimi desetimi dnevi obrodila prve sadove. Karabinjerji iz Palmanove, ki jih je Gullotta izrecno pohvalil zaradi njihovega truda in pozrtvovalnosti, so pršli na sled osmerici ljudi. V nekaj urah so jih aretirali in pospremili v zapor. Med aretiranci je bil tudi vratar videmskega nogometnega prvoligasa Giuliano Giuliani, za katerega pa se je kaj kmalu (po dvehurnem zaslišanju) izkazalo, da ni povezan s tihotapsko tolpo. Kvečjemu bi ga lahko obtožili posesti mamila za lastno uporabo. Sodniki so zato odredili njegovo takojšno izpustitev.

Na podlagi zaslišanj sedmerice v zaporu so pršli preiskovalci na sled se dvema tihotapcema, ki sta od včeraj v zaporu. Tudi ta dva sta bila v ječi dokaj zgovorna: opirajoč se na njune izjave sta trzaska sodnika ze zahtevala od sodnika za predhodne preiskave

dva nova zaporna naloga.

Po mnenju sodnika Frezza je tolpa delovala v Furlaniji ze nekaj mesecev. Med aretiranimi naj bi bil tudi eden od ključnih organizatorjev tega protizakonitega prometa (imen niso sporočili, ker se bojijo povračilnih akcij kalabrijskih zlikovcev proti družinam obtoženih). Tolpa je razpecevala kokain (drogo petičnezev), in morda tudi hasis. Glavni organizator naj bi bil povezan z eno od mafijskih organizacij v Kalabriji, kar daje slutiti, da je bila protizakonita akcija dobro izpeljana. Tudi dejstvo, da so odslej odkrili le eno pošiljko kokaina (za skupnih nekaj kilogramov mamil), potrjuje domnevo, da gre za dobro organizirano skupino.

Trzaska sodnika sta na tiskovni konferenci podčrtala, da je treba lociti organizatorje tihotapstva od krajevnih razpecevalcev. Prvi so mnogo bolj nevarni in jih je tudi mnogo težje odkriti. Drugi naj bi bili le »podaljsana roka« prvih. Po nepotrjenih vesteh naj bi bila trzaska sodnika ze na sledi vseh teh »drugorazrednih« razpecevalcev.

RIM / FINANČNO MINISTRSTVO

Podaljššan rok za predajo obrazca 740

Rok za plačilo ostaja 18. 6.

RIM - Ministrstvo za finance je naposled vendarle - pa čeprav samo delno - uslišalo vse glasnejše proteste davkoplacevalcev in se odločilo podaljšati rok za predajo davčnega obrazca, ne pa tudi roka za plačilo davka.

Rok za oddajo prijave se bo tako s 30. junija premaknil na 15. julij, medtem ko bo treba znesek vsekakor plačati do 18. junija. V včerajšnjem sporočilu

finančnega ministrstva je receno, da je podaljšanje narekovalo potreba po pravilnejši navedbi novih podatkov.

Minister Gallo je ob tem napovedal tudi nadaljnje ukrepe za olajšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti, predvsem pa milejše sankcije za morebitne formalne in nenamerne napake pri izpolnjevanju davčnega obrazca.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaska tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715
Fotostavek: ZIT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wullengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročniška služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomski propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, visina 42 mm) 80.000 LIT.
financi in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozajla po formatu. IVA 19%
Cena: 1.200 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

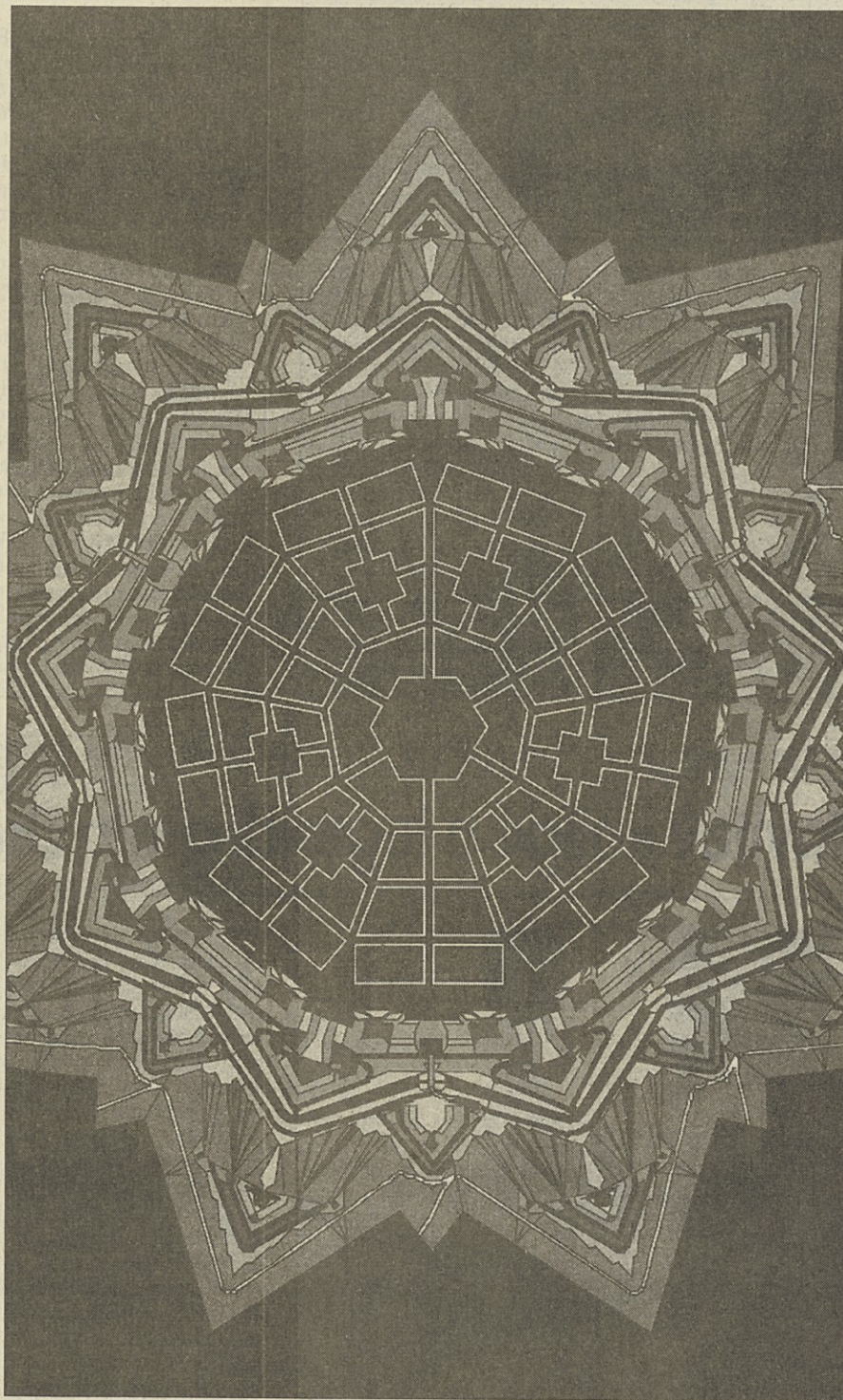

JUBILEJ / ŠTEVILNE RAZSTAVE

Palmanova praznuje 400-letnico obstoja

PALMANOVA - Po dolgoletnih razpravah, raziskavah in diskusijah med strokovnjaki ter po brskanju po arhivih, se Palmanova končno odkriva v vseh svojih skrivnostih in lepota. Minilo je natanko 400 let od oktobra leta 1593, odkar je beneška republika začela graditi to slikovito mestce-trdnjavo. Ob praznovanju tega visokega jubileja je deželna uprava priredila dve razstavi »Palmanova, trdnjava Evrope, 1593 - 1993«, prva je v sami Palmanovi, druga pa v Vili Manin v Passarianu. Na razstavah bodo razstavljeni dragoceni predmeti, dokumenti, orožje, reljefi in slike; gre za dokumentacijo, ki prikazuje najpomembnejše značilnosti o nastanku in razvoju Palmanove ter življenje njenega prebivalstva.

Razstavi je bilo moč goče prirediti zaradi finančne podpore deželne uprave in ministrstva za kulturne dobrine; naj dodamo, da si jih bo poleg številnih krajevnih in deželnih oblasti danes ogledal tudi avstrijski zvezni minister za raziskovanje Erhard Busek. Sicer pa je zanimanje za proslavitev 400-letnice Palmanove zelo veliko, ker njene arhitektonske značilnosti vzbujajo precejšnje zanimanje ne samo v naši deželi. Prireditelji in Palmanovčani nasploh pričakujejo precejšen naval obiskovalcev, zaradi česar so se tudi primerno pripravili. Vsakogar bodo gostoljubno sprejeli in mu omogočili, da se ob obisku najbolj počuti.

Starodavna mapa utrjene Palmanove

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI
S PETLETNO IN DESETLETNO ZAPADLOSTJO

■ Obveznice BTP se koristijo od 1. junija 1993; petletne zapadejo 1. junija 1998, desetletne pa 1. junija 2003.

■ Obveznice dajejo letno 11% bruto obresti, izplačljive v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.

■ Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana za banke in druge pooblašcene operaterje.

■ Dejanski letni donos BTP znaša 9,86%, če bodo obveznice prodane po ponujeni ceni.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi, in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.

■ Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 15. junija.

■ Obveznice BTP se koristijo s 1. junijem: ob vplačilu (18. junija) bo treba plačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do takrat dozorele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudijo banke.

DRUGI KROG VOLITEV / PRIPRAVE NA BALOTAŽO

Tudi SKP, Mreža in PSI za izvolitev Codege

Vendar je SKP kritična do predsedniškega kandidata

Edina možnost, da bi v mestu in pokrajini začeli uresničevati kolikor toliko demokratičen program: s takšno ugotovitvijo in s poudarjenjem raznih zadržkov se v teh dneh širi privolitev strank, da bodo na balotazi podprle kandidato Franco Codege za predsednika Pokrajine. Ze znanim zaveznikom so se pridružili pristihi gibanja Mreža (Rete). Stranka komunistične prenovne in PSI, ki izvolitvi Codege pa pozivajo tudi članice krožka ZZI-UDI Kavarna zensk. O svojem zadržanju oziroma o pogojih, ki jih nameravajo postaviti Codegi, pa so si nocoj oddolali tudi člani trzaski Krščanske demokracije in stranke Slovenske skupnosti.

Na četrtkovem zasedanju je Pokrajinski politični odbor SKP izdelal dolg dokument, ki obravnava volilne rezultate s posebnim poudarkom na uspehih stranke in ki utemeljuje strankino stališče do drugega kroga volitev predsednika Pokrajine. S tem v zvezi SKP najprej ugotavlja, da kandidatura Sardosa Albertinija, ki so ga takoj podprli misovci, prinaša stvarno nevarnost, da bi trzaska pokrajinska uprava prisla v roke desničarjem s fašističnimi poškodbami. Zato - pravi dokument - ne more noben demokrat ne glede na stran-

karsko pripadnost ostati neprizadet, pa čeprav drugi kandidat, ki sta ga v prvem krogu podprla Demokratska stranka levice in Zavezništvo za Trst, se zaenkrat ni izkazal s posebej alternativno volilno kampanjo. O tem med drugim pričajo - trdi vodstvo SKP - njegov program, njegov zadnji poziv, njegovo zadržanje in izjave. Predvsem pa današnja situacija bremeni dejstvo, da ni prišlo do pravega soocenja mnenj na levi, kateremu so se zagovorniki Codegevo kandidature skrbno izogibali. Vendar pa obstaja neizpodbitno dejstvo, da je ta kandidatura trenutno edini način zoperstavljanja prodirajoči demokracije in stranke Slovenske skupnosti.

Zavzemanje za sirše napredno zavezništvo v Trstu: po ponovno preverjenem soglasju o tem so se trzaski člani gibanja Rete odločili za odločno podporo Codegevo kandidaturi. O tem je odločala skupščina, ki se je sestala v sredo zvečer.

Včeraj pa je tudi vodstvo trzaski PSI sporočilo, da »se identificira v naprednem polu, ki ga v tem trenutku predstavlja Franco Codega«. Socialisti so razpravljali tudi o volilnem porazu in o položaju v stranki ter poudarili nujnost, da naj bi bil strankin kongres najkasneje oktobra.

ZSKD: Slovenci naj podprejo Codego

Dezelno predsedstvo Zveze slovenskih kulturnih društev je na zadnji seji ocenilo potek nedavnega občnega zbora zveze in zavzele stališče glede izvolitve predsednika trzaski pokrajine, ki bo prihodnjega nedeljo, 20. junija. Glede tega je ZSKD mnenja, da moramo Slovenci strnjeno podpreti predsedniškega kandidata Franco Codego, ki pooseblja težnje po odprtem in strpnem Trstu. Codega ni strankarski človek, a je osebnost, ki je politično dozorela v tvornem sodelovanju z organizacijami, združenji in društvi trzaski civilne družbe, med katerimi je tudi ZSKD.

Od tod poziv ZSKD vsem Slovincem - posebno kulturnim delavcem in članom članjenih društev in skupin - naj se prihodnjega nedeljo zanesljivo udeležijo volitev in naj glasujejo za Codego. Volilna abstinenca ali bela glasovnica bi samo koristila kandidatu nacionalističnega Trsta Sardosu Albertiniju.

Predsedstvo ZSKD je pozitivno ocenilo

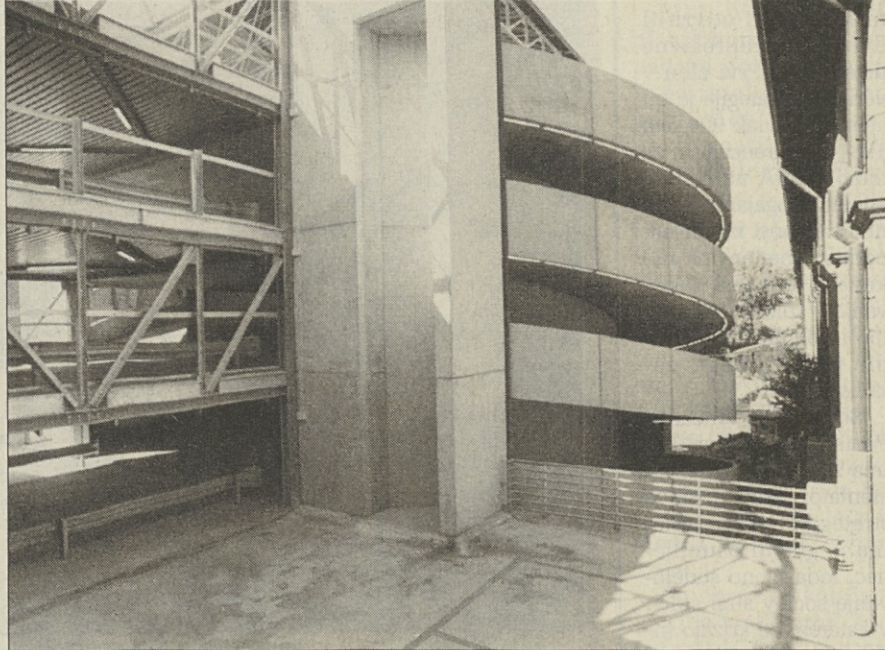
potek goriskega občnega zbora, ki je nakazal nekatere temeljne smernice za bodoče delo zveze. Novoizvoljeni glavni odbor se bo sestel po poletnih počitnicah ter izvolil predsedstvo in ostale vodilne organe ZSKD. Na seji so znova obžalovali odsotnost na občnem zboru institucionalnih predstavnikov Republike Slovenije. V kratkem se bo vodstvo ZSKD sestalo s predstavniki Zveze kulturnih organizacij Slovenije - njen zastopnik se je udeležil goriske skupščine - s katerimi bo proučilo stanje odnosov ne samo med obema organizacijama, ampak tudi med kulturnima stvarnostima iz zamejstva in iz matične domovine. ZSKD je prepričana, da je treba vztrajati na poti vsestranskega sodelovanja s Slovenijo in odpraviti vse morebitne ovire. Edinstven sogovornik zveze je ZKOS, ki je doslej pokazala veliko zavestnost in občutljivost do kulturne stvarnosti slovenske manjšine v Italiji.

Silos: nova zaporna naloga za Segheneja in Coslovicha

Od gradbenika Riccesija naj bi prejela vsak po 50 milijonov lir

Trzaski sodniki so odprli novo poglavje o podkupninah v mestu v Zalivu. Po podmorski napeljavi pod Skednjem in po sinhrotronu je tokrat na vrsti nekdanji silos pri železniški postaji. Sodnik za predhodne preiskave D'Amato je včeraj podpisal zaporni nalog za dva znana trzaska politika, ki pa sta prejela obvestilo o uvedbi novega sodnega postopka proti njima kar za resetkami, saj sta že več časa v zaporu zaradi drugih obtožb. Naslovnik novega zapornega naloga sta bivši trzaski podžupan, socialist Augusto Seghene, in bivši pokrajinski tajnik Krščanske demokracije Antonio Coslovich. Po obtožnici naj bi prejela vsak po 50 milijonov lir od gradbenega podjetja Riccesi. S tem denarjem naj bi si podjetje »zagotovilo« zakup del za preureditev silosa pri železniški postaji iz odrabljenega skladišča v moderno parkirišče.

Dva najnovejša zaporna naloga sta bila takorekoč »za vrati«. Sodnike naj bi »privedel« na silosovo sled gradbenik Ennio Riccesi, ki je bil nekaj dni zaprt v jeci. Med zaslišanji naj bi omenil vrsto nepravilnosti, med temi tudi podkupovanje za oddajo v zakup del za prenove silosa. Vsa zadeva se je

Nekdanji silos: parkirišča in podkupnine (foto Ferrari/KROMA)

zacela pred leti, ko se je trzaska občina, ki je lastnik zgradbe, odločila, da preuredi nekdanji silos v parkirišče. Gradbeni dela je poleg podjetja Riccesi izvedel podjetje Carrena. Ennio Riccesi naj bi namestniku javnega tožilca Antoniu De Nicolozu priznal, da je »plačal« tako Segheneju kot tudi Coslovichu po 50 milijonov lir, da bi lahko njegovo podjetje preuredilo silos.

V nekdanjem silosu je sedaj že nekaj let urejeno večnadstropno parkirišče, ki ga upravlja družba Italimpa. Družba

si je zagotovila najem splotja od Trzaski občine, kateri plačuje letno 600 milijonov lir najemnine.

Po včerajšnjem razpletu je tudi mogoče razumeti, zakaj je sodnik De Nicoloz nasprotoval zahtevi Seghenejevih branilcev po izpustitvi bivšega podžupana na svobodo ali pa vsaj v hišni pripor. Sodisce svobode je v certrtek osvojilo tožilceve teze, včeraj pa je sodnik za predhodne preiskave D'Amato pristal na podpis novih zapornih nalogov proti Segheneju in Coslovichu, ki ju je zah-

teval prav De Nicoloz.

Včerajšnja podkupninska kronika beleži se en pomemben dogodek. Bivši demokristjanski deželni odbornik in na nedeljskih volitvah ponovno izvoljeni deželni svetovalec Carmelo Calandrucchio je prejel svoje drugo jamstveno obvestilo. Tudi tokrat v zvezi z jamstvom za bančni račun, s katerim naj bi finansirali KD. V okviru te preiskave sedi od četrtka v zaporu predsednik Ustanove za turistično promocijo iz Trsta, demokristjan Elio Tafaro, ki je obtožen kršitve

zakona o javnem finan-

ranju strank. Tafaro je skupaj z nekaterimi drugimi demokristjani odprl račun pri Trzaski kreditni banki. Slo je za povsem normalno bankno operacijo zasebnikov, kakršne opravljajo v bankah na desetine vsak dan. Sodstvo je opravilo pretekle teden v tej zvezi vrsto preiskav v številnih trzaskih banknih zavodih. V TKB je »izsledilo« račun, o katerem je vodstvo bančnega zavoda posredovalo sodnim oblastem vso potrebno dokumentacijo. Iz preiskave je tudi izšlo, da nima Trzaska kreditna banka nikakršne zveze z vso zadevo.

Vse kaže, da je trzasko sodstvo medtem na sledi novi podkupninski zadevi. Finančni strazniki so včeraj preiskali sedež družbe za konzulenco Adria. Družba, v katerem imajo vložen kapital podjetja Fiat Impresit, Autovie Venete in Cestni Inženiring, bi morala sodelovati pri izgradnji nekaterih cestnih povezav, ki jih predvidevajo osimski sporazumi. Na podlagi zaplenjene dokumentacije naj bi namestnik javnega tožilca De Nicoloz že pripravil vrsto zapornih nalogov, ki se daj kakaj, da jih potrdi sodnica za predhodne preiskave Alessandra Botton.

NOVICE

Obračun dela ACT

Predsednik glavne skupščine Konzorcialnega podjetja za prevoze (ACT) Massimo Gobessi (LpT) je včeraj na tiskovni konferenci predstavil obračun svojega šestmesečnega delovanja na celotne ustanove. V tem obdobju, kot je sam podčrtal, je bil deležen tudi tehnične kot administrativne podpore uslužbencev raznih uradov podjetja, prizadeval pa si je tudi, da bi se v skupščini stali plodni odnosi med strankami za čimboljše delovanje tako važnega podjetja. Navezal je stike z drugimi institucijami (odborništvi, rajonskimi sveti in pokrajinsko upravo), da bi bolje razumel realne potrebe prebivalstva in namene raznih krajevnih uprav.

Predsednik Gobessi je tiskovno konferenco sklical tudi z namenom, kot je sam dejal, da bi v tem težavnem trenutku, ko se nezaupanje v institucije postopoma veča, seznanil prebivalstvo o opravljenem delu Konzorcija. Ljudje namreč želijo biti seznanjeni z delom svojih upraviteljev. Predsednik Konzorcialnega podjetja za prevoze je od začetka leta imel vrsto sestankov s predstavniki tukajšnjih in dezelnih in občinskih oblasti, na katerih je seveda telka beseda o se odprtih problemih krajevnih prevozov.

V Trstu so aretirali slovenskega državljana

Franc Pelko, star 30 let in rojen ter bivač v Koprju, je včeraj jutraj na Garibaldijevem trgu iz došlejši neopojasnjenih razlogov napadel mimoido Valerio in Celestino Grison ter jima zadal telesne poškodbe. Policijska agencija, ki sta sli slučajno tod mimo, sta razboriteža onesposobila, čeprav se jima je poskusil upreti, in ga popeljala do zapora, kjer bo imel dovolj časa za trezen razmislek.

Živeti zdravo na Trzaskem

V ponedeljek bo v kongresnem središču na trzaski pomorski postaji studijsko srečanje na temo »Živeti zdravo na Trzaskem«. Prirejajo ga Institut za klinično medicino trzaski univerze, Italijansko društvo za preučevanje arterioskleroze, Italijanska ustanova za srce ter Deželni projekt za preventivo proti boleznim srca in ožilja. Na srečanju bodo med drugim predstavili izide ankete, ki jo je izvedla javnomnenjska raziskovalna agencija SWG o tem, kaj so Trzascani v resnici pripravljeni storiti za izboljšanje svojega zdravja, se zlasti na področju preventive proti boleznim srca in ožilja, ki predstavljajo glavni vzrok smrti v naših krajih.

Vendar korak naprej za delavce v zdravstvu

Tajništva CGIL FP, FISOS CISL in UIL Sanità sporočajo, da so dosegla z vodstvom Trzaski krajevne zdravstvene enote sporazum o uveljavitvi pogodbenih odredbe glede plačnih povikov na račun posebnih spodbujalnih postavk. Sporazum zadeva 3.467 oseb oziroma skupni znesek 2, 650 milijarde lir, njegova veljavnost pa gre od 1. aprila 1992 do 31. marca 1994.

KRIZA / ZDAJ JIH JE CELO VEČ KOT 11.000

Množitev brezposelnih že ogroža socialni mir

Pojutrišnjem stavka poštotelegrafskih uslužbencev, 18. junija pa zastoj na področju potniških prevozov

Na Trzaskem se iz dneva v dan bolj zaostruje socialna napetost, za katero je krivo neprestano gospodarsko nazadovanje s posledicnim okrnjevanjem delovnih pogojev in prejemkov, ki zaostajajo za rastjo inflacijske stopnje. Sindikalne organizacije postnotelegrafskih uslužbencev iz sklopa CGIL, CISL in UIL so na primer napovedale za pojutrišnjem, 14. junija, celodnevno stavko zadevnega osebja, ki pa ne bo pretrpano prizadela koristnikov tovrstnih storitev, ker je pokrajinsko vodstvo za pošte in telekomunikacije poskrbelo, da se bodo najnujnejši servisi kolikor toliko redno odvijali. Tako bodo na glavni pošti sprejemali pripo-

rocene in nujnostne pošiljke vključno z vpojavi in faksi, medtem ko bodo izplačevanje pokojnin, določeno za isti dan, odgodili kvečjemu na naslednji dan.

V petek, 18. junija, pa bodo v okviru vsedravnne stavke prekrizali roke tudi uslužbenci avtobusnega podjetja ACT in sicer od 16.30 do konca zadnje izmene. Sindikati CGIL, CISL, UIL in CISAL utemeljujejo protest z okoliščino, da hoče podjetje okrniti tako plače osebju kot celo potniške prevoze, ki pa bi jih bilo treba se okrepiti.

Socialna napetost, smo dejali. Le kako je ne bi bilo, ko pa se je številno kakajocih na delo pri ustreznem trzaskem ura-

du zdaj prvič po več letih povzdignilo nad 11.000, točneje na 11.238! V primerjavi z lanskim letom pomeni to porast za 452 oziroma 4,1 odstotka. In še: od 1. januarja letos so se ime na na seznamu Urađa za delo pomnožila kar za 1.932 ali 20,7 odstotka, pri čemer velja poudariti, da se je nezaposlenost samo na industrijskem področju povečala za 67 delovnih enot ali 4,2 odstotka (zdaj jih je 1.653) v primeri z majem in za 331 ali kar 25 odstotkov nasproti začetku januarja. Ob tem so zlasti prizadete ženske - na seznamu kakajocih na delo jih je trenutno 6.606 ali 58,8 odstotka, in mladi - 3.720 ali 33 odstotkov!

JAVNA DELA / NOVA UREDITEV

Cestne zveze na Padričah

Odprta cesta za Bazovico, zaprta za Raziskovalni center

V ponedeljek bodo odprli za promet pokrajinsko cesto Padrice-Bazovica, ki je bila zaprta dolge mesece zaradi napeljave plinskega omrežja. Vest nam je posredovalo Trzasko konzorcijско podjetje za prevoze (ACT), ki v svojem tiskovnem sporočilu pristavlja, da bodo v ponedeljek zaradi nadaljevanja del za napeljavo plinskega omrežja istocasno po drugi strani zaprli za promet odsek med Padricami in kriziščem s cesto, ki pelje k Centru za raziskave.

Novim razmeram bo podjetje ACT prilagodilo svojo avtobusno službo, in sicer tako, da bo avtobus st. 39 zacasno vozil po dveh ločenih progah. Po eni strani bo

povezoval trzasko železnisko postajo (Trg Libertà) z Bazovico, Padricami in Gropado, po drugi strani pa bo avtobus 39 povezoval tudi Općine, Trebče in Padrice. Obe zacasni progi 39 se bosta torej stikali na Padricah, kjer bodo potniki lahko tudi presedlali, ce bodo seveda zeleli. Prvi 39 bo namreč imel končno postajo blizu krizišča za Gropado, drugi pa blizu krizišča za Raziskovalni center.

Omenimo naj, da bo se naprej vozil tudi avtobus s prečrtano 39, ki povezuje Prosek z bolnišnico na Katinari, in sicer po naslednji poti: Prosek-Padrice-Center za raziskave-Ključ-Bazovica-Ključ-Katinara.

VČERAJ PRI MIRAMARU

Spustili želvo iz akvarija v Trzaski zaliv

Biologi Trzaski akvarija so včeraj spustili v morje 8-letno želvo vrste kareta-kareta. Zelva je sicer se mlada, a postala je prevelika za bazen s 1.500 litri vode, v katerem je doslej zivala. Zdal je namreč široka 54 cm in dolga 48 cm, težka pa 21 kg.

Zival je v Trzaskem akvariju preživela celih 6 let. Ko so jo včeraj spustili v vodo Miramarskega morskiga parka, pa je takoj zaplavala proti odprtemu morju. Po mnenju biologov naj bi to storila nagonsko in naj bi na tak način dokazala, da je kljub dolgem življenju v »ujetnistvu« zmožna normalnega reagiranja. Sicer pa izvedenci opozarjajo, da bo zival imela hude pro-

bleme za preživetje v naravnem okolju. Res je, da je bil bazen v akvariju, v katerem je doslej zivala, zadnja leta neposredno povezan z morjem, tako da je zelva že navajena na vodo Trzaski zaliva. Toda v novem okolju si bo morala sama priskrbeti hrano, se pravi skoljke in meduze, kar ne bo tako preprosto. Poleg tega jo kakaj nevarne pasti, kot so najlonske vrečke. Po mnenju izvedencev bi jih zelva lahko zamejala za meduze in pogoltnila, kar bi ji verjetno bilo usodno.

Spustu zelve na prostost so prisostvovali udeleženci seminarja o upravljanju morskih parkov, ki se te dni odvija v Miramaru.

ZMIKAVTI / DOMIŠLIJA PA TAKA

Namesto čiščenja obleke pospravili lepe denarce...

Zmikavti si vsak dan izmislijo kak nov način, kako opehariti naivneže in jim zrahljati mošnjice. Anna Maria I., stanujoča v Ul. Catullo 30, je komaj prišla z glavne pošte na Trgu Vittorio Veneto, ko sta se ji približala moski in zenska starosti okoli 40-45 let in azijskega videza, ki ju je spremljal približno 17-letni fant: razložili so ji, da ima na obleki madež in da ga znajo oni nemudoma odpraviti. Pustila jim je, da so se lotili čiščenja, ko pa so enkrat odšli, je zaprepadeno ugotovila,

da ji je zmanjkalo iz torbice 100.000 lir! Se sreča, da so ji drugi stisnocoaki, ki jih je bila dvignila iz postne hranilnice knjižnice, zdrknili na dno torbice in da jih prekanjena trojica ni videla...

Na enak način je neznan par nekako iste starosti (ona je imela rožnato obleko), toda z izrazito italijanskim trzaskim poudarkom, okradel Ledo O. iz Ul. Aquileia 10, ki je bila malo poprej dvignila denar v poštnem uradu na Verdijevem trgu: nesrečnica je zdaj ob milijon lir.

V ČASNIKARSKEM KROŽKU / OB NAVZOČNOSTI AVTORJA MARINA MINCUJA

Predstavitev knjige o legendi grofa Drakule

O knjigi in njenem avtorju je spregovoril Borj Pangerc - Romunski književnik jo je napisal v italijanski

De Denaro, Minciuja in Pangerc (z leve) na včerajšnji predstavitvi (foto Krizmančič)

Zalozniška hisa Bompiani in krozek Zeta sta bila sinoci v Časnikarskem krožku organizatorja predstavitve knjige romunskega pisatelja Marina Minciuja »Dnevnik Drakule« (Il diario di Dracula). Knjigo je predstavil naš književnik Boris Pangerc, ki se je s pisateljem, ki sicer poučuje na univerzi v Firencah in je že dobitnik nagrade Montale iz leta 1989, spoznal na knjižnem sejmu v Turinu. Tu ga je pisatelj zaprosil, ce mu organizira predstavitev njegove knjige tudi v Trstu. In tako sta sklenila to svoje kulturno sodelovanje.

Knjiga nima nobene zve-

ze z mitom Drakule, nam je Boris Pangerc po predstavitvi povedal. To je nekako razmišljanje o življenju in delu, v katerem se pojavlja legenda o Drakuli, se pravi o grofu Vladu III.

Knjiga ni prevod, temveč jo je Minciuja napisal v italijanski in je imela že lep uspeh v Italiji, kjer so prodali že okrog 20 tisoč izvodov. Knjiga je izšla v zepni obliki ter bralca s svojo vsebino prislili k razmišljanju. Na predstavitvi pa sta spregovorila se literat Roberto De Denaro kot predstavnik krožka Zeta in pa avtor sam, ki je odgovarjal tudi na razna vprašanja.

BILTEN SKLADA MITJA ČUK

V »Škratu« marsikaj zanimivega

NEVA LUKES

Prav za konec solskega leta je izšla majska številka Skrata, glasila Sklada Mitja Čuk, z zelo bogato vsebino.

Uvodni članek je uredništvo namenilo koncu solskega leta, v katerem je razvilo razmišljanje o tem, kakšna naj bi bila boljša sola - bolj po meri otrok in manj za nekakšnih kompromisov in zahtev odraslih - solnikov in starsev. Po novi zakonodaji naj bi sola bila demokracija ustanova, v kateri bi nasli svojo izobrazovalno pot vsi učenčci, brez izjeme. O tem in podobnih problemih se tokrat razpisuje glasilo Skrat, ki se tudi obrača na bralce s pozivom k sodelovanju.

Tokratna številka vsebuje se članek dr. Vilje-ma Scaue o zdravstvenih pogojih mladih za dobro učenje, ki jih pogujejo telesni položaj učenca, mišični tonus, zdržljivost, dihanje, prebava, presnova, zdravstveno stanje, biološki ritem, razpoloženje, ho-tenje in se marsikaj dru-gega.

Dr. Marko Filipčić je prispeval sestavek o otroškem in preventivnem zobozdravstvu, ki bi si ga moral prebrati vsak od staršev.

Zakaj so potrebne pravljice, je zapis Suzi Pertot, ki na koncu sve-tuje tudi nekaj knjig iz sveta pravljič. Jasna Merku je v obliki in-tervjuja zapisala članek o svojem obisku v ske-denjski Ludoteki, kjer dobi bralec odgovore na kje, kdaj, kaj in zakaj -seveda vse v zvezi z de-lovanjem ludoteke, pri tem pa dodajajo svoje misli tudi skedenjske animatorke.

Stanka Čuk podaja v glasilu podrobno po-rocilo o seminarju "Un-mondo da capire", ki je bil meseca aprila v Ri-mu in ki so se ga ude-ležili solniki in raznih krajev Italije; tu so raz-pravljali o novem liku sodobnega solnika s si-roko kulturo, temeljito izobrazbo in iskreno predanostjo pedagoške-mu poklicu. "Ni solske reforme brez dobrih uči-teljev," je zaključni sta-vek članka, ki ga je Stanka Čuk povzela iz knjige dr. Barice Maretič Popamirke "Nova pota v izobrazbo uči-teljev".

Revijo zaključujejo prispevki o telovadbi v razredu, članek na-menjen filatelismom, kra-tek strip, križanka in pa lep članek v slovo pe-snici Ljubki Sorli.

Kontovel: Od nedelje pokušnja domačih vin

Gospodarsko društvo Kontovel pripravlja res hvale-vredno pobudo. Od nedelje popoldne dalje bo v prostorih Društvene gostilne na Kontovelu razsta-va oziroma pokušnja domačin vin. Odbor domačega društva je s to pobudo želel va-lorizirati domači pri-delek, predvsem pa spodbuditi domače vinogradnike. Zato je pozval svoje cla-ne, da bi usteklenici-li vino in ga dali za pokušnjo. Zamišl je povsem uspeša, če upoštevamo, da se je vabilu odzvalo kar 16 vinogradnikov s Kontovele.

Od nedelje dalje bodo ljubitelji zlaht-ne kapljice imeli pri-liko, da pokušijo in obenem tudi ocenijo kakovost kontovel-skega vina v domaći gostilni. Za to prvo pokušnjo so svoja vi-na dali: Livio Albi, Karlo Daneu, Sveto Daneu, Ivan Daneu-Ban, Dusan Križ-man, Stojan Lisjak, Pepi Regent, Darko Starc, Diego Starz, Marjan Starc, Stanko Starc, Ervino Starc-Sterni, Dario Stoka, Mario Stoka, Mirko Stoka, Ivan Stoka-Čuk. (b.r.)

KINO

ARISTON - 17.30, 19.50, 22.15 »L'olio di Lorenzo - Atto d'amore«, i. Nick Nolte, Susan Sarandon.

EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.15 »Lezioni di piano«, r. Jane Campion, i. Holly Hunter.

EXCELSIOR AZZUR-RA - 18.00, 20.00, 22.00 »MAC«, r. in i. John Turturro.

NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Lake consequence - Un uomo e due donne«, i. Willy Zane.

NAZIONALE 2 - 16.00, 20.00, 22.10 »Curve pericolose«, i. Roger Rabbit.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Bella, pazza e pericolosa«.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Qualcuno da amare«, i. Christian Slater in Mari-sa Tomei.

GRATTACIELO - 17.45, 19.50, 22.00 »Pro-posta indecente«, i. Ro-bert Redford, Demi Moore, prepovedan mladini pod 14. letom.

MIGNON - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Il mio amico scongelo«.

EDEN - 15.30, 22.10 »Pioggia di sesso«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.00 »Un giorno di ordinaria follia«, i. Mi-chael Douglas.

LUMIERE - 18.00, 20.05, 22.15 »Toys - Gio-cattoli«, r. Barry Levin-son, i. Robin Williams, M. Gambon, D. O'Con-nor, J. Warden.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Fiorella«, r. Paolo in Vittorio Taviani, i. Claudio Bigacci, Athi-na Cenci, Lino Capolic-hio.

RADIO - 15.30, 21.30 »La moglie e la bestia«, porn., prepovedan mla-dini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,
12. junija 1993
AJDA

Sonce vzide ob 5.15 in zatone ob 20.54 - Dolžina dneva 15.39 - Luna vzide ob 1.00 in zatone ob 13.21.

Jutri, NEDELJA,
13. junija 1993
ANTON

VREME VČERAJ: tem-peratura zraka 25,6 stopinje, zračni tlak 1013,6 mb ustaljen, veter jugo-zahodnik 6 km na uro, vlaga 55-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,2 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI
IN OKLICI

RODILI SO SE: Giaco-mo Cigoi, Elisabetta Grion, Matteo Dapelo.

UMRLI SO: 90-letna Maria Borghese, 89-letni Edoardo Zapelli, 92-letna Elsa Newrlly, 92-letna Giuseppina Sustersich, 81-letna Luigia Supan, 77-letni Ermanno Svab, 50-letni Luigi Andreta, 85-letni Elena Zago, 80-

PEKARNA SARDO
Miramarski drevored 151
in trgovina jestvin

"AL BUONGUSTIAO"
Ul. s. Bortolo 2 - Barkovlje
obveščata odjemalce, da v juniju, juliju in avgustu obra-tujeta tudi ob nedeljah s pro-dajo svežega kruha in slaščic.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta ob
20.30 do 8.30

Ul. Combi 17 (tel. 302800).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TE-LEVITA

Urad za informacije

OBVESTILO NAROČNIKOM,
ki želijo prejemati dnevnik
v kraju letovanja

Uprava Primorskega dnevnika naproša naročnike, ki želijo prejemati dnevnik tudi med letovanjem, naj sporočijo naslov na Primorski dnevnik, tel. 7796600, od 12. do 18. ure, vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice.

URNIK sprejemanja osmrtnic, sožalij, čestitk, oglasov in raznih brezplačnih obvestil za objavo v Primor-skem dnevniku za naslednji dan:

vsak delavnik 8.30 -12.30 PUBLIEST - Tel. 7796611

samo osmrtnice in sožalja tudi popoldne 13.30-17.00:

ob ponedeljka do petka PUBLIEST

ob sobotah Redakcija Primorskega dnevnika - tel. 7796600

letni Danilo Mayer.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Braico in uradnica Anto-nella Rosati.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Braico in uradnica Anto-nella Rosati.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Braico in uradnica Anto-nella Rosati.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Braico in uradnica Anto-nella Rosati.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Braico in uradnica Anto-nella Rosati.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Braico in uradnica Anto-nella Rosati.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Braico in uradnica Anto-nella Rosati.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Braico in uradnica Anto-nella Rosati.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Braico in uradnica Anto-nella Rosati.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Braico in uradnica Anto-nella Rosati.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Braico in uradnica Anto-nella Rosati.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Braico in uradnica Anto-nella Rosati.

OKLICI: uradnik Ro-berto Colaprico in akvizit-erka Barbara Bastianutti, trgovski potnik Alessan-dro Taddeo in uradnica Raffaella Reseta, inženir Guido Vales in uradnica Lorena Radich, obrtnik Mario Gregori in točajka Cristina Bonifacio, dela-vec Maximo Scala in uci-teljica Roberta Ruzzier, uradnik Alfredo Rustia in studentka Romana Vankova, arhivist Diego Valenti in gospodinja Anna Postorino, mesar Roberto Stokelj in tr-go-vka Mara Jerkic, sofer Duilio Biloslavo in go-spodinjska pomočnica Annamaria Venier, dela-vec Stefano Serschen in blagajničarka Annamaria Zago, tehnik Elvio Marsi in poklicna bolničarka Lorena Lonzarich, pleskar Salvatore Gagliano in gospodinja Bibi Senaz Oolymohamad, podjet-nik Andrea Masè in bla-gajničarka Reana Lugna-ni, podcastnik Giacomo D'Urso in uradnica Laura Garofalo, pevec Riccardo Ambrosi in biologinja Franca Riosa, univerzi-tetni asistent Paolo Boni-vento in univerzitetna studentka Valentina Co-sciani, delavec Salvatore Marchese in fizioterapevka Laura Furlan, te-zak Dario Perentin in vzgojiteljica Rossella Li-sco, zivinozdravnik Mas-simo De Luca in kirurg Maria Maddalena Terpin, cuvaj Gaspare Auci in uradnica Maria Di Dio, delavec Massimo Samez in uradnica Paola Zaves, električar Izток Mozenic in gospodinja Mehida Kvrčic, solnik Matthew Oliver Laverty in zdrav-nik Diana Baralle, urad-nik Maurizio Benetton in socialna delavka Daniela Guzzardi, elektrotehnik Giorgio Tagliapietra in studentka Giuseppina Panzica, inženir Alessan-dro Mauro in solnica Do-natella Campagna, uni-verzitetni raziskovalec Paolo Vicig in solnica Claudia Zocchi, točaj Maurizio Sattin in krz-narka Annalisa Peresson, v pričakovanju zaposlitve Roberto Rapisarda in gospodinja Sabina Siwik, podcastnik karabinjerjev Carlo Gaita in sivilja Ma-ria Elisabetta Loppo, obrtnik Roberto Krmač in trgovka Luisa Bosich, uradnik Luigi De Domi-nicis in gospodinja Nata-sa Kosuta, delavec Fabio Bra

AVTORSKA GLASBA / NA VIDEMSKEM STADIONU FRIULI

Nocoj priljubljen rocker Vasco Rossi

ALES WALTRITSCH

Videmski stadion Friuli bo drevi gostil najbolj obiskani glasbeni dogodek sezone. Po dveh letih se v nasloz dezelu vrača Vasco Rossi, trenutno najpopularnejši italijanski rocker.

Príakovanje za ta koncert je v nasi in v sednjih dezelah veliko: do cetrtka so v predprodaji prodali ze 25.000 vstopnic, organizatorji pričakujejo obisk preko 30.000 mladih, prostora pa je se veliko, saj videmski stadion lahko sprejme do 50.000 ljudi.

Prav gotov bi lahko temu nastopu posvetili naslov koncert leta, ce ne bi v cetrtak organizatorji družbe Azalea sound, ki nam bodo v tem vrocem poletju ponudili se nastope Morandija, Zucchera, Stinga ter skupin Litfiba in Pooh, najavili za 4. julija v vili Manin nastop skupine Velvet Underground, o kateri bomo pisali v prihodnjih dneh, se drevi ponovno predstavlja deželni publiki.

Vhode videmskega stadiona bodo danes odprli ob 15.30. Tri ure kasneje bo stopila na oder prva predskupina, ob 19.30 pa druga. Baje bo sta ena italijanska (Stadio?) in ena tuja skupina (The hothouse flowers?).

Imena pa do zadnjega niso znana. Pravi rock praznik pa se bo začel ob 20.30, ko bo na ogromen oder (60 x 32 metrov) stopil rocker iz Zocche.

Koncert Vasca Rossija bo trajal od dveh do dveh ur in pol, najavljen program pa predvideva vrsto pesmi iz zadnjega albuma "Gli spari sopra" ter seveda vse najbolj znane uspešnice. Zacele se bo s pesmijo "Lo show", nato bodo na vrsti "Delusa", "L'uomo che hai di fronte", "Hai ragione tu", "Blasco", "Alibi", "Gli spari sopra" (pesem, po kateri so poimenovali album) in "Gabri". Znani kntavtor bo nadaljeval z uspešnicami "Vita spericolata", "Liberi liberi", "Bollicine", "Siamo solo noi", "Dillo alla luna" in naprej do lepe balade "Albachiara", ki bo zaključila sobotno rajanje Vascovih fanov.

Po koncertu je videmska javna prevozna ustanova poskrbela za avtobusno povezavo z železniško postajo, kjer bo, takrat zadovoljne in utrujene ljubitelje italijanskega rocka čakal poseben vlak, ki bo ob polnoci in pol odpeljal proti Trstu in se mimo grede ustavil v vseh vmesnih postajah.

SODOBNO POUČEVANJE SLOVENŠČINE / V GORICI IN TRSTU

Pomen multimedialnega študija slovenskega jezika

Razgovor s prof. Mihaelom Bregantom, ki je bil v izpitni komisiji

Prof. Mihael Bergant je strokovni sodelavec Centra za slovenscino kot drugi jezik, ki deluje pri Filozofski fakulteti v Ljubljani, in eden od njegovih glavnih gonilnih sil. Poleg tega pa je tudi lektor revije Mladina. Ob zaključku Multimedialnega tečaja slovenskega jezika v Gorici in Trstu pa je bil v izpitni komisiji.

Kaj je pravzaprav Center za slovenscino kot drugi jezik - odslej Center?

»Center je združba več programov na Filo-

zofski fakulteti v okviru oddelka za slovanske jezike in književnosti. Združuje pet programov, in sicer: Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, simpozij Obdobja v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, Komisijo za pospeševanje slovenscine na neslovenskih univerzah in se dva programa, pri katerih bolj aktivno sodelujem, Poletno solo in Celoletno solo slovenskega jezika. Sesti pro-

gram je v ustanavljanju. Gre za izpitni center, ki bo verificiral vse izpite iz programa "slovenscina kot drugi jezik", tj. izpite aktivnega in pasivnega oz. informativnega znanja slovenscine.

Kaj je drugi jezik?

»Strokovna literatura ne govori več o "tujem jeziku", ampak o "drugem jeziku" kot vsakem jeziku, ki ni "prvi". Drugi jezik pa je koristno ime tudi zaradi udeležencev tečajev in izpi-

ALES DOKTORIC

tov. K nam prihajajo sinovi izseljencev, ki slabo govorijo slovenscino, ceprav jo smatrajo za svojo materinscino. Take slovenscine ne morejo imenovati niti prvi niti tuji jezik, drugi jezik pa je nevtravno ime.

Je Poletna sola slovenskega jezika zanimiva tudi za naše zamejstvo?

»Poletna sola je namenjena izseljencem, tujcem in zamejcem. Iz zamejstva prihajajo vecinoma mlajši iz mešanih družin, v katerih je jezik v družini jezik večinskega okolja. Vsekakor jim bivanje v Sloveniji veča motivacijo po znanju slovenscine. Poletna sola bo letos potekala ze dvanajstic po vrsti. Ustanovljena je bila na pobudo izseljencev skupaj s Filozofsko fakulteto in Izseljenisko matico. Celotna sola pa je namenjena predvsem tujcem, ki živijo in delajo v Sloveniji in tistim, ki se hočejo vpisati na kako slovensko fakulteto ali imajo za življenjskega partnerja Slovenca.

Sicer pa je Poletna sola strukturirana takole: dopolnje so lektorati jezika, potem je ena ura predavanja iz nacionalnih tem, domoznanska pre-

davanja, popoldne je dve uri intenzivnega pouka za tiste, ki ga izberejo. Ob petih se začnejo delavnice (pevske vaje, folklorni plesi, letos kulinarčni tečaj, sportna srečanja) in krožki (umetnostni, zgodovinarski in politični). Zvečer pa so se skupne kulturne predstavitve in zabave, ki jih sestavljajo sami tečajniki in potekajo v slovenscini.

Tri leta v imenu Centra sodelujes z Multimedialnim tečajem slovenskega jezika, ki ga v Gorici in Trstu ima v gosteh Narodna in študijska knjižnica, organizirana pa ga Kinoateljje-LOGLAB z različnimi partnerji.

»Bil sem navdušen, ko smo se prvič srečali v moji pisarni na Filozofski fakulteti in ste zagrabili koncept Poletne sole. Tečaj slovenscine z drugimi dejavnostmi in vseh pogledih ima dodaten mik in car.

Zdi pa se mi to tudi prava pot, da se zamejska skupnost reaktivizira s poučevanjem slovenscine. Tako se tudi oblikujejo posrečene združbe ljudi, ki bi se sicer ne srečale. Prav posebej pa me veseli, da se je tečaj razširil se na Trst, ker so obstoječi tečaji večkrat samo lingvistično usmerjeni.

Udeleženci tržaškega multimedialnega tečaja slovenscine (Foto Krizmančič)

ŠOLSKE PRIREDITVE

Vrsta prijetnih pobud v šolah dolinske občine

DAMIANA OTA

Učenci osnovne šole v Mackoljah so letosnje solsko leto sklenili s predstavitev nekajmesečnega raziskovanja nekdanjega življenja v vasi. Od marca so zbirali stare predmete, orodje, posodo, oblačila, obiskali številne Mackoljane, se z njimi pogovarjali in tako ustvarili podobo o "življenju v Mackoljah". Risbe, zapise narečnih poimenovanj in posamezna poročila pa so objavili v posebni izdaji solskega glasila Balonček.

Etnografska je tudi letošnja razstava, ki bo odprta občinstvu vse do 16. t.m. (od 10. do 13. in 17. do 19. ure, v nedeljo samo od 10. do 12. ure). V duhu izbrane teme so učenci in učiteljice povabili na zaključno prireditvev tamburaski ansambel boljunskega KD France Prešeren in žensko pevsko skupino Stuleti, ki so se predstavili s priložnostno izbranimi pesmimi.

Gost srečanja pa je bila se Kristina Kovacic, ki je tudi podala učenecem bralne značke, predvsem pa jim je spregovorila o knjigi Ondile cez Stari vrh. Knjiga je pred kratkim izšla na pobudo banovskega SKD Grad in v sodelovanju z OZ pri NSK, slovenski in italijanski javnosti prinaša dragocen prispevek k spoznavanju naše preteklosti. Kristina Kovacic pa je spodbudila njen nastanek in jo uredila.

V sredo zvečer so se na zaključni prireditvi zbrali tudi učenci in stari dolinske OS Prežihov Voranc. S krasim recitalom so se spomnili življenja in dela pred nedavnim preminule pesnice Ljubke Sorli, v podobni obliki pa so posvetili pozornost tudi slovenskemu književniku, po katerem je sola poimenovana: letos je namreč 100-letnica rojstva Prežihovega Voranca, med drugim je treba se enkrat povedati, sa se je skupina uencev konec maja udeležila ze 16. srečanja Prežihovih sol na Ravnah na Koroškem.

V sredo pa so na zaključni prireditvi se ostalim staršem in učenecem predstavili pravilno igranje z naslovom "Ko so bile vrane se pisane", s kateri so nastopili na omenjenem srečanju. Bralne značke je dolinskim učencem podelil domaci ustvarjalec Marij Kuk.

Kot po navadi pa so se najstarejši učenci poslovlili od osnovne sole s predajo ključa: zupan petosolcev ga je tako izročil v oskrbo predstavniku bodočega petega razreda. Dogodke in zanimivosti svoje osnovnosolske izkušnje pa so podali v spletu petih "zur".

Na sliki (foto Kroma) zatopljeni mladi recitatorji na zaključni prireditvi dolinske osnovne sole Prežihov Voranc, ki je bila v sredo zvečer.

Radost pomladnega prebujenja na ljubkem nastopu v Gabrovcu

S prireditvijo se je od vrtca poslovilo šest šestletnih otrok

Dva in dvajset otrok, ki obiskujejo občinski vrtec v Gabrovcu je v sredo z ljubkim in radostno izredno prireditvijo zaključil nastop razveselilo ganjene starse, dedke in babice. Bogat spored, ki so ga skrbno pripravile vzgojiteljice Mara, Nadja in Norma ob pomoči neucnega osebjaja, je ob živopisni scenografiji zaobjel petje, ples, recitacije, pa tudi slikoviti prizorček o pomladanskem prebujenju zvončkov, trobentic, zajčkov, sinčic in zab. Se posebej pa je vzgala zgodba o prigorodah Rdece kapike.

Od vesele družine se je na koncu poslovilo šest »velikih«, ki bodo septembra prvič prestopili solski prag. (bs)

Na sliki (foto KROMA) prizor iz »pomladanskega prebujenja«.

OSNOVNA ŠOLA F. S. FINŽGAR

Barkovljanski osnovnošolci so tokrat šli na kratek izlet v Afriko

Zamisel za prireditvev ob zaključku šolskega leta so povzeli po pesniku Tonetu Pavčka - Nad prireditvijo, ki je obsegala tudi razstavo, so bili vsi zadovoljni

Tokrat so se naše sole ob koncu šolskega leta se posebej potrudile, da je bila prav vsaka prireditvev nekaj posebnega in zanimivega, kar sicer ni spadalo v učni načrt, pa je vendarle dalo našim učiteljem in učenecem toliko možnosti za sprostitvev fantazije in uresničitev zanimivih zamisli, ki pa jih je bilo treba udejaniti preko zavzetosti in dela vseh, tudi stravev.

Takšno lepo podani zaključni prireditvi smo lahko prisostvovali tudi na soli F.S. Finžgar v Barkovljah. Kot osrednjo temo so si učenci in

njihove učiteljice Nevenka, Tanja, Norina in Iris izbrali Toneta Pavčka pesnitev "Juri Muri v Afriki", ki govori o fantu Juriju, ki se noce umiva, pa se znajde med crnci, ki ga tudi nocejo sprejeti za svojega, ker vedo, da je samo umazan. Vse se seveda veselo konca, pripoved pa se razvija ob lepi glasbi, prijetnem petju in ustreznem podajanju posameznih vlog.

S prireditvijo, ki so jo mladi nastopajoči oboga-

NEVA LUKES

tili se z risbami iz Afrike, z oblačili, pa se z drugimi pripomočki, so bili ob koncu zadovoljni vsi.

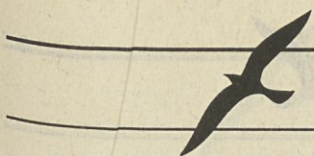
»Sedaj smo solsko leto zaključili. Zelele bi, da bi ga v prihodnje odprli se z večjim številom uencev,« so nam povedale učiteljice. »Rade bi, da bi zapisali, da mo imeli v tem solskem letu kar dobre stike s solo "R. Battistig", ki deluje z nami v skupnem solskem poslopu. Z njimi smo priredili tokratno Božičnico, z njimi smo opravili

tudi več obiskov raznih zanimivosti v Barkovljah.

Učiteljice, ki prihajajo iz Saleza, Loga, Proseka in Kriza, so se v barkovljansko stvarnost popolnoma vzele, v pomoč jim je seveda tudi ravnatelj Jozko Basa. Nad tokratnim zaključkom solskega leta so bili seveda zadovoljni, z njimi pa tudi vsi ostali, ki so si ogledali prireditvev.

Na sliki Krizmančica prizor iz namišljenega obiska barkovljanskih osnovnosolcev v Afriki, kakršno si je zamislil pesnik Tone Pavček.

BALOTAŽA / UGIBANJA

Dvoboju med KD in Ligo

DSL in manjše stranke se doslej še niso jasno izrekle

Kdo bo zmagovalac drugega kroga za mesto predsednika Pokrajine? Mnogi stavijo na demokristjana Bergamina, ki ima tudi podporo socialdemokratov. Kar precej volilcev pa je prepričanih, da bo predstavnik Severne lige Marcolinijeva prehitela tekmeča, morda tudi s prilivom misovskih glasov. Utegne pa se zgoditi nekaj povsem drugačnega: da se velik del volilcev ne bo udeležil volitev. Stranke imajo pravzaprav se samo en dan casa, da sklenejo morebitno zavezništvo v drugem krogu. Odločilen bo torej današnji dan, čeprav ni pričakovati velikih preseženj. Sinoci je bila sklicana seja pokrajinskega vodstva DSL in socialistične stranke. Vse kaže, da se niti bivši komunisti, niti socialisti ne bodo javno in jasno izrazili o podpori enemu ali drugemu kandidatu, ampak bodo presojali prepustili volilcem. V socialističnih vrstah je sicer precej močna struja, ki se zavzema, da bi le podprli Bergamina.

Vprašanje na katerega včeraj se nismo uspeli dobiti odgovora je, koga bo podprla Slovenska skupnost. Odločitve se ni nobene, tudi zaradi odsotnosti pokrajinskega tajnika Corsija, nam je včeraj povedal dr. Stefan Bukovec, ki je dejal, da so vesti, ki so se pojavile v časopisju povsem brez osnove. Sicer pa je glavni kandidat dr. Damjan Terpin pred dnevi le pojasnil, da bi bil raje v večinski koaliciji, kakor v opoziciji.

Zeleni, ki bi si z bogatim volilnim izkupičkom lahko izborili dokaj vpliven položaj ostajajo zvesti svojemu volilnemu programu in, če smo pravilni o razumeli koordinatorski Fiorelliji, javno ne bodo podprli nobenega od kandidatov v balotazi. Kar sicer ne izključuje možnosti, da se bodo posamezni kandidati na listi zelenih izrekli. To se bo pokazalo že v prihodnjih dneh.

Neutržno stalice, torej nobene povezave, ohranja lista Cittadini per l'Isontino, ki združuje pripadnike Orlandovega gibanja in republikanske stranke. Nobeden od kandidatov ni izpolnil, do zdaj, dveh osnovnih pogojev: ni objavil seznama oseb, ki bodo sestavljale odbor, ni pojasnil stalice glede nekaterih osnovnih vprašanj.

Lista Cittadini per l'Isontino tudi zavrača predlog PSI o gradnji levega in progresistično usmerjenega pola.

Tudi s strani SKP ni pričakovati podpore kandidatu KD, oziroma Lige. Pač pa se ligi dobrih kaže in ponujajo mislovi.

GOSPODARSTVO / 18. T.M.

Naložbe v Sloveniji

Seminar Kmečke banke

Kmečka banka, ki je že doslej bila med pobudniki številnih strokovnih srečanj o gospodarskem sodelovanju, povezovalju in vlaganju tujega kapitala v slovensko gospodarstvo, pripravlja 18. t.m., v sodelovanju z Gorisko trgovsko zbornico, novo pobudo.

V konferenčni dvorani razstavišča ESPOMEGA bodo namreč priredili seminar o novostih na valutnem, davčnem in carinskem področju ter o postopku privatizacije v Sloveniji. Uvodno poročilo bo imel predsednik upravnega sveta Kmečke banke, Ksaverij Leban. Potek strokovnega srečanja bo usmerjal dr.

Teodor Cernigoj, vladni svetovalec za gospodarske odnose in razvoj.

Posamezna področja bodo obravnavali: prof. Andrej Kumar, ravnatelj sekcije za zunanjo trgovino pri Gospodarski zbornici Slovenije, dr. Anton Rop z Ministrstva za Gospodarsko sodelovanje in razvoj in Cvetka Selsek Občinski odbornik za kulturo Rodolfo Ziberna je povedal, da je festival izrednega pomena za Gorico, in da zato tudi pričakujejo velik obisk Goricanov, ki se v prejšnjih letih niso posebno izkazali. Velika novost letošnjega festivala je ta, da bo potekal tudi v primeru dežja, ker je vseh 500 oštevilčenih sedežev pokritih.

Organizacijo gledališkega festivala ima v rokah Mauro Fontanini, direktor goriskega gledališča "Terzo Teatro". Glavni sponzor gledališkega dogajanja je Goriska hranilnica, pokroviteljstvo sta prevzeli Občina in Pokrajina. Denar pa je tudi glavni problem vsakega takega festivala in zaradi tega je Fontanini povedal, da se v primeru neuspeha festival ne bo več ponovil v Gorici, ampak ga bodo prenesli drugam, kjer ljudje se hodijo na gledališke predstave. Lansko leto je bilo povprečno namreč samo po de-

PETICIJA

Kulturni dejavnosti v Gorici se slabo piše in to predvsem zaradi pomanjkanja primernih prostorov. Ob preurejanju deželne avditorija, skorajšnjem začetku del v Verdiju, ob zaprtju Kulturnem domu itd. se je mesto znaslo brez primernih prostorov, zlasti za glasbene in gledališke prireditve. Dejansko ostajata le dve manjši dvorani. Situacija je kritična in bo taka najbrž se lep čas, če odgovorni ne pohitijo. Na to v posebni peticiji, ki jo je podpisalo 343 občanov, opozarja kulturno in glasbeno društvo Lipizec, ki je med najbolj aktivnimi organizatorji glasbenih prireditev. Peticijo z zahtevo, da se čimprej zaključijo dela v Avditoriju, je društvo poslalo na Deželo, ki je lastnik objekta, in v vednost županstvu, ki z objektom upravlja. Društvo opozarja na veliko škodo, ki nastaja zaradi takega stanja in na dejstvo, da je bilo primorano nekatere prireditve, predvidene za letošnje odpovedati, oziroma skrajšati.

GORICA / OD 23. JUNIJA DO 24. JULIJA

Osem amaterskih gledaliških skupin na 4. festivalu

JUREJ PALJAK

V četrtek so na Občini predstavili 4. poletni vsedrjavni festival amaterskih gledališč. Dogajanje festivala je, kot običajno, postavljeno na sedaj že udomaćeno "gledališče pod sotorom" na goriskem gradu. Občinski odbornik za kulturo Rodolfo Ziberna je povedal, da je festival izrednega pomena za Gorico, in da zato tudi pričakujejo velik obisk Goricanov, ki se v prejšnjih letih niso posebno izkazali. Velika novost letošnjega festivala je ta, da bo potekal tudi v primeru dežja, ker je vseh 500 oštevilčenih sedežev pokritih.

Organizacijo gledališkega festivala ima v rokah Mauro Fontanini, direktor goriskega gledališča "Terzo Teatro". Glavni sponzor gledališkega dogajanja je Goriska hranilnica, pokroviteljstvo sta prevzeli Občina in Pokrajina. Denar pa je tudi glavni problem vsakega takega festivala in zaradi tega je Fontanini povedal, da se v primeru neuspeha festival ne bo več ponovil v Gorici, ampak ga bodo prenesli drugam, kjer ljudje se hodijo na gledališke predstave. Lansko leto je bilo povprečno namreč samo po de-

vetdeset gledalcev na predstavo in to je odločno premalo za kritje osnovnih stroškov, ki jih vsaka predstava zahteva od organizatorja.

Na letošnjem 4. festivalu so sodelovale osem amaterskih skupin iz Italije, kot gost in izven konkurence pa bodo nastopili tudi gledališniki iz Gorice z "Veselim zgodbam iz Dekamerna", ki jih je priredil in zreziral Mauro Fontanini. Festival bo potekal od srede, 23. junija, do sobote, 24. julija, ko bo podelitev glavne nagrade. Predstave bodo vsako sredo in vsako soboto ob 21. uri, festival bo trajal mesec dni. Zbirajo bo podelila nagrade za najboljšo moško in žensko vlogo, za režijo, za stranske vloge, za kostume, scenografijo in glasbo, pridruže pa si pravico, da podeli se kakšno nagrado. Glavno nagrado bo podelila publika, ki bo ob začetku vsake predstave dobila poseben listek za glasovanje. V tekmovalnem delu bo nastopilo osem gledališč od 40. prijavljenih. Gledališča, ki bodo sodelovala na goriski prireditvi, so bila že vsa nagrajena na glavnem italijanskem festivalu amaterskega gleda-

lišča v Pesaru.

Vstopnice za predstave bodo veljale 10 tisoč lir, znižane 8 tisoč, abonma za vse predstave velja 70 tisoč lir in bo dal gledalcu možnost stalnega sedeza, znižana cena je 55 tisoč lir. Na poletnem festivalu amaterskih gledališč v Gorici se bodo zvrstila gledališča: "Piccolo teatro al Borgo" - Cava de' Tirreni z Edoardo komedijo "Non ti pago", "Gioco-teatro" - Rim z Manfredijevim delom "Anima bianca", "Teatronovo" iz Chioggie bo nastopil z Goldonijev komedijo "Le baruffe chiozzotte", "Prototeatro" iz Montegnane z delom "Avventure di Don Chisciotte e Sancio Pansa", "Estravagario teatro" - iz Verone nastopi z musical izvedbo Kaufmanovega "Una volta nella vita", "Giul-lare" iz Salerna nastopi s Fojevo komedijo "Isabella, tre caravelle ed un cacciaballe", gledališče "Giorgio Totola" iz Verone bo predstavilo T o f a n o v o komedijo "L'avventura del signor Bonaventura".

Zadnji na vrsti bodo gledališniki skupine "Oreste Calabresi" iz Macerate z Rostandovim delom "Cirano".

NOVICE

Posvetovanje o Istri in Istranih

Danes bo v prostorih Instituta za mednarodno sociologijo ISIG mednarodni seminar-posvet z naslovom "Istra kot primer za nova sožitja". Na posvetu, ki se bo začel ob 9.30, bodo govorili o problemu t.i. istrskega vprašanja, ki je po nastanku dveh novih držav na ozemlju nekdanje Jugoslavije, za prebivalce Istre in za sosede zelo aktualen. V popoldanskem času (predvidoma ob 15. uri) pa bo okrogla miza na temo "Kultura in sredstva množičnega obveščanja za budnost italijanske narodne skupnosti v Istri".

Fotografska razstava o športu

V ponedeljek, 14. junija, ob 18. uri bodo v prostorih UGG odprli fotografsko razstavo dveh nemških fotografov na temo športa. Organizator je Posoški fotografski krožek iz Gorice v sodelovanju z gorisko telovadno zvezo (UGG) in pod pokroviteljstvom Občine in goriske Pokrajine, glavni sponzor pa Goriska hranilnica. Wolfgang Gorski je štiridesetletnik, doma iz Hannovra, kjer ima galerijo "Galerie im Keller" in Uwe Mensing je 36-letnik prav tako iz Hannovra in je manager po poklicu, fotografija mu je hobi. Fotografija bosta v Gorici predstavila predvsem svoje novejša fotografije s športno tematiko.

Predsedniška kandidata na Radio Popolare

Ljudski radio - Radio popolare bo jutri od 10. do 11. ure imel v studiu Alberta Bergamina in Monica Marcolin, kandidata, ki se potegujeta za mesto predsednika pokrajine, na glasovanje 20. junija. Z njima se bo pogovarjal odvetnik Livio Bemot. Poslušalci bodo lahko tudi po telefonu (32828) postavljali vprašanja.

V Podgori ustanavljajo sekcijo sindikata upokoencev SPI-CGIL

Sindikat upokoencev SPI - CGIL utrjuje svojo prisotnost v mestu in tudi na primestnih območjih. Tako so v sodelovanju med pokrajinskim vodstvom in upokoenci z območja Podgore pred kratkim sklenili ustanoviti sekcijo sindikata v Podgori. Prostore bo dobila v Kulturnem domu, kjer bo na razpolago upokoencem z informacijami glede izpolnjevanja raznih obrazcev s področja pokojninskega in bolniškega zavarovanja, davkov, itd.

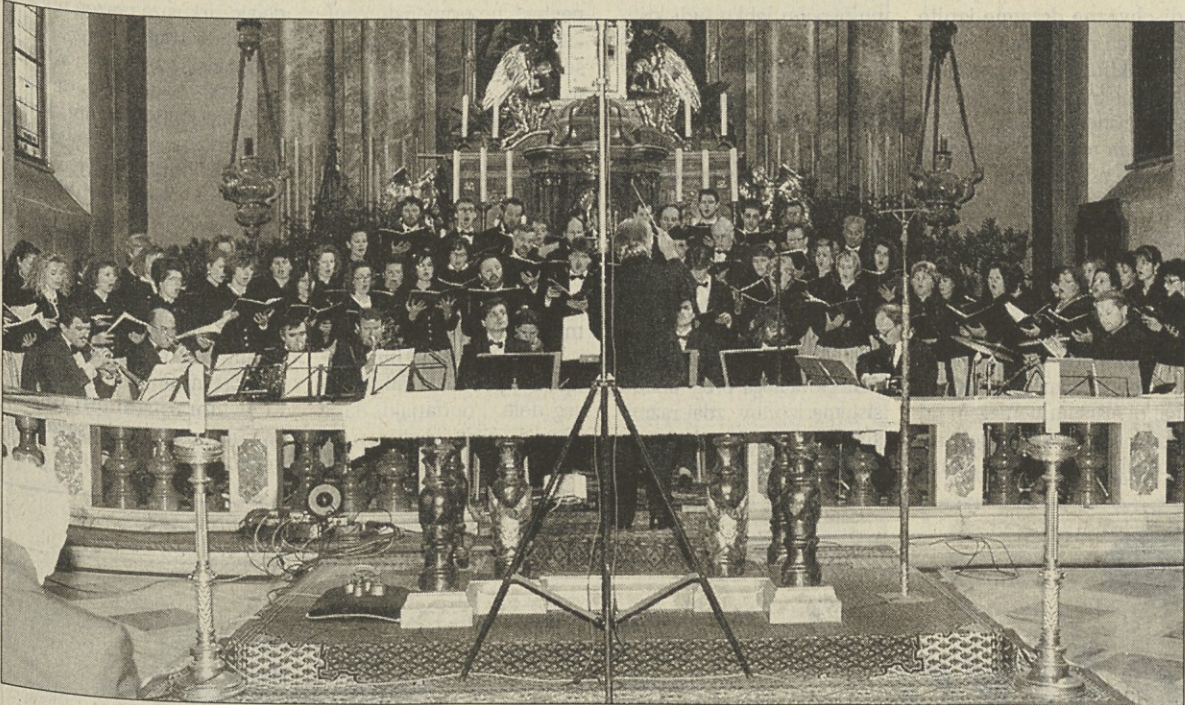
Pojasnilo zagovornikov Coop

Odvetnika Battello in Donolato, ki zagovarjata potrošniško zadrugo Coop - consumatori sta v zvezi z včeraj objavljeno vestjo poslala sporočilo, da nobena odločba seste sekcije kasakijekega sodišča se ni bila objavljena in je torej vest o zavrnitvi priziva, neuradna. Izvajanje generalnega prokuratorja na avdienci se oslanja le na možnost, ki jo dopusca zakon glede preventivne zacasne zaplembe.

SODELOVANJE MED ZSKP IN KKZ IZ CELOVCA

V Štandrežu nastopijo nocoj gosti in pevci s Koroškega

Izvedli bodo Večernice v čast Antonu M. Slomšku

Zanimiv koncert se obeta nocoj v Štandrežu. V tamkajšnji župni cerkvi bodo namreč izvajali večernice v čast škofu - spoznavalcu Antonu

Martinu Slomšku, ob 130. obletnici smrti - Reka mojega življenja. Nastopili bodo člani mesanih pevskih zborov Srce iz Dobrle vasi in

Jakob Petelin - Gallus iz Celovca, solisti Waltraud Mucher, Gabriel Lipus in Mario Podrečnik ter godalni orkester, pri katerem sodelujejo tako iz-

vajalci iz Celovca, kakor izvajalci iz Ljubljane. Dirigent bo Jože Ropitz, ki je tudi avtor kompozicije, avtor besedila pa je Alojz Rebula.

Glasbena prireditev sodi v okvir vsakoletnih izmenjav in gostovanj med Zvezo slovenske katoliške prosvete in Krščanske kulturne zveze iz Celovca. Gre za sodelovanje, ki ima za sabo že dolgoletno in predvsem uspešno tradicijo.

Glede nocojšnjega koncerta, ki se bo začel ob 20.30 v štandreski cerkvi, velja posebej opozoriti na množično sodelbo. Sodelujeta namreč kar dva mesana pevška zbora, številčno dovolj močan ansambel in solisti. Takсна zasedba je seveda zelo primerna za večji izvajalski prostor, ki ga ponuja štandreska cerkev.

KD OTON ŽUPANČIČ

»VRŽOT '93«

Štandrež, dom »A. Budala«

DANES, ob 19.00 - Odprtje kioskov ob 20.00 - Ples z ansambлом »NOVI LAPOSI«

JUTRI, ob 15.00 - otroški ex-tempore na pesku ob 18.00 - »NASTOP PEVSKIH ZBOROV«

Mešani pevski zbor »Oton Župančič« - Štandrež, Moški pevski zbor »Dragotin Kette« iz Ilirske Bistrice, Dekliski zbor »Grlica« iz Budanj, Fantovski oktet »Dornberk«

ob 20.00 - Ples z ansambлом »NOVI LAPOSI«

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE-GORICA KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA-CELOVEC

ALOJZ REBULA JOŽE ROPITZ

REKE MOJEGA ŽIVLJENJA

Večernice v čast škofu-spoznavalcu Antonu Martinu Slomšku ob 130-letnici smrti za soliste, glasbila in mešani zbor.

Nastopajo: mešana pevška zbora »Srce« iz Dobrle vasi in »Jakob Peterlin Gallus« iz Celovca, solisti Waltraud Mucher (Graz), Gabriel Lipus (Celovec) Mario Podrečnik (Celovec) in orkester Ljubljana - Celovec

Dirigent Jože Ropitz

DANES, OB 20.30

V ŽUPNIŠKI CERKVI V ŠTANDREŽU

ARCOBALENO ODPIRA SVOJ PARK

Za skupnost

Predstavili načrt preurejanja celotne površine - Za ureditev rabijo 50 milijonov

Skupnost Arcobaleno, ki ima sedež na Rojcah, v objektu nekdanje vojašnice, ki jo preurejajo, odpira mestu približno 2000 kvadratnih metrov veliko zeleno površino, ki sodi k celotnemu kompleksu. Park je bil kar (preveč) dolgo zanemarjen in že nekaj let so člani skupnosti, v sodelovanju s strokovnjaki za gozdarstvo, prizadevali, da bi resili okrog osemdeset let stara drevesa in z zasaditvijo, zlasti grmovnic, ponudili mestu tudi s funkcionalnega vidika urejeno zeleno površino. Park je danes precej zanemarjen, ker pač nihče ni zanj skrbel. Največ škodo je na drevesih povzročil požar, nam je povedal gozdarski izvedenec dr. Carlo Bla-

son, ki je pripravil načrt ureditve parka. "Trudimo se, da bi ohranili stara drevesa, zasajena sočasno z gradnjo vojašnice. Ob tem velja podčrtati, da je vrednost parka prav v dejstvu, da so tu zastopani lepi primerki avtohtoni drevesnih vrst: od koprivovca (kropince), do javorja in jelse.

Park bo seveda pred odprtjem za javnost treba primerno urediti in opremiti. V četrtek so na Občini predstavili okvirni načrt predsednikom rajonskih svetov.

Približno dva tisoč kvadratnih metrov veliko področje naj bi z ozirom na možnost koriščenja in namembnost, preuredili v pet manjših območij: vhodni del, vrtnarijo,

park, cvetlični vrt, sadovnjak.

Za uresničitev načrta bi potrebovali nekaj nad petdeset milijonov lir. V glavnem za ureditev sprehajalnih poti, namestitve klopi, ureditev grede in zasaditev grmovnic. Nosilni element bodo seveda drevesa, ki so bila zasajena sočasno z dograditvijo vojašnice, ob prelomu stoletja in ki so se razmeroma dobro ohranila tudi zaradi tega, ker gre za domače vrste.

Na objektu nekdanje vojašnice člani skupnosti Arcobaleno že lep čas skrbijo za posodabljanje in obnavljanje objekta, čeprav so v glavnem odvisni od prispevkov dežele, drugih ustanov in predvsem posameznikov.

V ČETRTEK PONOČI NA OBMOČJU IND. CONE

Hitrost in mokro cestišče med vzroki slikovite prometne nesreče v Štandrežu

Tri osebe so se ranile v prometni nesreči, ki se je pripetila v četrtek, okrog 24. ure v Štandrežu, na območju industrijske cone. Nesreči je najbrž botrovala prevelika hitrost, mokro cestišče in najbrž tudi predrznost. Avto mini 90 ki ga je upravljal 29-letni Edoardo Melandri iz Gorice je zaneslo s ceste in je pristal na njivi. V nesreči so bili ranjeni 28-letni Mauro Battista, 28-letni Valerio Zuccolo ki se bo zdravil v tržaski bolnišnici, najmanj 40 dni in Natascia Visintin. Vsi so iz Gorice. (Foto S.R.).

ČRPALKE

Danes popoldne in jutri bodo na Goriskem obratovale naslednje bencinske črpalke

GORICA
IP - Trg Crispi
ESSO - Ul. Lungo Isonzo

MONTESHELL - Ul. Aquileia

ERG - Smihelova Ulica
AGIP - Ul. Trieste

TRZIC
MONTESHELL - Ul. Boito

IP - Ul. Matteotti
AGIP - Ul. Cosulich

KRMIN
AGIP - Drevored Venzia Giulia

GRADISCE
MONTESHELL - Ul. Trieste

SKOCJAN
AGIP - Ul. Garibaldi

SLOVRENC
MONTESHELL - Ul. D'Annunzio.

RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia

MARJAN
MONTESHELL - Ul. Manzoni

STARANCAN
AGIP - Ul. Mainardis

PRIREDITVE

V parku skupnosti Arcobaleno, bodo danes ob 10. uri gostovali učenci 4. in 5. razreda osnovne šole Ferretti z Rojc. Peli in recitali bodo pesmi o miru ter pripovedovali zgodbo o muzikantih iz Bremna.

IZLETI

SPD GORICA vabi članke in prijatelje, na 22. planinsko srečanje, jutri, 13. t.m. v Zgoniku, v organizaciji SPDT. Prevoz z lastnim i sredstvi. Odhod ob 8. uri s Travnika. Udeleženci srečanja se bodo zbrali ob 10. uri pred obcino v Zgoniku, od koder se bo začel pohod na Volnik. Pohod bo trajal vsega tri ure. Prireditelji pripravljajo tudi alternativni program za tiste ki se pohoda ne bodo udeležili. Uradni del srečanja s kulturnim sporedom se bo začel ob 14.30. Zatem pa bo planinska družabnost.

KINO

GORICA
VITTORIA 20.00-22.00-24.00» Fiorile».
CORSO 18.00-20.00-22.00»Lo sbirro, il boss e la bionda».

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
S. NICOLO' (Olivetti), Ul. I Maggio 94, tel. 790338.

POGREBI

Danes, ob 9.30, Anna Quaiattini vdova de Marchi iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče ob 11. uri, Elena Milanesse poročena Tudor iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče.

NOVICE

Rafsandžani najbliže zmagi

TEHERAN - Za zmago na petkovih predsedniških volitvah ima, sodeč po zadnjih javnomnenjskih anketah, največ možnosti dosedanjí predsednik Akbar Hasemi Rafsandžani. Volišča, na katerih približno 29 milijonov volilnih upravičencev izbira med štirimi predsedniškimi kandidati (dosedanjim predsednikom Rafsandžanijem, predsednikom univerze Abdulahom Jasbijem, ekonomistom Ahmadom Tavakolijem in članom parlamenta Rajabilom Taherijem), so odprli ob sedmih zjutraj. Kot poročajo iz države, volilci ne volijo tajno in zagnjenih volilnih prostorih, imajo pa možnost, da list z obkroženim kandidatom, preden ga vržejo v skrinjico, pokrijejo z rokami. Prvi delni rezultati volitev bodo znani že danes, dokončne pa bodo objavili jutri. (Reuters, Telefoto: AP)

Ruckoj napada Jelcina, spremembe v vojaškem vrhu

MOSKVA - Podpredsednik ruske vlade Ruckoj, ki mu je predsednik Jelcin odvel nekatera pooblastila, pa tudi mercedes in nekaj osebja, je Jelcina ponovno napadel. Dejal je, da Rusi živijo v državi, ki jo vodi mafija in da so za boj proti korupciji v vrhovih oblasti nujno potrebne volitve. »Živeli smo pod režimom komunistične mafije, zdaj pa smo se znašli pod nadvlado demokracije mafije,« trdi Ruckoj. Predsednik Jelcin je za generalnega sekretarja Ruskega varnostnega sveta imenoval dosedanjega poveljnika sil skupnosti Jevgenija Saposnikova, ki je na tem mestu zamenjal Jurija Skokova, odstavljenega 10. maja. Dosedanje naloge Saposnikova pa bo najverjetneje opravljal namestnik ruskega obrambnega ministra Boris Gromov, poroča Itar-Tass. Ameriški viri so sporočili, da predsednik Bill Clinton zaenkrat ne načrtuje moskovskega srečanja z ruskim predsednikom Borisom Jelcinom. Trenutno je gotovo le to, da se bosta voditelja ZDA in Rusije sestala julija na tokijskem zasedanju sedmerice najbolj razvitih držav sveta. Tiskovni predstavnik predsednika parlamenta je včeraj povedal, da Hasbulatov ni resneje bolan in da se bo kmalu vrnil na delo. (Reuters, Telefoto: AP)

Tujci v nevarnosti

BONN - Nemška policija je sporočila, da so v noci s četrtka na petek neznanci ponovno napadli dve bivaljski za tuje. V bližini Stuttgarta je v plamenih zgorelo prvo nadstropje hiše, v kateri živi 14 Turkov. Enega otroka so morali zaradi zastrupitve z dimom odpeljati v bolnišnico. V bližini Darmstadta pa je skupina skrajnežev v hiši, kjer živijo ljudje iz različnih držav, zazgala obleko. Požar so prebivalci hiše pravčasno pogasili, ognjeni zublji pa niso zahtevali žrtev. (Reuters)

VRHUNSKI SESTANEK SEVERNOATLANTSKE VOJAŠKE ZVEZE V ATENAH

Ameriške bombe, ruski vojaki?

Nato se o kopenski vojski na Balkanu pogovarja tudi z državami nekdanjega Varšavskega sporazuma - O tem, kaj naj sploh počne Nato po koncu hladne vojne, se bodo pogovarjali ob koncu leta

Atenski pogajalci: zunanji ministri Kozirjev, Hurd, Christopher in generalni sekretar Nata Woerner (Foto: AP)

ATENE - Severnoatlantska vojaška zveza je na svojem vrhunskem srečanju v grški prestolnici vsaj za silo - in vsaj za javnost - pokrpala globoke razlike, ki jo delijo po koncu hladne vojne in po izbruhu balkanskih vojn. Ze v cetrtek so povedali, da

bodo v Bosni in Hercegovini, ce bo treba, uporabili tudi letalske sile, Združene države Amerike pa so ponudile tristo vojakov za Makedonijo, da je ne bi njena sosedna Srbija potegnila v balkanski vojni vrtinec in se z njo približala južnemu

krilu zveze Nato. Toda napoved novega vrhunškega srečanja zahodne vojaške zveze do konca leta dokazuje, da Nato in predvsem politiki držav članic, se ne vedo natančno, kaj naj počnejo v nelepem novem svetu po padcu berlinskega zidu.

Atene so se zato končale brez nove odresilne strategije za prihodnost, v kateri grozi Natu zmeda in celo razpad, ker nima več svojega tradicionalnega sovražnika Sovjetske zveze - ki je prav tako razpadel bolj ali manj kar sam od sebe.

Vse drugo so na atenskem sestanku podrobnosti, pa čeprav so v petek gore agencijskih poročil razčlenjevale, ce ena ali druga beseda zaključnega sporočila morda vendarle ne pomeni revolucije. V delu poročila, ki govori o letalskih silah za Bosno in Hercegovino, je pod povečevalom stavek, ki dovoljuje letalsko pomoč silam Združenih narodov in predvsem ameriški dotedaj »pri uresničevanju njihovega mandata«. Ker Washington ze nekaj časa zagovarja bombardiranje bosanskih Srbov kot del pomirjevalne balkanske politike, se zdaj tisti evropski voditelji, ki mu ze ves čas nasprotujejo, sprašujejo, ali niso s tem vendarle pristali na kaj več kot pa na letalsko zaščito modrih celad v muslimanskih varnostnih območjih. »Tako se ustvarja visoka politika. Združene države so vsem premeteno vsilile svoje prepričanje,« je ob tem v Atenah Reuterju izjavil nepodpisani diplomat. Ob nenehnem ameriskem in zahodnoevropskem spreminjanju balkanskih stališč bo njegovo trditve dokazala seveda sele »akcija na terenu«. Americanom so ob strani stali Britanci, ki so zaskrbljeni tudi za svojih 2400 vojakov zunaj šestih območij, ki jih je VS OZN razglasil za varnostna in jih morajo zato Združeni narodi zavarovati.

Se večje presenečenje atenskega vrhunškega sreča-

nja severnoatlantske vojaške zveze pa je bil sestanek ameriškega zunanjega ministra Warrenja Christopherja s predstavniki Severnoatlantskega sveta za sodelovanje, ki Nato združuje s članicami nekdanjega Varšavskega sporazuma. Triinštrideset držav sveta je podprlo uporabo letalskih sil za zaščito modrih celad na varnostnih območjih »in drugod«. Podprli so osamitev Srbije in Črne gore ter pozvali, naj Nato ostro odgovori, ce bo poskusal Beograd razširiti vojno na katero od držav, ki sodelujejo v mirovnih operacijah Združenih narodov. Sklenili so, da bodo vojake

držav nekdanjega Varšavskega sporazuma pripravili za morebitno sodelovanje na Balkanu. Ze pred srečanjem pa je med opazovalci odjeknila izjava ruskega zunanjega ministra Andreja Kozirjeva, ki je povedal, da je Rusija pripravljena v Bosno poslati se več mirovnih sil, »dokler tam ukrepamo v skladu z resolucijami Varnostnega sveta Združenih narodov.«

Na obrobju srečanja pa je ameriški državni sekretar pritisnil na Ukrajino, ki zavlačuje s podpisom sporazumov o jedrskem in konvencionalnem razoroževanju. (N. P.)

Tožbe Manfreda Woernerja

Vojna v nekdanji Jugoslaviji je razkrila razkol med našimi upanji o novi svetovni ureditvi in tragično resničnostjo etničnega čiščenja, je na vrhunskem sestanku zveze Nato potožil njen generalni sekretar. »V evropsko-atlantskem prostoru nujno potrebujemo novo varnost in stabilnost,« je dejal Manfred Woerner z mislimi na beden rezultat zahodnega političnega in vojaškega ukrepanja na Balkanu in na druge krize, kakršnim smo prica v Azerbejdžanu, Gruziji, Moldovi in Tadžikistanu. Atenska podoba je bila pravzaprav presunljiva: zbrale so se najmočnejše države sveta in njihovi nekdanji sovražniki, vsi skupaj pa so ugotovili predvsem to, da potrebujejo »strategijo za prihodnost«. Ce jih ne bo prihodnost sama ze prej udarila po glavi. Sam Manfred Woerner se je v svojih atenskih zasebnih pogovorih, daleč stran od obvezno optimističnih uradnih izjav, ježno pritoževal zaradi pomanjkanja ameriškega vodstva in evropske neenotnosti. (N. P.)

PISMO IZ LONDONA

Učitelji po angleško

ALJA KOSAK / LONDON

bojkot celo označujejo kot največji upor proti ključni vladni politiki, začeni s protesti proti občinskemu davku - glavarini v osemdesetih letih.

V Britaniji se obvezno solanje končuje sele s 16. letom starosti, in sicer z državnim izpitom oziroma malo maturo, ki jo kratko imenujejo GCSE (Generals Certificate of Secondary Education). S solskimi reformami leta 1988 in 1990 pa so v državnih solah v Angliji in Walesu uvedli tudi enotni učni načrt in vlada je hotela za izboljšanje učnega uspe-

ha in standardov vpeljati tudi obvezne državne izpite oziroma preizkusne znanja ob zaključku solskega leta sedemletnih, enajstletnih in stirinajstletnih otrok.

Toda uprli so se učitelji. Ta teden bi namreč moralo 400.000 stirinajstletnih učencev v 4.400 solah Anglije in Walesa polagati državne izpite, katerih rezultate je vlada nameravala tudi objaviti. Na podlagi učnega uspeha bodo sele razvrstili na bolj in manj uspešne. To naj bi staršem pomagalo pri odločitvah, v katere sele naj posljejo svoje otroke. Za ne-

katere sele so te razvrstitve po uspehu lahko tudi kritične, ker so povezane z delitvijo finančnih sredstev po principu: več učencev, več denarja.

Zdaj so se učitelji uprli, bojkotirajo izpite in stirinajstletniki imajo počitnice. Učilnice so prazne in učitelji trdijo, da so dosegli 99,9 odstotni uspeh bojkota. Minister za solstvo John Patten, ki je za prihodnje leto ze obljubil revizijo prenatpanega učnega programa in sistema izpitov, zdaj razmišlja se o novem zakonu, ki naj bi podobne bojkote pre-

prosto prepovedal.

Med dolgotrajno borbo pred odločitvijo za bojkot so učitelji poudarjali, da so izpiti pretežki in otroci potrebujejo dodatne priprave za te izpite. Stevilni učitelji pa tudi ugovarjajo objavi rezultatov, ker menijo, da je nepravilno primerjati rezultate izpitov iz znanja angleščine med solami revnih mestnih četrti, kjer živijo etnične skupine in materin jezik ni angleščina, z rezultati sol v premožnejših predmestnih predelih. Končno so se učitelji odločili za bojkot zaradi protesta proti vsej birokraciji, ki spremlja pregledovanje in oceno izpitnih nalog, ker jih, kot pravijo, neupravičeno obremeni in povečuje njihov obseg dela. Poudarjajo, da je navodilo za ocenjevanje izpitne naloge iz angleške li-

terature dolgo kar 66 strani: porabiti bi morali dodatnih 10 do 13 ur za pregled in oceno izpitne naloge le enega predmeta v razredu s 27 učenci.

Minister Patten je sporne izpitne naloge dal v javnost, da bi pokazal, da učitelji delajo cirkus za prazen nič. »Te naloge zdaj objavljajo tudi britanski časopisi in v komentarjih poudarjajo, da so izpiti na splošno nujni, ker zagotavljajo pregled nad znanjem otrok in zvišujejo standarde v britanskih državnih solah. Zato naj bi izpiti naceloma ostali, preden pa bodo stirinajstletniki v Angliji in Walesu prihodnje leto spet sedli k izpitnim nalogam, caka tako učitelje kot predvsem ministra Pattena, ki si mora pridobiti tudi izgubljeni zaupanje, se zelo veliko dela.

FELJTON

Japonska »napaka« človeštva

Profesor Paul Kennedy svetu ne napoveduje lepih časov. Čakajo nas etnični konflikti, množične migracije, prenaseljenost, ekološke katastrofe - in vsi stari problemi, ki jih človeštvo prenasa s seboj iz stoletja v stoletje. Toda spet bodo eni večji poraženci kot drugi. Kdo je najbolj pripravljen na spopad z vsemi temi težavami? Japonska, seveda.

Dezela vzhajajočega sonca ni po naključju čudežno napredovala po drugi svetovni vojni. To je »etnično čista« družba z močnim občutkom nacionalne identitete in enkratno organiziranostjo. Japoncem je izredno pomembna socialna harmonija, dobro se počutijo le v nekonfliktnem okolju, skrbijo za starejše in podrejajo individualne želje skupnim potrebam. Rezultat je veliko manj umorov, nasilja in stavk kot drugod in visoka povprečna starost, višja od vseh drugih orientalskih družb. Konfucijanska tradicija pa jim narekuje veliko skrb za izobraževanje, ne le za znanje posameznikov, saj k doseganju svojih visokih standardov in končanju sol spodbujajo vse, pri čemer je za učitelje obvladovanje dejstev pomembnejše od svobodnega pretoka idej. Takoj po solanju po-

stanejo diplomanti disciplinirani člani svojih podjetij, predani višji produktivnosti.

Japonci so inteligentnejši

Bolj nadarjeni učenci postanejo inženirji in računalniški strokovnjaki, torej ljudje, ki se ukvarjajo s stvarmi. Zahodni izobraževalni sistemi »proizvajajo« predvsem odvnetnike in menedžerje. Japonci izobraževalni sistem strogo nadzoruje vplivno ministrstvo za izobraževanje, kar bi zahodnjaki razumeli kot diktaturo. Japonci pa so pónosni na svoje visoke izobraževalne standarde, saj 90 odstotkov vsega prebivalstva konca srednjega sola. Nepismenost znaša samo 0,7 odstotka, stirinajstletni Japonci pa ima za seboj enako količino solanja kot osemnajstletni Američani. Se več, povprečni japonski student dosega na standardnih testih količnika inteligence stopnjo 117, povprečni Američani in Evropejci pa ne presegajo stvila sto. Kvaliteta solanja se poslabša na univerzah, ker ne spodbujajo raziskovalnega razmišljanja, zato so dobili Japonci do leta 1987 samo štiri Nobelove nagrade, medtem ko so jih Američani zbrali 142. K japonskemu narodnemu bogastvu prispeva svoje tudi izvirni finančni in davčni sistem. Davki, visoke najemnine in

starostno zavarovanje silijo k visokemu osebnemu varčevanju, zato imajo banke in zavarovalnice ogromno kapitala, ki ga potem z nizkimi obresnimi merami posojajo podjetjem. Banke so tudi delničarke, zato lahko japonske družbe načrtujejo dolgoročno. Vlada jim pomaga z velikimi administrativnimi ovirami za tuje uvožene izdelke in nizko vrednostjo jena. V nobeni pomembnejši gospodarski veji ni monopolistov, tako da je poskrbljeno za medsebojno tekmovanje. Ameriška podjetja pa imajo na voljo veliko manj izobraženo in predano delovno silo, dražji kapital, za vratom pa se vsako četrtletje dobikazeljne investitorje z Wall Streeta. Nic čudnega, ce je bil leta 1951 je japonski bruto narodni proizvod stel samo tretjino britanskega, danes je trikrat večji - in se narašča. Poleg tega jim pod ameriškim varnostnim dežnikom štiri desetletja ni bilo treba zapravljati denarja za vojsko.

Tudi za Japonce raste palica

Po vseh nastetih briljantnih uspehih japonske družbe je čas, da nastejemo tudi slabe strani. Sistem zatira samostojnost, solstvo namreko kreativnosti spodbuja pomnjenje. Hierarhični japonski sistem so izumili za

izbrano skupino moskih, ki vodijo velike družbe in Liberalno-demokratsko stranko, velika večina Japoncev pa se mora zadovoljiti z majhnimi stanovanji, nadurami in narodnim ponosom. Se posebej hudo je ženskam, od katerih pričakujejo samo skrb za družino, premoženje in za izobraževanje otrok. Razvpiti japonski ponos ni samo narodna identiteta, ampak velikokrat pravi razisek, ki se kaže v preziranju vseh tujcev. Tujci jim »simpatijo« vračajo zaradi vztrajnega izogibanja mednarodnim trgovinskim pravilom. Velikanski presežek v trgovinski menjavi z večino držav sveta ni samo rezultat japonske sposobnosti, ampak tudi velike administrativne zaprtosti pred tujimi izdelki. Celo japonsko produktivnost je relativna, ce jo pogledamo pod povečevalom, saj je nižja od na primer ameriške. Največja žrtev tega so Združene države Amerike, ki so - kako ironično! - dobile v zahvalo za svoj varnostni deznik hude domače proračunske težave. A tudi za Japonce raste palica! Njihova družba se hitro stara, veliko hitreje kot drugod, tem pa bo v prihodnosti povezano tudi manjše varčevanje, manj kapitala, s pokojninami bolj obremenjena delovna sila, drugačne delovne navade, zbledela tradicija...

Tudi Japonska ima torej svoje »za« in »proti«, najpomembnejše vprašanje o deželi vzhajajočega sonca pa se glasi: ali je ta država nekaj posebnega ali standard prihodnosti, ki ga bodo morali vsi drugi sele doseči? Ali je normalnost prihodnosti ali komet v mednarodnih odnosih, ki bo ugasnil tako kot že mnogi pred njim?

Roboti ne vidijo v prihodnost

Tudi viktorsjanska Anglija je nekoč blestela, ker pa ni zmogla globokih sprememb, je sla Velika Britanija v ropotarnico vlesil. In tudi Japonska ima svoje velike pomanjkljivosti. Tudi Japonci se bodo »pokvarili«, začeli bodo zapravljati in manj varčevati, druge države bodo odgovorile na japonski protekcionizem, prebivalstvo se bo postaralo. In tudi Japonska ni osamljen otok na Zemlji. Ce bo hladno vojno nadomestila nova racionalna svetovna ureditev, ce ne bo imela velikih težav s svojimi sosedomi, ce bo vsaj za silo pomirila jezo ZDA in Evropske skupnosti in ce bodo druge države se naprej zagotavljale japonsko varnost, ima možnost, kot visoko racionalna država najde rešitve tam, kjer jih druge vlesile pred njo niso moge, v spremembi pravil družbe. V naspro-

Piše :
Barbara
Kramžar

tnih primerih pa se bo tudi Japonska znašla v velikih težavah. Roboti, ki jih tako uspešno razvijajo, lahko rešijo veliko problemov - ne morejo pa narediti tistega, kar Japonci najbolj potrebuje za 21. stoletje. Ne morejo roditi vizije prihodnosti. (Se nadaljuje)

BOSNA IN HERCEGOVINA / VOJNA

London ne bo klonil

Velika Britanija kljub incidentu v Vitezu iz BiH ne bo umaknila svojih vojakov - V sredo naj bi se v Ženevi sestali predsedniki Srbije, Hrvaške in BiH - Boban je zavrnil srečanje z Izetbegovićem

VITEZ, BEOGRAD, SARAJEVO - Pripadniki britanskih modrih celad so v petek dopoldne v Vitezu ustrelili tri hrvatske pripadnike HVO, je sporočil predstavnik Unproforja v Kiseljaku. Britanski vojniki so odprli ogenj potem, ko so hrvatski policisti streljali na konvoj s človekoljubno pomočjo za ogroženo muslimansko prebivalstvo v Tuzli. V napadu sta življenja

izgubila tudi dva voznika. Britanski vojniki so sporočili, da so hrvatski vojniki v Novem Travniku zahodno od Viteza zajeli 30 voznikov ze v četrtek zvečer. V Londonu so zaradi tega dogodka, ki je prvi te vrste od prihoda modrih celad na ozemlje Bosne in Hercegovine, zelo zaskrbljeni. Britansko obrambno ministrstvo je sporočilo, to pa je potrdil tudi zunanji mini-

ster Douglas Hurd, da so vojniki delovali v skladu s pooblastili, hkrati pa je zavrnilo zahteve opozicije, naj Velika Britanija iz Bosne in Hercegovine umakne svoje vojnike. Predstavnik britanske vojske Jeremy Hanley je pojasnil, da imajo modre celade pravico odgovoriti na ogenj, ce so njihova življenja v nevarnosti. Britanski ministrski predsednik John Major, ki so-

deluje na zasedanju zveze Nato v Atenah, je podprl ukrepanje britanskih vojakov in dejal, da bo njegova država poslala nove vojaške okrepitve, ce bo to potrebno. Vendar pa je poudaril, da vlada nerada prevzema tveganje za življenja 2.400 britanskih vojakov, kolikor jih je trenutno v Bosni in Hercegovini. Hrvatski viri so poročali, da je bilo v četrtekovnem nočnem na-

padu na Vitez ubitih osem otrok, v bolnišnico pa so sprejeli trinajst ranjenih otrok in eno žensko. Hrvatska stran trdi, da so mesto napadli muslimanski vojniki.

Predsedniki Srbije, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine, Slobodan Milošević, Franjo Tuđman in Alija Izetbegović, so se dogovorili za srečanje v Ženevi, je po sestanku z Miloševićem sporočil posrednik za nekdanjo Jugoslavijo lord David Owen, ki se skupaj s Torvaldom Stoltenbergom mudi na obisku v Beogradu. Predsedniki naj bi se najverjetneje srečali ze prihodnjo sredo. Vodja bosanskih Hrvatov Mate Boban je v posebnem pismu lordu Ownu in Stoltenbergu napovedal, da se ta konec tedna v Ženevi nikakor ne bo udeležil srečanja z bosanskim predsednikom Izetbegovićem, ki so ga pripravili Združeni narodi. Razlog za to so okrepjeni napadi muslimanske vojske na hrvatske vojake. »Izetbegović je poveljnik Vojske BiH in prav zaradi tega ga Hrvati v Bosni lahko krivimo za zločine,« je dejal Boban.

General Momir Talić, castnik bosanskih Srbov, je dejal, da se bo lahko približno 900 hrvatskih vojakov, ki so se v ponedeljek v osrednji Bosni predali srbskim vojakom za-

radi napadov muslimanske vojske, lahko vrnilo domov. Na pogajanjih s hrvatskimi vojaškimi oblastmi so se namreč dogovorili za izmenjavo vojaških ujetnikov. Tako bo hrvatska stran izpustila blizu 1.000 srbskih vojakov, ki so jih ujeli na hrvatskih bojiščih. Talić je povedal, da bodo hrvatskim vojakom vrnili tudi orožje, da se bodo lahko tako se naprej bojevali proti muslimanskim enotam.

V petek so se v osrednji

Bosni nadaljevali hrvatsko-muslimanski spopadi, Srbi pa so se naprej tolkli po Sarajevu, muslimanski enklavi Gorazdu in drugih muslimanskih mestih. Agencija Tanjug pa je sporočila, da je bil v četrtek zvečer v Foči na vzhodu Bosne zrtev muslimanskega ostrostrelca novinar srbskega radia v Bosni Ranko Elez. Od začetka vojne na Hrvaskem in pozneje v vojni v BiH je bilo ubitih ze 30 predstavnikov sedme sile. (Agencije)

NOVICE

Pred začetkom konference o človekovih pravicah

DUNAJ - »Ne morem reči, ali bo konferenca uspešna ali ne, vendar sem optimist,« je na petkovi tiskovni konferenci pred začetkom svetovne konference o človekovih pravicah na Dunaju povedal generalni sekretar ZN Butros Gali. Po njegovem mnenju je vprašanje človekovih pravic tesno povezano z demokracijo. Gali je poudaril pomembno vlogo ZN pri pomoči državam, ki uvajajo demokracijo. Spregovoril je tudi o vojni v BiH ter dejal, da najnovejša resolucija ZN zahteva okrepitev mirovnih enot v tej državi, ob tem pa poudaril velik pomen pogajanj za rešitev krize na ozemlju nekdanje Jugoslavije. (STA).

Solidarnost kmalu stranka

VARSAVA - Poljski sindikat Solidarnost, ki je vodil boj proti komunističnemu režimu, bo morda prvič, odkar obstaja, ustanovil stranko, ce se bodo njegovi kandidati na septembrskih parlamentarnih volitvah dobro odrezali, je povedal vodja sindikata Marian Krzaklewski. »Ce bodo naši predstavniki na volitvah dobili dovolj poslanskih sedežev in se bo pokazala potreba po oblikovanju koalicije ali opozicije, bomo oblikovali svojo stranko,« je povedal Krzaklewski. (Reuter)

Nove razsežnosti prisluškovalne afere v Grčiji

ATENE - Državna grška telefonska družba (Ote) je potrdila sume, da so prisluškovali nekaterim članom socialistične stranke in konservativne stranke Konstantina Micotakisa. Sedem članov komiteja te družbe je povedalo, da imajo za prisluškovanja vrsto dokazov. Nekdanji uslužbenec Ote Mavrikis je na zaslišanju povedal, da so na zahtevo konservativne stranke med leti 1988 in 1990 prisluškovali političnim nasprotnikom, sodnikom in novinarjem. Upokojeni general Gryllakis, ki opravlja naloge svetovalca Nove demokratske stranke in ki naj bi dajal ukaze za prisluškovanje, je Mavrikisove obtožbe ze zanimal. (Reuter)

Zapri letališče v Mogadišu

MOGADIS - Predstavniki vojaških sil ZN v Somaliji so sporočili, da so v petek popolnoma zapri letališče za vsa letala, razen za letala svetovne organizacije. Po nekaterih virih naj bi to napovedovalo vojaško akcijo proti somalskim borcem, ki so konec tedna v napadu ubili 23 pripadnikov pakistanskih mirovnih sil. ZDA so v Somalijo ze poslane štiri vojaška letala vrste AC-130, obrambno ministrstvo pa je sporočilo, da sta dve ameriški ladji, ki sta sodelovali v skupnih vojaških vajah s kuvajsko vojsko, zapustili manevre in da ob vходу v Zaliv čakata na nadaljnja navodila. (Reuter)

Hrvaške begunke v Novem Travniku poskušajo zaustaviti oklepno vozilo pripadnikov mirovnih sil ZN (Telefoto: AP)

TEDENSKI KOMENTAR

Balkan pomaga kovati nove zveze

Je meja Evrope na Karavankah ali Gorjancih?

TONE HOČEVAR

Ves svet se ukvarja z Balkanom in samo z Balkanom. Vsaj navidez. Zahodnjaki so se ta teden na ministrski ravni srečevali tako rekoč vsak dan, vsakokrat v malo razširjeni zasedbi. V Luksemburgu najprej Evropejci kot Evropska skupnost, potem Evropska skupnost z ameriškim državnim sekretarjem Christopherjem, v Atenah najprej vse članice severnoatlantske zveze, potem se Nato z nekdanjimi članicami ze pokojnega Varšavskega sporazuma, 34 držav, združenih v se ne do konca definiran Svet severnoatlantskega sodelovanja.

Vsi so ves čas govorili o Bosni in Balkanu. O tem, kako bodo varovali muslimanske rezervate, koga bodo branili (samo svoje in druge vojske Združenih narodov ali tudi civiliste), koliko letal bodo potrebovali in kdo bo poslal tudi vojske, ki bodo kot topovska hrana delovali »na tleh«. Vsakokrat so prihajale na dan nove pobude in novi izgovori, ker so se sodelujoči vsakokrat v širši zasedbi vztrajno pogajali. Na ozi evropski ravni se je težko pogoditi, ker nihče noče podpreti močne Nemčije ali močne Francije. V evropsko-ameriškem krogu prinaša zaplete evropsko nelagodje pred morebitno ameriško nadvlado. Na ravni usihajoce severnoatlantske zveze, ki je izgubila stari pomen, ko se je končala hladna vojna, se ob notranjih evropskih nasprotjih in tekmovanju med Staro celino in Novim svetom poja-

vita se dve krili zveze, severno in južno. Na srečanju nekdanjega Vzhoda in Zahoda se ves Zahod skupaj zaveda, da imajo vzhodnjaki atomske bombe. Zaradi nadvlad, strahov in interesov vsi govorijo o Balkanu, ker je ta čas najprikladnejša tema, razmišljajo pa o sebi in svoji varnosti in morebitnih novih zvezah, ki bi zagotavljale varnost. Skupno gašenje etničnih spopadov, ki jih v skupne zahodno-vzhodne formule vnasa Zahod, predvsem Američani, je se kako pogodu Rusom, ki mejijo na Gruzijo, Azerbajdžan in Tadžikistan. Pakiranje z Vzhodom na Zahodu znanjsuje strah pred atomskimi bombami in polnimi skladišči orožja v državah, kjer režimi ne zagotavljajo stabilnosti in notranjega miru.

Nove formule sozita se torej rojevajo na plečih ponorelega Balkana, ki se, zaslepljen s sovratvom, najbrž ne zaveda ne svoje-ga pomena ne svoje tragичne obročnosti. Resitve, ki so jih skupaj skovali vzhodnjaki in zahodnjaki, ko so v Washingtonu podpisali »program skupne akcije«, so v Bosno prinesle nova obracunavanja, v marsicem se hujska kot prej Vance-Ownovi mirovni načrt. »Mirovniki« za mi-zo risejo zemljevide na papirju, bojevniki na Balkanu pa potem meje premikajo s puskami in topovi, tudi z nozi.

K skupnemu iskanju rešitev za Balkan je Zahod povabil Ruse in Ukrajince, Madžare in Čehe, Poljake in Slovahe, skupaj 22 dr-

zav z ozemlja nekdanjega sovjetskega imperija, tudi vse tiste, ki so nastale, ko je padel berlinski zid in ko so preperle prej trdne vezi med protisovjetskimi zaveznicami.

Na Slovenskem smo zahodna (in vzhodna) poi-gravanja z žrtvami balkanske morije tudi ta teden spremljali, kolikor smo utegnili ob vseh svojih afe-rah, stavkah, lastnimjenjih, očitkih in podtikanjih. Da nismo več razmišljali o vse hujšem peklu tako blizu svojih meja, so vsaj malo krivi tudi zahodni sosed-i Italijani, ki so nam podkurili pod nogami, ko so napovedali vojaške straže (namesto policijskih in carinskih, kot je v navadi v civiliziranem svetu) na naših mejah, ces da prek nas-sega ozemlja potekajo nevidne steze prekupčevalcev z orožjem in mamili.

Ker je pri nas završalo, se je italijanski minister, ki je vse skupaj zakuhal, menda opravičil in razložil, da ni mislil čisto tako, kot je izzvenelo, ko je dajal izjave. Grenak priokus je vseeno ostal, z njim pa upravičena tesnoba, da nas Evropa (tista, ki se v Atenah pogaja z Vzhodom o novih zvezah) potiska na obrobje in nam odmerja vlogo krajine, nekak-snega štita, ki naj varuje njeno navidez urejeno dvorišče pred vojnamiz juga in nadležnimi begunci in rezezi, pa tudi pred premetenimi prekupčevalci s smrtjo, z orožjem, ki se rado vrača tudi v kraje, kjer so ga izdelali in prodali vsakemu, ki ga je do-bro placal.

Ko smo se z dvanajstico pripeljali v Draskovicevo ulico, se je modri tramvaj utrujeno ustavil. Sprevodnik je poslušal hresčeci voki-toki, odprl vsa vrata in zavpil, da ni elektrike. Ljudje so se besno vsuli iz razzarjenih vozil. Nekaj potnikov nas je optimistično obsedelo. Dva dijaka sta hitro izmenjala svoje asociacije.

Se spominjas, kako smo zadnjic vpili na tekmi med Hajdukom in Croatia? Torcidovci so nas zmerjali, ces, »nimamo Dinama«, mi in Bad Blue Boysi pa smo se drli Splitancem v brk: »Vi pa nimate elektrike!« Vidiš, zdaj je tudi mi nimamo!

Imava pa noge! Daj, spravi se s tramvajem! Preskocila sta stopnice in izginila v vrvežu. Upokojenec, ki se mu ni nikamor mudilo, je gledal za njima.

Kako bo ta generacija prikrajsana v življenju? Se ne jok jim bo slo.

Pozivjajo se na vse. Mi prelivamo kri, znoj in solze.

Starejša zenska s plastično vrečko v naročju je naveličano dodala:

Vse je laž. V Sibeniku in Splitu je več elektrike, kot mislimo mi tukaj v Zagrebu. Dol imam hčerko in vem. Zato pa je večje siromastvo, več mrtvih, več nezadovoljstva, kot o tem poročajo...

Vsega imamo preveč. Celo prekletstvo. Najprej se je z avtomobilom ponesrečil pevec Tomislav Ivčić, zdaj pa Dražen Petrović... Ste

MODRI TRAMVAJ

Tramvaj, poln laži in ribjih konzerv

BRANKO ŠÖMEN

pomislili; estradni ume-tnik, vrhunski sportnik... Kdo bo naslednji?

Pri nas politiki i gla-vnem preživijo vse ne-sreče...

In Sibi.

Oni so nebesko ljud-stvo. Zanje veljajo drugi zakoni, drugačna pravila igre. Srbi lahko samo vladajo ali se podreajo,

ker se ne znajo sporazu-mevati. Najbrž zato, ker za svoje preživetje po-trebujejo laž, kot riba potrebuje vodo.

To ste imenitno re-kli, gospod profesor.

Nisem profesor, je rekel clovek, ki ni bil profesor, ter zapustil tramvaj slovesno kot ga-silec pogašeno pogori-sce.

Zenska je se cvekala.

Ste gledali sinoci be-ograjsko televizijo? Srbi so kar naprej govorili, kako je bil Dražen jugo-slovanski sportnik, zal pa je pred tremi leti za-cel grdo govoriti o Jugo-slaviji. No ja. Bil je velik sportnik, je dodal ko-mentator. Zato o mrtvih

vse najlepše.

Zakaj hudica potem ne pustijo pri miru Tita?

Poznam to njihovo glan-canje. Samo mrtev Hrvat je dober Hrvat...

Drazen je bil...

... ni pomembno, kaj je bil. Ostal bo idol. Ste videli danasnjo osmrtni-co? Za nekatere je bog, bozanstvo.

- Seveda, kogar bogo-vi ljubijo, umrje mlad...

Zenska je živčno vsta-la, preprijela, dvignila plastično vrečko, a rocki sta se ji utrgali, po tleh so zaropotale ribje konzerve.

Vsi trije potniki smo ji pomagali pobirati, ona pa se je v zadregi opravičevala.

Na razprodaji sem jih kupila. Ne bomo jih več izvažali. Prodajalka mi je zaupala, da ji je rekel nekdo iz Rovinja, kako je prišel v Avstralijo brzojav, v katerem je pisalo, da tam ne vedo natančno, ali velja ali ne tudi za Hrvasko embargo, blokada, ki velja za Srbe. Dokler se to ne bo pojasnilo in razčistilo, tako dolgo ne bodo kupovali več konzerv od nas, marveč od Spancev. Pomislite, pa petdeset let so bili naši najboljši kupci, vsaj tako mi je rekla prodajalka, ki ji je to zaupal poslovnež iz Rovinja... gospodje, je to politični embargo ali ni?

Ni pocakala na nas odgovor. Vendar je posadila v nas seme nezaupanja.

Ali je govorila resnico ali nas je skušala prestrašiti? Je lagal clovek iz tovarne ribjih konzerv ali prodajalka v Unikon-zumu? Pogledal sem za zensko. Ni imela kratkih nog kot laž.

Vsah je resnica bolj boleca od se tako debele, komercialne, potrošniške laži.

Ko sem zapuskal razzarjeni tramvaj, se nisem mogel spomniti, kdo je zapisal, da gnilo-ba razžira travo, rja ze-lezo in laž naivno dušo.

VLADNA KOALICIJA

Velika trojica zanika spore v koaliciji

Nezaupnica Drnovškovi vladi že v tem mesecu?

TANJA STARIC

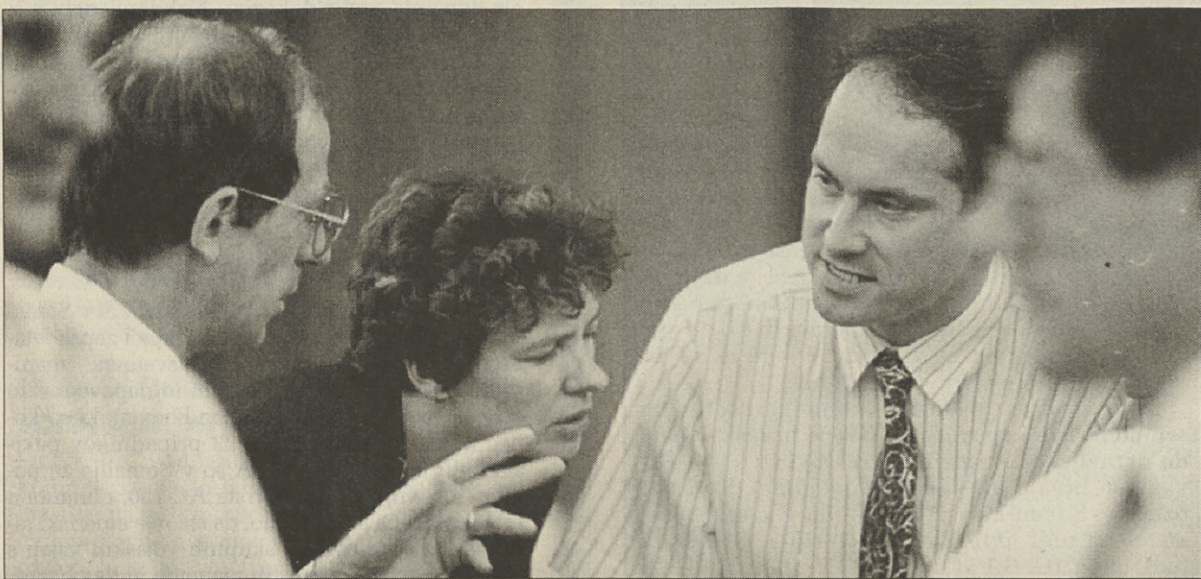
tnericami.

Spomladi so bili med tistimi ministri, ki bi jih premier lahko zamenjal, omenjeni predvsem člani Združene liste. Zdaj je položaj bistveno drugačen - zoper Miha Kozinca je vložena interpelacija, del stavkajočih učiteljev zahteva odstop Slavka Gabra, ponavljajo se ocitki o neucinkovitosti Davorina Kracuna, omenja pa se tudi interpelacija zoper Miha Jazbinska. Vsi stiri so ministri LDS. Ne da bi se spustili v vsebino in upravičenost takih zahtev, je s političnega zornega kota logično, da opozicija svojo kritiko usmerja v ravnanje

najmočnejše vladne stranke. Bolj zanimive za oceno stabilnosti koalicije pa so informacije, da naj bi pri tem tvorno sodelovale tudi nekatere vladne partnerice. Navzoce naj bi bile tudi na zaprtih sestankih opozicijskih strank, na katerih naj bi bila - po naših virih - omenjena možnost konstruktivne nezaupnice Drnovškovi vladi, ki naj bi jo vložili že junija. Tega dogovora naj vendarle ne bi sprejeli, ker je povolilno razmerje političnih sil tako razpršeno, da je težko sestaviti vlado, se zlasti brez ene od treh velikih strank.

Tudi če dvomimo o po-

datkih, ki jih sicer navajajo različni viri, lahko verjame-mo, da tri velike vladne stranke delujejo na zelo specifičen način konstantnega medsebojnega nezaupanja in sumničenja. Sicer pa tako različna društva pravzaprav niti ne more obstajati. Zanimivo je, da vse vladne stranke javno zatrjujejo, da so odnosi v vladi tako rekoc idilicni in da koalicija lahko preživi štiriletni mandat. Kar seveda pomeni, da ta hip se vedno ne želijo »odprtega« spora in razpada Drnovškove ekipe ter da bo koalicija vsaj nekaj časa relativno trdna. Do naslednje resnejše preizkušnje, ki bo - po mnenju poznavalcev - že zakon o lokalni samoupravi.

Stranke vladajoče koalicije zatrjujejo, da so odnosi med njimi dobri - do kdaj? (Foto: Jože Suhadolnik/TRIO)

ŠOLSTVO / STAVKA

Je sindikat res dokazal, da je velik?

Shod šolskih sindikalnih zaupnikov se ni izrodil v miting - Premalo časa za mnenja in pripombe

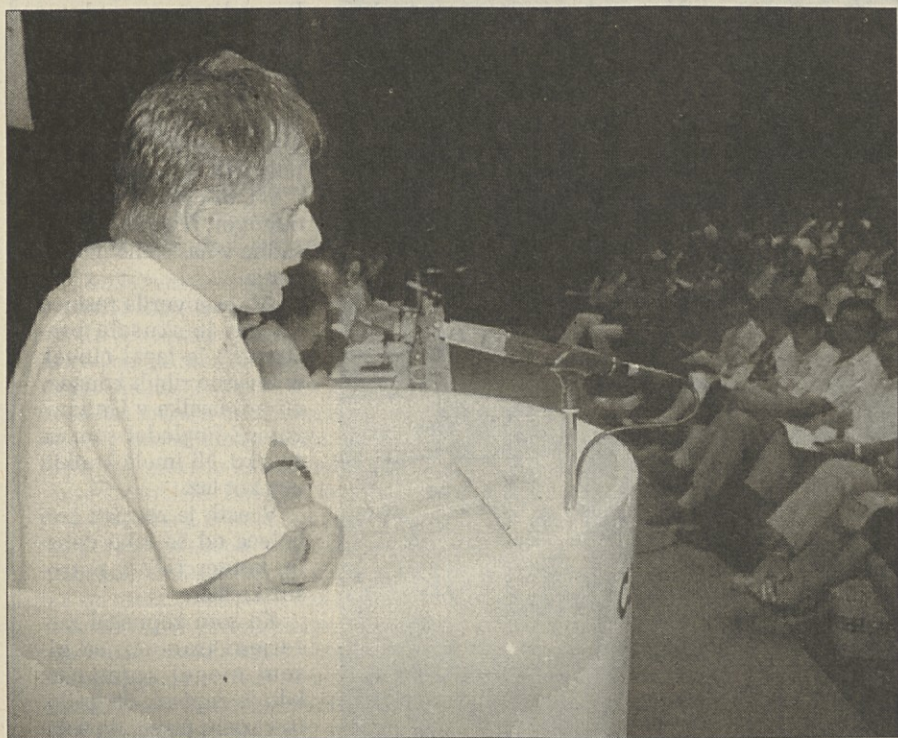
MIA GACNIK

vih zahtev v razpravi. »V vlada naj se odpovedo svojim velikim plačam. Naj se oni prispevajo kaj iz svojega žepa,« so ponavljali. »Ali ste v vladi že pozabili, da so vam na vas položaj pomagali ravno učitelji, in to že od vseh sedmega leta naprej,« je vlogu učitelja s družbi nazorno orisala sindikalna zaupnica iz območne enote Celje. »Ohranimo v šolskih klopeh mir in dostojanstvo,« se je nekdo spomnil predvolilnega slogana Liberalno-demokratske stranke. »To so bile njihove obljube, vse kar imamo sedaj, pa je nemir.« Govorci so bili prepričani, da je za vse njihove teza-

ve kriva vlada ter da je javnost na njihovi strani.

Ceprav se na govornem odru ni zvrstila niti polovica prijavljenih razpravljalcev, je predsedstvo odločilo skleniti razpravo in preiti na glasovanje. Nekateri sindikalni zaupniki so oddali svoje volilne listice, drugi ne. Za podrobnejšo razlago sklepov ni bilo časa. Da bi upoštevali predloge iz razprave, pa tudi ne.

»Vesel sem, da se shod ni izrodil v miting. Sindikat pa je dokazal, da je velik,« je ob koncu dejal predsednik Sviza, Vladimir Tkalec. Kljub temu, da so šolniki v svojih zahtevah popustili. Kot je dejala ena od sindikalnih zaupnic: »Če popustimo sedaj, bomo za vedno ostali Martini Kacurji.«

Do kdaj bodo učitelji ostali doma? (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

SVETOVNA KONFERENCA O ČLOVEKOVIH PRAVICAH

Na Dunaj gremo dobro pripravljeni

Slovenija se bo zavzela za nedeljivost človekovih pravic - Z Italijo in Hrvaško umirjeno

BOSTJAN LAJOVIC

LJUBLJANA - »Slovenija se je resno in natančno pripravljala na svetovno konferenco o človekovih pravicah,« je pred odhodom na Dunaj povedal slovenski zunanji minister Lojze Peterle. Slovenija se bo se posebno dejavno vključila v razpravo o zagotavljanju človekovih pravic v razmerah strukturnega prilagajanja novonastalim demokracijam, vprašanju beguncev kot posledici kršenja človekovih pravic in spopovedanju beguncev v državah, ki jih sprejemajo, sodelovala pa bo tudi pri obravnavi spopovedanja manjšin in nadzoru nad spoštovanjem človekovih pravic kot elementu preventivne diplomacije. Minister Peterle meni, da lahko Slovenija v marsičem daje zgled za reševanje omenjenih problemov. Nasa delegacija namerava dejavno sodelovati tudi pri izdelavi sklepnega dokumenta konference. Zavzela se bo za univerzalnost človekovih pravic in nedeljivost političnih, državljanjskih, ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic. Zagovarjali bodo tudi zagotavljanje vseh temeljnih človekovih pravic kjerkoli v svetu, ne glede na spol, raso, jezik ali vero, da bi lahko vse to tudi uresnicili, pa se bodo zavzeli za krepitev medna-

L.Peterle: Slovenija je lahko zgled! (Foto: A. Pavletič/TRIO)

rodnih mehanizmov in standardov ter prerazporeditev sredstev OZN v korist varstva človekovih pravic.

Minister Peterle je dejal, da se bo med konferenco skušal sesti z zunanjimi ministri Združenih držav Amerike, Rusije, Egipta in Savdske Arabije, poglavitna tema pogovorov pa bo krepitev gospodarskega sodelovanja. Peterle je napovedal tudi skorajšnji obisk v Ukrajini in možnost obiska v Moskvi. V ospredju bodo gospodarske teme.

Zunanji minister je komentiral tudi slovenske odnose z Italijo in Hrva-

sko. Povedal je, da je po pogovorih veleposlanika Kosina v Rimu jasno, da Italijanom ni slo za zaostrovanje odnosov s Slovenijo, mednarodni pogovori pa se bodo normalno nadaljevali, saj se bosta kmalu sestali pogajalski skupini.

»Odnosi s Hrvaško so bistveno bolj umirjeni, kot so bili pred dnevi,« je povedal Peterle. Veliko je bilo delovnih pogovorov, pripravljeni pa so tudi osnutki sporazumov med državama, ki naj bi jih na bližnjem sestanku podpisala oba ministrska predsednika.

ZDRUŽENA LISTA / TISKOVNA KONFERENCA

Kljub upravičenim zahtevam učiteljev podpora vladi

Zakaj so poslanci ZL glasovali za lastninski zakon?

TANJA STARIC

komisije niso odločali. V eni od ugotovitev je zapisano, da Brejc utemeljeno ni izročil dokumentov o Hitu in Casinju nikomur razen parlamentarni komisiji. Ta

sklep je bil na seji komisije sprejet s preglasovanjem. Skratka, objavljeni sklepi ne predstavljajo celote. Rado Bohinc, član ministrske vladne trojke, ki je spisala

Zavzemajo se za dogovor med stavkajočimi in vlado (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

UNIVERZA / RAZISKOVANJE

Nacionalni program naj bi dolgoročno uredil status raziskovalca in njegovo delo

LJUBLJANA - Vodstvo Univerze v Ljubljani in dekani fakultet so pripravili sprejeti Nacionalni raziskovalni program, ki so ga pripravili na Ministrstvu za znanost in tehnologijo. Minister Rado Bohinc je povedal, da gre za srednjeročno in dolgoročno usmerjanje tehnološkega in raziskovalnega dela, program pa tudi natančno opredeljuje raziskovalno politiko za prihodnje leto. Pripravljalci programa so poudarili predvsem kriterije vrhunske kakovosti po uveljavljenih mednarodnih standardih. Hkrati so v program uvrstili tudi novosti s področja razi-

skovanja, med katerimi izstopata predvsem zamisel o ustanovitvi znanstvene fundacije ter znanstveno-tehnološkega sklada. Dekani so imeli največ pripomb k organizaciji podiplomskega študija pri nas in razcepljenosti Univerze med Ministrstvo za solstvo in sport ter Ministrstvo za znanost in tehnologijo.

Dekan Ekonomske fakultete je dejal, da bi morali v nacionalnem programu odgovornost natančneje opredeliti in da bi morala interdisciplinarni podiplomski študij sofinancirati tudi država. Peter Novak s Strojne fakultete pa je me-

nil, da je program s tehnološkega stališa nerealen, saj bi morala vlada najprej opredeliti realno razvojno vizijo slovenskega gospodarstva. Predlagal je tudi, naj ministrstvo za znanost in tehnologijo objavi razpis in šele na osnovi prijavljenih projektov razdeli raziskovalcem sredstva (s tem v zvezi je minister Bohinc povedal, da načrtujejo razpis za deset programov v prihodnjem letu in da ne bodo vnaprej razdelili denarja) in da naj denarja za vrhunsko opremo ne daje le institut, saj je ta najbolj potrebna tudi univerzitetnim raziskovalcem. Anita Zmahar

ODGOVORNOST ZA NOVINARSKO BESEDO

Malo konkretnega

»Kaznivega dejanja velike svinjarije na žalost ni!«

MAJDA VUKELIC

BRDO PRI KRANJU - Čeprav se je prvo obveščanje javnosti dejansko začelo že leta 59 pred našim stetjem in je v pravni državi postalo eden izmed temeljev za njeno normalno delovanje in uveljavljanje ustavnih pravic, ostaja pri nas v zvezi s pravico do obveščanja se marsikaj nedorečenega. Za ilustracijo bo dovolj, če povemo, da je treba, ko govorimo o omejitvi obveščanja, med drugim upoštevati tudi »samoupravni sporazum o sodelovanju in izvajanju skupnih nalog pri načrtovanju, vzpostavljanju in delovanju informacijskih sistemov za podporo odločanju«. Tako je tudi zato, kar razen sklicevanja na nacerne ustavne določbe in mednarodne konvencije, ki govorijo o pravičavi obveščati in pravičavi biti obveščen, bistveno dlje nismo prisli.

O odgovornosti novinarjev (tako moralni kot pravnih) pa je prav v zadnjem času veliko polemik, čeprav številke ne govorijo v prid tezi, da je trenutno veliko postopkov zoper novinarje. Nekateri dileme naj bi rešil včerajšnji posvet o odgovornosti za novinarsko besedo, ki ga je organiziral Izobraževalni center Ministrstva za pravosodje v sodelovanju z

Društvom državnih tožilcev Slovenije. Temi posveta sta bili pravna odgovornost novinarjev in kazensko-pravni pogledi na novinarjevo odgovornost. O prvi je govoril sodnik vrhovnega sodišča Janez Novak, o drugih pa visja javna tožilka Zdenka Cerar. Čeprav je na vabilu za posvet pisalo, da je namenjen vsem novinarjem in urednikom, »ki se želijo podrobneje seznaniti s pravnimi pojmi, ki jih pogosto uporabljajo pri svojem delu na področju javnega obveščanja in s pravnimi vidiki novinarske odgovornosti«, so bila očitno pričakovanja udeležencev, če sodimo po javno izraženem nezadovoljstvu nekaterih novinarjev, bistveno večja. Tako smo slišali proteste, ker se novinarje prav v času, ki ga zaznamujejo različne afeze, spet opozarja na možnost kazenskega pregona. Udeleženci so bili nezadovoljni, ker posvet ni dal odgovorov na aktualna vprašanja. Res pa je, da nekaterih odgovorov tudi ni mogoče dati. Ali kot je dejala Zdenka Cerar: »Kaznivega dejanja velike svinjarije ni!« In ni ga, ko govorimo o navadnih smrtnikih, političnih, novinarjih...

SLOVENŠKI KRŠČANSKI DEMOKRATI

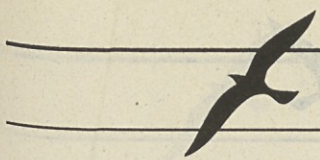
O aferah in lastninskem zakonu

Na novinarski konferenci so govorili o dogajanju v minulem tednu

LJUBLJANA - Sodec po včerajšnji novinarski konferenci SKD so afeze in njihovo raziskovanje zvezda stalnica na slovenskem političnem nebu, saj je bil velik del pogovora z novinarji namenjen prav ocenjevanju afer, predvsem afer Hift in Vis. Član krila Narodnih demokratov dr. Rajko Pimat je povedal, da imata obe aferi vzroke v nerazčiščnem odnosu do preteklosti. Pri prvi gre po njegovem mnenju za težnjo staro nomenklaturo obdržati na položajih, medtem ko gre pri drugi za vprašanje sodelovanja z Udbo. Predsednik parlamentarne komisije za nadzor nad lastninskim preoblikovanjem družbene lastnine Izidor Rejc je zakon o lastnini ocenil kot optimalen v sedanjem času, saj je po njegovem mnenju tudi najbolj posten. Postenost se po Rejčevem mnenju se posebej odraža v določbi, da bodo certifikate prejeli vsi, ki so se rodili do 5. decembra lani, torej tudi gospodinjice ali politični preganjanci, ki niso neposredno sodelovali v ustvarjanju družbenega premoženja. (A. K.)

Univerza je program potrdila, zdaj je na vrsti vlada (TRIO)

IZRAEL/AVSTRIJA

Temelj za nov način odnosov

TEL AVIV/DUNAJ - Avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky je včeraj končal svoj uradni obisk v Izraelu. Pred odhodom z letališča v Tel Avivu je kancler na tiskovni konferenci dejal, da je njegov obisk v Izraelu bistveno prispeval k izboljšanju bilateralnih odnosov med Avstrijo in Izraelom ter da je hkrati bila ustvarjena platforma za nov način sodelovanja na gospodarskem področju.

Na veliko pozornost je naletela tudi njegova izjava, da za Avstrijo pravica o samoodločbi palestinskega naroda ni nujno povezana z ustanovitvijo neodvisne palestinske države, pri čemer je Vranitzky dodal, da se ne zeli vmesavati v izraelsko-palestinske pogovore.

Zadnji dan obiska je avstrijski zvezni kancler se obiskal dom za ostarele, v katerem stanujejo tudi Zidi, ki so med nacistično diktaturo morali zapustiti Avstrijo. Kancler Vranitzky jim je zagotovil, da se bo Avstrija prizadevala, da bodo te žrtve nacističnega terorja deležni primerne odškodnine.

Ob koncu obiska je bilo še sporočeno, da je izraelski predsednik Weizman povabil avstrijskega predsednika Klečila na uradni obisk v Izrael. Termin se ni določil.

KOROŠKA

Skupne poti: Kropa - Radiše

CELOVEC - Kropa, slikovito mesto na Gorenjskem, ima bogato kulturno in gospodarsko tradicijo. Od tam prihaja sloviti pevec avstrijske državne opere Anton Dermota, tam so doma tudi kovaci, zebjarji in železova industrija. Kovski muzej prica o sloviti, a tudi trpi preteklosti tega slovenskega kraja, samo nekaj kilometrov od avstrijsko-slovenske meje.

Kaj ima opraviti Kropa z Radišami, majhni vasi v neposredni bližini korškega glavnega mesta Celovca? Ze skozi desetletja se vrstijo srečanja med slovenskim prosvetnim društvom in moškim komornim zborom iz Kroke. Zatišne skupne poti so povezovala ljudi. Trdnost vezi pa je treba pripisati predvsem srečnemu prijateljstvu in ne toliko usmerjanju kaziteljih graditeljev mostov. Družbene in politične razmere so prav malo vplivale na odnose.

Dosti je torej povoda za praznovanje; jutri, v nedeljo, 13. junija ob 14.30 uri bo v kulturnem domu na Radišah ob 30. obletnici partnerstva med Radišami in Kropo jubilejno mednarodno pevsko srečanje, na katerem bodo sodelovali poleg obeh omenjenih društev še moski in dekliski zbor Prosvetnega društva »Valentin Vodnik« iz Trsta, mesani zbor »Peca« iz Globasnice ter pevski krozek iz Zrelca/Sänger-runde Ebental.

Pridite tudi Vi na sončne Radiše in se udeležite jubilejne prireditve!

INTERVJU / KAREL SMOLLE

Na konferenci OZN o človekovih pravicah bo Slovenija odgovorna za avtentično oceno dogodkov v Bosni

IGOR SCHELLANDER

ranja politike, zbiranja in posredovanja informacij. Ugotovili smo, da skuša avstrijska vlada manjšine spraviti pod eno streho, zato smo se odločili za vzpostavitev stalne koordinacije med manjšinami in vlado. Tako sem povabil vse manjšinske organizacije k sodelovanju.

Danes imamo pri vseh manjšinah vsaj eno organizacijo, ki je zastopana v našem centru. Organizacija živi in dela. Center torej v prvi vrsti ni več samo informacijska točka, temveč poskusamo tudi koordinirati politične nastope posameznih manjšin. Zavedamo se pa, da ima vsaka manjšina drugačen pristop do narodnostne politike. Koroski Slovenci imajo najbolj izkušen kader za politično delo, težje je delo z Romi in Sintov, ki so sele pred kratkim zgradili svoje lastne strukture. Ampak naredili so v kratkem času največ napredkov.

Kako bi na kratko orisali glavna delovna težišča CAN?

Smolle: Težišče je koordinacija manjšinske politike napram avstrijski vladi. Manjšine so seveda avtonomne v odločanju. Medseboj se informiramo

opredelitve, o kateri prica že sam naziv, ter vprašanje konkretnih pristojnosti ustanove. Razlike pri reševanju manjšinskih problemov so precejšne med posameznimi evropskimi državami. Nase sodelovanje v tej organizaciji se trenutno omejuje na medsebojno informiranje o dejavnostih in trenutnem stanju pri posameznih manjšinah.

Evropa se samo deloma zaveda važnosti reševanja manjšinskih vprašanj. Premalo se zaveda problemov in nevarnosti. Na primer situacija Baskov v Španiji: pogostokrat prihaja do nemirov - to povzroča nevarnost za celo Evropo. Zato mora v zvezi z manjšinami biti do dopolnilnih določil pri Evropski deklaraciji o človeških pravicah.

To pa konkretno pomeni rešitev vprašanja narodnostnih zastopstev, in zato je treba uveljaviti princip demokratičnih volitev. Za sodelovanje manjšin bo potreben nivo evropskega parlamenta. Osnova takega manjšinskega parlamenta v sklopu evropskega parlamenta ali posebne komisije bodo

da ne veš s kom bi se pogajal. Problem je legitimacija!

Vas cilj je torej politizacija manjšinskega vprašanja v vseevropskem merilu?

Smolle: Tako je. Ustanoviti bi morali politično komisijo ali podkomisijo za reševanje manjšinskih problemov. Gre za ustvarjanje instrumenta za reševanje sporov, ki bi v primeru konflikta zadelo operacionaliziral. Način v sili, ki smo ga koroski Slovenci uporabljali pri konfliktu za dvojčične krajevne napise pred 20 leti, ni rešitev.

Na konferenci Združenih narodov o človekovih pravicah, ki se prične v ponedeljek na Dunaju, bodo v ospredju tudi manjšinski problemi. Pričakujete pozitivne učinke za manjšine v Evropi?

Smolle: Glede na človekove pravice sem mnenja, da je ta konferenca pomembna predvsem za izvenevropske države in samo delno za Evropo. Kar se tiče človekovih pravic, je standard v Evropi približno na enaki ravni, ker so vsi podpisali deklaracijo o človekovih pravicah in tudi vsi priznavajo odločitve Mednarodnega sodišča.

Važno je seveda, da vsi zatirani narodi na konferenci najdejo možnost in forum, kjer se lahko izjasnijo ter da se jim nudi pomoč. Mislim na primer na problem Kurdov, toda tudi v predelih Rusije oz. nekdanje Sovjetske zveze so na dnevnem redu težke kršitve človekovih pravic.

Kar se tiče manjšin pri konferenci OZN na Dunaju, so tozadevna poglavja zelo kratka. Deloma bodo govorili o pravici uporabe manjšinskega jezika na uradih, kar je za to mednarodno organizacijo že zelo veliko. Konferenca ima seveda tudi velik pomen za izmenjavo mnenj, glavna točka pa je vsakega stajanje človekovih pravic v najbolj revnih državah.

Je tudi CAN zastopan na konferenci?

Smolle: Mi smo akreditirani. Poskusali bomo navezati stike z manjšinami srednjeevropskega prostora. Morda nam nam bo uspelo ustvariti neko manjšinsko komisijo. Zelimo pomagati zlasti tistim skupinam, ki imajo kot pripadniki manjšin neprimerljivo hujše - namreč eksistencialne - probleme, kot jih imamo mi.

Kako bo Slovenija zastopana na dunajski konferenci OZN?

Smolle: Iz Slovenije bo prisla velika delegacija tako uradnih predstavnikov zunanjega ministrstva kot tudi nevladinih organizacij, ki se ukvarjajo z vprašanjem človekovih pravic. Slo bo za predstavitev po moji oceni vzornega reševanja manjšinskega problema v Sloveniji. Slovenija pa bo tudi zaradi tega važen udeleženec konference, ker je zelo dober poznavalec položaja na najbolj žalostnem koncu Evrope, na Balkanu. Odgovorna bo za avtentične informacije in oceno položaja v Bosni in Hercegovini, pri čemer ne bo slo v prvi vrsti za vprašanje preprirov in bojev, temveč za primere kršenja človekovih pravic kot zelo žalosten solski primer.

Mnogi kritiki so konferenco o človekovih pravicah Organizacije združenih narodov, ki bo potekala le nekaj sto kilometrov proč od vsakdanjega klanja na Balkanu, od vsega začetka izstavljali slabe ocene: do konkretnih premisov v važnih vprašanjih ne bo prispevala, tudi države na zatožni klopi se ne bodo dosti kaj menile za celotni spektakel, dejansko prizadeti ljudje pa bi bili nasičeni zgolj s praznimi obljubami. Ima taka konferenca sploh svoj smisel?

Smolle: Kdo se je kdajkoli bavil z manjšinskimi vprašanji in človekovimi pravicami, pozna problem vseh skupin, ki se trudijo informirati o svojih problemih ter druge prepričevati o nujnosti ukrepanja. Čeprav je ta konferenca za dober del udeležencev na prvi pogled nepotrebna, je za velik del ljudi in predvsem za tako imenovane nedržavne organizacije, izrednega pomena, zlasti za tiste, katerih probleme na Zahodu kar prepogosto radi pozabljamo.

Konferenca nudi možnost dialoga in spoznavanja. Zame so zanimivi predvsem dokumenti. »Charta 77« na primer ne bi bila možna brez »Madridskega papirja«. Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi - to so bili skorajni začetki. Vidi se tudi, da imajo nekatere države le slabo vest, ker so mnogim organizacijam skušale onemogočiti ali otežkociti udeležbo na konferenci.

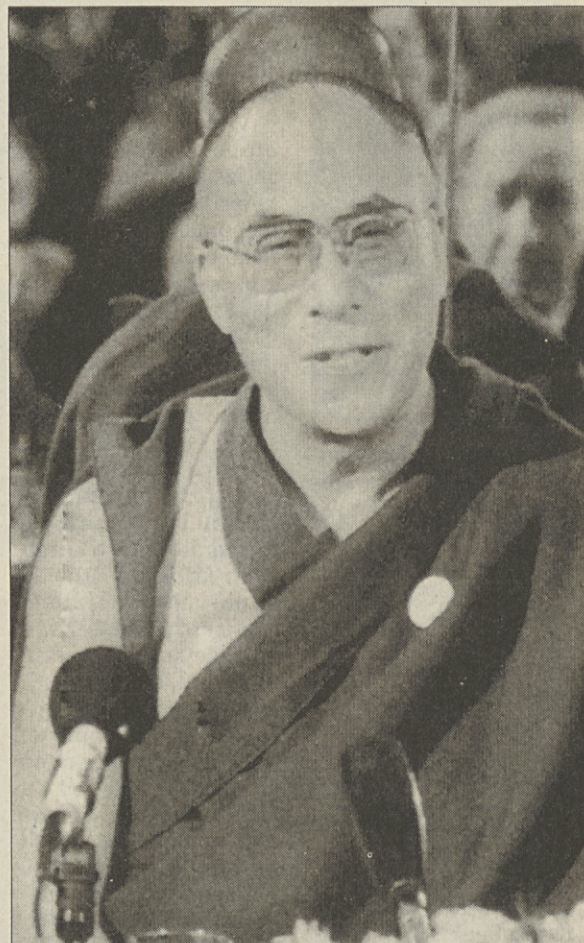
Gospod Smolle, hvala za pogovor.

DUNAJ / PRED KONFERENCO

Hudi zapleti zaradi nastopa Dalai Lame

OZN klonila pritiskom Kitajske

IVAN LUKAN

DUNAJ - Tri dni pred pred začetkom konference Organizacije združenih narodov o človekovih pravicah na Dunaju - otvoril jo bo v ponedeljek generalni sekretar OZN Boutros Ghali - je prislo do hudih zapletov med predstavniki nevladinih organizacij (NGO) in OZN.

Vzrok za hud zaplet je ravnanje OZN z voditeljem tibetskega naroda in Nobelovega nagajenca za mir Dalai Lamo (slika). OZN je namreč klonila pritisku Kitajske označila verskega voditelja za nezajeljeno osebo na dunajskem kongresu. V ozadju je tudi, da OZN sploh zeli onemogočiti nastop nekaterih neodvisnih skupin, ker bi le te obožili posamezne države kršitve človekovih pravic.

Pritisk OZN na nedržavne organizacije je bil tako močan, da so le-te morale popolnoma spremeniti svoj program, odstraniti pa so morali tudi vsa imenska opozorila na kršenje človekovih pravic v določenih državah. Poleg tega so organizatorji konference 17 skupinam, ki se borijo za uresničitev človekovih pravic (med njimi Kurde, Irance, Kitajce in druge), prepovedali udeležbo, čeprav so bili sprva povabljeni na sodelovanje.

Koordinator konference, Pace, je s tem v zvezi govoril o »logističnih vzrokih« in dodal, da so bili med skupinami, katerim

je bila prepovedana udeležba, tudi take, »ki ne bi spadale na to mednarodno zasedanje«.

Avstrijsko zunanje ministrstvo je v zvezi z zapleti, predvsem glede tibetskega voditelja Dalai Lame, sporočilo, da avstrijsko vabilo slej ko prej velja. Avstrija je na zasedanje konference Organizacije združenih narodov o človekovih pravicah namreč povabila vse Nobelove nagajence za mir, torej tudi tibetskega voditelja Dalai Lamo. Zunanji minister Alois Mock je v prvi reakciji na hud zaplet dobesedno dejal, da bo Avstrija tibetskega voditelja »tem bolj gostoljubno sprejela«. Hkrati je k sebi poklical zastopnika kitajske ambasade na Dunaju in mu pojasnil avstrijsko stališče. Dokončna odločitev, ali bo Dalai Lama lahko sledil konferenci, pa je v pristojnosti OZN oz. vodje konference, je poudarilo avstrijsko zunanje ministrstvo.

Tibetski voditelj, ki je že v Evropi - udeležil se je zborovanja protestantske cerkve v Münchenu - je medtem potrdil, da bo »na vsak način« prisel na Dunaj in dodal, da je »takih kitajskih akcij že vaje«.

Generalni sekretar OZN Boutros Ghali je medtem že prisel na Dunaj, na vprašanja v zvezi z hudimi zapleti pa ni hotel zavzeti stališče.

PRIREDITVE

Sobota, 12.6.1993
ZELEZNA KAPLA
Lindenhof, 11.00 - Otroški dan in »Dan odprtih vrat«, od 14.00 ure naprej na Plaznici (družina Josko in Fini Dolinsek);

NA SUHI
Na gradu, 20.00 - Srečanje oktetov na Suhi, nastopajo: Oktet Valvazor, Oktet iz Bleda, Tržaški oktet, Doppelquartett Tainach/Tinje, Oktet Suha, prireditelj: KPD »Drava« in KKZ;

ZITARA VAS
Ljudska sola, 20.00 - »Srečanje folklornih skupin«, nastopajo: KUD Beltinci iz Prekmurja, KPD »Ivan Cankar« iz Sentjosta pri Vrhniki, Moski pevski zbor in folklorna skupina SPD Trta iz Zitare vasi;

Nedelja, 13.6.1993
* SMIHLE
Farna dvorana, 9.30 - Mladinski dan 1993, prireditelj: Katoliška mladina;

RADIŠE
Kulturni dom, 14.30 - »Skupne poti« - mednarodno pevsko srečanje ob 30-letnici sodelovanja pevcev s Kropo in Radiš, sodelujejo zbori in skupine iz Kroke, Doline pri Trstu, Globasnici; ZILJSKA BISTRICA
Farna cerkev, 19.30 - Koncert Trzaskega okteta, prireditelj: SPD Zila, zupnija Ziljska Bistrica, KKZ; SENTJAKOVA V ROZU
Farna dvorana, 14.00 - Kulturna prireditev z družabnim srečanjem, nastopajo: MePZ Gorjanci iz Kotmare vasi in zbor upokojencev iz Podljune;

in tudi kritiziramo. Koroski Slovenci smo lahko ponosni, da smo nosilci te ideje. Ugotavljamo tudi, da se manjšine v teku časa glede političnega dela približujejo našim stališčem.

Pomoč centra je za manjšine zelo važna. Konkretno na primer pri češki soli na Dunaju. Med drugim je angažma centra privedel do tega, da se je sedaj ta sola finančno spet opomogla.

Druga važna dejavnost je zbiranje kodeksa manjšinskih zascitnih določil v Evropi, ki smo se ga lotili. Nikjer se ne obstoja seznam, katera zascitna določila imajo posamezne evropske države glede svojih manjšin. Center tudi zelo tesno sodeluje z avstrijskim zunanjim ministrstvom pri sestavljanju Charte evropskih manjšinskih pravic.

Kako poteka sodelovanje z manjšinami na evropski ravni?

Smolle: Zaenkrat imamo nogo med vrati. Kot opazovalec sodelujem pri ustanovi, ki jo Evropska skupnost imenuje »Biro za manjšinske jezike« in ki je pododelek komisije za kulturo. To pomeni, da so tam zastopane manjšine zelo različnega statusa. Osnovni problem je verjetno že vprašanje

morale biti demokratične tajne volitve znotraj narodnostnih skupnosti oz. manjšin. O tem smo zdaj sprostili tudi razpravo na Koroskem. Manjšino do zdaj zastopajo društva in interesne skupnosti, ne pa volilna telesa in predstavništva prizadetih. A le demokratično legitimirana predstavništva sele lahko razvijajo evropske zahteve manjšin. Vlade se tega seveda bojijo, ampak druge poti ni!

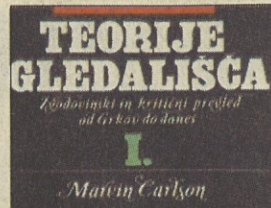
Vendar je ta zamisel tako med slovenskimi organizacijami kot tudi pri drugih organizacijah avstrijskih manjšin sporna, saj mnogi ne vidijo potrebe po tako radikalnih spremembah dosedanjih struktur.

Smolle: To je absolutno narobe! Pri vseh manjšinah in v vseh spornih vprašanjih je to osrednji problem. Kdo zastopa manjšino, s kom se je mogoče pogajati in sklepati dogovore? Treba je razčistiti partnerje! To je bil tudi hrvaško-srbski problem. Hrvati niso pravčasno poskrbeli za ustrezno predstavništvo Srbov. Če pa ni osnovno legitimiranih ljudi, ki zastopajo manjšino, potem pride do problema,

RECENZIJA / GLEDALIŠKA TEORIJA

Izletniki in konvertiti

ALDO MILOHNIČ

Marvin Carlson

Marvin Carlos: Teorije gledališča, Zgodovinski in kritični pregled od Grkov do danes, I. knjiga, Knjižnica MGL, Ljubljana 1992, prevod Alja Predan, 223 strani

V knjižnici Mestnega gledališča Ljubljana se je pred kratkim kot sto-petnajsti zvezek pojavil prvi del Carlsonove knjige Teorije gledališča. Ze uvodoma lahko povemo, da gre za knjigo, ki smo jo že dalj časa pogresali, saj so pri nas knjige, ki bi jih lahko uvrstili v kategorijo »trde« gledališke teorije, dejansko redke.

Seveda, tudi Carlsonove Teorije gledališča ne moremo brez zadržka umestiti v to področje, saj je njegova knjiga predvsem krestomati-

cna preglednica gledaliških teorij, in ne konsistentna teorija gledališča »na sebi«.

V slovenskem prevodu bo Carlsonova knjiga izšla v treh delih, v katerih so zaobsežene najpomembnejše gledališko-teoretične paradigme od Aristotela do danes. »Ceprav je gledališče ze od Grkov naprej predmet spekulativnega spraševanja, se nismo prisli do splošnega konsenza (danes nemara se manj kot kdaj prej) o tem, kaj konstituira oziroma kaj bi moralo konstituirati jedro kritiske teorije, ki je posvečena tej umetnosti«, zapise Carlson na začetku knjige. Problem je kajpada v »čistosti« gledališke teorije, saj je popolnoma jasno, da v odnosu na primer do estetike in gledališke kritike meje tega pojma niso dovolj globoko zakoličene.

Carlson se pred morebitnimi kritiskimi pripombami zavaruje na primer do estetike in gledališke kritike meje tega pojma niso dovolj globoko zakoličene. Carlson se pred morebitnimi kritiskimi pripombami zavaruje na primer do estetike in gledališke kritike meje tega pojma niso dovolj globoko zakoličene.

Seveda, tudi Carlsonove Teorije gledališča ne moremo brez zadržka umestiti v to področje, saj je njegova knjiga predvsem krestomati-

opravičuje ločeno razpravo. Naslednji problem je interdisciplinarnost, saj je gledališče zanimivo ne le tistim, ki so neposredno v stroki, ampak tudi tistim »izletnikom«, ki se specialistično ukvarjajo z drugimi področji (na primer s filozofijo, lingvistiko, sociologijo, itd.) in kdaj pa kdaj mogoče zaidejo v teorijo gledališča, kakor tudi »konvertitom«, ki različna znanja iz humanističnih ved uporabljajo samo kot podlago za kasnejšo gledališko-teoretično specializacijo. Konec koncev, ali je sploh smiselno vztrajati pri »čistosti« gledališke teorije, če je ta onesnažena ze od samega začetka? Spomnimo se: Aristotel, prvi veliki gledališki teoretik, je bil filozof.

Prvi del knjige, ki se konča z osemnajstim stoletjem v Franciji, je pravzaprav zgodba o aristotelizmu in različnih recepcijah le-tega. Kot je znano, je temeljni problem aristotelovske teorije, ko njegova Poetika neodvisno od avtorjevih želja zdrsnje z deskriptivnega na preskriptivni nivo, ali z drugimi besedami, ko opis (obstoječih, Aristoteli znanih predstav) postane predpis (za vse prihodnje, Aristotelu neznane predstave). Večina teoretikov, omenjenih v prvem delu knjige, se namreč ubada prav z nekaterimi ključnimi pojmi, ki so jih izstrelili v orbito gledališke teorije ze v antični Grčiji (mimesis, poesis, katharsis itd.). Torej, ze samo raziskovalno gradivo prispeva k avtorjevemu konsekvantnemu povezovanju različnih in časovno oddaljenih obdobij. Kot metodološko korektnost lahko razumemo tudi Carlsonovo obravnavanje ne le afirmativnih, temveč tudi gledališču nena-klonjenih teoretičnih traktatov, kakršni je bil na primer Tertulijanov protigledališki spis De spectaculis, ali pa kasnejši Collierovi, Prynnejevi in Gossonovi posegi.

Skratka, Marvinu Carlsonu je treba priznati metodološko korektnost in korist, ki nam jo prinaša njegov sistematični in informativni gledališko-teoretični kompendij, čeprav bo za prenekaterega kritičnega bralca motec njegov včasih poudarjeni učbeniško-pozitivistični slog.

Deset studij o slovenski prozi, studija o Bratih Karamazovih in o narativnem diskurzu, zbranih pod skupnim naslovom Razpotja slovenske proze, predstavlja - tako avtor v Spretni besedi - »... nadaljevanje raziskav slovenske pripovedništva, objavljenih v knjigah Pogledi na slovensko književnost II (1974) in Slovenska proza do moderne (1957), vendar na podlagi novejših metod literarne vede«. Ni treba posebej poudarjati dejstva, da je slovenska proza do moderne (1957), vendar na podlagi novejših metod literarne vede«. Ni treba posebej poudarjati dejstva, da je slovenska proza do moderne (1957), vendar na podlagi novejših metod literarne vede».

Ni treba posebej poudarjati dejstva, da je slovenska proza do moderne (1957), vendar na podlagi novejših metod literarne vede».

Boris Paternu, Razpotja slovenske proze, Tiskarna Novo mesto - Dolenjska založba 1993, 231 strani

Deset studij o slovenski prozi, studija o Bratih Karamazovih in o narativnem diskurzu, zbranih pod skupnim naslovom Razpotja slovenske proze, predstavlja - tako avtor v Spretni besedi - »... nadaljevanje raziskav slovenske pripovedništva, objavljenih v knjigah Pogledi na slovensko književnost II (1974) in Slovenska proza do moderne (1957), vendar na podlagi novejših metod literarne vede«. Ni treba posebej poudarjati dejstva, da je slovenska proza do moderne (1957), vendar na podlagi novejših metod literarne vede».

mljivosti) odmeve v socialnih in poznejših družbenih konstelacijah.

Zdi se, da prav Paternujev pristop zeli odkrivati - in ustrezno metodološko ovrednotiti - tista prelomna mesta v razvoju slovenske proze, ki jo je ta proza s svojimi eminentnimi predstavniki poskusala stopiti iz »senec«, ki jo je nanjo metala nacionalno-konstitutivna »vodilna« pesniška smer. Zato ze uvodna studija, Pomen reformacije za nastanek slovenske književnosti, raziskuje tri temeljne pogoje za nastanek razvite nacionalne literature (jezik, razvoj občutja individualizma-subjektivizma, pojav »osebnosti z veliko umetniško ustvarjalno močjo«). Ti pogoji, ki konstituira poezijo, se bolj določno konstituirajo prozo, se posebej, če se spomnimo Levstikovih mnenj, da je sele razvita proza tista, ki ustvarja »celovito« nacionalno literaturo. Slovenska reformacija v renesančnem času, s Trubarjem na čelu, je tak »srečen splet okolščin«, katerega vpliv ni več zamrl. Značilno je tudi, da druga studija, Levstikov Martin Krpan med mitom in resničnostjo obravnava avtorja, ki si je v 19. stoletju morda najbolj celovito prizade-

RECENZIJA / ESEJI

DENIS PONIZ

Pet stoletij slovenske proze

roman Oče nas je ze nekaj časa »sodobna klasika« v najboljšem pomenu besede, Paternu v svojem eseju raziskuje globinsko strukturo romana, ki pomeni enega od temeljnih obratov od tipiziranih znanstvenih pristopov tematiki enobeja in prvih povojnih let. Nekaj podobnega lahko zapišemo tudi za sintetični esej o proznem ustvarjanju (Paternu ga razdeli na tri razvojne faze) pisatelja Vladimira Kavčiča. Posebej dragocena se zdita v tem kontekstu eseja o Janku Messnerju in Florjanu Lipusu, dveh prozaikih, s katerima je slovenska proza na avstrijskem Koroskem dosegla enako raven kot sodobna proza v matici; s tem pa se je tudi zbrisala meja med »matično« in »zamejsko« literaturo. Paternu tudi sistematično opozarja na nove prijeme, ki jih prinašata oba avtorja v sodobno slovensko prozo.

V tretjem delu knjige objavlja Paternu dve studiji, od katerih se prva, Zapiski o ruski prozi: Estetika »dveh brezen« v Bratih Karamazovih, ukvarja s posebnim aspektom romana, ki od Ivana Prijatelja naprej vzemirja slovenske literarne zgodovinarje, sklepna studija, Pripoved v literar-

ni znanosti, pa se ukvarja s tistim elementom vsake proze, ki posebej v postmoderni dobi dobiva vse večji pomen: to je struktura »narativnega diskurza«, ki iz literature prestopa v literarno in splošno zgodovinsko (primer Antona Slodnjaka) nekako »vraca« v območje literarnega (pripovednega) diskurza.

Razpotja slovenske proze tako opozarjajo na tisto »resnico« sleherne literature, ki se jo da opisati s paradoksalno definicijo kot njeno izmikanje trenutnim, sočasnim sodbam in njeno »učinkovanje« v casih in prostorih, ki jih »prvo (kritično) branje« nemalokrat ali pa kar po pravilu ne zna »fiksirati« v vseh njegovih razsežnostih, ki jih odkriva sele diahrona analiza, kakršni lahko sledimo tudi v pricujoci knjigi. S tem ko se razkriva resnica literature, ki ni več v »lasti« nobenega ideološkega diskurza, se bralcu odkriva pogled v zapletena razmerja, v katerih je nastajala in v katerih danes učinkujejo slogovno, estetsko in tudi časovno silno različne prozne strukture. Brez pretiravanja lahko zapišemo, da je to ena od temeljnih kvalitiet pricujocih studij.

SLIKARSTVO / GLEDALIŠČE / PLES / GLASBA

EVROAGENDA

FILM / KIPARSTVO / ARHITEKTURA / FOTO

DUNAJ

Razbito ogledalo

Dunaj, Kunsthalle in Messepalast
26. maj - 25. junij

Razbito ogledalo je naslov razstave, ki sta jo pripravila Hans-Ulrich Obrist in Kasper König, govori pa o poziciji slike v začetku devetdesetih let. »Vse je ze bilo izrečeno; toda besede spreminjajo svoje pomene in pomeni spreminjajo besede (Jean Paulhan)« je veljaven moto slikarstva tega stoletja, ki se je ze nekajkrat odpovedalo sliki in njej lastni omejenosti na dvodimenzionalno površino. Sinonim slike, ogledalo, s katerim je umetnost razorožila realnost, je ze dolgo razbito in odsevanje se nadaljuje le v posameznih delcih. Razstava prinaša 40 različnih pogledov 40 avtorjev (naj omenimo samo nekatere: E. Leroy, L. Freud, L. Golub, A. Reiner, R. De Keyser, F. Clemente, A. Öhlen, S. Polke, H. Federle) in dve javni deli Eda Ruscha. (L.S.)

DUNAJ

Širok in raznolik program

Informacije: Internationale Tanzwochen Wien, A-1091 Wien, P. O. Box 155, Avstija; tel: (#43-1) 93 55 58 + 93 16 64; fax: (#43-1) 93 16 839. Tanzwochen - Wien, mednarodni poletni plesni festival na Dunaju, letos praznuje deseto obletnico, kar se pozna tudi njegovemu širokemu in raznolikemu programu. Letosnje dogajanje bo razdeljeno na tri sklope: navzven najzanimivejši bo seveda spektakelski del - Im Puls Tanz in Wien - ki se bo odvijal od 25. julija do 8. avgusta, v njem pa bodo sodelovali: Francoz Jean-Claude Gallotta (ki ga pri nas poznamo po video-filmskih projektih, ti pa so neprimerljivo boljši od njegovih zadnjih predstav), prva dama ameriškega postmodernega plesa, Trisha Brown, z več krajsimi, obnovljenimi legendarnimi koreografijami in z eno iz leta 1991, ljubljanski ljubljene Vim Wandekeybus s predstavo »Her body doesn't fit her soul«, nekdanji plesalec Trishe Brown, zdaj pa zelo provokativni koreograf, Stephen Petronio, ena trenutno najinventivnejših francoskih koreografinj, Ržine Chopinot, z zadnjima predstavama, nekdanji sodelavec Caroly Carlson in zdajšnji vodja finskega nacionalnega baleta, Jorma Uotinen, s svojim baletnim ansamblom. Drugi sklop - Pro Series - je projektni sklop, namenjen profesionalnim plesalcem, ki bodo teden dni (med 18. julijem in 14. avgustom) lahko z enim izmed šestih koreografov (Susanne Linke, Carlotta Ikeda, Ržine Chopinot, Doug Elkins, Jorma Uotinen, Stephen Petronio) razvijali celovit projekt. Festival bo letos predvsem v znamenju tehnične pripravljenosti plesalca in razmisleka o raznolikih konceptih plesnega treninga v zadnjih petindvajsetih letih. Tretji sklop (od 25. julija do 15. avgusta) pa predstavlja klasično zasnovani plesni seminar s tečaji sodobnih in tradicionalnih plesnih tehnik ter s kreativnimi delavnicami. (Su. K.)

LONDON

Georgia O'Keeffe

Hayward Gallery: Georgia O'Keeffe: Ameriško in moderno, do 27. junija, odprto vsak dan od 10. do 18. ure, ob torkih in četrkih do 20. ure.

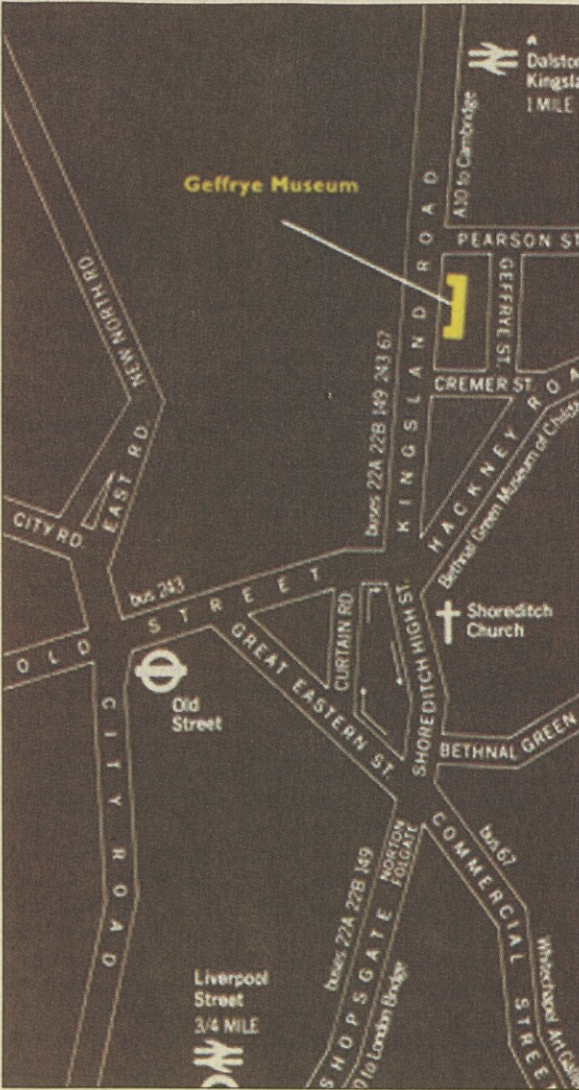
Razstava v Hayward Gallery je prva velika retrospektiva te ameriške slikarke zunaj meja Združenih držav Amerike. Po Londonu bo obiskala se Mexico City (od 15. julija do 1. oktobra) in Japonsko (Jokohama, od 30. oktobra do 16. januarja 1994). Georgia O'Keeffe (1887 - 1986) se je v zahodno umetnost vpisala kot legendarna figura predvsem s svojimi slikami velikanskih cvetov in strahljavih pokrajin ameriškega jugozahoda. Londonska razstava prikazuje 89 slik, ki jih je umetnica ustvarila med letoma 1915 in 1964. Dela so narejena v različnih tehnikah: olje, akvarel, ogelje na papirju, tematsko pa predstavljajo predvsem njeno ljubezen do narave: cudovito cvetje, pušcavsko pokrajino, jezero George, tihožitja, nebo in celo nebotičnike, ki jih je navdihnil obris New Yorka v 20. letih. Georgia O'Keeffe za časa svojega življenja ni veliko razstavljala, kljub temu pa so jo visoko cenili: bila je prva ženska, ki so jo v newyorskem Muzeju moderne umetnosti pripravili samostojno razstavo (leta 1946), leta 1949 so jo sprejeli v ameriško Akademijo znanosti in umetnosti, leta 1977 jo je predsednik Carter odlikoval z najvišjo častjo: kolajno svobode, predsednik Reagan pa leta 1985 z nacionalno medaljo za umetnost. Letos se bo festival s svojim programom posvetil 20. letom, torej času, v katerem je Georgia O'Keeffe zaslovela in ustvarila nekaj svojih najboljših del. (A.K.)

LONDON

Muzej Geffrye

Muzej je odprt od torka do sobote od 10. do 17. ure, ob nedeljah od 14. do 17. ure. Ob ponedeljkih in praznikih je zaprt. Informacije: tel. 071 739 9893. Geffrye je eden najbolj prijaznih in zabavnih London-skih muzejev. Nahaja se v prostorih bivših sirotišnic, v stavbah iz 18. stoletja z atraktivnimi vrtovi. V muzeju so predstavljeni raznovrstni stili notranjskine.

Razstava starinskega pohištva in opreme popelje obiskovalca skozi 17. stoletje, pa vse do 20. stoletja. Muzej ima tudi obsežno priročno knjižnico, kjer se prirejajo živahni programi ob posebnih razstavah. Organizirajo se redno ob koncu tedna in v času počitnic. V poletnih večerih bo muzej odprt šest četrkov od 17. do 20. ure, obiskovalci pa si bodo lahko ob glasbi ogledali muzej in zeliščne vrtove. (M. O.)

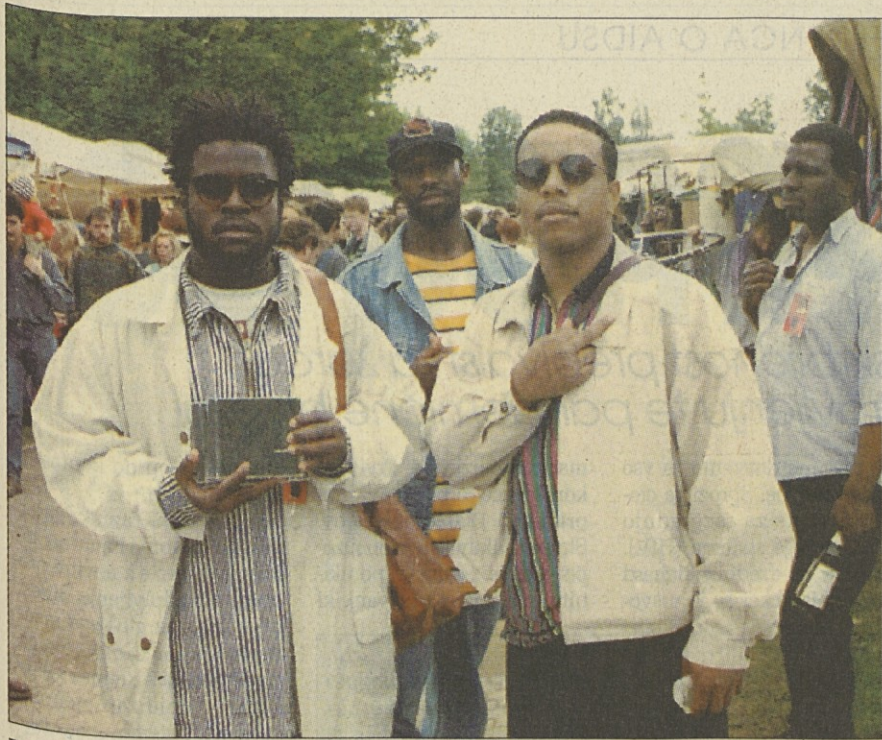

LONDON

Prva predstavitev kraljevih daril

Commonwealth Institute, Kensington High Street, nova stalna razstava: Kraljeva darila iz Commonwealtha, odprto vsak dan od 10. do 18. ure, ob nedeljah od 14. do 18. ure. Commonwealth letos praznuje svojo stoletnico. Ob tej priložnosti so pripravili več prireditev, med drugim tudi novo stalno razstavo. Tokrat so se odločili, da javnosti prvič predstavijo kraljeva darila, ki so doslej čakala na primeren trenutek v depojih Commonwealth Institute. Razstavljenih je 70 unikatnih predmetov z vsega sveta, ki so jih članom angleške kraljeve družine podarili na njihovih državnih obiskih po deželah Commonwealtha. Med razstavljenimi eksponati je tudi srebrna maketa templja, ki so jo podarili kralju Georgeu VI. na državnem obisku v Indiji leta 1911. To je bilo hkrati prvič, da je angleški monarh obiskal katero od dežel Commonwealtha. Med dragocenostmi je tudi par maorskih kije, ročno graviranih iz nefrita. Takšne palice so na Novi Zelandiji lahko uporabljali le plemenski poglavarji in članu kraljeve družine so s tem darilom izkazali res visoko čast. Izrezljana slonokoščena satulja iz nigerijskega kraljevstva Benin predstavlja »obo«, kralja, z vsemi kraljevimi častmi. Takšno satuljo je lahko imel le kralj. Preostali razstavniki predmeti so preprostejši, a vendar le ne skromni: harpuna za lov na tulenje, ki jo je podarilo severnokanadsko ljudstvo Inuit, namibijska pletena košara v podobi kraljice Elizabete II., ladijsko kolo z otoka Svete Helene, ki so ga leta 1984 z vsemi častmi podarili princu Andrewu. (A. K.)

The Roots - najstniška jazz hip hop atrakcija iz Philadelphie na pohodu po campu

Prodajalec modnih artiklov med odmorom za malico

FOTOREPORTAŽI Z GLASBENIH FESTIVALOV

FOTO: SIMONA SUHADOLNIK, BESEDILO: IČO VIDMAR

MOERS - Glavna privlačnost festivala novega jazz v nemškem Moersu je navidez povsem nevskdanje prizorišče. Na ključni mimoidoci bi ob pogledu na mestni park, v katerem se med tisoči sotorov dviga ogromno cirkusko platno, pomislil, da je zasel na letno srečanje potujočih cirkusantov. Toda v areni se odvija najbolj izzivalen novojazzovski festival v Evropi, ki s svojim programom vsako leto znova spravlja v zadrego organizatorje podobnih prireditvev in jim na po svoje diktira glasbeno

podobo. Sejmarska vročina, ki vlada med eminentnimi glasbenimi kritiki najuglednejših evropskih medijev, in mrzlično mesetarjenje promotorjev za odrom, je uradna podoba sejma ničevosti, ki se odvija med nepregledno množico sotorov obiskovalcev. Raznoterost glasb sveta, ki jih ponuja osrednji festivalski program, bogati pisano dogajanje na drugi strani ograje prireditvenega prostora. Moerski festival je pobuda za spontano muziciranje na vsakem koraku in povod za vsesplosno trgovanje

z orodjem različnih glasbenih praks ter zaradi svojih dimenzij enkratno doživetje, s katerim zadahha vse mesto. Pogled na meščane, ki se po binokostnem kosilu pomešajo med množico in barantajo za ceno eksotičnih instrumentov na stojnicah, prislunhejski skupini Louisa Sclavisa ali zarajajo na afriški plesni noci, se zdi nekaj povsem vsakdanjega - nič manj kot neortodoksna ekološka odločitev organizatorjev, da to glasbeno prireditev postavijo v urejeni mestni park.

Madagaskar v Moersu - Justin Vali z bambusno harfo valiho

Moers - cirkus in festival

Louis Sclavis, Trio de clarinettes in Arcado string trio

FOTO IN BESEDILO: JOZE BALAS ML.

Festival je bil tudi 29. in 30. maja na **Dunaju na stadionu Prater**.

To je bil eden izmed najbolj imenitnih poletnih rock festivalov v Evropi, če ne drugega, vsaj po imenih nastopajočih. Imeli smo možnost v dveh dneh videti kopico rock veljakov, ki krojijo svetovno rock sceno, kakšnega veterana, ki se ga spominjajo se nase mame in očetje ter skupino bandov, za katere, če se niste, pa zagotovo se boste slišali.

Sobotni program, ki se je začel ob 10.00 in končal nekje okrog 23. ure, je na Praterski stadion privabil okrog 15.000 poslušalcev.

Nastopilo je deset skupin v naslednjem vrstnem redu: Stand to fall, An emotional fish, Ugly kid Joe, Die fantastischen vier, Danzig, Lenny Kravitz, Robert Plant, The Black crows, Def leppard in Heroes del silencio.

V nedeljo pa se je v istem času pred okoli 20.000 poslušalci zvrstilo se devet skupin (napovedani Ballyhoo niso nastopili). Tako so nastopili The wonder stuff, Axxis, The Silencers, Maltida Vecindad, Hothouse flowers, Leonard Cohen, Melissa Etheridge, Faith no more in Inxs. Oba dneva sta bila zelo naporna, predvsem za publiko, saj ji je bil

namenjen le parter stadiona, na katerega je neusmiljeno zgalo sonce.

Za nameček redarji niso dovolili »sprehajanja« iz stadiona ven in nazaj, tako da so bili zaprti kot v gladiatorski areni.

K sreči do medsebojnega grizenja in praskanja ni prislo, saj so gostujoči pritegnili pozornost nase do te mere, da za kaj takega sploh ni bilo časa, navsezadnje pa tudi moči ne.

Močno ozvočenje, dober ritem, zgloče sonce in mrzlo pivo je množico do 23. ure zvečer dobobra ozelo se zadnjih atomov moči. Torturta, ki se ji težko odreces.

Lep zaključek festivala (INXS)

LITERATURA

Teden pred Kresnikom

LJUBLJANA - Naslednjo soboto bo okoli 21. ure zvečer, potem ko bo zirijska neprodušno zaprta v Jurčičevi rojstni hiši na Muljavi se zadnjič seji žirije uvrstili Nedeljka Pirjevec (Zaznamovana), Milos Mikeln (Veliki voz), Igor Skamperle (Sneg na zlati veji), Peter Malik (Lovci na Rembrandta) in Ivo Zorman (Kajnov rod), zmagovalci pa bo prejeli 10.000 nemških mark, ki jih podeljuje Društvo slovenskih pisateljev in casnik Delo.

Med peštrimi kulturnimi programi, ki bo potekal na Muljavi in v samostanu Stična, velja omeniti petkovo ponovitev Deselega brata v muljavskega poletnega gledališča, koncert Bogdane Herman in Tomaza Pengova, likovni ektempore, sobotni simpozij Kriza subjekta v sodobnem slovenskem romanu in temeljni dogodek ob podelitvi, na katerem bodo z baklami, tradicionalnimi plesi in pesmijo kot lani nastopili ljuto-

merski in razkrisni amaterski kulturniki. (T. D. V.)

Razstava srednješolskih glasil

LJUBLJANA - V Slovenskem selskem muzeju na Plečnikovem trgu v Ljubljani so odprli zanimivo razstavo glasil, ki so jih slovenski dijaki izdelali v tem stoletju, hrani pa jih muzej. Dijaska glasila in listi so različni, literarna vsebina in vrednost prav tako. V začetku so bili napisani z roko, pozneje s pisalnimi stroji, liste pa so dijaki razmnoževali, kopirali, pozneje pa tudi tiskali. Glasila so razdeljena kronološko, najstarejše je iz leta 1906, izhajalo pa je ilegalno na učiteljsku v Mariboru pod naslovom Sviti. Iz obdobja do leta 1940 so predstavljena se številna zanimiva glasila, med njimi Slovenski učiteljski list naprednih učiteljskih, ki je začel izhajati leta 1910. Pripravnik, glasilo jugoslovanskih katoliških učiteljskih iz leta 1911, ohranjene fotokopije ilegalnega dijaškega lista Prosviti iz leta 1912, posebno zanimiv pa je list Crčice slovenskih srednješolcev iz

leta 1913, ki predstavlja kratko prozo dijakov. Prvi pravi dijaški list, ki je izhajal dalj časa (ne le ena številka) je Sprotna letna vijolica in je od leta 1946 izhajal v Mariboru. V obdobju med leti 1940 in 1945 je izhajal časopis Srednješolac, kjer so poleg literarnih prispevkov objavljene tudi krajše razprave, književna poročila, gledališke in filmske kritike, sportna poročila ter dopisi o življenju v srednješolskih zavodih. V prvih povojnih glasilih je čutili odraz vojne in tedanjega časa. Tako je zbornik kranjske gimnazije mladine z naslovom V nove zarje iz let 1945-46 v celoti posvečen dijakom, ki so preminili med vojno. Podobno vsebino so imeli tudi listi z drugih krajev Slovenije. Listi iz poznejših obdobjev pa objavljajo predvsem prispevke, s katerimi so skušali doprinese k razvoju kulturne dejavnosti in pokazati cilje mladih ljudi. Prispevki sedanjih generacij so seveda pod vtisom sedanjih dogodkov in duha časa, zato je v njih čutili razmišljanje o danšnjem svetu, smislu življenja, pa tudi o konkretnih problemih, s katerimi se srečujejo mladi. Razstava bo odprta do novembra. (V. S.)

Gospod Leonard Cohen

ARHITEKTURA IN OBLIKOVANJE

Drugi izmed štirih Portugalcev v Dessi

LJUBLJANA - Goncalo Sousa Byrne je portugalski arhitekt, ki je prvič prišel v Ljubljano na otvoritev svoje razstave v galerijo Dessa, in sicer v ponedeljek, 7. junija. Tu se je pobjele seznanil tudi z delom Jozeta Plečnika. Byrne je drugi portugalski arhitekt, ki bo sodeloval na razstavi Portugalska - štirje vidiki. Z Alvarom Sizom Virerom, ki je Sloveniji razstavljal že konec marca, sta predstavnika starejše generacije, mlade portugalske arhitekta pa bosta v naslednjih mesecih predstavila Eduardo Souto de Moura in Joao Luis Carrilho da Graca.

Byrne se je že ob prvemu obisku Ljubljane navdušil nad slovenskim arhitektom Jožetom Plečnikom, njegovimi izjemnimi mostovi, trgi, cerkvami in stebri. Vendar Plečnik ni edino, kar je presenetilo Byrnea, sok je doživel tudi ob poskusjanju sladkih borovnic in pekočega hrena, ki mu je orosil oči. Gon-

calo Byrne je že dolgo »na sceni« portugalske arhitekture, tujina pa ga je bolje spoznala sele pred kratkim na mednarodnem natečaju za kulturni center v Belému. Arhitekt se največ ukvarja z mislijo, kako z največ estetike in harmonije uvrstiti velike stavbe v že tako prenasčeno okolje. Vendar Byrne nikoli ne pozabi na povezanost med naravo in arhitekturo, saj je prve ob poplavi novih zgradb vse manj. Iz njegovih del seva povezanost s tradicionalno kulturo projektiranja na Portugalskem in v njenih kolonijah. Arhitekta ne vodijo samo estetske, temveč tudi ekonomske in konstrukcijske danosti, ki so tako pomembne v prenatpanem modernem svetu, čeprav morda v zaspami in nekoliko odmaknjeni Portugalski manj kot v drugih evropskih državah. (T. L.)

Srednješolci oblikujejo in fotografirajo

LJUBLJANA - Ob koncu solskega leta se morajo dijaki zadnjih letnikov

spoprijeti tudi s težkim bremenom mature. Maturitetne naloge dijakov srednje sole za oblikovanje in fotografijo pa niso zanimive in poučne samo za radovedne profesorje. Njihove ideje in stvaritve si bo sirs slovenska javnost lahko ogledala od 7. do 11. junija, v prostorih Informacijsko-dokumentacijskega centra za oblikovanje in Ljubljani. Zanimive so predvsem ideje za maturitetno nalogo. Le kdo drug kot bodoči oblikovalci in umetniki fotografij, polni svežih in se neobdelanih idej, bi se ukvarjal s sedenjem zenske, stolom v umetnosti in nenavadnimi oblikami sank. Pod budnimi očmi mentorjev so mladi oblikovalci že dobili prave priloznosti, saj jih je kar nekaj zaslužnih za oblikovanje platnic novejših knjig in plakatov. Vendar se enkrat opozorilo. Če ste se navelicali nedomiselnih sank, ki vsako leto prekrijejo zasnežene hribe in hribčke, morate vsekakor priti na razstavo, saj je prav tu domisljija srednješolcev nenadkrjljiva in enkratna. (T. L.)

NOVICE

Prenovitev informacijskih sistemov Re'93

MARIBOR - V prostorih Razvojno-izobraževalnega centra SRC v Grmščah na Bledu bo 21. in 22. junija letos potekala konferenca o prenovitvi informacijskih sistemov Re'93. Konferenca je plod sodelovanja Laboratorija za informatiko na Tehniški fakulteti Univerze v Mariboru, istoimenskega laboratorija na ljubljanski Fakulteti za elektrotehniko in računalništvo in SRC Ljubljana, hkrati pa pomeni tudi poglobitev sodelovanja s celovsko univerzo - Universität für Bildungswissenschaften. Izraz »prenovitev informacijskih sistemov« so predlagali udeleženci lanskoletnega strokovnega srečanja Re'92. Izraz združuje izvajanje vrste aktivnosti, ki jih v programskem inženirstvu lahko opredelimo z angleskimi izrazi »reverse engineering, reengineering, restructuring, redocumentation«. Zaradi tehnoloških in organizacijskih sprememb je potreba po prenovitvi informacijskih sistemov (IS) zelo velika in prerasca ustaljeno potrebo po adaptivnem, perfektivnem ali preventivnem vzdrževanju. Programski odbor v mednarodni sestavi je za predstavitve izbral stiriinajst referatov. V njih so razen temeljnih načel prenovitve IS obdelani tudi sorodni problemi, kot so uveljavljanje standardov kakovosti pri razvoju informacijskih sistemov, organizacijsko izločanje informacijskih obdelav (outsourcing) in sestopanje (downsizing) kot prehod z velikih računalniških sistemov na omrežje delovnih postaj. Kot zanimivost naj omenimo, da je od 19. aprila letos na slovenskem računalniškem omrežju odprta elektronska konferenca (konferenčni sistem Notes) s tematskim naslovom Re'93. Namen te konference je pripraviti izhodišča za razprave na junijski konferenci in odkriti resnične probleme na področju prenovitve informacijskih sistemov. Elektronska konferenca je javna in predvideva le prijavo na naslov »gyorkos a/uni-mb.si.« (J. G., Nov. MZT)

Biženčevi živilski dnevi

LJUBLJANA - Biotehnična fakulteta, Oddelek za živilstvo, prireja 10. in 11. junija letos strokovno posvetovanje: 15. Biženčevi dnevi - Ogljikovi hidrati. Vsebinsko posvetovanje bo:

- fizikalno-kemične lastnosti ogljikovih hidratov
- fizikalne in kemijske lastnosti vodnih raztopin nekaterih mono- in disaharidov
- analitika ogljikovih hidratov
- presnova ogljikovih hidratov
- vlaknine v prehrani
- maltodekstrini - priprava in karakterizacija
- uporaba ciklodekstrinov v živilstvu
- kvar ogljikohidratnih živil
- biotehnologija in polisaharidi; proizvodnja, lastnosti in uporabnost;
- ogljikovi hidrati kot sladila in njihovi nadomestki
- modificirani škrobi v proizvodnji žid
- pentozani - motnost sokov in koncentratov
- vloga ogljikovih hidratov v predelavi mesa
- laktoza, mleko in mlečni izdelki
- ogljikovi hidrati v konditorstvu, pekarstvu in testinarstvu
- vpliv Botrytis cinerea na polisaharide grozdja in vina.

To zanimivo posvetovanje bo v prostorih Oddelka za živilsko tehnologijo. (A. P., Nov. MZT)

Multiple organske odpovedi in mehanična ventilacija

LJUBLJANA - Slovensko združenje za intenzivno medicino bo pripravilo 2. mednarodni simpozij o intenzivni medicini, ki bo na Bledu od 20. do 23. septembra 1993. Glavni temi sta odpovedovanje različnih organskih sistemov v sklopu multiple organske odpovedi in mehanična ventilacija. Vabljeni so tudi priznani predavatelji R. A. Little, J. D. Edwards in D. J. Bihari (vsi trije iz Velike Britanije), J. Milic Emili (Kanada), A. Artigas (Spanija), E. Jacobsen (Danska), N. Mutz (Avstrija), I. Gattinoni in A. Gullo (Italija), ki zagotavljajo kakovostno in zanimivo strokovno srečanje. Poleg povabljenih domačih strokovnjakov lahko na posvetovanju sodelujejo tudi drugi s prostimi temami in posterji. (H. M., Nov. MZT)

Varstvo voda in čiščenje odpadnih voda

LJUBLJANA - Zavod za tehnično izobraževanje pripravlja, v sodelovanju z Društvom za zaščito voda Slovenije in pod pokroviteljstvom Ministrstva za okolje in prostor, posvetovanje z mednarodno udeležbo pod naslovom: Varstvo voda in čiščenje odpadnih voda. Namen posveta je prikazati poleg stopnje varovanja voda oziroma stopnje čiščenja industrijskih in komunalnih voda v Sloveniji tudi nove tehnologije za čiščenje odpadnih voda, vključno z obdelavo/dispozicijo blata, ki ostane po čiščenju odpadnih voda. Onesnaženje voda v Sloveniji je vse bolj perece in zahteva takojšnje ukrepanje. Pri izbiri ukrepov za zmanjšanje onesnaženja je zelo pomembno, da se poleg prednostne vrstne redasanacije vodotokov, ki je odvisna od strategije razvoja Slovenije, pri čiščenju odpadnih voda odločimo za tehnologije, ki bo dala ob najnižjih vlaganjih najboljše učinke. Nosilne teme posvetovanja so:

- kakovostno stanje voda v Sloveniji
- učinki čiščenja že zgrajenih industrijskih in komunalnih čistilnih naprav v Sloveniji
- načini izboljšanja učinkov že delujočih čistilnih naprav prikaz novih tehnologij čiščenja odpadnih voda z možnostjo njihovih aplikacij v Sloveniji, vključno z dispozicijo blata, ki ostane po čiščenju voda.

Vsa predavanja v tujem jeziku bodo prevajali. (ZTI, Nov. MZT)

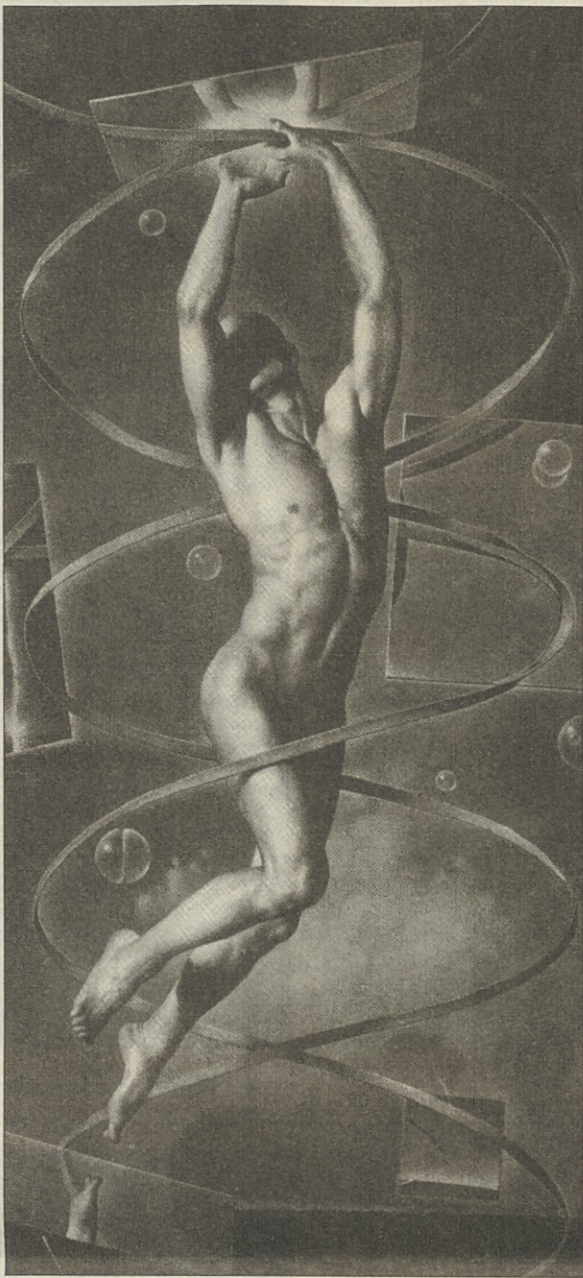
Prenovljena Gea o vsem za vse

LJUBLJANA - Prenovljena Gea je drugačna, pestrejša, zanimivejša in bogatejša poljudnoznanstvena revija, ki objavlja o vsem in za vse na planetu Zemlja, so na nedavni tiskovni konferenci povedali predstavniki Mladinske knjige, ki izdaja to revijo. »Nova Gea je poiskala pravo pot, ki bo slovenskim bralcem odkrivala neznano, o čem pa bo pripovedovala na drugačen način.« je dejal novi glavni in odgovorni urednik Boris Bogataj, ki je predstavljal sicer že tri leta staro revijo. Uredništvu in založniku želimo obilo uspeha in dobrih priložnosti za prevečitev intelektualnega ozračja tako na Slovenskem kot drugje na Zemlji. (Ured.)

PANDEMIJA / 9. MEDNARODNA KONFERENCA O AIDSU

Sindrom neodpornosti

Pozivi za več denarja izražajo naraščajočo zaskrbljenost prebivalstva zaradi prepočasnega napredovanja pri preventivi in zdravljenju te pandemične bolezni

BERLIN - Dve svetovni organizaciji sta se na veliki mednarodni konferenci o aidsu zavzeli za desetkratno povečanje vsote, namenjene boju zoper širjenje te epidemije, in za rešitev desetih milijonov ljudi v tem desetletju. Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) je na začetku 9. mednarodne konference o aidsu pozvala vlade in druge skupine, naj v ta namen zagotovijo vsako leto 2, 5 milijarde ameriških dolarjev. Ta denar bi okrepil preventivno dejavnost v državah v razvoju in v preostanku tega desetletja rešil 10 milijonov ljudi, je izjavil Michael Merson, ki vodi programe aida pri WHO. »Veliko življenj bi rešili, veliko manj bi bilo trpljenja«, je izjavil Merson ob otvoritvi največje svetovne konference, posvečene aidsu. »Toda, ali si svet lahko sploh privoščijo potrebnih 2, 5 milijarde dolarjev?... Odgovor je zelo preprost. To vsoto svet lahko zbere, samo če hoče«. Merson je poudaril, da bi vsota 2, 5 milijarde na leto pomenila deset do dvajsetkratno zvišanje dosedanjih sredstev ter prihranila vsaj 90 milijard dolarjev, kolikor bodo znasili posredni in neposredni stroški do konca leta 2000. Svetovna banka je že napovedala svojo podporo temu nacrtu. Dean Jamison, predstavnik Svetovne banke, je napovedal, da bo banka kmalu objavila poročilo, katerega cilj bo spodbuditi povečanje finančnih sredstev za zdravstvo. Velik delež teh

ERIK KIRSCHBAUM

sredstev bo namenjen aidsu. »To bi pomenilo dramatičen preobrat pri širjenju te epide-

ko postane dovzetno za vse druge okužbe. Sproži ga človeški virus za razgradnjo obrambnega sistema (HIV). Nemski predsednik Richard von Weizsäcker se je v svo-

manj moraliziranja. Prvi dan konference je bilo navzočih približno 13.000 delegatov. Skupina aktivistov za boj zoper aids je z zahtevo po ukinitvi prepovedi potovanja, ki

zaprla dostop do konferenčnega središča.

Ameriški raziskovalec aida Anthony Fauci je seznanil delegate z novimi pristopi pri zdravljenju aida, ki izhajajo iz globljega razumevanja človekovega obrambnega sistema. »Sele razumevanje zapletenosti vseh teh sistemov nam lahko omogoči vpogled v razvoj terapevtskih strategij«, je izjavil Fauci, ki je na celu ameriškega Nacionalnega inštituta za alergijo in infekcijske bolezni pri Nacionalnem inštitutu v Bethesda, v ameriški državi Maryland. Elhadj As Sy iz Mednarodnega sveta organizacij zoper aids v Dakariju je na konferenci povedal, da obstajajo področja v Afriki, kjer je zaradi aida umrla celotna populacija med 20 in 40 letom. »Ce bi to videli od blizu, ne bi nikoli več rekli, da v Afriki ni epidemije«, je izjavil. (Reuter)

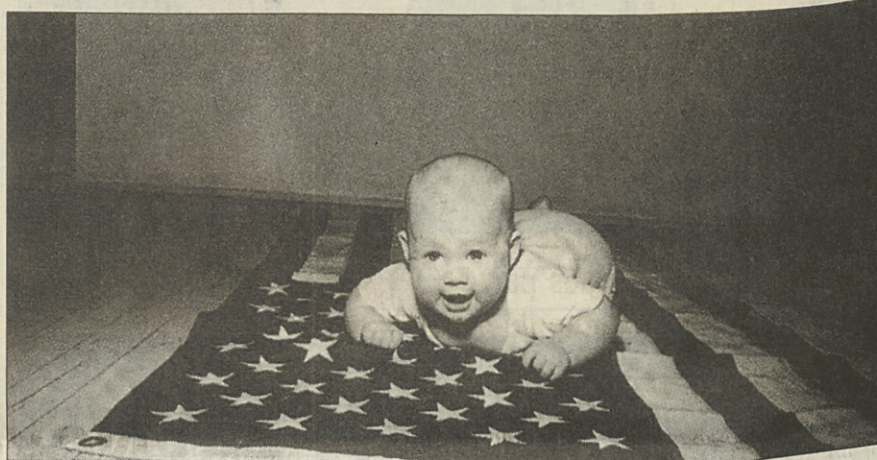
Okuzenost otrok z virusom hiv

Približno deset milijonov otrok se bo do leta 2000 okužilo z virusom hiv, če so predvidevanja britanske epidemiologije prof. Catherine Peckham, ki jih je pred nedavnim predstavila na 9. mednarodnem kongresu o aidsu, pravilna. »Otroci se lahko okužijo že v maternici, med porodom ali v času dojenja. V preteklosti so tveganje prenosa virusa hiv z matere na otroka precej podcenjevali.« je dejala prof. Peckhamova z londonskega inštituta za zdravje otrok (Institute of Child Health). Nekatere novejšje raziskave so namreč pokazale, da je tveganost prenosa tega virusa z matere na otroka zelo različna po posameznih kontinentih. V Evropi znasa od 15 do 20 odstotkov, v Afriki 25 do 39, v ZDA pa med 16 in 30 odstotki. Na prenos virusa vplivajo predvsem spolne bolezni, dolžina nosečnosti in vrsta virusa hiv. Po ocenah Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) se je, odkar so odkrili aids, do danes na svetu z virusom hiv okužilo približno milijon otrok. Seveda mnoge ekstrapolacije iz obstoječih statistik ne povedo kaj dosti o tem, kaksne bodo resnične razsežnosti te pandemije. Poleg tega strokovnjaki, ki so zbrani v Berlinu, opozarjajo na nevarnost posledicne razširitve tuberkuloze zaradi aida. »Dobra tretjina svetovnega prebivalstva je prikrita že okužena s tuberkulozo, čeprav zaenkrat zbolijo za to boleznijo se razmeroma malo ljudi. Trenutno je po vsem svetu z virusom hiv in virusom tuberkuloze hkrati prizadetih stiri do pet milijonov ljudi. Zelo težko je stanje v Afriki in ZDA.« je izjavil Britanec Kevin de Cock z londonske šole za higieno in tropsko medicino (London School of Hygiene and Tropical Medicine). Usodna pri tej kombinaciji je okoliščina, da bolniki z aidsom pogosto zelo slabo prenašajo zdravlila proti tuberkulozi.

mije», je izjavil Jamison. Ko je omenjal velike dosežke v zdravstvu zaradi znanstvenega napredka v zadnjih 50 letih, je Jamison izjavil: »Svet si mora se naprej prizadevati za velika vlaganja v cepiva in zdravila (za aids)«. Zahteve po več denarja prihajajo v naraščajoči zaskrbljenosti zaradi počasnega napredovanja pri preventivi in zdravljenju. V ZDA je na primer javno mnenje, da so raziskave v zvezi z aidsom zatajile, spodbudilo radikalen preobrat pri vladnem določanju proračunov za raziskave o aidsu. Pridobljeni sindrom telesne neodpornosti (aids) uniči obrambni sistem telesa, ki ta-

jem uvodnem nagovoru ob začetku konference zavzel za več sočutja do žrtev aida in

so jo uvedle nekatere dežele za tiste, ki so okuženi z aidsom, za približno uro in pol

TRANSCENDENTALNA MEDITACIJA / MAHARISHI MAHESH YOGI

Okus po utopičnosti

Kot diplomirani fizik je Maharishi vedno težil k temu, da znanstveno preveri učinke tehnike transcendentalne meditacije

Od 5. junija do 5. avgusta bo v Washingtonu potekal svojevrsten eksperiment, o katerem obvesčajo znanstvene ustanove in medije po vsem svetu. V Washingtonu se bo zbralo približno 7000 praktikantov transcendentalne meditacije (TM) in sidhi programa, ki naj bi s skupinsko prakso meditacije in sidhijev (posebnih moči) praktično dokazali, da je mogoče ta svet preobraziti v srečen planet, ki bo dihal v skladu z naravo in vsemi njenimi zakoni.

Ustanovitelj transcendentalne meditacije in TM sidhi programa je Maharishi Mahesh Yogi, ki nadaljuje tradicijo Njegove svetosti Guru Deva - Swamija Brahmanande Saraswatija, Jagadguruja, Bhagwan Shankaracharye. Guru Dev je po dvajsetih letih puščavskega življenja na Himalaji zasedel že 100 let prazen sedež starodavne hindujske tradicije Jyoti Math. Maharishi Mahesh Yogi, diplomirani fizik, je na Himalaji preživel 2 leti: »Ko sem prišel s Himalaje, me je obsla misel (zelo jasna je bila v mojem duhu), da ni

potrebno, da človek trpi.« S to mislijo se je Maharishi (kar pomeni velik videc), pred 35 leti odpravil v svet.

Tehniko transcendentalne meditacije danes prakticira že nekaj milijonov ljudi po vsem svetu. TM ni ne filozofija, ne religija, ampak preprosta vaja za vzpostavljanje posameznikovega psihofizičnega ravnotežja. Ko so Maharishija nekdo vprašali, kaj je razsvetljenje, je v smehu odgovoril: »Popolni prebavni sistem.« S temi besedami je vrnil filozofijo in duhovna prizadevanja k njuni materialni realizaciji, to je k njenemu cilju. Maharishi si je zadal nalogo ustvariti družbo brez boleznih. Razlaga, da so vse boleznine napake intelekta, ki se lahko usmeri proč od naravnega reda stvari. Pravi, da bolezni nastanejo, ko so vse misli usmerjene navzven, ko gredo vse misli iz sebe. TM je korak navznoter, s katerim znova pridobimo ravnotežje.

Kot diplomirani fizik je Maharishi vedno težil k temu, da znanstveno preveri učinke tehnike transcenden-

NEVA MIKLAVCIČ PREDAN

talne meditacije in je v ta namen ustanovil MERU, evropsko raziskovalno univerzo v Švici, MIU, Maharishijevo internacionalno univerzo s klasičnim univerzi-

Letalnica za jogijsko letenje v Fairfieldu (Iowa, ZDA)

tetnim programom v Ameriki ter Maharishijevo vedsko univerzo v Holandiji. Mnoge znanstvene raziskave so pokazale merljive spremembe v človekovi presnovi med meditacijo, umirjeno delovanje telesa: umirjeno dihanje, ugodne biokemične

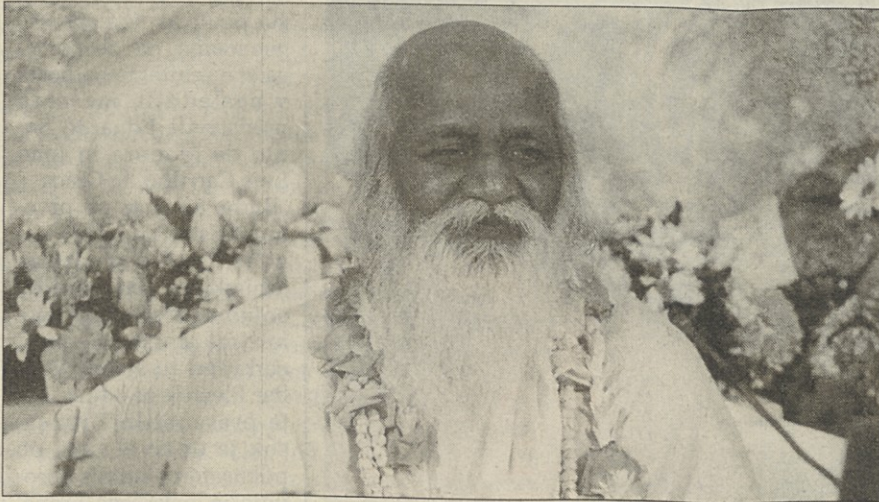
spremembe krvi, normalen krvni pritisk, večjo usklajenost možganskih valov. Pozitivne spremembe se kažejo tudi v socialnem vedenju posameznika: boljše psihično zdravje, manj anksioznosti in nespečnosti, zmanjšana poraba nepredpi-

naj bi dokazal obstoj enotnega polja zavesti, podobno kakor govori o enotnem polju kvantna fizika. Enotno polje naj bi bil skupni imenovalec, realnost vsega pojavnega sveta, tudi človekove zavesti. Nadejajo se, da bodo rezultati eksperimenta potr-

dili obstoj enotnega polja, kakor so z opazovanjem sončnega mrka v Južni Ameriki pred desetletji dokazali Einsteinovo teorijo relativnosti. Oblasti ameriške države Kolumbije so se odločile, da bodo podprle Maharishijev program v primeru, da bo prislo do 20-odstotnega upada kriminala v Washingtonu, ki spada v svetovni vrh po številu kriminalnih dejanj. Eksperiment bodo opazovali tudi v Philadelphiji in Kansas Cityju.

Pred desetimi leti je Maharishi Mahesh Yogi najavil akcijo, ki so jo imenovali »Okus utopije« - v Washingtonu so javno prikazovali jogijsko letenje skupine sidhasov. Stalne skupine sidhasov naj bi z redno prakso TM sidhi programa uresničile utopijo - vrnitev izgubljenega raja, to je človekovo spravo s samim seboj in s stvarstvom.

Maharishi Mahesh Yogi, ustanovitelj transcendentalne meditacije in sidhi programa

M E D I C I N A

Rastni hormon in zdravljenje

MILAN KOTNIK JR.

Rastni hormon je eden izmed tistih hormonov v človeškem organizmu, ki ne le da opravlja svojo specifično funkcijo, ampak vpliva na celo vrsto biokemičnih reakcij, organov,...

V zadnjem času je na tržišču moč dobiti zadostne količine biosintetskega rastnega hormona. Ta zadostna ponudba na tržišču je ponovno obudila zanimanje za rastni hormon, ki se ni omejilo le na longitudinalno rast pri otrocih, ampak se že razmišlja o možnosti uporabe rastnega hormona pri odraslih.

Odrasle s pomanjkanjem rastnega hormona delimo na tiste, katerih pomanjkanje sega že v otrostvo, in na tiste, pri katerih je pomanjkanje nastopilo sele v odraslem obdobju. Najpogostejši razlog za pomanjkanje, nastalo v odraslem obdobju, so razni pituitarni tumorji. Pri ljudeh s pomanjkanjem rastnega hormona pride do zmanjšanja mišične mase in posledično do zmanjšane mišične moči, hkrati pa se povečuje kopičenje maščob.

Vse te težave izginejo ob ustreznem nadomestanju rastnega hormona. Rastni hormon je tudi zelo koristen pri bolnikih z okvarjenim metabolizmom kosti, pri okvarah v krljivosti srčne mišice, pri motnjah v delovanju scitnice in bazalnega metabolizma, poročajo pa celo o njegovem pozitivnem vplivu na psihosocialno počutje bolnika.

Edini resnejši stranski učinek terapije z rastnim hormonom je retenca tekočine, ki pa je običajno prehodnega značaja in je odvisna od doze.

Rastni hormon ima lipolitično delovanje in hkrati zadržuje dušik v organizmu. Zato se uporablja pri raznih katabonih stanjih, kjer se izgublja dušik, se pravi pri bolnikih, ki dolgo časa uživajo parenteralno prehrano; hudi poškodovanci, opečeni...

Rastni hormon pozitivno vpliva na metabolizem dušika, o njegovem vplivu na končno ozdravitev v smislu preživetja in rehabilitacije pa se ni zanesljivih podatkov.

Staranje je povezano z izgubljanjem mišične mase, z izgubljanjem mase notranjih organov in z povečanim kopičenjem maščob. Torej staranje močno spominja na pomanjkanje rastnega hormona. In rastnega hormona se s staranjem tudi v resnici izloča vedno manj, govorimo o tako imenovani somatopavzi. Lahko bi rekli, da smo na pragu odkritja vodnjaka večne mladosti, če se izrazimo bolj pesniško.

Ko govorimo o možnosti uporabe rastnega hormona, moramo biti realni. Končni cilj mora biti jasno določen in stranski učinki dobro raziskani. Rastni hormon zadržuje vodo v organizmu in več tekočine lahko hitro privede do popuščanja srca, pa tudi srčni pulz v mirovanju se ni raziskan. Prav tako ne smemo pozabiti, da je rastni hormon po delovanju antagonist insulina.

Kot vsaka ima tudi ta medalja dve plati.

The Lancet

Še pomnite, kolegijaši

Vabilo na srečanje kolegija Odbora za varstvo človekovih pravic ob peti obletnici ustanovitve Odbora je prišlo nepričakovano, a dejstvo, da je bilo poslano iz administracije Državnega zbora in da se je imelo srečanje dogajati v gostilni Sestica, je bilo dovolj za prebujanje občutkov protislovnosti in s tem tudi radovednosti. Le kaj se lahko izčim iz mešanice danosti ob srečanju spominov in tovaršev akterjev civilne družbe, ki ga sklicuje vabilo z glavo institucije države, starih prijateljev, ki so danes na najrazličnejših mestih lestvice moči. Ko se na peti ob Ljubljani približujem Sestici, se nikakor ne moram spomniti, da bi se člani kolegija kdaj dobivali v tem lokalnem. Nasi prostori so bili na Kersnikovi 4, v uredništvu ZKZ, v Penu, Mikro Adi in okoliskih bifejih in parkih. Kako bi človek z eno besedo opisal vzdušje teh srečanj? Brez inoviranja: solidarnost. Ali bo mo-

goče ta večer po petih letih zacutiti se kaj duha, tega veziva civilnih projektov v soocanju z institucijami moči? Stirje obsojenci so postali: J - minister, skorajda izoliran od »normalnega« javnega življenja, B - indijski potnik, ki na ulici nadvse rad pove kaj o vtisih iz Daljnega vzhoda, T - manjši založnik, Z - kot kaže uspešen poslovnež, ce ni uspešno samo njegov PR prijem. Ali bo moč ta večer cutiti kaj prijateljske topline, potem ko se s kolegi in prijatelji iz Mikro Ade in ZKZ praktično leta nismo videvali, potem ko sem Kolegij odbora med prvimi zapustil septembra 1989 in pred volitvami tudi odšel iz Mikro Ade, potem ko sem se znašel v tisti težko popisljivi in se teže razrešljivi vlogi, ko se ti dober in ljub prijatelj v politični konfrontaciji postavi tudi po človeški plati nasproti?

Z leti pa se reci postavijo na svoje mesto in Odbor, četverica in vse kar steje zraven, zdaj sodi v zgodovino. Za tiste, ki so bili »znotraj«, pa br-

MARKO HREN

zkone poleg tega pomeni tudi lep, trajen spomin. O tem priča tudi odziv na Bavcarjevo povabilo, saj je bilo navzcoih kar dve tretjini članov kolegija, torej tistih »od znotraj«. Pri vstopu v Sestico je pravzaprav motilo ravno to, da so tisti, ki bi po principu solidarnosti sicer sodili »noter«, ostali zunaj. Novinarji namreč. Meja med javnostjo in kolegijem je bila tokrat zacrtana karseda jasno in v Bavcarjevih besedah tudi grobo: »Noter bodo pol ure, potem pa jih bomo vrgli ven«. Skratka, kolegij nima več nobene zveze z javnostjo ali civilno družbo, sodi preprosto v zgodovino in novinarji tokrat niso navzoci kot zavezniki, temveč kot orodje. Odgovor na prvo vprašanje je bil tako jasen že pred vstopom v prostor onih, ki so »znotraj«. Tudi na drugo vprašanje poskusam odgovoriti že »zunaj«, saj na vprašanje novinarke, zakaj sem sploh prišel na srečanje, nimam drugega odgovora kot »stari prija-

telji«. Mediji in kolegij, mešanica, ki danes pravzaprav ne gre skupaj. Če se zberemo kot prijatelji, potem ne potrebujemo medijev, ce kot kolegi, ki želijo javnosti nekaj povedati, potem forma družabne večerje brez programa ni najbolj posrečena.

Pravzaprav bi si želel, da bi nekdanji akterji po petih letih ocenili vlogo Odbora za kasnejše dogajanje. Vse prepogosto se dogaja, da vloga gibanja izpred petih letih, ki je v nekaj dneh združilo več sto kolektivnih podpisnikov (med njimi velik del urednistev), blede pod napihnjeneimi zmagami Demosa, Slovenske vojske in drugih državnih projektov po letu 1990. Pomlad 1988 s številnimi razpravami o referendumu za spremembo ustavi, s promocijami spominov Staneta Kavčica po vsej Sloveniji, z nastajanjem novih koalicij (družbena gibanja, kmečka zveza, prenavljanje ZSMS itd.), z vzdušjem solidarnosti, ki so ga spo-

dbujale groznje o nočeh dolgih nozev, je vzpostavila prostor, v katerem je nastanek Odbora pomenil samo logično in samodejno nadaljevanje procesa oblikovanja mreže za artikulacijo konsenza v Sloveniji.

Jansa je bil gotovo center tega komunikacijskega omrežja in JA ne bi mogla izbrati bolj primerne osebe za združevanje moči slovenske družbe. Institucionalizacija tega omrežja je brzokone odigrala ključno vlogo pri oblikovanju duhovnega miljeja solidarnosti, povezanosti in nenasilja, v katerem je Slovenija ucalala najbolj turbulentno obdobje razkroja institucije jugoslovanske države. Obenem je institucija Odbora služila kot parlament, kot zunajinstitucionalna institucija prehodnega obdobja. Evaluiranje vloge omrežja družbenih povezav pred in po aretaciji maja 1988 bi imelo gotovo velik pomen, večji kot povzdigovanje dogodkov iz junija 1991, ki so bili vendarle

samo epilog daljšega procesa, ki se je lahko odvrtel tako, kot se je, predvsem zato, ker so bile močno navzoče kvalitete in institucije solidarnosti in povezovanja.

A od tovrstnega vrednotenja s strani kolegija ob peti obletnici ni bilo nič. Novinarji so lahko le opazovali družabno srečanje, ki je bilo podobno kakšni za ta mesec tako običajni obletnici mature. Samo zgodbi ce za omizjem so bile seveda druge in razred je imel, kot pred leti, svojega leaderja. Bavcar je vsake toliko zarohnel in zahteval zdravljico, pa da bi vsi skupaj vstali, pa nato sedli, pa se slikali... Ni kaj, ubogal ga je celo Igor Vidmar. Iz zgodbi ce pa se je v nekem trenutku utrnila vsečna nit, ki jo velja zapisati in ki jo je obesidila edina dama omizja Alenka Puhar: Jansa ni postal slovenski Seselj in tista turobna frustracija, ki ostaja za številnimi kampanjami za varovanje človekovih pravic nekdanjih disidentov v Jugoslaviji, ima v našem primeru vendarle drugačen epilog. Ce smo med predsta-

vljanjem Janše sirsemu svetu ob procesu zapisovali, da je to človek, ki s svojim cutom za pluralizem združuje najrazličnejše sektorje življenja pri nas, potem je to dober obisk memorialnega srečanja v Sestici samo potrdil. Po svoje tovarstvo vendarle ostaja morda prav zato, ker je v sirsem okolju toliko radikalnih zgodb o zlorabah podpore javnosti ljudem, ki so s se svežimi besedami o demokraciji na ustnicah postali do skrajnosti netolerantni. Za vrednotenje pa bo morda čas ob naslednjem jubileju, ko se bodo razmerja med civilno družbo in državo gotovo ustalila. Tisti, ki s(m) o svojas o civilni družbi veliko govorili, s(m) o v vakuumu prehoda razumljivo tišji. Srečanje kolegija Odbora v Sestici je bilo prjetno, razigrano in prijateljsko, pogresal sem samo človeka, ki bi (in gotovo bo) ob ocenjevanju delovanja zbrane družine imel največ povedati. Tomaža Mastnaka, seveda.

Hrvati in učitelji

DIMITRIJ RUPEL

Pretekli teden sem preživel na Norveskem, na avionu med Oslo, Frankfurtom in Ljubljano; na sestankih v državnem zboru, na glavnem odboru in predsedstvu demokratov, za svojo domaco pisalno mizo, na slovenski televiziji, na cesti Ljubljana - Maribor

in v dveh knjižnicah, kjer sem predstavljal svojo knjigo Odcarana Slovenija. Kar zadeva branje, sem največ časa porabil za tajne dokumente o prihodnosti peticije najbolj zanimivih srednje-oz. vzhodnoevropskih držav: Poljske, Češke, Madžarske, Estonije in Slovenije; za Hrvate in za učitelje. Pretekli teden so bili najbolj na očeh Hrvati in učitelji.

Ce sem prav slisal in ce so nekatere radijske informacije zanesljive, je hrvaški predsednik Tudman vodstvo vlade ponudil Anteju Markoviču in Budimirju Lončarju, Hrvatoma, vendar tudi najbolj energičnima braniteljema enotne Jugoslavije. Na sestanku demokratov in v ljubljanski knjižnici Otona Zupancica sem poslušalcem omenil, da me cuti ta hrvaška uporaba jugoslovanskih politkov. (Nekdo je rekel, da jih imamo tudi v Sloveniji.) Toda Tudmanova poteza ni povsem presenetljiva. Hrvaska si mora v tem trenutku popraviti ugled, ki je bil omojan zaradi spopadov med Hrvati in Muslimani v Hercegovini. Mednarodna javnost je začela Hrvate primerjati s Srbi. Markovič in Lončar imata mednarodne zveze, povrh vsega se najbrž se nista včlanila v HDZ (čeprav pri članih bivše Markovičeve stranke ali naše SDU preskoki takšne vrste niso povsem nenavadni).

Toda bistvena kvaliteta Lončarja in Markoviča je njuno jugoslovanstvo, jugoslovanstvo pa bi morda resilo kar zapleten hrvaški, bosenski ali srbski problem. Kako recimo rešiti problem Kninske krajine in drugih srbskih osvojitvev na Hrvaskem? Kako zavarovati hrvaško ozemlje, ki bi se ovijalo okrog srbskih ozemelj kot »kifla« (tako se je nekoč izrazil Miroslav Krleža)? Ena možnost je seveda srbsko-hrvaska vojna. Toda spomnimo se zahtev ekonomske komisije Konference glede bivše Jugoslavije! Spomnimo se nacrtov gospoda Panica in Vukobrata! Pomembna srbska in predvsem evropska družcina predlaga podroben nacrt nove jugoslovanske skupnosti. Ce se spomnimo danvega junija 1991, bomo morali - roko na srce! - ugotoviti, da je takrat Hrvaska stavila na dve varianti: na samostojno Hrvasko in na Jugoslavijo, v kateri bi Hrvaska imela pomembno vlogo. Spomnimo se, s kakšno strastjo so Hrvati zahtevali, naj Stipe Mesić do konca ostane zvezni predsednik! Tudi ce se obrat z Lončarjem in Markovičem ne posreči, moramo biti pozorni na zamisel tega obrata.

Kar zadeva učitelje, jih razumem, in podpiram njihovo stavko oz. njihove zahteve. Moje srce je na njihovi strani. Pa ne zato, kar privoščim tezave Gabru ali Drnovsku, ampak zato, ker imam učiteljevanje za enega najvažnejših poklicev na svetu. 45.000 tolarjev je za ljudi, ki varujejo, razsvetljujejo in vodijo slovensko mladino, premalo denarja. Brez sol in učiteljevega truda se nam bo izgubila generacija, od katere pričakujemo vzpon in transformacijo Slovenije; od katere pričakujemo varovanje slovenske blaginje in neodvisnosti. Ce se spominjam svojih ucnih let, se zavedam, da sem svoj pogled na svet in svoje delovne navade oblikoval glede na besede in zgledje svojih učiteljev, ki so bili povečini gospe in gospodje »stare sole«. Mesece in leta sem preživljal v pogovorih o svojih učiteljih in profesorjih. Bili so najvažnejši del mojega obzorja. Zaspal in zbujal sem se z njihovo podobo, njihovo zahtevnostjo, njihovimi nauki, včasih tudi groznjami in strahovi. Živel sem doma in v soli. Vec v soli kot doma. In kdo je učil moje učitelje? Sami so sli skozi strožje sole kot njihovi ucnici. Rusenje sveta sole, nered v njej je isto kot razdiranje družine in nered doma.

Imel sem srečo, da smo bili, vsaj starejši dijaki, na naši gimnaziji v stiku z generacijo profesorjev, ki se je oblikovala in ki je živel v času pred socializmom. Ti naši profesorji so - ne glede na izjeme in ne glede na tezave, ki so bile povezane s tem - nam, otrokom socializma, pričali o nekem drugačnem oz. o mocogem svetu poleg tistega, ki smo ga poznali iz lastnega izkustva. Nase generacije so s tem imele možnost primerjave, ki smo jo lahko doživeli le, ce smo potovali v inozemstvo ali tam krajši ali daljši čas živeli. Nasa gimnazija ni bila samo aparat za reprodukcijo vladajoče ideologije, ampak je ponudila - tistim, ki so znali prisluhniti - atraktivne možnosti razmišljanja.

Spominjam se casov, ko je bil eden najhujših sporov spor med generacijami, med starimi (ki so poosebljali avtoritarno oblast) in mladimi, ki so se pocutili kot »generacija pred zaprtimi vrati«. Generacijski konflikt je slaba stvar; njegovo zdravlilo pa je neovirana komunikacija in sporazumevanje. Ce pomislim na gimnazijske case, se mi zdi, da namen večine profesorjev ni bil zapiranje vrat, ampak posredovanje izkusenj iz roda v rod. Srečevanje generacij je zdravilo proti nesporazumom in nepotrebnim sporom. Preko generacijskih meja in preko svetov osebnih doživetij nas povezuje znanje. Za to sem hvaležen svojim profesorjem in vsem ljudem, s katerimi sem se srečeval pri studiju in s katerimi se pogovarjam.

PARADIGMA

Nekomu se mora posrečiti

MILAN MEDEN

sila lepo počesan. Pije ne- navadno snažno. Cutim nekakšno nemoc teh ljudi.

Verjamete, da je nacija nebeska kategorija?

Kot bi brcnil v brezbrezno morje: dejansko je obstajal le hrvaško-srbski spor.

Paragova govorica je metodicična. Z logičnimi obrabi. Stereotipi. Ne morem pa se znebiti občutka, da sem naletel na človeka,

ki ni le celjustac. Podobno metodicično govorico so stlacili in mozgane nacionalpatriotem v Srbiji in Sloveniji. Demagoška duhovna izravnava mrtvega misljenja. Uboge domovine, kjer ni dovoljeno analizirati patriotizma. Sloveniji stezka uspeva vsaj to. To je dobro znamenje.

Razmere na Hrvaskem so po Paragovem mnenju neperspektivne. Samostoj-

na Hrvaska je le se zavezona država. Človekove pravice so fatamorgana. Dalmacija je na kolenih. Brez elektrike. Zato ni mogoče uporabljati hladilnikov. Zato živijo ljudje iz rok v usta. Hrvaski napad na Bosno in Hercegovino krije hrbet agresivnemu režimu v Beogradu. Muslimanskega fundamentalizma ni bilo. Zdjaj se bo rodil. Sloveniji mora uspeti preobra-

zba. Nekomu mora uspeti. Treba je stisniti zobe. Slovenija se ne sme pustiti destabilizirati. Mora se zavestati, da je le osem kilometrov zračne crte oddaljena od Srbske krajine. Vojska struktura nekdanje JLA je vsepricujoča. V disperzirani obliki. Strateško pokrievanje terena. Vojsko bi morali umoriti že v vojašnicah. Hrvasko je spravil pa kolena Tudman. Ukaz za junjski napad na Slovenijo leta 1991 je podpisal Stipe Mesić, trdi Paraga. Slovenija bo imela Hrvasko ves čas za petami. Slovenija se ne sme znesti.

Toda Paraga vidi le en izhod: vojskega.

Kaj od vsega tega, kar pripoveduje, je res?

Opis hrvaških razmer je razmeroma točen. Toda kaj pomeni novo zivalsko navijanje za vojsko opcijo? Napoved se hujšega

klanja s Srbijo? Paraga ne vidi drugačne strategije. ZDA in Evropa se morata odločiti. Ce ne bosta zatrli slepe srbske politike, bo Rusija nasokčila nedisciplinirano Ukrajino. Govorica orožja je bila v Evropi legalizirana s krvavim samouničenjem Jugoslavije - meni Paraga.

O čem naj se se pogovarjam z njim? Koga sploh se zanimajo sovinstični stereotipi? Na takšnih parketih ze vsa leta vrtijo javnost politiki in diplomati in vojskaci in novinarji. Ples analfabetokracije. Prav malo se lahko nadejamo od teh ljudi. Kje je čas levitve? Prostor pogovora in sporazuma po casu smrti?

Kdo vse se bo zdaj iz obupa zatekel v Slovenijo? In od kod?

POLEMIKA

Vpliv šmarnice (tretjič)

VLADO MIHELJAK

ska socialna stranka), potem nam Bog pomagaj, ce spet pridejo do oblasti, saj so že v opoziciji dovolj nevarni za ekološko varno in uravnотеženo Slovenijo. Namreč: v tretjem odstavku gospod Topler ugotavlja, podobno kot podpisani v sporni kolumni, da je podpis Sovica pod izjavo, da v Kalisovu in okolici ne bodo gradili odlagališca za jedrske odpadke, obenem »zapečatenje iskanja takega odlagališca nasploh«. No, razlika je v oceni konsekvenc. Zame, ki nisem ekološko zaveden, to pomeni pravo ekološko katastrofo, za ekološko zavednega gospoda Toplerja (in njegovo stranko?) pa uspeh. K temu ni več kaj dodati. Se več, vsako utemeljevanje grozljivosti takšnega »uspeha« bi bilo zalitev bralcev.

3. Potem ko mi gospod Topler podtakne, da se

»z avreolo iz nekdanjih casov, ko je sam bil se avtentični intelektualac civilne družbe in pisec v Mladini, postavlja na drugo stran za hrbet države in ji prisepetava in jo scuva, naj v kali zatre vsakršen protest, ne le v Kalisovu ..., ne da bi pokazal in dokazal, kje in kako to državo scuvam k nasilju, zapoje slavo »avtentični in spontani« civilni družbi. Tisto, kar se je dogajalo v Kalisovu, je bila resnično »spontana in avtentična« cilna družba. In take civilne družbe se bojim in se proti njej borim. In ce me ze hocete izzvati, vam potrdim: ce ne gre drugače, je smiselno in nujno proti njej uporabiti tudi represivna sredstva. Vse to, kar se dogaja od Rostocka do Solingena v Nemčiji pa Kalisovca in Prevalj v Sloveniji, je fascinatna in nepozabna predstava »spontane in avtentične

civilne družbe«. Te civilne družbe se bojim veliko bolj kot nepriljubljenih pendrekov pravne države. Se več: ce bi imel možnost izbirati med »spontano in avtentično« civilno družbo in nepriljubljenimi pendreki, bi se vselej odločil za zmerno rabo slednjih. Toliko.

4. Ce vendarle rekapituliram svoja stališca do jedrskih odpadkov in reševanja te problematike: Se v casu, ko so (skupni) Zeleni bili prav neokusno državotvorni koalicijski partner, sem večkrat javno kritiziral vladno politiko reševanja problema jedrskih odpadkov. Tudi v inkriminiranem tekstu sem zapisal: »Vlada predsednika Drnovska je... doslej energijo in sredstva trošila predvsem za izdelavo strategije, kako prezentati globalno in lokalno javnost in ji 'podtakniti' jedrske odpadke, ne pa za izdelavo strategije 'na-

cionalnega konsenza« o trajni rešitvi jedrskih odpadkov«. Itd.

5. Drugo reakcijo (pismo dr. Aurerja) popolnoma spustjem. Z oznako »liberalni« in »narodnaski Zeleni« pač vzpostavljam razliko med obema frakcijama. Ali je v formalnopravnem smislu stranka razpadla na dva dela ali je en del zgolj odsel iz stranke, je za same funkcionarje in privržence obeh strank najbrž pomembno in konsekvnetno, za »neclane« pa ostaja signifikantno zgolj dejstvo razcepa in profil stranki. Glede na prevladujoče javne in parlamentarne nastope pravkom ocenjujem, da sta prevladujoča vrednostna orientacija in profil Aurerjeve stranke narodnasko-populistična (denimo nastopi V. Gosnika), prevladujoča orientacija in profil »odpadnikov« pa liberalna (denimo nastopi dr. Puta). No, tako kot oznaki »liberalno« nikakor ne dajem apriorno pozitivnega predznaka, tudi oznaki »narodnasko« ne dajem apriorni negativnega. Ce neka stranka goji »narodnaski« oz. »narodnasko-populistični« vrednostni in političnoakcij-

ski okvir, ni razlogov, da bi se lastne identitete sramovala in jo zaničala. No, kar se pa tice citiranega Octavia Pazza, pa samo to, da tam, kjer je trg najbolj razvrt, vendarle veliko bolj uspesno in dosledno rešujejo ekološko problematiko kot tam, kjer trga ni ali je v povojih. Kdor ne verjame, naj se med dopustom malo pelje po dezelah nekdanjega vzhodnega bloka. Astmatike pa naj pustl doma.

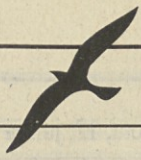
6. In cisto na kocu: V svojem stolpcu sem precejšen del namenil koalicijski in opozicijski (ne) dejavnosti in spreprženosti skupnih in razcepljenih Zelelih. Pa sem bil, namesto zanikanja teh, ne ravno ugodnih ocen, delezen avtorstva nekih cudnih stališč, za katerimi ne stojim in jih v mojem pisanju ni zaslediti. Od vseh obtožb se najbolj držl, da nisem proti sibi nasploh. Včasih je zgojna. Anton Martin Slomsek, ki je svojas zapisal, da »siba novo maso polje«, bi danes zagotovo pripomnil, da obenem »krepi duha zdravih ekoloških teles«.

Ker sem natančno preveril in ker nihce drug z istim imenom in primkom ne objavlja stolpcev v Republiki, je visoko verjetno, da je bilo pismo dr. Vladimirja Toplerja naslovljeno name. V principu sicer ne odgovarjam na morebitne reakcije (nestrižnanja) bralcev, saj je moja pozicija izhodiščno privilegirana. No, tokrat je vendarle treba narediti izjemo, saj bi lahko kdo, ki mojega pisanja ni bral, pomislil, da se mi je res rahljlo odtrgalo in sem scuvval k takšnim grozodejstvom, kot mi to pripisuje v svojem pismu gospod Topler. V nekaj točkah odgovorjam:

1. Prav z nobeno besedo ne scuvam k nasilju kogarkoli. Se najmanj k nasilju v aranžmaju vlade in policije. Ugotavljam pa nesporno dejstvo, da so kraja ni nesrečnega Kalisovca vzeli talce, kar je samo po sebi izjemno nasilno dejanje, ki ga mora vsaka pravna država preprečiti in zajete državljane zascititi. Z zajetimi novinarji so bili nekateri kraja ni Kali-

sovca se neposredno fizično nasilni, o čemer smo se lahko cutno nazorno prepricali celo prek televizijkih posnetkov. Ker si upam umisljati, da bi socialni psiholog o »spontanih množicno-psiholoskih eksplozijah« in dinamihi, ki se v takih spontanih in sporadicih akcijah odvija, nekaj maledga vem, trdim, da je bila situacija v »policijskem« in »diplomatskem« smislu obvladljiva in preprosto (= brez uporabe represivnih metod) resljiva. To sem tudi zapisal. Niti besede o nepotrebnem nasilju. In ko sem si skušal odgovoriti, od kod gospodu Toplerju ideje o tako groznih namigih Miheljaka slovenski vladi in policiji, sem prišel do stavka, v katerem pisem, da je bila neintervencija policije ob zajetju in matretiranju novinarjev napaka. Za morebitne tezave z razumevanjem besedila bo koristen kakšen - denimo Verbinčev - slovar tujk.

2. Po tem pismu bom imel o politično organiziranih ekoloških se slabše mnenje, kot ga sicer ne-prikrito gojim. Ce je stališče gospoda Toplerja reprezentativno za celotno stranko (Zeleni - ekolo-

MENJALNIŠKI TEČAJI

24. marec 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	65,30	66,20	9,18	9,30	6,66	6,89
Avtohiša	65,20	65,90	8,90	9,50	6,20	6,75
Banka Vipja	65,25	66,04	9,08	9,34	6,75	6,84
Bobr Fuzine	65,40	65,80	9,25	9,50	6,60	7,00
Bobr Trzin	65,40	65,80	9,25	9,50	6,60	7,00
BTC terminal Sezana*	65,00	65,80	9,15	9,35	6,67	6,78
BTC d.d. Ljubljana*	64,90	66,75	9,10	9,50	6,60	6,90
Come 2 Us*	65,40	66,30	9,15	9,40	6,55	6,90
Dom Kaffe Domžale	65,40	65,70	9,25	9,35	6,70	6,90
Dom na trgu	65,30	65,80	9,23	9,33	6,72	6,85
Emona Globtour	65,10	66,30	9,17	9,41	6,30	6,75
Eros Ljubljana	65,40	65,80	9,20	9,40	6,70	6,80
Eros Kranj	65,30	66,00	9,20	9,40	6,70	6,90
Euroservis Sezana	65,35	65,75	9,10	9,25	6,73	6,78
Eurotours International	65,10	65,98	9,10	9,30	6,75	6,95
Feniks Markovec Koper	65,00	66,00	9,00	9,40	6,60	6,90
Feniks Koper	65,10	66,20	9,00	9,45	6,60	6,99
Feniks Portorož	65,10	66,00	9,05	9,45	6,63	6,90
Fiba	65,20	66,20	9,00	9,32	6,63	6,79
Firadas	65,15	66,15	9,20	9,36	6,50	6,80
Galileo - Kozina	65,00	65,75	9,00	9,20	6,70	6,80
Golfturist Ljubljana	65,30	66,00	9,15	9,40	6,55	6,85
Hida	65,50	66,60	9,26	9,31	6,72	6,77
Hipotekarna banka Koper*	65,15	66,35	9,15	9,45	6,60	7,00
Hranilno kreditna služba	65,20	66,00	9,21	9,47	6,70	7,05
Hram Rožice	65,50	65,70	9,30	9,40	6,75	6,85
Ilirika Ilirska Bistrica	64,50	66,10	8,95	9,34	6,50	6,80
Ilirika Slovenj Gradec	65,51	66,10	9,24	9,29	6,67	6,85
Ilirika Postojna	65,31	65,80	9,11	9,34	6,80	7,10
Ilirika Sezana	65,31	65,80	9,18	9,30	6,72	6,82
Invest Skofja Loka	65,30	66,45	9,25	9,44	6,66	6,89
Italdesign*	65,20	65,90	9,17	9,35	6,70	6,80
Klub Slovenijales	65,30	66,10	9,25	9,43	6,70	6,90
Komercialna banka Triglav	65,10	65,35	9,15	9,45	6,52	6,88
Kompas Hertz Celje*	65,50	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Velenje*	65,50	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Idrija*	65,50	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Tolmin*	65,50	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Novo Mesto*	65,50	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Krško*	65,50	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Hertz Bled*	65,50	66,00	9,15	9,40	6,50	6,80
Kompas Holidays	65,50	65,75	9,20	9,30	6,60	6,90
Kompas Fintrade	65,50	65,75	9,25	9,41	6,70	6,89
Libertas Koper*	65,20	65,96	9,12	9,37	6,63	6,84
Ljubljanska banka d.d. Lj.	64,95	66,80	9,18	9,49	6,60	6,90
LB Dolenjska banka d.d.	65,00	66,40	9,20	9,45	6,60	6,90
LB Banka Zasavje Trbovlje	64,50	66,50	9,17	9,45	6,45	6,87
LB Komercialna banka NG d.d.	64,10	66,80	9,01	9,50	6,44	6,84
LB Splošna banka Celje d.d.	65,10	66,35	9,10	9,43	6,55	6,90
LB Splošna banka Koper d.d.*	63,45	66,18	8,90	9,36	6,31	6,81
LB Kreditna banka Mb d.d.*	64,50	66,50	9,10	9,40	6,40	7,00
MA Vir	65,30	65,80	9,00	9,40	6,70	7,00
Maddai*	65,20	65,80	9,18	9,40	6,74	6,80
Media*	65,50	65,95	9,20	9,40	6,70	6,90
Niprom I	65,30	65,65	9,28	9,38	6,65	6,90
Niprom II	65,30	65,65	9,28	9,38	6,65	6,90
Otok Bled	65,30	65,96	9,26	9,38	6,64	6,78
Petrol	65,40	65,80	9,20	9,35	6,60	6,85
Pigal Solkan Nova Gorica*	65,20	65,90	9,20	9,40	6,71	6,81
Pigal Kobarid*	65,20	65,90	9,20	9,40	6,71	6,81
Pigal Obutek*	65,20	65,90	9,20	9,40	6,71	6,81
Pigal Diskont*	65,20	65,90	9,20	9,40	6,71	6,81
Poštna banka Slovenije*	63,00	65,80	8,96	9,29	6,10	6,79
Probanka d.d. Maribor	64,30	66,30	9,10	9,30	6,40	6,90
Publikum Ljubljana	65,40	65,65	9,25	9,35	6,15	6,89
Publikum Celje	65,30	65,69	9,25	9,35	6,60	6,84
Publikum Dobova	65,05	66,10	9,08	9,40	6,39	6,80
Publikum Kostanjevica	65,05	66,10	9,08	9,40	6,39	6,80
Publikum Krško	65,05	66,10	9,08	9,40	6,39	6,80
Publikum Maribor	65,55	66,09	9,25	9,32	6,30	6,79
Publikum Metlika	65,60	66,20	9,20	9,35	6,55	6,82
Publikum Mozirje	65,50	66,40	9,20	9,45	6,60	6,95
Publikum Novo Mesto	65,10	66,10	9,00	9,30	6,55	6,75
Publikum Piran	65,05	66,10	9,09	9,29	6,60	6,80
Publikum Tolmin	65,55	65,85	9,15	9,31	6,70	6,82
Publikum Sevnica	65,50	65,99	9,25	9,40	6,45	6,79
Publikum Sentilj	65,55	66,09	9,24	9,33	6,30	6,79
Publikum Sentjur pri Celju	65,35	65,70	9,21	9,31	6,62	6,82
Publikum Trebnje	65,15	66,35	9,20	9,39	6,45	6,79
Publikum Zagorje	65,40	66,18	9,18	9,42	6,65	6,85
Publikum Zalec	65,45	65,75	9,21	9,32	6,60	6,84
Shalaby Koper	65,00	66,00	9,00	9,40	6,62	6,85
Sit - on	65,20	66,20	9,12	9,42	6,20	7,00
SKB d. d. Ljubljana* **	65,45	65,80	9,30	9,35	6,72	6,85
Sl. hranilnica in posojilnica Kranj	65,60	65,90	9,20	9,40	6,60	6,90
Slovenijaturist Jesenice	65,55	66,55	9,19	9,30	6,67	6,80
Slovenijaturist Ljubljana	65,40	65,80	9,30	9,40	6,73	6,85
Slovenijaturist zel. postaja Mb.*	65,30	66,80	9,20	9,30	6,10	6,75
Slovenijaturist zel. postaja Lj.*	65,50	65,95	9,15	9,35	6,50	6,87
Slovenska investicijska banka*	65,30	66,00	9,15	9,40	6,40	6,88
Sonce	65,30	65,90	9,20	9,38	6,72	6,90
SZKB	65,20	66,00	9,21	9,47	6,70	7,05
Tartarus Postojna	64,66	66,10	9,06	9,35	6,56	6,80
Tentours Domžale	65,30	65,80	9,20	9,50	6,70	7,00
Tori*	65,40	65,90	9,20	9,45	6,60	6,95
Tourist service Portorož	64,65	66,45	8,90	9,40	6,50	6,90
Trias*	65,50	65,80	9,20	9,30	6,65	6,80
Upimo	65,50	65,65	9,25	9,35	6,75	6,80

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKKE, KRONE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 58 z dne 24. marca — Tečaji veljajo od 25. 3. 1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	73,0787	73,2986	73,5185
Avstrija	040	šiling	100	900,4488	903,1583	905,8678
Belgija	056	frank	100	307,1397	308,0639	308,9881
Kanada	124	dolar	1	82,9303	83,1798	83,4293
Danska	208	krona	100	1648,1515	1653,1108	1658,0701
Finska	246	marka	100	1747,9338	1753,1934	1758,4530
Francija	250	frank	100	1860,3869	1865,9849	1871,5829
Nemčija	280	marka	100	6335,3890	6354,4524	6373,5158
Grčija	300	drahma	100	—	46,7561	46,8964
Irski	372	funt	1	—	154,2861	154,7490
Italija	380	lira	100	6,5287	6,5483	6,5679
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	7,0000	—
Japonska	392	jen	100	88,7905	89,0577	89,3249
Nizozemska	528	gulden	100	5635,6453	5652,6031	5669,5609
Norveška	578	krona	100	1489,1332	1493,6140	1498,0948
Portugalska	620	escudo	100	68,1688	68,3739	68,5790
Švedska	752	krona	100	1329,7982	1333,7996	1337,8010
Švica	756	frank	100	6840,9531	6861,5379	6882,1223
Velika Britanija	826	funt sterling	1	152,9363	153,3965	153,8567
ZDA	840	dolar	1	103,4379	103,7491	104,0603
Evropska Skupnost	955	ECU	1	122,9699	123,3399	123,7099
Španija	995	peseta	100	88,8221	89,0894	89,3567

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilna sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 25. MARCA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1)BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10.JUNJA 1993:					1,000,000	621,072	625,212	1,246,284
77		124,2145	125,0423	124,6284	100,000	62,107	62,521	124,628

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

24. MAREC 1993	v SIT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Eros Ljubljana	6,00	8,00
Fiba	6,00	8,80
Hida	6,00	8,30
Invest Skofja Loka	6,00	8,50
Italdesign*	6,00	9,00
Kompas Fintrade	6,50	8,09
LB Banka Zasavje Trbovlje	6,00	10,00
Ma Vir	6,00	9,00
Slovenijaturist	6,50	8,50
Tentours Domžale	6,00	10,00
TORI*	7,00	9,00

Tečaj velja danes: *, Zračunavajo provizijo: **;

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

11. JUNIJ 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1460,00	1508,00
nemška marka	900,00	921,00
francoski frank	267,00	275,00
holandski gulden	800,00	826,00
belgijski frank	43,60	45,00
funt sterling	2237,00	2293,00
irski sterling	2197,00	2253,00
danska krona	235,00	242,00
grška drachma	6,40	7,00
kanadski dolar	1140,00	1176,00
japonski jen	13,60	14,30
švicarski frank	1006,00	1028,00
avstrijski šiling	127,60	131,60
norveška krona	212,00	219,00
švedska krona	202,00	209,00
portugalski escudo	9,30	9,95
španska peseta	11,55	12,25
avstralski dolar	989,00	1020,00
madžarski forint	10,00	15,00
slovenski tolar	12,50	13,05
hrvaški dinar	0,30	0,65

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

23. MAREC 1993				
država	banka	nakupni	prodajni	
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	11,00	
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	10,30	11,30	
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,25	11,25	
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	10,30	11,30	
Avstrija	Posojilnica Ločilo	10,00	11,00	
Italija	Kmečka banka Gorica	12,50	12,95	
Italija	Tržška kreditna banka	12,50	13,05	

DEVIZNI TRG BEOGRAD

24. MAREC 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6499,3334	6518,8901	6538,4468
Francija	frank	100	13434,2130	13474,6370	13515,0610
Nemčija	marka	100	47705,8870	45843,4170	45980,9470
Italija	lira	100	47,3258	47,4682	47,6106
Švica	frank	100	49470,6130	49619,4710	49768,3290
ZDA	dolar	1	747,7500	750,0000	752,2500
V.Britanija	funt	1	1106,8171	1110,1475	1113,4779
Opomba: povzeta po Reutersju.					

HRVAŠKA / HRVAŠKA PODJETJA S SLOVENSKIMI LASTNIKI

Mikavna lastnina

Potem ko je leta 1989 začel veljati zakon o podjetjih, so se številni hrvaški tozdi izrekli za združitev z matičnim slovenskim podjetjem

REKA - Primer pivovarne v istrskem mestecu Buzetu, ki mu je ljubljanski Union po več dni trajajoči stavki zaposlenih obrnil hrbet, zdaj pa je obrat zaprt, je spodbudil širo razpravo na Hrvaškem o statusu slovenskega premoženja. Tu Slovence v javnosti največkrat doživljajo kot hladne in preračunljive trgovce, ki skrbijo samo za svoj lastni interes, in tako so v Istri razumeli tudi odločitev ljubljanskega Uniona, ko je zaustavil proizvodnjo svojega piva. Prepricani so, da je bila stavka zaposlenih, ki so zahtevali slovenske plače, in ne mizernih hrvaških, samo povod »ljubljskim sefam«, da zaprejo buzetški obrat, saj je postal nerentabilen zaradi manjše prodaje. Istra namreč zaradi vojne na Balkanu že tretje leto ni več turistični raj. Menda so Slovenci, kot piše pulški Glas Istre, tako resili pred zaprtjem slovensko pivovarno v Ljubljani.

Pivo iz Istre, ki ga tukaj ne proizvajajo več, skrbi tudi vladni kabinet Nikice Valentića kot primer ravnanja s »sloveniziranimi hrvaškimi podjetji«, kot komentirajo tukaj. Takšnih primerov je na Hrvaškem precejšnje število - reska Tovarna ploščic, LTH, zagrebski Pionir, Avto Tehna, ludbreska Budućnost... Trdijo, da je

to premoženje vredno »nekaj deset milijard mark.« Samo tovarna obutve Budućnost iz Ludbrega, ki je postala stodoletno slovensko podjetje, je po hrvaških ocenah vredna 110 milijonov mark. Hrvatje se kar naprej zaljujejo za njo in navajajo, da jim ni znan niti en sam primer, v katerem bi slovenski TOZD presel v roke hrvaškega podjetja v Sloveniji.

V Zagrebu trdijo, da se je »rejenje« slovenskega na račun hrvaškega premoženja začelo z uveljavitvijo takrat jugoslovanskega Zakona o podjetjih iz leta 1989, in to - legalno. Takrat so se številni hrvaški tozdi, ki so delali v okviru matičnih slovenskih podjetij, izrekli za združitev z enotnim podjetjem s sedežem v Sloveniji. Tako so se tozdi spremenili v poslovne

enote slovenskih central, hrvaški delavci pa so bili spodbujeni za takšne odločitve z boljšimi plačami. Hrvaskim upokojencem, ki danes prejemajo pokojnine v slovenski nacionalni valuti, te pa so precej višje od pokojnin v hrdih, se zdaj ni zal, da so takrat roke dvignili »za«. Politiki v Zagrebu pa vseeno mislijo, da bi popravili »škodo«.

Smolo imajo pač v tem, da je bilo »sloveniziranje« podjetij in je se zdaj - legalno. Po vsej verjetnosti slovensko premoženje ne bo v ničemer postavljeno pod vprašaj, ker pa Hrvaška v iskanju poslovnih partnerjev po svetu misli vse manj na Slovenijo, lahko samo domnevamo, kako bo obravnavala morebitne slovenske vlagatelje.

Goran Moravček

Razprava o podjetjih v slovenski lasti je spodbudil primer pivovarne Union v Buzetu (Foto: Aleks Stražar/TRIO)

EVROPSKA SKUPNOST / NEMČIJA NI SPOŠTOVALA SANKCIJ

Stres za Bruselj

Nemčija se je strinjala z ukrepi ES proti Ameriki, zdaj pa je z njimi podpisala dogovor o telekomunikacijah

WASHINGTON - Nemčija je zanemarila stališče Evropske skupnosti (ES) in presenetila javnost z dogovorom o telekomunikacijah z ZDA, ki se ne ozira na sankcije ne ene ne druge strani.

Dvostranski dogovor med Nemčijo in Ameriko je ES zadel kot strela z jasnega. Osupli predstavniki ES pravijo, da pomeni nevaren precedens trgovanja strnjeno Evrope.

Ameriški predstavnik za trgovino Mickey Kantor je povedal, da so z nemsko vlado dosegli dogovor, da ne bodo v praksi izvajali diskriminatornih ukrepov pri telekomunikacijah. Dogovorili so se, da ne bodo izvajali sankcij, je dodal Kantor.

Pretekli mesec so namreč v ZDA začele veljati sankcije glede dvanajstih članic ES z obrazložitvijo, da delajo diskriminacijo do zunanjih ponudnikov pri pogodbah na ravni vlad, ko gre za telekomunikacijsko opremo. Evropska skupnost je odgovorila s povračilnimi ukrepi. Kantor je dejal, da se je Nemčija odločila pretrgati s prakso diskriminacije in da zato tudi ZDA ne bodo izvajale sankcij do Nemčije. »Pokazali smo, da lahko odpremo trge in pospešimo razvoj, če delamo družno z evropskimi partnerji pri trgovanju,« je dejal Kantor.

Kantor je objavil presenetljiv dogovor na kongresni razpravi o vladnem posredovanju pri poslovnih pogodbah, kar je že dolgo časa boleča točka v trgovinskih odnosih do partnerjev na drugi strani Atlantika.

Bruselj je bil ob novici popolnoma presenečen in Kantorjev evropski kolega sir Leon Brittan v prvem trenutku ni zelel dati komentarjev. Tudi uradna predstavnica za tisk ES je zavrnila komentar.

Predmet nesporazuma je dostop do javnih razpisov za ponudbe, ki jih objavljajo vlade. Na začetku tega leta je ES sprejela nova pravila, po katerih imajo evropske družbe prednost pred tujimi pri izbiri najboljšega ponudnika za dobavo opreme. Washington je zahteval, da se takšna pravila ukinejo, Bruselj pa je odgovoril, da hoče najprej dobiti večji dostop do vladnih poslov v ZDA na federalni, državni in lokalni ravni. Navzkrižje, ki se je osredotočilo na telekomunikacije in težko električno opremo, je grozilo, da bo eskaliralo v veliko večja trenja med največjima trgovinskima silama na svetu po sistemu milo za drago. Vendar se je aprila pojavil dogovor, ki je deloma z omilil ostrino spora, in obe strani sta znižali ton

svoje retorike ter uvedli le omejene sankcije.

ZDA so začele 28. maja izvajati omejitve do članic ES, ta pa je hitro odgovorila s sankcijami. Ze kar od začetka pa sankcije ZDA niso prizadele Portugalske, Španije in Grčije, ki tudi niso bile pogodbenice v zadevnem dogovoru ES in glede katerih so se vsi strinjali, da jih ne bodo diskriminirale.

Zdaj pa je Nemčija, ki je sicer podpisala direktivo ES, kar sama naredila izjemo in to je osupnilo vse evropske partnerje. »Najmanj, kar lahko rečem, je, da je to skrajno nenavadno. Mislimo, da je Nemcem zelo veliko do solidarnosti v Skupnosti,« je dejal neki funkcionar ES, ki je zelel ostati neimenovan.

V krogih ES se ne spomnijo primera, da bi katera izmed članic prekršila sprejet dogovor in sklenila pogodbo z nekom zunaj Skupnosti v nasprotju s pravili znotraj Skupnosti. Kršitev bi lahko pripeljala do internega procesa proti Nemčiji v ES, je dejal eden izmed funkcionarjev Skupnosti, medtem ko je pogajalec iz ZDA dejal, da je Nemčija prepricana, da ni prekršila nikakršnih pravil ES.

Po Kantorjevih besedah so Nemci prvi načeli vprašanje glede teleko-

munikacijskega spora in nato sta obe strani o zadevi razpravljali v Parizu prejšnji teden, dogovor pa so dosegli končno po telefonu v četrtek popoldne. Kantor je se izrazil upanje, da bo kmalu več sporazumov tudi z drugimi članicami ES, ni pa imel nikakršnih indikacij, da bi bili nadaljnji sporazumi že na obzoru. Racunal pa je, da je primer z Nemčijo pac dober zgled. To pa je ravno tisto, česar se Evropa boji in eden izmed funkcionarjev je dejal, da bo Bruselj tako besen zaradi skrivnega dvostranskega sporazuma, da bi to utegnili Kantorju v Evropi bolj škoditi, kot pa koristiti.

Visok funkcionar v sektorju trgovanja iz ZDA je dejal, da pac ne bodo razmišljali o tem, kako se bodo vrstile reakcije v ES in da nobena izmed dveh strani ni zelela izvajati diskriminacije ali pa sankcij. In zakaj bi se potem obremenjevali s tem? Dodal je tudi, da v tem trenutku ZDA nimajo podobnih pogovorov z drugimi članicami ES.

Predstavniki ZDA ocenjujejo, da je Nemčija največji potencialni trg za telekomunikacije v Evropi, ki ga ocenjujejo na približno štiri milijarde dolarjev, celotno ES pa na štirinajst milijard dolarjev. (Reuter)

ŠVICA / LETNA SKUPŠČINA BANKE ZA MEDNARODNE PORAVNAVE

Zbor guvernerjev

Izmenjava mnenj o mednarodnih denarnih temah

ZÜRICH - Nevamost inflacije, evropska denarna unija ter finančna pomoč vzhodni Evropi in nekdanji Sovjetski zvezi bodo najverjetneje poglavitne točke dnevnega reda sestanka predstavnikov centralnih bank z vsega sveta, ki se bodo ta konec tedna zbrali v Švici.

Mednarodni monetarni viri tudi pravijo, da utegnijo delegati, ki se bodo udeležili letnega sestanka Banke za mednarodne poravnave (BIS) v Baslu, obravnavati vprašanja valutnih usklajenosti in nedavni vzpon jena do nekordno visokih vrednosti. Poglavitna skrb bo namenjena prihodnji evropski gospodarski in denarni uniji (EMU).

Sestanek BIS ni forum, ki bi nacrtoval denarno

politiko, pač pa da uradnim predstavnikom iz dvanajstdesetih centralnih bank, ki v njej sodelujejo, in delegacijam drugih držav daje možnost, da izmenjajo poglede in mnenja o mednarodnih monetarnih temah. Zagotovo se bodo pogovarjali o prihodnjih povezavah med mehanizmom medvalutnih razmerij ter funtom in liri, ki sta morala sistem zapustiti septembra lani pod pritiskom spekulativnih transakcij. Guverner danske centralne banke Erik Hoffmayer je ta teden javno kritiziral prodajne svedske krone lanske leto in je bila prisiljena zapustiti enostransko povezavo z evropsko obračunsko enoto. Naslednja njuna tema je prihodnji Evropski monetarni institut (EMI), predhodnik centralne banke za celotno ES, ki naj bi začel do leta 1996 v skladu z dogovorom iz Maastrichta. Med neformalnimi pogovori bo vsekakor priljubljena tema strah pred inflacijo. Nemčija ima trenutno najvišjo stopnjo inflacije v ES, namreč

4, 2 odstotka, zaradi česar Bundesbank ne želi znižati relativno visoke domače obrestne mere, kar pa kot breme pritiska ostalo Evropo. Nevamost veržne inflacije v evropskih državah, ki so lani devalvirale svoje valute, prav tako vzbuja zaskrbljenost. Od delegacij iz Rusije, baltskih in več vzhodnoevropskih držav pa pričakujejo, da bodo nastopile z zahtevami po odločnejši pomoči Zahoda. Ruska vlada je ta teden objavila, da bo treba sveženj pomoči po sporazumu iz aprila s skupino sedmih industrijsko najbolj razvitih držav na svetu nujno spremeniti in prilagoditi do vrednosti 43, 4 milijard dolarjev, če naj postane ta pomoč učinkovita.

(Mitya New / Reuter)

BELGIJA / OCENA GOSPODARSTVA

Do jeseni se bo pobralo

BRUSELJ - Belgijska centralna banka je včeraj sporočila, da bo gospodarstvo v tem letu se na nizki ravni, da pa se utegne utirati v rast leta 1994. Zdi se, da ta novica pomeni se večjo težavo za vlado, ki se želi strogo ravnati v skladu s svojimi precej okleščeni proračunskimi cilji in jo manj zanima razprava o tem, kakšen bo proračun leta 1994. Kljub temu pa gospodarstveniki ugotavljajo, da bo znižanje obrestni, ki se je zgodilo pred kratkim, olajšalo breme odplačevanja velikanskega belgijskega dolga 8 trilijonov frankov (237, 5 milijard

ameriških dolarjev). Guverner belgijske centralne banke Alfonz Verplaetse je izjavil, da pričakuje padec v BDP za 0, 5-odstotne točke na en odstotek v letu 1993, pričakuje pa rahlo izboljšanje v drugi polovici letošnjega leta. »V letih 1993/94 bo proizvodnja dosegla pozitivno rast 0, 5 odstotka, čeprav ni pričakovati večjega zniževanja obrestnih mer v Nemčiji,« navaja Verplaetsove besede belgijski finančni dnevniki De Financieel Economische Tijd. To je že četrta belgijska recesija po drugi svetovni vojni. Predstavniki centralne banke, ki je potr-

dil Verpaetsov komentar, je povedal, da je centralna banka za leto 1993 uradno napovedovala negativno rast 0, 7 odstotka. Ta podatek se ujema s podatkom iz napovedi za Belgijo, ki ga je pred kratkim objavila Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD). Centralna banka, ki ji pomaga močni belgijski frank, je v minulih dveh mesecih postopoma zniževala obrestne mere. Njena diskontna obrestna mera znaša zdaj 6, 25 odstotka, kar je v vrsti le najnižja raven. Nizozemci, ki so eden poglavitnih belgijskih trgovinskih partner-

rjev, so v torek objavili popravljene napovedi za leto 1993, po katerih naj bi se BDP povečal od 0 do 0, 5 odstotka. A poglavitni razlog za belgijsko recesijo je upočasnitev gospodarske rasti v Nemčiji. V splošni studiji o bankah, ki so jo objavili v petek, je izrazen dvom, da si bo belgijsko gospodarstvo opomoglo pred koncem jeseni. Gospodarska ozdravitev naj bi bila odvisna se od nekaterih znižanj obrestnih mer in od padca obresti za hranilne vloge, kar bi spodbudilo večjo porabo, so zapisali v omenjeni studiji.

(Jane Morrison / Reuter)

EGIPT / PRIVATIZACIJA FIM COCA - COLA IN PEPSICO

Tekma za nakup

Ostra tekma domačih poslovnežev in zanimanje tujih kupcev

KAIRO - Egiptovska odločitev, da bo prodala tovarni, ki licenčno izdelujeta coca-colo in pepsi-colo, je povzročila nacionalistično nezadovoljstvo, ki brbota pod blagim vetričem tržnega gospodarstva.

Svetovno znani znamki, ki v razvijajočem se svetu pogosto nastopata kot misijonarki zahodnega kapitalizma, sta postali tarča zolčnih argumentov o pravicah in krivcah privatizacije. Ostra tekma domačih poslovnežev, da bi kupili obe tovarni, obtožujeta tiste, ki podeljujejo koncesije, Coca-Cola Co in PepsiCo Inc v ZDA, da zadržujeta ključne informacije zato, da bi sami zmagali v ponudbi. Vladni predstavniki to zanikajo.

Vendar pa je široko javno mnenje prepricano, da je osnovni kapital zelo poceni naprodaj tujcem, ti pa naj bi odpustili na tisoce delavcev. Argumenti v zvezi z Nasr Bottling Plant in Misr Bottling Company, ki izdelujeta coca in pepsi, so globoko prizadeli politično zavest države.

Magmoud Wahba, predsednik egiptovsko-ameriškega poslovnega združenja je izjavil, da sta mu Coca-Cola Co in PepsiCo odrekli informacijo, ki jo je potreboval za svojo ponudbo, ter zagrozili, da bosta umaknili svoje licence, če ne bosta tudi zmagali pri ponudbi. »Tovarni, ki sta v lasti Egipta, bosta zdaj naprodaj ne glede na to, koliko to lahko prizade ne nacionalni interes.

Visoko moramo dvigniti že obrabljeno geslo

»Egipt Egiptanom,« je zapisal v časopisu al-Ahram. Tudi drugi so se oglasili. Egipt, ki je pod pritiskom Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke, je začel svoje gospodarske reforme leta 1991, pri čemer so mu zahodni posojilodajalci odpisali več kot 10 milijard ameriških dolarjev.

Vendar pa je privatizacija prebujala starega zmaja tujega nadzora nad gospodarstvom, ki si je privoščil svoje globoko spanje v egiptanski kolektivni zavesti več kot sto let. Evropejci so si prilastili kar precej osnovnega egiptovskega kapitala med sedemdesetletno britansko kolonialno vladavino, v letih od 1882 do 1952. Britanci so bili najprej vpleteni v egiptovsko vlado in se leta 1876 pognali v visoko zadolženo graditev Sueškega prekopu.

»Naj bo pritisk Mednarodnega denarnega sklada se tolikšen, si ne moremo privoščiti razprodaje egiptovskih nacionalnih interesov. Takšna prodaja zahteva veliko občutljivosti in premisleka, saj se v nasprotnem primeru Egipt utegne nenadoma znajti v nekakšni novi obleki kolonializma,« je zapisal Wahba. V imenu svojega aktivizma je najel tudi urad v poslopiju General Investment Authority, javni službi, ki so jo ustanovili leta 1970 za preverjanje vseh tujih vlaganj.

Ta organizacija se je nenadoma znašla brez kakršnekoli vloge, ko je liberalizacija preprosto

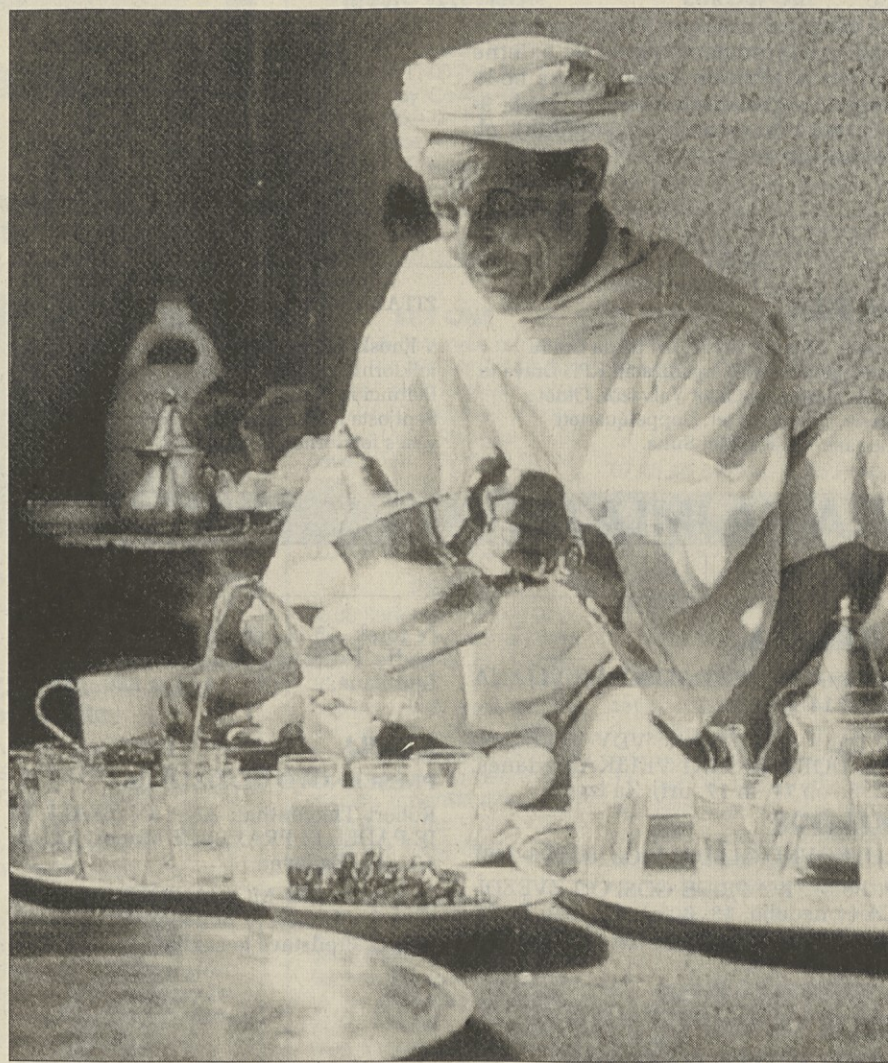
pometla z vprašanjem zunanjega nadzora. Wahba je zdaj na celu komisije, ki ima vladni blagoslov in nalogo; naj pretrese celoten proces privatizacije zlasti glede na možnosti egiptovskih poslovnežev, ki živijo v tujini, pa tudi vsa znamenja favoriziranja tujih firm. Vladni predstavniki, ki se ukvarjajo s privatizacijo, izjavljajo, da

je enajst skupin odkupilo specifikacije, kar je njihova prekvalifikacija za ponudbo, in pri tem zanikalo, da bi jim Coca-Cola Co in PepsiCo postavili pogoje.

V industrijskih virih zagotavljajo, da gre pri tistih, ki se zanimajo za nakup, tako Kuvajtčane, Savdske Arabijce kot tudi za dve krovni družbi iz ZDA ter za Egiptane.

Končni izid zapečatenih ponudb naj bi objavili v dveh mesecih. Kot trg brezalkoholnih pijač velja Egipt, kjer živijo milijoni zapriseženih pivcev caja in kave, na splošno za precej mrtvo. Povprečen Egiptan popije na leto samo 40 steklenic v primerjavi s Filipincem, ki izprazni na leto po 150 steklenic.

(John West / Reuter)

Nekateri prisegajo na tradicionalne pijače

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM (061/222-815)
Emil Horvatin: ZENSKA, KI NENEHNO GOVORI- POLIGON (v nedeljo, 13. 6., ob 21. uri, Linhartova dvorana). Nastopajo Neda R. Bric, Mojca Dimec, Petra Govc, Barbara Novakovic in Metka Trdin.
OB LETU OSORE) (v ponedeljek, 14., in v cetrtek, 24. 6., ob 21. uri, Stihova dvorana). Zadnji dve predstavi v sezoni. Režija Boris Kobal, igrata Polona Vetrin in Ivo Ban.

DRAMA SNG (061/221-511)

D. Jovanovic: ANTIGONA (danes, 12. 6., ob 19. uri). Gostovanje na Dunaju v okviru Wiener Festwochen.

MOLIEREFEST- od ponedeljka, 14., do petka, 18. 6.

Predstavlja si festival, ki združuje vse najboljše slovenske gledališke skupine! Vsaka od njih se predstavi z Molierovo igrjo, ki je sicer v prevodu, toda v izvorni izvedbi. Dodajte se mlado francosko gledališko skupino "Catroon Sardines Theatre" in dobili boste prvi slovenski MOLIERE FEST. Organizirala ga je agencija Timara v sodelovanju z Dramo SNG iz Ljubljane, RTV Slovenijo, slovenskim Ministrstvom za kulturo, Francoskim kulturnim centrom in Association française d'action Artistique.

PROGRAM:
SVATBA PO SILI (v ponedeljek, 14. 6., ob 21.30 uri, Drama SNG v Ljubljani). Produkcija Dama SNG Ljubljana.
KOLAZ IZ MOLIEROVIH KOMEDIJ (v torek, 15. 6., ob 20.30 uri, Mala Drama). Produkcija 3. letnika AGRFT.

AMFITRION (v sredo 16. 6., ob 20. uri, Mestno gledališče ljubljansko). Produkcija MGL.
GEORGES DANDIN (v cetrtek, 17. 6., ob 19.30 uri, Sentjakobsko gledališče). Produkcija SG.
TARTIF (v cetrtek, 17. 6., ob 21.30 uri, Slovensko mladinsko gledališče). Produkcija SMG.

LA MALADE, IMAGINE (v petek, 18. 6., ob 20.30 uri, Drama SNG Ljubljana). Produkcija Theatre Cartoon sardines, Marseille. Vstopnice so naprodaj pri blagajnah gledališč, kjer bodo posamezne predstave.

OPERA (061/331-945)

NETOPIR (danes, 12. 6., ob 19. uri). Nastopajo Jeric, Reja, Jeraša, F. Radovan, Lebaric, Kores, Hocevar, Webra, Moraca, Spruk, Gorenc.
NABUCCO (sredo, 15. 6., ob 19. uri). V vlogi Abigaille nastopa Pauletta de Vaughn.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO (061/210-852)

Moliere: AMFITRION (danes, 12. 6., ob 19.30 uri). Za abonma Sobota in izven.
L. Jagodic, M. Pokorn, B. Tadel: KLINIKA TIVOLI d. o. o. (v ponedeljek, 14. 6., ob 20. uri). Za izven in konto.
G. Tabori: GOLDBERGOVE VARIACIJE (v torek, 15. 6., ob 19.30 uri). Za abonma Student-ski B. Predzadnja ponovitev v letošnji gledališki sezoni.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

DVORANA TRIPCOVICH

Operna sezona in Baleti 1992/93

V petek, 18. junija, ob 21.00 prične Mednarodni festival operete z otvoritvenim koncertom »Musical Gala« v dvorani Tripicovich, ki se bo nadaljeval do 26. junija s premiero musicala »Caba-ret«. Na sporedu bodo skladbe Gershwi-na, Schönberga, Webberja in Bernstein-a. Solisti Laura Cherici in Massimo Crispi. Dirigent Giuseppe Grazioli. Predstavi bo Paola Tedesco.

Abonenti gledališča Verdi in Rossetti imajo poseben popust za vseh šest predstav. Prodaja in rezervacija pri blagajni dvorane Tripicovich.

V okviru Festivala operete se bodo od 21. do 28. t. m. odvijali »Poletni koncerti« .

Pri blagajni dvorane Tripicovich je v teku predprodaja vstopnic za baletne predstave »Trieste danza«, ki se bodo odvijale v gledališču Rossetti. Urnik: 9-12, 16-19 (zaprt ob ponedeljkih), ob predstavah: 9-12, 18-21.

KOROŠKA

NA SUHI

Danes, 12. t. m., ob 20. uri bo na Gradu srečanje oktetov v organizaciji KPD Drava in KKZ. Nastopajo Oket Valvazor, Oket z Bleda, Trzaski oktet, Doppelquartett Tainach-Tinje, Oket Suha.

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA (061/314-789)

R. Dahl- Alja Tkacev: VDV-VELIKAN-SKI DOBRODUSNI VELIKAN (danes, 12. 6., ob 11. in 17. uri). Za izven.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE (062/26-748)
P. Polak: KO PRIDE GOSPOD ZVEZDI-CA (v nedeljo, 13. 6., ob 11. uri). Za izven. Predstava je primerna za otroke od 3. leta starosti.

CELJE

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE

Lutkovna igrica CAROBNA SKRINJICA

NADOMESTNI PREDSTAVI za KLINIKO TIVOLI d.o.o., ki sta bili zaradi bolezni odpovedani 28. in 29. maja, bosta na sporedu 18. 6. ob 22. uri (vstopnice od 28. 5.) in 19. 6. ob 20. uri (vstopnice od 29. 5.).

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE (061/312-860)

J. Anouilh: LJUBI TICKI (VSE PODREKAJO) (danes, 12. 6., ob 19.30 uri). Glavno vlogo igra Jurij Soucek. Za izven. Predvidoma zadnjic v letosnji gledališki sezoni.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA - GLEDALIŠČE BOMBOLINI

I. Sancin-Z. More: SVETOVNO GLEDALIŠČE KANDRSE, zelo cudna komedija (danes, 12. 6. ob 21. uri). Režija: Z. More-I. Sancin, igrajo: Zoran More, Igor Sancin, Barica Blenkus.

MARIBOR

SNG DRAMA (062/221-206)

gostuje na festivalu MILANO OLTRE

DON JUAN (v sredo, 16., in cetrtek, 17. 6., ob 21. uri, Piccolo Teatro). Režija Paol Magelli.

CARMEN (v nedeljo, 20., in ponedeljek, 21. 6., ob 21. uri, Piccolo Teatro). Režija Tomaz Pandur.

OPERA

Produkcija baletnega studia Opere in baleta SNG Maribor (v nedeljo, 13. 6., ob 19.30 uri, Veliki oder). Za izven.

CELJE

CELJSKI GRAD

Anton Novacan: HERMAN CELJSKI (v cetrtek, 17. 6., ob 21. uri). Premiera Slovenskega ljudskega gledališča Celje. Režija Franci Krizaj, v naslovni vlogi Hermana II. nastopa Janez Bermez.

KROMBERŠKI GRAD

Vito Taufer, Srečko Fiser: TICO-TICO BAR, predstava na prostem, (v ponedeljek, 14. 6., ob 21.30 uri, predpremier; v cetrtek, 17. 6., ob 21.30 uri, PREMIERA). Režija Veno Taufer. TICO-TICO BAR je črna variacija Goldonijeve lahкотne komedije o nečednih strasteh finančnih spekulantov, kockarjev in malih podjetnikov ter žensk, talentiranih za raznovrstne zabave.

THE KNITTING FACTORY 47 East Houston Street, New York City

KNITTING FACTORY

KNITTING FACTORY EUROPEAN TOUR 93 V TRSTU

Kvintet New and Used, Charles Gayle Trio in Roy Nathanson and Anthony Coleman Duo so predstavniki avant-jazza, ki bodo nastopili drevi ob 21. uri v trzaskem gledališču Miela. Koncert sodi po eni strani v okvir evropske turneje skupin, ki nastopajo pod skupnim klobukom The Knitting Factory (to je lokal v New Yorku, ki je postal središče nove glasbe made in USA), po drugi pa v niz »Splavi 2 - brodolomno potovanje med drugo glasbo«. Zanimiv niz koncertov, ki se z drevišnjem zaključuje, prireja Zadruga Bonawentura v sodelovanju z gledališčem Miela. Prireditelji obljubljajo stiri ure sodobne glasbe.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Vse do petka, 18. 6. si lahko ogledate film režiserja Marca Ferreria MESO/LA CARNE (ob 20.30 uri, Kosovelova dvorana).

KATEDRALA LOTSE-IZPOLNJENA ZELJA (v torek, 15. 6., ob 17. uri, dvorana E3). Ogled kratkega filma in okrogla miza ob izidu knjige Tomaza Ravniharja.

KOPER

POKRAJINSKI MUZEJ

Mednarodni simpozij ISTRA IN BENESKA REPUBLIKA : USTANOVE, PRAVO, UPRAVA (se danes, 12. 6.).

ARBORETUM- VOLČJI POTOK

Slovensko prvenstvo v govorništvu za leto 1993 (danes, 12. 6., ob 16. uri). Po

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SLOVENSKA FILHARMONIJA

Koncert ob 150-letnici rojstva E. GRIEGA (v torek, 15. 6., ob 20. uri). Irena Baar, sopran, Tomaz Lorenc, violina, Andrej Petrac, viloncelo, Alenka Scek-Lorenz, klavir.

LEDENICA PRI ZIREH

PODRUŽNICA CERKEV sv. ANE

Vecer glasbe pri sv. Ani na Ledenici (v nedeljo, 13. 6., ob 19. uri). Sode-

otvoritvi prvenstva, ob 16. uri, bo do 18. ure javno govorjenje po vzoru londonskega Hyde Parka. Prvenstvo organizira Debatni klub GOVORNIK iz Domžal.

PORTOROŽ

PORTOROSKA PLOSCAD

Dobrodoslica domacinov turistom (danes, 12. 6., ob 18.30 uri). Sodelujejo planska skupina Flip in vokalna skupina Portorož.

PIRAN

TARTINIJEV TRG

Dobrodoslica domacinov turistom (v soboto, 12. 6., ob 19. uri). Sodelujejo bobnarska in mazoretna skupina ter Mladinski pihalni orkester.

Iujejo dekliski komorni pevski zbor Kresnice, trio flavč iz Škofje Loke, Joze Drabik z interpretacijo pridig Janeza Svetokriškega in Miha Naglic z uvodno besedo.

GLOBOKO PRI BREŽICAH

Jubulejno, 20., srečanje lovsdkih pevskih zborov in registov iz vse Slovenije (danes, 12. 6.). Sodelovalo bo okoli 30 skupin.

PASSARIANO

VILLA MANIN

V petek, 18. t. m. koncert Giannija Morandija.

V ponedeljek, 28. junija koncert Zuchera. Predprodaja vstopnic je ze v teku v Pasazi Protti.

GAIO DI SPILIMBERGO

DISCO ROTOTOM

V torek, 22. junija koncert ameriske skupine Living Colour.

VIDEM

STADION FRIULI

Danes, 12. t. m. koncert Vasca Rossija. Prodaja vstopnic pri Utat v Pasazi Protti.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CEKINOV GRAD

Do 30. junija si lahko ogledate razstavo slikarja MARJANA GUMILARJA.

GALERIJA COMMERCE

Na ogled je razstava ladijskih maket ROBERTA SIBILE in JOZEFA KAMENSKA.
KUD FRANCE PRESEREN, Trnovo
Na ogled je razstava slik NATASE RIBIC z naslovom The War and the Distance.

LJUBLJANSKI GRAD

Na ogled je razstava akademskega slikarja VELJKA TOMANA.

GALERIJA INSULA (Dvorni trg)

Na ogled je razstava akademskega slikarja RAJMUNDA KOČBEKA.

GALERIJA ZALA, Gosposka 7 (061/213-566)

Do 24. junija je na ogled razstava slikarja ZDENKA HUŽJANA.

BEZIGRAJSKA GALERIJA

Na ogled je razstava risb, slik in grafik SAMUELA GRAJFONERJA. Razstavo so pripravili v sodelovanju z Umetnostno galerijo iz Maribora.

GALERIJA KRKA

Do 23. junija je na ogled razstava plastik in grafik akademske kiparke MILENE BRANISLJ iz Cerknice.

GALERIJA SLOVENIJALE

Do konca junija je na ogled je razstava akademskega slikarja IVETA SUBICA. Slikovne predloge za freske.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE /CEKINOV GRAD

Na ogled je razstava LETALSKE MAKETE s prikazom razvoja letalstva.

Zaradi zanimanja do konca junija podaljšujemo razstavo MENJAVE DENARJA v 20. STOLETJU V SLOVENIJI.

GALERIJA SKUC

Do 20. junija je na ogled razstava zagrebškega umetnika NENADA DANCUA, z naslovom Fly me to the Moon.

VODNIKOVA DOMACIJA

Do 29. junija je na ogled razstava slikarja PAVLETA SEDEJA.

ZEMLEJEPISNI MUZEJ SLOVENIJE (Trg fran. revolucije 7)

Otvoritev razstave KARTA SVETA v OTROSKIH OCEH (v ponedeljek, 14. 6., ob 17. uri). Na razstavi bodo na ogled risbice učencev, ki so se odzvali na natečaj Mednarodne kartografske zveze (ICA) in UNICEF-a. Razstavo si boste lahko ogledali do 31. avgusta.

GALERIJA PIC LEK

Otvoritev razstave akvarelov in pastelov MOJCE PLESTENJAK BAHAR (v torek, 15. 6., ob 14. uri). Razstava bo na ogled do 16. julija.

RAŠICA

TRUBARJEVA DOMACIJA

Na ogled je razstava akademskega slikarja VELJKA TOMANA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni soli za grafiko v Benetkah v letu 1992-93 in na seminarjih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

RAZSTAVNI PROSTOR TKB-Agencija Mitnica

Do 15. junija je na ogled pregledna razstava slikarskih del Demetrija Ceja.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Tereze De Zorzi.

RAZSTAVNA DVORANA LETOVISCARSKE USTANOVE (Ul. S. Nicolò 20)

Do 19. t. m. je na ogled skupinska razstava Združenja Studio 25.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART GALLERY

Ul. S. Servolo 6
Do 15. t. m. bodo razstavljali svoja dela: P. Altomare, S. Dominelli in N. Spezzano Urnik: delavniki-od 10.30 in 12.30 ter od 17.00 do 19.30, ob nedeljah zaprto.

ART LIGHT HALL -Trg S. Giovanni 3/L.nadstr.

Do 25. t. m. je na ogled skupinska razstava posvečena mladim z naslovom »Spazio giovani« .

MUZEJ ZIDOVŠKE SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme zidovske liturgije. Urnik :ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob cetrkih od 10. do 13. ure.

GALERIJA MALCANTON

Na ogled je razstava slikarke Olivie Siauxs.

KOROŠKA

CELOVEC

KOROSKA DEZELNA GALERIJA

Do 4. julija razstavlja svoje grafike Giuseppe Žigaina.

GALERIJA CARINTHIA Alter Pl. 30

Do 30. avgusta 1993 je na ogled razstava Hansa Staudacherja.

RITTER UMETNA HALA (H.-Gmeiner Str.)

Do 1. oktobra je na ogled razstava »Miserere« G. Herolda in W. Büttnerja.

GALERIJA H-PUNKT (Sallmstr. 4)

Do 19. t.m. bo na ogled razstava »Zeichen« Martine Funder.

GALERIJA VIA NOVA

MARIBOR

RAZSTAVISČE PEDAGOSKE FAKULTETE

Na ogled je razstava risb BOJANA GOLJJA iz cikla ZRCALCE, ZRCALCE, POVEJ...

NOVINARSKI KLUB (062/222-251)

Na ogled je razstava risb TAMARE SEVČNIKAR.

MUZEJ NARODNE OSVOBODITVE MARIBOR

Do 15. septembra je na ogled razstava S KULTURNO UMETNISKIM DRUSTVOM JOZE HERMANKO PONOVO DO GLASBENE MATICE V MARIBORU.

SALON ROTOVZ

Na ogled je razstava vzhodno in zahodno-nemske fotografije POROCILA O STANJU (1950-1990).

CELJE

CAFE GALERIJA

Na ogled je razstava del akademskega slikarja MILANA TODICA.

BREŽICE

GOLF HOTEL/GRAD MOKRICE

V galeriji Hubertus: Razstava del diplomantov 4. letnika Akademije za likovno umetnost, Ljubljana.

KOPER

GALERIJA MEDUZA

Do 17. junija si lahko ogledate razstavo skulptur in mozaikov v keramiki JANE MIHELJ.

GRAD MOKRICE

Na ogled je razstava design tekstila JERICE SANTEJ, iz Sevnice, absolventke fakultete za oblikovanje.

ROGAŠKA SLATINA

RAZSTAVNI SALON

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1	
08.50	Radovedni Taček: Morje
09.05	Oscar Junior: Darilo
09.15	Klub Klubuk, ponovitev
10.50	Pet prijatelj, 11/13 del angleske nanizanke
11.15	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike, ponovitev
12.05	Zgodbe iz školjke, ponovitev
13.00	Porocila
13.05	Tednik, ponovitev
13.45	Vecerni gost: mag. Andrej Aplenc, ponovitev, VPS 1345
15.25	Smrt po smrti, ponovitev ameriskega filma
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Svet odkritij, 11/11 del ameriske poljudnoznanstvene serije, VP 1710
18.00	RPL
18.45	TV mernik
19.10	Zrebanje 3 x 3, VPS 1910
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Utrip
20.30	Križkraz
21.35	Poglej in zadeni
22.35	TV dnevnik 3
Sova	
23.30	Freebie in Bean, ameriški film, Freebie in Bean sta policaja odločena, da bosta razkrinkala velikega gangsterja Reda Milesa. Manjka pa jima prava priča...
01.10	Video strani

SLOVENIJA 2	
12.30	Clovek in glasba: 7/9 del Sova, ponovitev
13.25	Ljubezen da, ljubezen ne, 5/14 del ameriske humoristične nanizanke (igrajo: Susan Dey, Jay Thomas, John Hancock in drugi, režija: Lee Shallat)
13.55	Vrnitev Sherlocka Holmesa, 10/11 del angleske nanizanke
14.50	Sportna sobota
14.50	Kolesarska dirka Giro D'Italia, ponovitev
15.30	Kolesarska dirka Giro D'Italia, prenos
18.10	Ljubljanska arhitekturna sola in njeni uspehi
18.50	Divji svet zivali, 7/25 del angleske poljudnoznanstvene serije
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Studio City
21.10	D. Pirrie: Pogubno okolje, 1/3 del angleske nadaljevanke (igrajo: Bob Peck, Sharon Duce, Victoria Shalet, Charlie Brace, Dennis Lawson in drugi)
22.05	Sobotna noc
Eurhythms: v živo iz nebes	
23.10	Video noc
00.30	EP v jadranju, razred soling, reportaža iz Portoroža
00.50	Videostrani

KANAL A	
09.00	A-shop
10.00	Live & Kickin', ponovitev 15. brčanja v živo
11.00	Iskanje izgubljenega Jezusa, ponovitev filma
12.35	A-shop
18.00	Matlock, ponovitev 9. dela ameriske nanizanke 5 x 5
19.00	MCM
20.00	Modna dezela, oddaja o modi
20.30	Matlock: Policaj, 10. del nanizanke
21.30	Glembajevi, hrvaski film (igrajo: Mustafa Nadarevic, Tomko Lonza, Ena Begovic in drugi)
23.25	Video grom, glasbena oddaja z Anjo Rupel
00.40	Porocila v angleščini
01.05	Erotična uspavanka
01.25	Video strani

KOPER	
18.00	Zamejski zbori

RAI 1	
7.25	Film: La locanda nella foresta (Nem. '57)
9.00	Aktualno: La penisola del tesoro (10. odd.)
10.00	Aktualno: Videl bos
10.30	Film: Agente Coplan - Missione spionaggio
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Davy Crockett
13.25	Izzrebanje lota
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Aktualno: Prizma
14.30	Rubrika za avtomobiliste TG Uno Auto
14.45	Sobotni sport
16.20	7 dni v Parlamentu
16.50	Variete: Disney Club
18.00	Dnevnik 1 in loto
18.15	Sport: Quelli del Giro (vodi O. Beha)
19.25	Nedeljski evangelij
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Luna di miele (vodi G. D'Angelo)
23.00	Nočni dnevnik
23.05	Posebnosti dnevnika 1
24.00	Dnevnik in vreme
0.35	Film: Interiors (dram., ZDA '78, r. W. Allen)

RAI 2	
6.10	Risanke in nanizanke
10.00	Evropski dnevi
10.30	Film: La risaia (dram., It. '55), vmes vesti
12.05	Nan.: Medico alle Hawaii
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Ho bisogno di te
14.05	Segreti per voi
14.20	TV film: Carla (kom., It. '90, i. G. Giannini)
15.35	Videl bos
16.05	Izzrebanje lota
16.30	TGS Parquet: odbojka, EP v kosarki (2)
18.45	Nan.: Miami Vice
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.20	Variete: Ventientini
20.40	Film: Hangfire - Fuochi di rivolta (krim., ZDA '92, i. B. Davis)
22.15	Filma: La ragazza dello slum (dram. '90), 22.25 La ballata del caffè triste (ZDA '91, i. V. Redgrave), vmes (23.15) dnevnik

RAI 3	
6.45	Rubrika o kmetijstvu
9.20	Neonews in Videl bos
10.05	Koncert RAI 3
10.35	Film: Mia bella pollastrella (kom., ZDA '40)
12.00	Dnevnik ob 12-ih
12.15	Nemi film: Il dottor Mabuse all'inferno
14.00	Dezalne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	Okolje Italija
15.15	Sportno popoldne
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezalne vesti
19.50	Aktualno: Lo dico al TG 3, BlobCartoon
20.20	Film: Il cucciolo (dram., ZDA '46)
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Film: Americano rosso (dram., It. '91)
0.30	Dnevnik in vreme

RETE 4	
6.25	Nanizanke
8.10	Nad.: General Hospital, Marilena, 9.55
Ines, 10.50 Soledad, vmes (9.30) vesti	
11.35	Il pranzo è servito
12.35	Nad.: Celeste
13.30	TG 4 vesti
14.00	Nad.: Sentieri, 16.05
Anche i ricchi piangono, vmes (15.05) rubrika o lepote	
17.00	Kviz: Io, tu e mamma, 17.35 Tra moglie e marito, 18.15 Il nuovo gioco delle coppie
19.00	TG4 vesti, nato nan. Il ritorno di Colombo
20.30	Nad.: Renzo in Lucia
22.30	Film: Una notte con vostro onore (kom., ZDA '81), vmes vesti
0.20	Koncert v Scali

CANALE 5	
6.30	Na prvi strani
8.35	Nanizanka
9.05	Aktualno: Sabato 5
10.30	Nan.: Arnold
11.00	Aktualno: Anteprema
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgrabi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum giovani, 14.30 Amici
16.00	Otroski variete
17.55	TG 5 Flash - vesti
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.30	Nogomet: Torino-Roma (finale)
22.30	Film: Totò a colori (kom., It. '52)
0.15	Nočni dnevnik
0.30	Nan.: Il ritorno di Missioni impossibile

ITALIA 1	
6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
10.45	L'Italia del Giro
12.40	Odpri studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Dieci sono pochi
14.15	Glasba: TopVenti
15.00	A tutto volume
15.30	76. Giro d'Italia
17.30	Variete: Unomania
17.55	Studio sport
18.05	Nan.: Tarzan, 18.30 Baywatch
18.50	Avtomobilizem F1: VN Kanade
20.15	Variete: Karaoke
20.30	Nan.: Beverly Hills
22.30	Sport: Giosera
23.00	Film: Party Line - L'assassino chiama due volte (srh., ZDA '88, i. Richard Hatch)
0.45	Odpri studio, sport

TELE 4	
Lastne oddaje:	
13.30	Kronika in komentar
19.30	Dogodki in odmevi

Koper	
13.00	Crime Story, ameriska TV nanizanka
13.50	Neka druga obala, angleski film
15.05	N.Y.P.D., serijski film
15.30	Carobna svetilka otroški program
16.00	Rhino!, ameriski pustolovski film
18.00	Fantazoo - risanke
18.45	Zamejski zbori
19.00	Kabaretna oddaja
19.25	Verska oddaja
19.35	Crime Story, ameriska tv nanizanka
20.30	Aprilska ljubezen - ameriški glasbeni film
22.05	TV dnevnik
22.15	Otvoriteni koncert v pocastitev 350. obletnice rojstva skladatelja Antonia Tarsie
22.40	Nočni sodnik, ameriška tv nanizanka
23.05	Do konca sveta - ko spregovorijo slike
23.35	N.Y.P.D., serijski film

ORF Avstrija 1	
09.00	Cas v sliki
09.05	Zahodno od Santa Fe, pon.
10.30	Lov temi, ponovitev ameriskega filma
13.35	Njen prvi stanek, nemski film
15.55	Blunderjevi: Velika gospa
17.10	Grski otoki
18.00	Cas v sliki
18.30	S telesom in dušo: Prava laž
20.15	Kdor reče A, vodi Peter Rapp
22.00	Zlata dekleta: Sophie se mozi, 2. del
22.25	Clovek z jeklenim pogledom, francoska kriminalka
00.05	Noč, ko se je rodil strip, ameriška komedija
01.40	Britt Eklund, Jason Robards in drugi
01.50	Porocila/Ex libris
01.50	Tisoc mojstrov

ORF Avstrija 2	
14.00	Tisoc mojstrov
14.10	Koncert 300 celistov z Berlinskimi filharmoniki
14.40	Ali ljubite klasiko?
16.55	Grščaka, 7/8 del serije
17.45	Kdo me hoče: Zivali isčejo dom
18.00	Kolesarska dirka po Avstriji, 10. etapa
20.15	Ameriški inferno, 2., zadnji del am. tv filma
22.00	Sport
22.50	Prizori iz zakonskega življenja: Dolina solz, 2. del
00.25	Manekenka in vohljac: O, moja mama
01.10	Porocila/Ex libris
01.10	Tisoc mojstrov

Hrvaška 1	
08.10	Porocila
08.15	Slika na sliko, pon.
09.00	Dobro jutro, Hrvaska
10.30	Kaj se mi dogaja?
11.30	Deček z Andromede, ponovitev 6/6 dela otroške nadaljevanke
12.00	Porocila
12.05	Smisel življenja, 4/6 del dokumentarne oddaje, ponovitev
12.35	Družina Addams, ponovitev 12/16 dela
13.05	Zivljenski slogi, 3/4 del dokumentarna oddaja
13.50	Pozdravi iz domovine
14.20	Porocila
14.25	Prizma
15.10	Prisrčno vasi
15.55	Porocila
16.00	Iz stare skrinje
16.30	Televizija o tv
17.00	Ulica Sezam
18.00	Porocila
18.20	Santa Barbara, 428. del
19.05	Na začetku je bila beseda
19.30	Dnevnik 1
20.30	Vrtinca in sakal, ameriški film
22.00	Spominska knjiga: Svetozar Prbicević
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko

Hrvaška 2	
14.40	TV koledar
14.50	Cro Pop Rock
15.35	Meditranske igre - Kosarka: Francija - Hrvaska
17.10	Kosarka: NBA liga
17.55	Kvalifikacije za Evropsko prvenstvo v rokometu (2): Hrvaska - Danska, 1. polčas
19.30	Dnevnik 1
20.05	Modne skice poletja
20.35	Crno-belo v barvah: V avtobusu, 40/51 del
21.05	Plesalci prve vrste, ameriški film
00.00	Hit - depo
02.30	Horoskop

MTV Madžarska	
08.10	Dobro jutro
08.20	Verski program za reformatorje
08.30	Za otroke, risanke, igra
12.00	TV-magister
13.30	XXL, zabavna glasba
14.10	Dve zenski v Texasu, serijski film
15.00	Udri po trebuhu, nova igra
15.30	Popoldne z Disneyem
17.50	Moja hisa, kultura bivanja
18.15	Barometer, politični show
19.10	Kolo sreče, kviz
19.40	Vecerna pravljica
20.00	Dnevnik
20.40	Ishtar, ameriški film
22.35	Top show
23.40	Leteci cirkus Montyja
00.10	Pithona
00.10	Dnevnik

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4 ; MHz, od 16.00 SV 918 kHz)

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00

Porocila: 19.00 Dnevnik: 6.50 Dobro jutro, otroci: 7.00 Jutrnanja kronika: 8.05 Sobotna raglja: 9.35 Turistični napotki: 10.05 Kulturna panorama: 11.30 S knjižnega trga: 12.05 Na današnji dan: 12.10 Naši poslušalci čestitajo: 13.00 Dnes do 13-ih: 13.20 Obvestila: 14.05 Poslušalci čestitajo: 15.00 Radio danes, radio jutri: 15.30 Dogodki in odmevi: 17.05 Tedenski aktualni mozaik: 19.45 Lahko noč, otroci: 20.00 Radio na obisku: 22.30 Radijska igra: 22.40 Veliki zabavni orkestri: 23.05 Literarni nokturno: 23.15 Nočni program - Glasba.

Slovenija 2

(UKV 87.8; 92.4; 93.5; 95.3; 96.9; 97.7; 98.9; 99.9; MHz)

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30, 21.30, 22.30, 23.00

Porocila: 19.00 Dnevnik: 7.00 Jutrnanja kronika: 8.00 Servisne informacije: 8.30 Sobotni val: 8.40 Kolesar prireditve: 9.45 Sobotna akcija: 11.00 Moped Show: 12.10 Sport: 13.00 Tematsko popoldne, vmes glasbene želje: 13.50 Ocene: 15.30 Dogodki in odmevi: 17.30 Obvestila: 17.50 Sport: 19.00 Večer na 2: 19.30 PRS (pop-rock-soder): 21.30 Azzurro: 22.20 Ameriški rock na smetišču.

Slovenija 3

(UKV 96.5; 101.4; 102.0; 103.9; MHz, od 19.30 88.6; 93.1; 100.3; 100.6; do 16.00 SV 918 kHz)

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00

Porocila: 18.00 Dobro jutro: 9.05 Glasbena matineja: 10.05 Zgodnja dela: 11.05 Jazz, blues, dixieland: 13.05 Izbrani smo: 14.05 Izobraževalni program: 15.00 Vokalna dela: 15.30 Dogodki in odmevi: 16.40 Sobotni feljton: 17.00 Glasbeni arhiv: 18.05 W.A. Mozart: 18.25 Hector Berlioz: 19.30 W.A. Mozart: 20.00 Lucia Lamermour: 22.30 Partiture: 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30, 21.30, 22.30, 23.00

Porocila: 12.30 Dnevnik: 6.00 Otvoritev, napoved programa, koledar: 6.30 Jutrnanj, osmrtnice: 7.30 Pregled tiska: 7.45 Evergreen: 8.00 Modri val: 8.45 Servisne informacije:

9.00 Pesem tedna: 9.35 Bla bla radio: 11.30 Turistična poročila: 14.00 Okno v svet: 15.15 Hit dneva: 15.30 Dogodki in odmevi: 16.00 Glasbeni desert: 16.20 Zamejska reportaža: 16.30 Int. music news: 17.00 Glasba po željah: 17.30 Osmrtnice: 18.00 Dajmo naši: 19.00 Dnevnik - prenos RS.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30, 21.30, 22.30, 23.00

Porocila: 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik: 6.00 Pozdrav, almanah: 6.20 Drobci: 7.45 Prireditve: 8.00 Ura je 8: 8.05 Horoskop, slovarček: 8.35 Pop-evka tedna: 9.00 Ulica velikih vrtov: 9.35 Ugibajmo skupaj: 9.50 Glasba po izbiri: 10.00 Pregled tiska: 10.05 Tema dneva: 11.00 Narečna oddaja: 11.30 Kulturna srečanja: 12.00 Glasbeni desert: 13.00 Glasba po željah: 14.45 Mladinska redakcija: 16.00 Mixage: 17.00 Hot hits: 18.45 Il sogno andalus: 20.00 Nočni program.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik: 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila: 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in pravljica: 8.00 Deželna kronika: 8.10 Kulturni dogodki: 8.40 Slov. lahka glasba: 9.00 Bučanje himalajskih hudournikov (piše Rafko Dolhar): 9.20 Revival: 10.00 Porocila: 10.10 Koncert v cerkvi sv. Ignacija v Gorici: 11.30 Odprta knjiga: Cvetje v jeseni: 11.45 New Age: 12.00 Krajevne stvarnosti: Ta razgledni glas, nato orkestri: 12.45 Glasnik Kanalske doline: 13.20 Glasba po željah: 14.00 Deželna kronika: 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon: 15.00 Ciril Zlobec: Italijanska srečanja slovenskega pesnika: 15.20 Glasba za vse okuse: 16.00 Šaljivo - resno: 16.20 Glasba za vse okuse: 17.00 Kulturna kronika: 17.10 Mi in glasba: mladi izvajalci - violončelist A. Sluga, violinist D. Zerjal, pianistka T. Jercog: 18.00 Mala scena: Ob srebrni reki (izbor izseljeniške proze, pripravila Zora Tavčar, r. Marijana Prepeluh): 18.35 Vabilo na ples: 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Porocila: 10.00 Foyer: 15.00 Glasba po željah.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

08.00 Awake on the Wildside: Summer movie madness weekend: 11.00 The Big Picture: 11.30 Yo: 14.00 Awake on the Wildside: 17.00 Dance: 18.00 The Big Picture: 19.00 Braun European Top: 21.00 Saturday night live: Christopher Lee in Meatloaf: 22.00 The soul of MTV: 23.00 First look: 00.00 MTV's Movie Awards'93

SKY ONE

07.00 Car 54, where are you?: 07.30 Rin Tin Tin: 08.00 Fun Factory: 14.00 Rich Man, poor Man: 15.00 Zaljubljen v carovnico: 16.00 Risanke: 19.00 Beverly Hills, 90210: 21.00 Nerešene skrivnosti, vodi Robert Stack: 22.00 Cops I: Cops II: 23.00 Ameriška rokoborba: 00.00 Entertainment Tonight

PRO 7

06.30 Serije, ponovitve: 09.20 Cebula Jack naredi red, pon. ital.-span. filma, 12.15 Mash: 13.15 Booker, pon.: 14.05 V kraljestvu divjih zivali, ponovitev: 15.00 Avtomat: 18.20 In-kovo valilo, nem-ital. film: 20.15 Na lovu za zelenim kamnom, ameriški film: 22.25 Mamba, ita. film: 00.50 Kentucky Fried Movie, ameriški film

PREMIERE

07.00 Romero: 13.15 Via Montepaloeone: 15.00 Swimsuit '93, kopalna moda: 20.15 Drugi jaz, ameriška komedija: 21.50 Clovec s castjo: 02.25 Silver Sensations ameriški erotični film

NOVICE

Doberdobci trikrat uspešni na turnirju v Tricesimu

Na nogometnem turnirju v Tricesimu so se cicibani Mladosti odlično izkazali, saj so zmagali na vseh treh nogometnih tekmah, čeprav so bili na »tehničnem testu«¹ nekoliko slabši (dva poraza in ena zmag). Na prvi tekmi so Doberdobci premagali domači Tricesimo z 2:0 (1:0) z zadetkoma Trentina in Ferletica. Favoriti so bili sicer domačini, doberdoski nogometaši pa so jih presenetili z močno obrambo in s protinapadi. Tricesimo pa je bil boljši na »tehničnem testu«² in zmagal z 2:0.

Mladost je na drugem srečanju premagala tudi Manzanese z 1:0 (1:0). Gol je dal Furio. Tudi tu so bili Doberdobci na »tehničnem testu«³ slabši in izgubili z 0:2.

Na tretji tekmi pa je Mladost kar s 5:1 (3:0) odpravila Lauco. Strelci so bili Ferletic 2, Lavrencic, Furio in Trentin po 1. Doberdobci so bili boljši tudi na »tehničnem testu«⁴ in zmagali z 2:0.

MLADOST: Spacal, Semolic, Trentin, Furio, Farfoglia, Lavrencic, Zulian, Ferletic, Gergolet, Ferlez, Gagliussi, Terpin, Francescotto.

Beach-turnir v Štandrežu Danes finalni tekmi

Na pesenem igrišču v domu »A. Budal«⁵ v Štandrežu se bo danes zvečer (pričetek ob 19. uri) s finaloma v moški in ženski konkurenci končal 2. turnir v beach odbojki, ki ga prireja KD Zupancic. V finalu deklet se bosta Trzacakni Ciochi in Skerk (izločili sta Noveljivo in Calligarisevo) pomerili z zmagovalkama sinočnjega drugega polfinalnega dvoboja Zotti/Brisco - Busdachin/Del Pin. Sinoci sta bila tudi oba moška polfinala. V četrtfinalu sta Piovesan in Marsut premagala Supergo in Populina, lanska finalistka Tell in Ricciardi Stabileja in Plesnicarja, Kanalka Vukovic in Kovacic sta izločila Korsica in Florenina, člana Vivila Vrech in Menegazzo pa presenetljivo uspešna naraščajnika Mateja in Simona Cernica..

»Kraški pokal«⁶ za začetnike

Zarja Adriaimpex - Montebello 4:0 (2:0)
ZARJA ADRIAIMPEX: Jas Gregori (Hrovatin), Skabar, Zornada, Cernjava, Batic, Berce, Grgic, (Strajn), Jan Pahor, Tolentino, (Kapun), Primosi, Longo.
STRELCI: za Zarja Adriaimpex: Primosi (2), Longo, Jan Pahor.
Začetniki Zarje Adriaimpex so se z visoko zmago proti ekipi Montebello uvrstili v finale turnirja »Kraški pokal«⁷ na Opcinah, ki bo danes ob 15.30, igrali pa bodo proti ekipi Fulgorja, ki je v drugi polfinalni tekmi premagala ekipo Portualeja po 11-metrovkah. Omeniti gre, da je Zarja na tem prvenstvu Fulgor že premagala in je zato Zarja glavni favorit za končno zmago. (d.gr.)

Domači šport Danes

Sobota, 12. junija 1993
TENIS
Under 16 moski
15.00 na Padricah: Gaja - TC Campoformido
NOGOMET
NAJMLAJŠI
Turnir v Fiumicellu
19.30 v Fiumicellu: Bilje (Nova Gorica) - Primorje
ZACETNIKI
Kraški pokal
15.30 na Opcinah: Zarja Adriaimpex - Fulgor
CICIBANI
Turnir v Tricesimu: ob 16.00: Sangiorgina - Mladost, 18.00: Mladost - Valvasone
KOSARKA
Propaganda
17.30 v Skednju, Ul. Praga: Servolana - Bor

Jutri

Nedelja, 13. junija 1993
TENIS
Italijanski pokal (moski)
9.00 na Padricah: Gaja - TC Gradisca
KOSARKA
Propaganda
11.00 v Brišcih, dom Ervatti: Kontovel - SGT
NOGOMET
NAJMLAJŠI
Deželno prvenstvo
10.30 v Cervinjanu: Muscoli - Primorje
HOKEJ NA KOTALKAH
Mednarodni turnir na Opcinah
9.00 na Opcinah: nastopa tudi Polet

Obvestila

SPDT
vabi vse clane in prijatelje, da se udeležijo 22. srečanja obmejnih planinskih društev iz FJK, Slovenije in Koroske, ki bo v nedeljo, 13. t.m. v Zgoniku. Zbirališče ob 10. uri pred zupanstvom v Zgoniku.

JK CUPA
obvesca, da je v teku vpisovanje za jadralne tečaje, ki bodo v naslednjih izmenah: tečaj za optimiste namenjen otrokom od 8. do 14. leta starosti od 19.7 do 30.7 ter 2 tečaja windsurfa in sicer od 19.7 do 23.7 in od 26.7 do 30.7.Vpisovanje na sedežu društva ob sobotah od 16. do 18. ure, tel. 299858.

SD POLET - kotalkarska sekcija organizira dvotedenski tečaj za otroke. Interesenti naj se javijo v ponedeljek, 14. t.m., ob 16. uri na kotalkališču na Pikelcu, Repentaborska ul na Opcinah. Informacije tel. 213420 ali po 18. uri tel. 211758

PLAVALNI KLUB BOR
organizira od 4. do 12. septembra poletne priprave v Cerknem pri Idriji za clane tekmovalnih skupin. Prijave sprejema Andreina v bazenu pri Alturi ob urah vadbe ali po telefonu na st. 51377 najkasneje do 15.6.

OD BOR
prireja od 21. do 27. t.m. na Stadionu 1. maj tabor mini-odbojkarjev. Vpisovanje in informacije pri Katji Kalc, tel. 814212 (od 14. do 15. ure).

SK KRAS- ODESK ZA REKREACIJO
prireja začetniški tečaj tenisa za otroke od 8. do 14. leta starosti. Prijave in informacije v tajnistvu društva do 18. t.m. v športno - kulturnem centru: ponedeljek 18. - 20., torek in sreda 14. - 17., petek 8.30 - 12.30. - tel. 229477.

SK DEVIN
obvesca, da se danes nadaljuje urejanje društvenih prostorov v Cerovljah. Vsaka pomc bo dobrodošla.

HOKEJ NA KOTALKAH

Turnir na Opcinah

Nastopa tudi Polet

Danes in jutri, 12. in 13. junija, organizira SD Polet prvi mednarodni hokejski turnir z namenom, da bi tudi našemu občinstvu približali ta sport, ki je precej priljubljen drugod po svetu in je že postal poskusna sportna panoga na olimpiadi v Barceloni.

Poletovci so se odločili za odprtje hokejske sekcije že lani poleti, jeseni so se vpisali v prvenstvo C-lige, vendar je bil odziv domačega občinstva nezadosten, saj je bila edina eksperimentalna slovenska ekipa prisiljena tekmovali na igrišču trzakega Ferrovriarja ob urnikih, ki niso ustrezali morebitnim navijačem, pa tudi tekmovališče ne spada ravno med tiste, ki jih je navajena nasa publika.

Sedanji turnir ima zato dvojni namen: omogočiti poletovcem nadaljnji trening, glede na to, da jih v tej sezoni čakajo se tekmovalja v Bambergu in v Geri (Nemčija) in omogočiti domači publiki ogled tekem na Opcinah, kjer je pravzaprav tradicionalno območje vsega slovenskega kotalkanja. Razpored tekem predvideva hokejska

srečanja moskih in ženskih klanskih ekip iz Beljaka, Genzana (Lazio), Sandriga (Veneza) in seveda domačega SD Polet in ženske ekipe Hockey Trieste, ki je soorganizator turnirja. Poletovci bodo prvo srečanje odigrali jutri ob 9. uri proti beljaskemu Vasu, ob 17. uri pa se s hokejskim klubom Sandrigo, ki nastopa v prvenstvu C lige.

V soboto bodo nastopili tudi tekmovalci v umetnostnem kotalkanju, ki se bodo potegovali za najboljše uvrstitve v okviru društvenega prvenstva: navzoči bodo vsi tisti, ki v istih dneh ne nastopajo na državnem prvenstvu UISP. Samo Kokorovec bo vsekakor na Opcinah, kjer bo sodeloval v eksperimentalnem nastopu.

V ponedeljek, 14. junija, se začne začetniški tečaj za male kotalkarje, vsi zainteresirani za hokej (moski in ženske, otroci in odrasli) pa se lahko med turnirjem prijavijo za posebni tečaj, ki ga bodo, pod vodstvom priznanih trenerjev Giuseppeja Sciegghija in večkratnega državnega prvaka Enza Marija, vodili domači trenerji.

AKADEMIJA

Konec sezone za Borove telovadke

Julija priprave

Borov gimnastični odsek je v nedeljo pripravil v Borovem športnem centru pri Sv. Ivanu v Trstu svojo tradicionalno vsakoletno sklopno gimnastično akademijo. Nastopile so vse članice odseka, ki so se letos udeleževale v raznih skupinah te sekcije.

Mlade telovadke so prikazale vrsto točk z individualnimi in skupinskimi nastopi, ki so bili deležni toplega priznanja občinstva Gledalcev so prikazale vaje z raznimi ritmičnimi rekviziti, posebno pa so pritegnile s skupinskimi sestavami, zlasti s poslednjo, v kateri je sodeloval ves odsek.

V okviru akademije so dekleta prikazale tudi elemente akrobatike na parterju in na prožnji ponjavi, kjer je bil opazen velik napredek v primerjavi s prejšnjimi leti, saj so bili vsi elementi, od prevalov, premetov in salt izvedeni res dobro in učinkovito.

Sklepna akademija je potrdila vitalnost odseka, ki je zdej za krajši čas prekinil z dejavnostjo, dekleta pa se bodo kmalu spet zbrale na pripravah za udeležbo na poletnem skupnem treningu, ki bo letos meseca julija. -boj-

KOŠARKA / DREVI V POSTOJNI

Jadranovci z Erazmom

Začetek tekme ob 19.00

Walter Vatovec bo drevi spet na Jadranovi klopi

Jadranovi kosarkarji bodo sklenili letosnjo sezono z nastopom v Postojni proti novoustanovljenemu moštju Erazem. Po dokaj naporni sezoni v B ligi, po kateri so, žal, naši predstavniki izpadli v C ligo in po turnirju »Don Sarti«, na katerem so bili jadranovci drugi za Servolano Latte Carso, se bodo drevi spoprijeli z Erazmom.

Tekma, ki bo propagandnega značaja, bo drevi ob 19. uri na igrišču na trgu v Postojni.

Jadranovci, ki jih bo prvič v tej sezoni vodil Walter Vatovec, bodo nastopili v zelo okrnjeni postavi. Od postave, ki je

nastopila na turnirju Don Bosca bodo igrali le Sandi Rauber, Marco Crisma, Matej Pettiroso, Ivo Milic, Kristjan Rebutla in Viktor Tomsic ter nekateri mlajši kosarkarji. Sicer pa bo drevisnje srečanje zgolj prijateljskega značaja in v Jadranovem taboru so vsekakor zelo zadovoljni, da so Postojncani izbrali prav Jadranovo moštvo za svoj prvi nastop z novim imenom Erazem.

Po dveh letih, ko je našo združeno ekipo vodil sedaj trener reprezentance Slovenije Janez Drvaric, bo torej spet sedel na klopi naše združene ekipe Walter Vatovec, ki bo tako imel priložnost, da preizkusi nekaj novih mladih kosarkarjev za sestavo bodočega Jadranovega moštva.

Postojnsko moštvo bo uvrščalo kar nekaj dobrih kosarkarjev, med katerimi bo izstopal Dušan Kobe, ki je bil dolga leta pravi stebel Kraskega zidarja, saj se je odlikoval predvsem kot izraziti strelec.

V Postojni bodo tako imeli dve klanski ekipi: KK Postojna (bivši Optimizem) in Erazem, kar tudi kaže, da je v tem slovenskem mestu kosarka zelo popularna. Medtem ko bo Optimizem nastopal v SBA ligi, bo Erazem igral v slovenski območni skupini.

OBČNI ZBOR ŠD VESNA

Kljub težavam z igriščem je ocena odlična

Pred kratkim je bil v Ljudskem domu v Krizu občni zbor SD Vesna, ki se ga je udeležilo kar lepo število članov in simpatizerjev.

V svojem poročilu se je predsednik Francesco Cattonar najprej zahvalil vsem, ki so mu zadnji dve leti stali ob strani in so mu bili v neprecenljivo pomoč. Predvsem je naglasil, da se zahvaljuje ženskam in vsem, ki so pripomogli, da so poletni društveni prazniki dobro uspeli. Pohvalno besedo je imel tudi za navijace, ki so sledili moštju na domačih tekmah na Proseku in v Fur-laniji.

Potem ko se je predsednik zahvalil tudi vsem ustanovam, nabrežinski in openski hranilnici, Trzaski pokrajini, občini in prefekturi za veliko gnotno pomoč, brez katere bi društvo le s težavo izpeljalo sezono, se je lotil izredno perečega vprašanja, nogometnega igrišča v Krizu.

Kot je znano, je kriska ekipa morala dve leti igrati vsa svoja domača srečanja ... na »tujem«⁸ (v Repnu in na Proseku).

»Prav gotovo vas zanima, »je dejal Cattonar, »kako potekajo dela na našem igrišču. Dodelili so nam 50 milijonov lir za ureditev slatičnice in ograje. Kot nam je zagotovil odgovorni na trzaski občini, bi moralo biti igrišče dokončano do naslednje sezone. Po tolilih zrtvah, ki so jih morali prestati igralce, odborniki in navijaci, resnično upam, da se bodo obljube uresničile.«

In kljub pomanjkanju lastnega igrišča, ki je bilo vedno »največji Vesninin navijač«⁹ (saj se je vselej v Krizu zbral najmanj 200-300 navijacev), je krisko moštvo v zadnjih dveh letih povsem zadovoljilo. V sezoni 1991/92 je Vesna osvojila 4., v tej pa celo 3. mesto.

»Za ta uspeh se zahvaljujem predvsem našemu trenerju, ki si je močno prizadeval, da je ekipa dosegla tako dobre rezultate. Zahvala gre seveda tudi vsem igralcem za veliko poztrovalnost, ki so jo pokazali, saj so morali trenirati enkrat na Proseku in enkrat na malem igrišču v Krizu, ki ga nam je dal na razpolago US Santa Croce, kateremu se tudi zahvaljujemo.«¹⁰ je nadaljeval predsednik in sklenil svoj poseg z željo, da bi društvo čimbolje resilo vse probleme in tako dosegalo se boljše rezultate, kar pa bo v korist vsaj vsaki skupnosti.

NOVI ODBOR SD VESNA

Predsednik: Francesco Cattonar; podpredsednik: Drago Košuta; tajnik: Paolo Catonar; blagajnik: Vojko Devet; gospodar: Davorin Kosuta; odborniki: Dario Svab, Mario Kobau, Filippo Vitale, Mario Vascotto, Cesare Bossi, Tomaz Sullini.

NOGOMET / V 2. AMATERSKI LIGI KRAS IN PRIMOREC IZPOLNILA OSNOVNI CILJ: OBSTANEK V LIGI

Pri Krasu so v glavnem zadovoljni Primorec bi morda lahko dosegel več

KRAS

S popolnoma obnovljeno ekipo, navijaci so na začetku prvenstva videli kar 11 novih obrazov (Castro, Vitriani, Norbedo, Lalamita, Drioli, Pitacco, Rebez, Sirotti, C. Procentese, M. Procentese, Martellani), so Krasovci začeli z upanjem na visoko uvrstitev. To jim je deloma tudi uspelo in zato so v glavnem dosegli zastavljeni cilj, čeprav bi bil lahko njihov položaj se boljši, če v začetku drugega dela prvenstva ekipa ne bi zaslala v krizo. Od 16. do 23. kola je namreč v osmih tekmah Kras zbral le 5 točk in sele ko je položaj na lestvici postal nekoliko nevaren, so se mogometarji Krasa vendarle prebudili in končali prvenstvo

BRUNO RUPEL

v dobrem slogu, če odvzamemo visok poraz, ki so ga doživeli prav v zadnjem kolu v Meretu. Kras je letos predvsem dobro igral doma v Repnu, kjer je doživel poraz le z ze obsojeno Lestizzo. V gosteh pa je morda prevečkrat potegnil krajši konec, zato pa so Krasovci v gosteh pesenitili Lavarianese, Zaula in Talmassons to je ekipe iz zgornjega dela lestvice. Iz danih (35) oziroma prejetih golov (32) bi lahko sklenili, da so se napadalcu, in tu bi v prvi vrsti omenili Lalamito s 19 zadetki, se kar drobno odrezali, obramba pa je morda nekoliko preveč

šepala, saj 32 prejetih golov o tem dokaj jasno prica.

ENZO COLAVECCHIA (Trener): »Mislim, da smo v glavnem dosegli, kar smo programirali v začetku sezone. Nas cilj je bil, da si cimprejzagotvimo obstanek v ligi in to smo tudi dosegli. Kljub številnim poškodbam, boleznim in nakaterim izključitvam smo prvenstvo pozitivno speljali do konca, čeprav se v nekaterih tekmah nismo najboljše odrezali. Sicer se to v teku vsakega prvenstva pogosto zgodi, saj nogometaši, ki so amaterji, ne morejo zdržati istega ritma od začetka do konca. Tudi

pri nas je prišlo do teh nihanj in padca forme posameznikov, kljub temu pa je splošna ocena prvenstva nadvse pozitivna.

O posameznikih nerad govorim, vendar se mi zdi potrebno, da bi pred vsemi omenil vratarja Rebeza, ki je prišel k nam kot rezervni vratar. Od cetrtega kola dalje pa je odlično nadomestil Caputa, ki je brez vsakršnega razloga zapustil ekipo in zato je prav Caput tisti, ki me je najbolj razočaral. Omenil pa bi se enega vratarja. Rebez se je namreč v 22. kolu resno poškodoval tako, da smo za zaključni del prvenstva morali poiskati tretjega vratarja, to je Martellanija, ki se je res odlično vključil v ekipo. Pohvalo za resnost in odločnost pa vsekakor zaslužijo Castro in Božic za vmeno, kot tudi iz tehničnega profila nas najboljši strelec Lalamita.«

PRIMOREC

Trebenci so letos s prihodom šestih novih nogometašev (Savarin, Policard, Frasson, Giuressi, Voltorno, Gargiolo) pomladili in obenem obnovili ekipo in zato niso imeli velikih ciljev. Kljub temu pa so vsaj v prvem delu prvenstva bili vedno med skupino ekip, ki se je borila za napredovanje, čeprav so izključitve in poskodbe večkrat pogojevale trenerja Francinija pri sestavi ekipe. Trebenci so zato zaslili v krizo, ki so jo skušali premostiti z zamejavo trenerja Francinija sKraljem. Izključitve in poskodbe pa so delale pregledive tudi Kralju, saj je Primorec po seriji neodločenih rezultatov prišel

Sezona 1992/93

2. Am. liga

Skupina D

GOLI

D
37

P
38

Končna uvrstitev: 10. mesto

28 T

9 Z

10 N

11 P

DOMA

V GOSTEH

	Z	N	P	T	D	Pr		Z	N	P	T	D	Pr
1 del	5	1	2	11	14	9		2	2	3	6	8	9
2 del	1	5	1	7	8	8		1	2	5	4	7	12
skupaj	6	6	3	18	22	17		3	4	8	10	15	21

Izključitve: Bulich (Morsano), Savarin (Talamassons), Giuressi (Camino), Cuk, Basiaco (Bertiolo), Pertan (Ronchis, Santamaria), Gargiuolo (Santamaria), Gargiuolo, Finessi (Zaule).

11-metrovke v korist: Pertan (Mereto, Romans, Lavarianese, Santamaria, Morosano), Smilovich (Bertiolo), Kralj (Romans).

11-metrovke proti: Kras, Romans, Camino, Bertiolo, Lavarianese, Zaule; Tal-masons - zastreljal 11m

Stevilo odigranih tekem in doseženi goli posameznih igralcev: Frasson (29), Srebrnich (28), Giuressi (28, 2), Benet (26, 8), Pertan (25, 7), Savarin (23, Apuzo (23, 7), Gargiuolo (23), Smilovich (20, 9), Peres (19, 1), Finessi (18), E. Kralj (17, 1), Volturino (16), Policardi (12), Bulich (12, 1), Cuk (12), Mule (12, 1), Buranello (8), Ferluga (7), J. Milković (6), Basiaco (3), Sardiello, W. Milković, Purić (2), Leone, Santi, Facchin (1)

LEGENDA: T - točke; Z - zmage; N - neodločeni izidi; P - porazi; D - doseženi go-li; Pr - prejeti goli

Izključitve: Bulich (Morsano), Savarin (Talamassons), Giuressi (Camino), Cuk, Basiaco (Bertiolo), Pertan (Ronchis, Santamaria), Gargiolo (Santamaria), Gargiolo, Finessi (Zaule).
11-metrovke v korist: Pertan (Mereto, Romans, Lavarianese, Santamaria, Morsano), Smilovich (Bertiolo), Kralj (Romans).
11-metrovke proti: Kras, Romans, Camino, Bertiolo, Lavarianese, Zaule; Talmassons - zastreljal 11m
Število odigranih tekem in doseženi goli posameznih igralcev: Frasson (29), Srebrnich (28), Giuressi (28, 2), Benet (26, 8), Pertan (25, 7), Savarin (23), Apuzzo (23, 7), Gargiolo (23), Smilovich (20, 9), Peres (19, 1), Finessi (18), E. Kralj (17, 1), Voltorno (16), Policardi (12), Bulich (12, 1), Cuk (12), Mule (12, 1), Buranello (8), Ferluga (7), J. Milkovic (6), Basiaco (3), Sardiello, W. Milkovic, Purić (2), Leone, Santi, Facchin (1)

LEGENDA: T - točke; Z - zmage; N - neodločeni izidi; P - porazi; D - doseženi goli; Pr - prejeti goli

do prve zmage v povratnem delu prvenstva sele v 10. kolu.

Da je bilo pomanjkanje igralcev letos največji problem Primorca prica tudi dejstvo, da sta Francinij in Kralj skupno poslala na igrišče kar 27 nogometašev. Sicer tudi izključitev, ki jih je bilo skupno 10, gotovo ni malo. Če k temu dodamo se, da smo v vrstah Primorca, ce nas racuni ne varajo, skupno z izključitvami in opominih zabeležili kar 29 tekem prepovedi igranja, potem imamo jasno sliko, da se Trebenci iz disciplinskega vidika letos niso najboljše odrezali. Kritika pa gre tudi navijačem, saj je po tekmi z Zaulami disciplinska komisija kaznovala Primorec z 200.000

lirami globe zaradi metanja kamenja navijacev proti sodniku.

EDI KRALJ (Trener): »Ekipo sem prevzel po drugem povratnem kolu, ko sem zamejnol odstavljene Francinija. Vzdušje seveda takrat ni bilo najboljše. Mnogo nogometašev je bilo poškodovanih, verjetno zaradi slabe poletne priprave. Zato sem v začetku imel precej težav. Nogometaši so bili precej raztreseni in nebrani in zato je bila moja prva skrb, da sem cimprej ustvaril spet dobro in prijateljsko vzdušje v ekipi. Ker pa zaradi poškodb in izključitev nisem mogel poslati na igrišče najboljše postave, željenih rezultatov ni bilo. Ko pa smo si zagotovili tako zazeljen

obstanek v ligi, so nogometaši dobesedno popustili, saj bi bil z nekoliko več dobre volje nas položaj na lestvici lahko znatno bolj. Zavedati pa se je treba, da se mora trener, ki prevzame ekipo v teku prvenstva, pac prilagoditi situaciji. Program dela in jaseu pregled nad vsem si lahko ustvaris le v začetku sezone, ko imas se vse možnosti, da lahko kaj spremenis. Pod mojim vodstvom mislim, da so v glavnem nogometaši opravili svoje. Ce pa bi hotel omeniti tiste, ki so se najbolj izkazali, mislim, da so to Giuressi, Srebrnich in Apuzzo. Obenem pa je pohvale vreden tudi Smilovich, skoda le, da je zaradi poškodb igral premalo tekem.

GIRO / INDURAIN PREMOČNO ZMAGAL V ETAPI NA KRONOMETER

Tekmeci na tleh

Španskemu asu je bil približno kos le Ugrumov - Polom Claudia Chiappuccija - Bonča bi lahko zaradi mrzlice danes odstopil

SESTRIERES - Zmagovalca 76. Gira d'Italia smo, po vseh napovedih dokali v Sestrieresu, na cilju zadnje kronometrske etape, ceprav bi lahko na predzadnji etapi teoretično lahko se prišlo do spremembe, kar pa je težko verjeti.

Mirne duše lahko napišemo, da je Spanec Miguel Indurain znova dokazal, da je trenutno najboljši in mu ostali tekmovalci le težko pridejo do zivega. Indurain je dosegel letosnjo etapno zmago, toda ob pravem trenutku in na pravem kraju, na težavnem 55 km dolgem vzponu, ki se je zaključil na nadmorski višini 2035 metrov. Ceprav mu potek etape ni ustrezal je z današnjo zmago se enkrat dokazal, da je v res izjemni, vrhunski formi. Spet smo lahko opazovali, s kakšno lahkoto premaguje kilometre, v cilju pa ni kazal

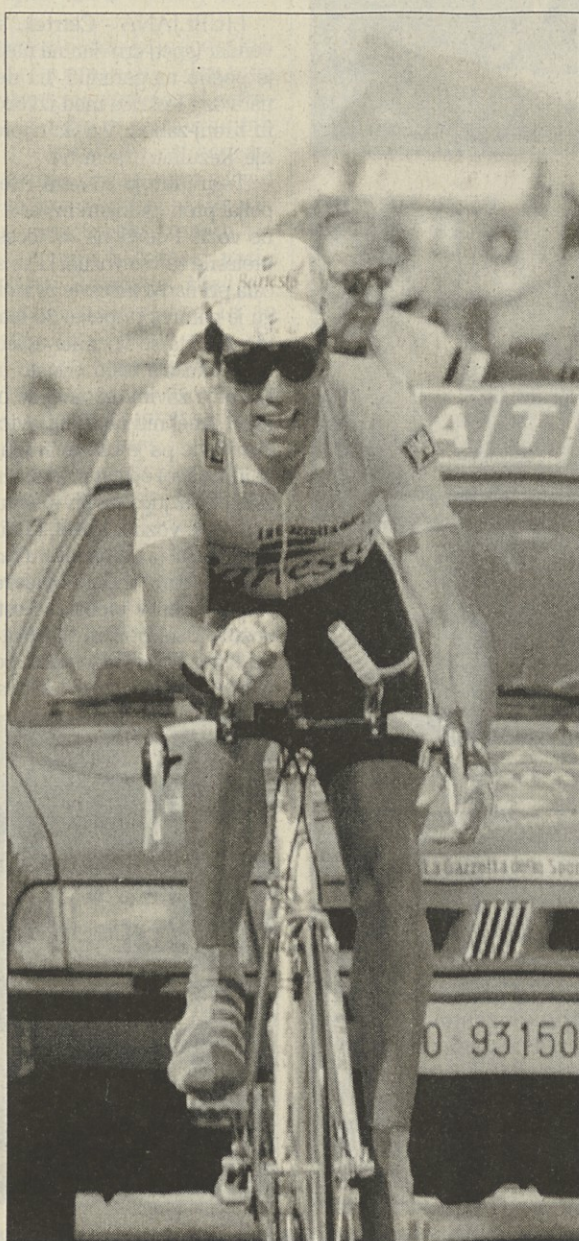
kakšnih posebnih znakov utrujenosti. Na 33 kilometru je imel Indurain 23 sekund prednosti pred drugouvrščenim Ugrumovim, v nadaljevanju je Indurain se pospešil in večni drugi, Letonec Ugrumov je imel v cilju 45 sekund zaostanka ali 386 metrov.

Ugrumov je celo dirko bil med prvimi tremi in je precejšnje presenečenje, saj je minimalno zaostal za Indurainom. Tretji je bil Moreno Argentin, ki je kot prvi oblekel roza majico, na Elbi in je vse do konca ostal na vidnejših mestih, zaostanek pa je že večji od dveh minut oziroma - 2'17. Claudio Chiappucci, veliki izzivalec ni zdržal. Sele po dirki se je izvedelo, da se je Claudio ponoči slabo počutil in danes nastopil sv. povišano telesno temperaturo, predstavniki etape pa so to skrivali vse do zaključne etape, ne vedo pa se,

zakaj je Chiappucci obolel.

O Fondriestu in Bugnu pa ni potrebno izgubljati prevec besed. Vse povedo številke - Fondiest je bil 27., z zaostankom 7'25, Bugno pa se je prepustil bolj turistični voznji ter zaostal za 10'30", skupaj pa zaostaja za 25'04" in je 19. Tri etape pred zaključkom sta se od Gira poslovila se dva udeleženca tokrat za spremembo se pred začetkom etape. Na startu se namreč nista pojavila Italijan Conti in zmagovalec ene izmed etap Danec Rijs.

Iste težave kot Chiappucci je imel tudi Valter Bonča, ki se ga je že v četrtek ponoči lotevala mrzlica. Njegovo zdravstveno stanje se je med včerajšnjo etapo se poslabšalo. Zdravnik mu je zvečer predpisal terapijo, če pa ta ne bo učinkovita, je vprašljivo, ali bo lahko danes sploh nadaljeval Giro!

Miguel Indurain je najbrž že zmagovalec Gira (AP)

Vrstni red 19. etape

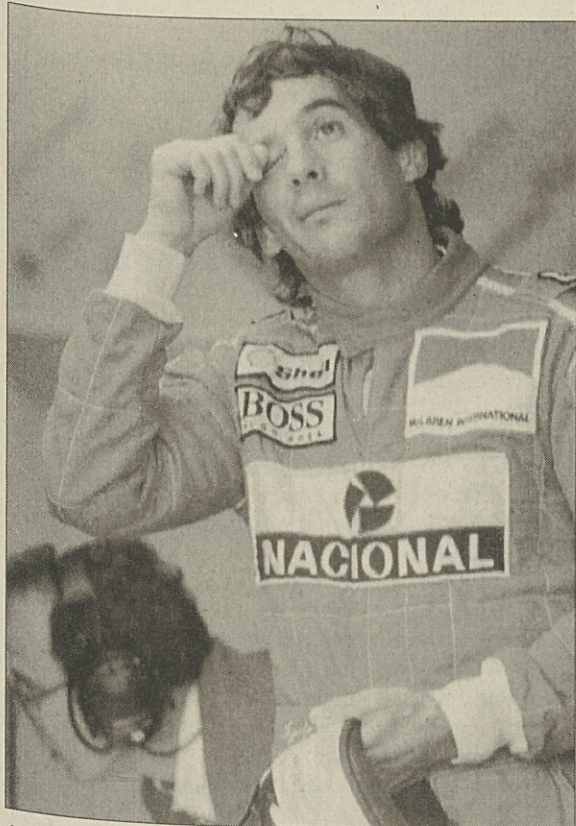
(Pinerolo - Sestriere, 55 km na kronometer): 1. Indurain (Spa) 1:36:29; 2. Ugrumov (Let) +45 sek.; 3. Argentin (Ita) +2:17; 4. Jaskula (Pol) +2:48; 5. Vanzella (Ita) +3:37; 6. Finco (Ita) +3:43; 7. Lelli (Ita) +3:52; 8. Tonkov (Rus) +3:55; 9. Chiappucci (Ita) +4:15; 10. Aldag (Nem) +4:24; 11. Chioccioli (Ita) +4:49; 12. Vona (Ita) +5:16; 13. Chiesa (Ita) +5:42; 14. Perrini (Ita) +5:48; 15. Casartelli (Ita) +6:05; 16. Belli (Ita) +6:15; 17. Martinez (Spa) +6:24; 18. Lom (Ces) +6:28; 19. Baldato (Ita) +6:31; 20. Giupponi (Ita) i.c.; 133. Bonča (Slo) +17:45.

Skupni vrstni red

1. Miguel Indurain (Spa) 89:50:20; 2. Piotr Ugrumov (Lat) +1:34; 3. Claudio Chiappucci (Ita) +15:33; 4. Massimiliano Lelli (Ita) +5:41; 5. Pavel Tonkov (Rus) +7:14; 6. Vladimir Pulnikov (Ukr) +9:38; 7. Moreno Argentin (Ita) +9:39; 8. Maurizio Fondriest (Ita) +10:43; 9. Zanon Jaskula (Pol) +12:54; 10. Stephen Roche (Irs) +14:03; 11. Flavio Giupponi (Ita) +14:10; 12. Franco Chioccioli (Ita) +15:16; 13. Giorgio Furlan (Ita) +15:42; 14. Andrew Hampsten (ZDA) +17:43; 15. Bruno Ledi (Ita) +17:52; 16. Vladimir Belli (Ita) +18:43; 17. Enrico Zaina (Ita) +23:07; 18. Heniz Imboden (Svi) +23:34; 19. Gianni Bugno (Ita) +25:04; 20. Nelsón Rodríguez (Kol) +26:34; 37. Valter Bonča (Slo) +1:00:54.

FORMULA ENA / FERRARI BLIŽJI BRAZILCU

Bo Senna upravljaj Barnardov dirkalnik?

Ayrton Senna (Arhivski ponetek AP)

Brazilec na prvem uradnem treningu šele osmi

MONTREAL - Na včerajšnjem prvem uradnem treningu za jutrišnji Veliko nagrado Kanade v formuli 1 je prišlo do velikega presenečenja: vodilni na skupnem vrstnem redu, Brazilec Ayrton Senna je namreč dosegel le osmi čas. Za Francozom Prostom je namreč zaostal kar za tri sekunde. Francoski as je bil namreč včeraj najboljši pred Hillom, ki tudi vozi na Williamsu. Tretji in četrti najboljši čas sta dosegla Benettonova pilota Schumacher in Patrese. Končno se veselijo tudi v Ferrarijevem taboru, saj sta Berger in Alesi v tretji vrsti, pred Sennom.

VRSTNI RED: 1. Prost (Fra) Williams 1:18,987; 2. Hill (VB) Williams 1:19,491; 3. Schumacher (Nem) Benetton 1:20,808; 4. Patrese (Ita) Benetton 1:20,948; 5. Berger (Av) Ferrari 1:21,278; 6. Alesi (Fr) Ferrari 1:21,414; 7. Brundle (Nem) Ligier 1:21,683; 8. Senna (Braz) McLaren 1:21,706; 9. Wendlinger (Av, sauber) 1:21,936.

MONTREAL - »V prihodnji sezoni bi lahko tekmoval za Ferrari«, je takoj po svojem prihodu v Montreal, kjer bo jutri VN Kanada, izjavil brazilski as Ayrton Senna. Sprva so casnikarji mislili, da se salji, vendar pa jim je bilo brz jasno, da ni tako.

»Ferrarijevi dirkalniki vidno napredujejo. Preprican sem, da bodo pred koncem sezone s svojimi nastopi pomenili pravo presenečenje, ceprav verjetno se ne bodo prislili do zmage«, pravi Senna, pri tem pa poudarja, da je v stalnem telefonskem stiku s Ferrarijevim konstruktorjem Johnom Barnardom, s katerim na dolgo in široko razpravljata o tehničnih vprašanjih. »Barnarda sem večkrat obiskal in pokazal mi je vse novosti, ki jih pripravlja v svoji delavnici. Ta clovek je pravi genij. Preseneča me, da nihče se ni povedal nicesar o njegovih idejah, ko pa v svetu formule ena vsi govorijo, da vedo vse o vseh«, razkriva se Senna. Po njegovem mnenju bo Barnard za italijansko hiso v prihodnji sezoni pripravil sicer poenostavljen bolid (ker novi pravilnik zahteva ukinitev najrazvitejših tehnologij), ki pa bo daleč najboljši. »To pa zato, ker je Barnard začel delati pred ostalimi v strogi tajnosti in brez pompa«.

Na vprašanje, ali se z Maranellovimi funkcijarnarji že pogovarja tudi o pogodbi, Senna ni hotel odgovoriti, dejal pa je, da so se pač razmere pri

Ferrariju spremenile.

Iz Ferrarijevega tabora ni pronicil noben komentar, razen splosne ocene, da si pač vse hiše prizadevajo, da bi imele v svojem timu taksnega dirkaca, kakršen je Ayrton. Dejstvo je, da brazilski as z McLarnom se vedno ni podpisal pogodbe. Za vsako dirko prejme milijon dolarjev, a lahko v vsakem hipu zapusti britansko hiso, ne da bi zaradi tega karkoli tvegalo. Pri McLarnu pa je vprašanje dobave boljših motorjev praktično nerešljivo. Pri Fordu so jim dokončno obrnili hrbet, zato se pri McLarnu zdaj pogovarjajo z Renaultom, ki namerava baje prekiniti sodelovanje z Ligierom. Toda za odlične francoske desetvaljne motorje se poteguje tudi Benetton in je baje v precej boljsem izhodiščnem položaju od McLarna. Skratka, Senna pri svojem sedanjem timu ne vidi prave perspektive.

Dodaten pokazatelj, da se v odnosih med Brazilcem in italijansko hiso nekaj vendarle kuha, je čuden razplet v zvezi z obnovitvijo Alesijsve pogodbe. Dogovor so napovedali že pred dobrim mesecem, vendar se o njem zdaj nič več ne govori. Pomeni to, da je Francoz na prepihu? Marsikaj bo bolj jasno čez tri tedne, ko bo pri Ferrariju nastopil službo novi šef oddelka za tekmovalno dejavnost Francoz Jean Todt, moz, ki naj bi italijanski hiši dokončno povrnil nekdanji ugled.

ZRJ / OD TOD IN TAM

Jankoviću gre na bolje - Stoti gol Zahoviča

Partizan bo zapustil

BEOGRAD - Kosarkarska javnost v ZR Jugoslaviji z nestrpnostjo pričakuje kaksnokoli vest o zdravju Bobana Jankoviča, bivšega kosarkarja Crvene Zvezde in igralca grškega Panionisa, ki se je v navalu cusev zaradi napadne odločitve sodnika zelo resno poškodoval, ko je z glavo udaril v pod. Jankoviča skoraj vsak dan obiskujejo sportne delegacije iz Beograda, nazadnje ga je obiskala tudi bokarska reprezentanca. Po najnovejših informacijah se njegovo zdravstveno stanje uspešno popravlja, tako da ne uporablja več aparata za dihanje. Zaradi poškodbe treh vratnih vretenc je bil Janković operiran se isto noč, ko je prišlo do nesreče. Po obdobju popolne neigibnosti zdaj se lahko nekoliko giblje z rokami, opaziti je, da je oživela tudi noga. Znani kosarkar ima vrhunsko medicinsko nego, zdravijo ga najboljši grški zdravniki, kdaj bo kosarkar res zdrav, pa bo znano sele čez nekaj mesecev.

NZJ v Ženevi

Delegacija Nogometne zveze Jugoslavije bo sodelovala na izrednem kongresu UEFA, ki bo 17. junija v Ženevi preučil predloge sprememb statuta UEFA in predloge za sprejem novih članov. Predstavnike NZJ bo goto-

vo zanimala usoda 900 tisoč švicarskih frankov, kolikor jih UEFA dolguje jugoslovanski zvezi za sodelovanje v prvem delu evropskega prvenstva.

Zahovičev podvig

Slovenski nogometaš na začasnem delu v Partizanu, Zlatko Zahović, se je vpisal v zgodovino jugoslovanskega nogometa s svojim stotim golom za Partizan v prvenstvu Jugoslavije. Na tekmi proti beograjskemu Borcu je s iz prostega strela s kakih 25 metrov zogo poslal preko živega zidu ter jo skupaj z vratarjem Borca »pribil« v levi kot vrat. Zahović je zelo priljubljen v Beogradu in navdušena publika mu je ploskala več kot pet minut. Tudi sam Zahović ni mogel skriti navdušenja ob dejstvu, da je dosegel stoti gol za Partizan. Izjavil je, da je to eden najljubših golov v njegovi karieri. Ceprav so pričakovali, da bo mladi slovenski nogometaš podaljšal pogodbo s Partizanom se pred odhodom na Sredozemsko igranje, ki se jih bo udeležil kot član slovenske reprezentance, so vsi pogovori o podaljšanju pogodbe preloženi na kasnejši čas. V Partizanu so prepričani, da je zelo malo možnosti, da bi Zahović v naslednji sezoni nastopil v »crnobelem« dresu.

Maja Marsičević

NOGOMET / TURNIR V ZDA

Braziliija in Nemčija navdušili gledalce

Nemci izenačili 35 sekund po koncu tekme

Nemčija - Brazilija 3:3 (0:3)

WASHINGTON - Na nogometni tekmi sta se v Washingtonu pred 42.000 gledalci za pokal ZDA pomerili enajsterici Nemčije in Brazilije. Na turnirju, ki je nekakšno ogrevanje pred svetovnim prvenstvom leta 1994, je nemška reprezentanca proti Braziliji odigrala najslabši prvi polčas v zadnjih sedmih letih, saj so Južnoameričani po prvih 45 minutah vodili že s 3:0. A Nemci so v zadnjih 24 minutah zaigrali na vso moč in rezultat izenačili 35 sekund po preteku 90 minut, ker je sodnik igralni čas podaljšal zaradi prekinitve med tekmo.

Prireditelji pokala menijo, da bodo tako razburjive tekme, kakršna je bila med Bra-

ziliijo in Nemčijo, polnile stadione tudi na SP prihodnje leto.

STRELCI: 0:1 Helmer (13, avtogol), 0:2 Careca (32, 11 m), 0:3 Luisinho (39), 1:3 Klinsmann (66), 2:3 Möller (80), 3:3 Klinsmann (90).

NEMCIJA: Kärpke, Buchwald, Kohler, Helmer, Effenberg, Matthaus, Möller, Zorc (Strunz), Sammer (Riedel), Ziege (Schulz), Klinsmann.

BRAZILIJA: Taffarel, Julio Cesar, Valdeir (Almir), Santos, Jorginho, Luisinho, Dunga, Rai, Branco (Monato), Careca, Elivelton (Cafu), (STA)

Na sliki AP: Klinsmann in Dunga v boju za zogo

Danes Brescia - Udinese za obstanek v A ligi

BOLOGNA - Za današnjo dodatno tekmo Brescia - Udinese za obstanek v italijanski nogometni A ligi so v Bologni uvedli izredne varnostne ukrepe. Za javni red bo skrbelo kar 900 mož (karabinjerjev in policistov). V Bologni se namreč bojijo, da bi prišlo do izgrediv med navjivci obeh taborov. Na stadionu Dall'Ara v Bologni pričakujejo kar 13.000 navijacev iz Brescie in 10.000 iz Vidma. Navjivci iz Brescie se bodo pripeljali s 4 posebnimi vlaki, 25 avtobusi in seveda z osebnimi avtomobili. Iz Vidma bo pripeljal le en poseben vlak, avtobusov pa bo kar 90.

V videmskem taboru so bili včeraj navdušeni: močni vezni igralci Dell'Anno je namreč uspešno prestopal trening in bo skoraj zanesljivo danes v postavi. Težave s postavo pa ima Bigonov kolega Lucescu, saj se Giunta in Brunetti se nista opomogla po poškodbah.

Postavi

BRESCIA: Cusin, Giunta, Rossi, De Paola, Mrangon, Paganin, Sabau, Domini, Saurini, Hagi, Raducioiu.

UDINESE: Di Sarno, Pellegrini, Orlando, Sensini, Calori, Desideri, Kozminski, Rossitto, Balbo, Dell'Anno, Branco.

Tekma se bo pričela ob 16.30.

Drevi prvi finale italijanskega pokala Torino - Roma

TURIN - V Turinu bo drevi ob 20.30 prvi finale italijanskega nogometnega pokala med Torinom in Romo. Obe momsti sta v državnem prvenstvu močno razočarali in jima je zato osvojitev tega pokala zadnja možnost, da se uvrstita v »Evropo«. Drevisnje srečanje bo neposredno prenasala tudi televizija Canale 5. Povratna tekma bo v soboto, 19. t.m. v Rimu.

Slovenija četrta v skupini A na EP v sedeči odbojki

JÄRVENPÄÄ - Slovenska reprezentanca je na evropskem prvenstvu v sedeči odbojki osvojila četrto mesto v predtekmovalni skupini A in se včeraj pomerila z Estonijo, tretjo v skupini B, in zmagala s 3:0 (16:14, 15:3, 15:3). Danes bo z Nizozemci igrala za 5. mesto. Po četrtkovih zadnjih tekmah v predtekmovalnih skupinah se paraolimpijski in svetovni viceprvaki Nizozemci namreč niso uvrstili v finalno skupino.

V finalu se bosta pomerili vrsti Finske in Norveške. Finci so premagali Nemce s 3:2, Norvežani pa s 3:0 Madzare. Pri dekletih bodo v finalu igrale Nizozemke in Finke.

Izidi zadnjega kola predtekmovalja - skupina A: Slovenija - Latvija 3:0 (15:6, 15:3, 15:6), Finska - Ukrajina 3:2 (10:15, 15:3, 15:8, 13:15, 15:11), Nizozemska - Norveška 2:3 (16:14, 15:11, 12:15, 4:5, 9:15); vrstni red: Finska 15, Norveška 13, Nizozemska 11, Slovenija 9, Ukrajina 7, Latvija 5; skupina B: Estonija - Hrvaška 3:0 (15:13, 15:11, 15:10), Švedska - Avstrija 3:2 (13:15, 9:15, 17:15, 15:6, 15:8), Madžarska - Nemčija 3:2 (7:15, 15:9, 15:11, 9:15, 15:6); vrstni red: Madžarska 15, Nemčija 13, Estonija 11, Švedska 8, Avstrija 7, Hrvaška 5. (STA)

V kronometru Maier, Melanšek 9. na kriteriju

DROBOLJE - Včeraj sta bili na kolesarski dirki Po Avstriji dve etapi - 26 km dolgi kronometer okoli Baskega jezera na Koroskem ter 60 kilometrskega kriterij. Kronometer je dobil Švicar Roland Meier, Srečko Glivar je bil 15.. Na kriteriju je bil najhitrejši Danec Rasmussen, Iztok Melanšek pa je bil 9.. Skupno vodstvo je obdržal Avstrijec Georg Tötschnig. Rezultati 8. etape (kronometer na 26 km): 1. R. Meier (Svi) 35.21, 2. Knudsen (Dan) +0.05, 3. Dietz (Nem) +0.06 ... 15. Glivar +1.07, 17. Premuzic +1.11, 24. Melanšek +1.35, 58. Žumer, 59. Miskulin, oba +3.31, 71. Smerec (vsi Slo) +4.47; 9. etapa (60 km): 1. Rasmussen (Dan) 1:32.29, 2. A. Meier (Svi), 3. Vacek (Ces), oba v času zmagovalca ... 9. Melanšek, 32. Premuzic, 35. Glivar, vsi +1.52, 55. Žumer, 66. Miskulin, oba +2.10, 90. Smerec (vsi Slo) +2.40; skupno: 1. Tötschnig 29:58.01, 2. R. Meier +0.54, 3. Kreuziger +1.23 ... 7. Glivar +3.26, 20. Melanšek +10.40, 23. Premuzic +17.01, 31. Miskulin +25.25, 53. Smerec +38.30, 65. Žumer (vsi Slo) +49.26.

V polfinalu Morgan, Stich, Ferreira in Martin

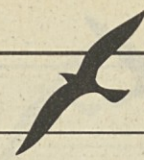
LONDON - V četrtfinalu moskega teniskega turnirja na travnati podlagi igrisc kraljevskega teniskega kluba je Nemec Michael Stich izločil rojaka Boris Beckerja (6:4, 7:6), Avstralec Jamie Morgan Sveda Stefana Edberga (6:4, 6:7, 3:6), Južnoafričan Wayne Ferreira Nemca Marca Göllnerja (6:4, 6:2), American Todd Martin pa z enakim izidom rojaka Davida Wittta.

Gullit se je opravičil

JOHANNESBURG - Nizozemski nogometaš Ruud Gullit, ki se svojemu klubu AC Milan ni mogel pridružiti na obisku v Južni Afriki, je predsedniku Afriskega nacionalnega kongresa Nelsonu Mandeli poslal pismo, v katerem se je opravičil za svojo odsotnost. Gullit, ki je nagrado evropskega nogometaša leta, ki jo je dobil leta 1987, posvetil prav Nelsonu Mandeli, je v opravičilo navedel poklicne razloge. Italijanski prvak AC Milan bo v Južni Afriki danes odigral prijateljsko tekmo z najstarejšim tamkajšnjim klubom Orlando Pirates. Zmagovalcem bo po tekmi podelil priznanje prav Mandela.

Nelissen pozitiven

BRUSELJ - Pri belgijskem kolesarju, sprinterskem asu Wilfriedu Nelissenu so potem, ko je bil aprila drugi na dirki Grand Prix de l'Escaut, odkrili sledi prepovedanega pozivila. Sportni direktor mostva Histoar Walter Planckaert je pojasnil, da je Nelissen jemal zaradi kaslja sirup, ki je vseboval tudi prepovedano pozivilo. Vendar so 23-letnemu Nelissenu vseeno za tri mesece prepovedali nastopanje, kaznovali z denarno kaznijo 3.000 švicarskih frankov, na dirki diskvalificirali in mu odvzeli 50 točk na lestvici poklicnih kolesarjev.

ČRNA KRONIKA

Letalo v hišo

RADOVLJICA - Z letalom lastne izdelave je v četrtek popoldne s sportnega letališča Lesce poletel 43-letni Mirko Jerman iz bližnjega Vrhnja. Jerman je bil izkušen pilot, saj je imel za seboj že okoli 250 ur letenja. V zraku nad rojstno vasjo pa mu je nenadoma odpovedal motor majhnega letala, ki ga je izdelal pred stiri leti, in strmoglavil je. Umrl je nekaj ur zatem, ko so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico. (V. K.)

Smrt pod gnojilom

MOZIRJE - V četrtek popoldne je v Tiroseku pod traktorsko prikolico, polno umetnega gnojila, umrl kmetovalec Anton M., ki je proti domu peljal traktor s priklopnikom. Ko je v bližini svojega doma zavil s ceste, je zapeljal prevec na levo stran cestišča in »potegnilo« ga je po hribu navzdol. Traktor se je s prikolico na pobocju večkrat prevrnil in pod seboj pokopal voznika, ki je bil na mestu mrtev. (B. P.)

Vroči mlinček za kavo

DRAVOGRAD - V hiši na Goriskem vrhu je v četrtek popoldne izbruhnil požar, ki je pokuril za dva milijona kuhinje, dnevne sobe, spalnice in hodnika. Vzrok požara je bil pregreti mlinček za gretje kave. (V. K.)

Usodna češnja

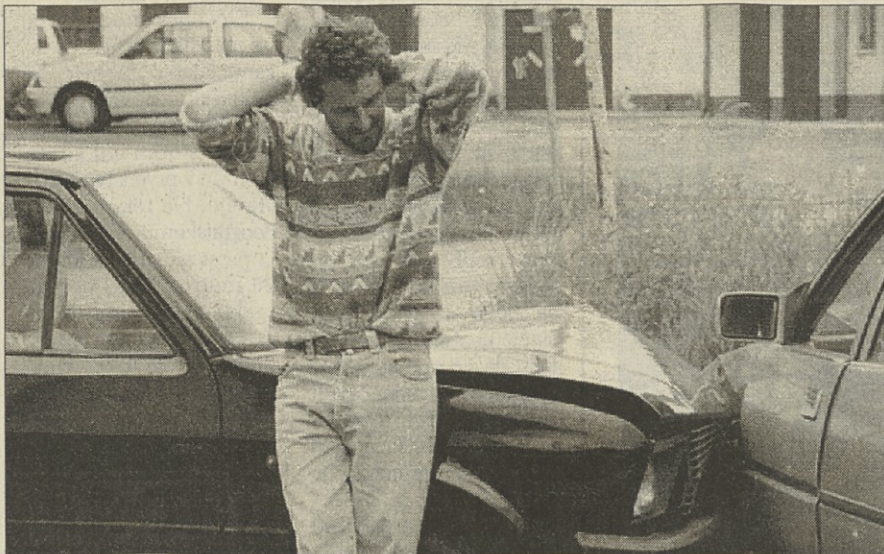
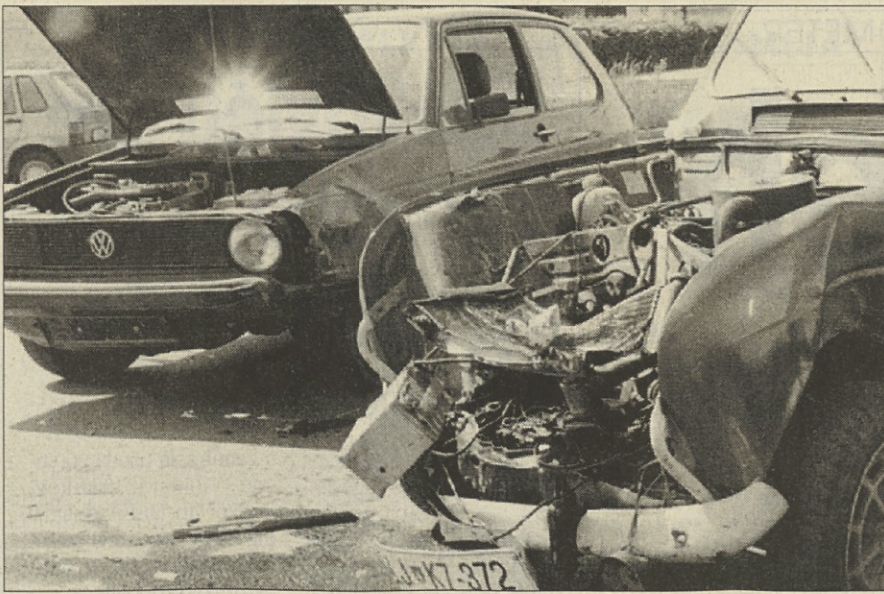
LJUBLJANA - Pred dnevi je pri obzagovanju česnje z drevesa padla 74-letna Antonija Krušec iz Sentvida. Na tleh jo je našla sosedka, ki je poskrbela, da so jo odpeljali na urgenco Kliničnega centra, kjer je zaradi dobljenih poškodb se isto noč umrla. (V. K.)

Električna eksplozija

MARIBOR - V četrtek zvečer je v hidroelektrarni Zlatolice prišlo do eksplozije: v 110-kilovatnem katodnem odvodniku za ozemljitev visokonapetostnega navitja zvezdišča transformatorja, ki je bil v fazi zaustavljanja, je namreč prišlo do kratkega stika. Odvodnik se je zaradi tega močno segrel in eksplodiral. Po 20 minutah so izpad električne energije »popravili«. (V. K.)

Nesreča pri stroju

LJUBLJANA - V popoldanski izmeni se je v četrtek pri delu na spiralno-navijalnem stroju v Kartonažni tovarni poškodovala 43-letna delavka Grozdana T. Ko je v stroj vstavljala trak, ji je pogonski jermen zgrabil roko in jo potegnil v stroj. Zlomila si je podlaht. (V. K.)

Minuli teden na naših cestah...

(Foto: Aleks Stražar / TRIO)

Kdo je zažgal kostnico?

LJUBLJANA - V kletnem prostoru kostnice Kranjskih Janezov (borcev generala Maistra - žrtev prve svetovne vojne) je zagorelo v sredo. Gasilci so Plecnikov paviljon, ki je bil leta 1989 razglašen za kulturni spomenik, oziroma njegov del pod kamnitimi stopnicami, kjer je »skladišče« za orodje, zaradi gostega dima, ki je preprečeval pravilno lociranje središča požara, gasili kar stiri ure. Ko so ogenj končno zadušili z gasilsko peno, so ugotovili, da je nekdo pred tem vlomil železna vrata skladišča.

Kaj se je zgodilo potem, oziroma ali je nekdo, kakor kaže, spomeniški paviljon zažgal (zanalasc ali zaradi neprevidnosti), kriminalisti se raziskujejo. (V. K.)

PROMETNE NESREČE

Črni dnevi na slovenskih cestah

Hitrost, neprevidnost, vročina, nervoza, napaka, nesreča... cesta jemlje svoj davek

LJUBLJANA - Cetrtek, sicer sončen, pa vendar (spet) črn dan na naših cestah. Močno je počilo na gozdnih cestah, na delu avtoceste pri nadvozu Kokrica med izvozoma Kranj-vzhod in Kranj-zahod. Vzrok: nepravilno prehitavanje. Rezultat: trije mrtvi.

Tega jutra je 25-letni Ales Kožel z jugom peljal proti Ljubljani in začel prehitovati kolo no vozil. Polovica »avtoceste« je bila tokrat pretesna za vsa vozila, ki so se nenadoma srečala pri nadvozu ceste za Kokrico - naproti jugu je namreč pripeljal 30-letni Dušan Danilović. Ko sta se voznika ugledala, sta vsak po svoje skušala rešiti nastalo nevarno situacijo: Kožel je zaviral in zavil se bolj levo, ko se je hotel umakniti na (Danilovićev) odstavni pas, Danilović pa je ob zaviranju tudi zelel pobegniti na svoj odstavni pas, tam pa sta se celno zaletela. Iz juga sta pri trčenju padla voznik in sopotnik: voznik Kožel, ki ni imel vozniskega dovoljenja, je bil na mestu mrtev, sopotnik pa hudo ranjen. V Danilovićevem opuščenem avtu pa so vkleseni v pločevino ostali hudo ranjeni voznik Danilović in njegova sopotnica 37-letna Janez Erzar, ki je sedel poleg njega, in 29-letni Anton Rehberger, ki je sedel na zadnjem

sedežu. Erzar je umrl na poti v bolnišnico, Danilović pa v njej nekaj ur pozneje. Rehberger je bil sele po nekaj urah intenzivne zdravniške nege zunaj smrtnih nevarnosti. Krvava cesta je bila za promet zaprta nekaj ur.

Nekaj ur pozneje je v bližini Ivančne Gorice pri Stranski vasi, na poti proti Ljubljani, z jugom nenadoma zavila na drugo stran ceste in se znašla pred tovornjakom 30-letna Tatjana Stanković. Cesta je bila na tem delu ravna, razmere za vožnjo pa dobre, tako da ne bomo nikoli izvedeli, zakaj je Stankovićeva zavila... Po trčenju je lažjega juga odbilo osem mestrov nazaj, tovornjak pa je zaradi udarca zdrsil s ceste, kjer se je prevrnil. Tatjanina hči, ki bi 21. junija napolnila tri leta, je umrla takoj, mati pa nekaj ur pozneje na urgenci ljubljanskega Kliničnega centra.

Kot smo poročali že včeraj, pa se je v Pomurju v četrtek v traktorski priključek zaletel voznik fیکا. Bil je na mestu mrtev.

Smrt je tega dne na naših cestah vzela kar šest življenj; toliko jih je umrlo v vseh 144 nesrečah preteklega tedna. (V. K.)

S POTI PO SLOVENIJI

LONI KOS

Ravnica zemlje in neba

Žiri so naseljeni otok sredi gozdov - žirina je bilo plačilo za pašo prašiča - Pokopališče v sadovnjaku

V Skofji Loki lahko vrzete kovanec v zrak in ko vam pade na tla, se odločite, ali je »cifra ali moz«, in greste v Poljansko ali pa Selsko dolino. Če se boste odločili za Poljansko, vas bo pot peljala mimo Poljan, Gorenje vasi, Trebije in Sela v Ziri.

Ob cudovito čisti Sori in vsej pokrajini se vam odprejo Ziri, ki ležijo na dlani zelene ozare, ta pa je pripeta pod bližnje vrhove mešanega gozda. Kraj je bil nekoc jezero ali močvirje in ni se dolgo tega, ko je Sora poplavljal. Regulacija jo je odvrnila od izlita med zirovske hiše.

Ziri so nastale kot na-

seljeni otok sredi gozdov, ki so bili takrat pretežno listnati, bukov in hrastovi. Prvotni prebivalci so v zirovskih gozdovih dolga stoletja nadvse množično pasli prašice. Sprva so jih redili predvsem na paši. Posebno pomembna je bila paša v hrastovih, bukovih in cerovih gozdovih, ki jih je bilo v sedemnajstem stoletju precej več kot danes. Prašiči so se hranili z zelodom in žirom. Za pašo v gosposkih gozdovih so lastniki dobivali zirovščino v denarju, pa tudi v plečutih...

Kadar je žir obilno obrodil, so prašice vodili na pašo v gozdove ne le

domaci kmetski podložniki, marveč tudi meščani in podložniki tujih gospodov. Tujci so ravno tako kot meščani in podložniki zirovskega urada, kjer so največkrat pasli svoje prašice, plačevali za vsakega odraslega prašica po en denar, za manjše prašice pa je bila dajatev polovica. Drugi so za vsakega zaklanega prašica prispevali po eno plečo.

Prvotno so bile Ziri le današnje naselje, ki se imenuje Tabor. Ime je najverjetneje dobilo med vpadom Turkov, ko so se prebivalci umikali v višje predele. Če boste sli v Ziri in se povzpeli do hiš na Taboru, boste

videli del muzeja na prostem, ki v svoji prvobitnosti skriva pajčevino prehojenega časa.

Ziri na vzhodu oklepata razpotegnjeni Zirovski vrh in Zabreznik, na zahodu pa Mrzli vrh in Koprivnik, pod katerim je Jarca dolina. Cel hribovski obod kotlinice ima planotast značaj. Značilnosti njenega gospodarstva sta cevlarstvo in ženska domača obrt, cipkarstvo. Izraz cipkarstvo zajema vse, kar je v zvezi s cipkami. Pri klekljanju se uporabljajo klekljni, jerbasi, bučke, kvacke, papirci, sukanec, cipke... Zirovci pravijo klekljanju - »klekljanec«. Začetki slovenskega cipkarstva segajo v šestnajsto stoletje. Gojili so ga na gradovih in v samostanih, izdelke pa so uporabljali za okraevanje slavnostnih oblačil.

Zirovsko cevlarstvo ima sorazmerno mlado tradicijo, saj njegovi začetki segajo v drugo polovico devetnajstega stoletja. Domaci cevlarji so sprva izdelovali cevle le za domače naročnike. Potem pa so sloves trpezni in udobnih zirovskih cevlev med tuje delavce zanesli zirovski moze in fantje, ki so na sezonsko delo v slavonske gozdove in madžarske rudnike odhajali v obutvi domače izdelave. Delavci iz tujine so začeli naročati zirovske cevle in domačini so širili

Žiri v Poljanski dolini (Vse foto: Loni Kos)

svojo cevlarstvo obrt.

Ziri so cipka zirovskega življenja. Tu ne stoji samo mocna cerkev sv. Martina, ampak se ena »cerkvica«. Od nje je ostalo bore malo, nekdanje pokopališče pa leži v lepem sadovnjaku. Del ga je danes med krompirjem, del med solato, del pa v nekakšni nerazumljivi cloveski večnosti, ki ne pozna ne belega in ne črnega prta življenja. O cerkvici naj

povemo, da je od nekdanje lepote ostal samo oltarni del, ki je danes zazidan in pokrit. Sledovi so ostali, zvonika ze dolgo ni nikjer vec. Zanimanja za ohranitev kulturne dediscine je zaradi denarnih sredstev, ki jih ni veliko, bolj malo. Zgodb o cerkvici, ki je ni, pa je veliko; prepletajo se med zacetkom dvajsetega stoletja in celo do današnjih dni. Po njenem rusenju okrog

leta 1930 je bila po pricevanju v njej zaga, potem pa ledenica za meso. Njena usoda je zapečatena v tiho šume nje vetra in samotno strugo Sore, ki ima v sebi se vedno veliko življenja. Skozi Ziri je tekla vinska pot. Proti obmorskim krajem so z Jezerškega vozili les, konje pa so imeli v rokah kontrabantarji, ki jih v tem delu slovenskega bisera tudi ni manjkalo.

Nekoc sem bila lepa cerkvica. Kaj pa danes?

Hiše na Taboru so še zadnji utrinki zirovske nekdanjosti

VEGETARIJANSKI JEDILNIK

NEVA MIKLAUČIČ PREDAN

orehova potica
sojino mleko s suhim sadjem in
lesniki

Mleko iz sojininega zrnja

SESTAVINE:

skodelica soje (170 g), 2 skodelici vode za
mletje, 1 l vode za kuhanje, 1/2 vanilijevega stroka (po želji)

Prebrano in oprano sojo namakamo 12-24 ur v osoljeni vodi. Poleti je treba vodo večkrat zamenjati.

Nazadnje vodo odcedimo, sojo speremo, odstranimo odstopajoče semenske ovojnice in jo zmeljemo v mlinčku za meso ali v električnem mesalniku. Pri mletju dolijemo dve skodelici vode.

Sojino kašo zlijemo v lonec z debelim dnom in jo zalijemo z litrom (oziroma dvakratno količino) vode. Če je čas, naj se sojina kasa namaka 5 ur. Lahko ji dodamo nekaj narezanega vanilijevega stroka.

Sojino mleko eno uro kuhamo na blagem ognju; mešamo, dokler ne zavre, in pazimo, da se ne prismoči. Nato ga odstavimo in pustimo, da se ohladi. Z ohlajenega mleka poberemo mrenico (sojino smetano) in ga precedimo skozi cedilo, obloženo s krpo. Usedlino v krpi dobro ozmemo. Kar ostane, lahko porabimo za peko kruha, za pečenje ali za juhe.

Iz navedenih količin dobimo liter precej gostega sojininega mleka, ki je bolj kakovostno kot sojino mleko, pripravljeno iz sojine moke.

Pripravljanje mleka iz sojininega zrnja izvira iz Azije, najverjetneje s Kitajske, kjer so sojo uporabljali kot glavno hrano že več kot 2000 let pred našim stletjem, v Evropi pa so mleko prvič pripravili l. 1802 v Franciji. Znanih je veliko receptov za pripravo sojininega mleka, delajo pa ga tudi industrijsko. V tujini ga prodajajo kodenzi-ranega v konzervah, pa tudi v prahu, ki ga sladajo z dekstrozo, bananami, kokosom v prahu, medom ali melaso.

Sojino mleko v prahu lahko mešamo z vodo, caji ali sadnimi sokovi. Podobno kot navadno kravje mleko v prahu je primerno za zgostevanje juh in omak.

Sojino mleko lahko uporabljamo povsod namesto kravjega mleka. Kondenzirano sojino mleko, sojino mleko v prahu ali sveže pripravljeno sojino mleko iz zrnja ali moke so odlična osnova za sadne in zelenjavne napitke.

Iz sojininega mleka lahko pripravimo tudi sojino kislo mleko, sojin jogurt in sojih sirček tofu, ki je kitajska specialiteta.

ČESKA / V SRCU EVROPE

Praga pravi »paradiž« za vse mafijske posle

Pomankljiva zakonodaja omogoča pranje denarja

Praga - V nekaj letih je Praga postala »paradiž« za mafije vsega sveta: ruske, italijanske, ukrajinske, jugoslovanske, čehoslovanske, bolgarske in celo kitajske. Vse te skupine so se začele poslovati. Pogoji na Češkem so namreč zelo ugodni, od tod pa se te kriminalne družine nameravajo razširiti po vsej srednji Evropi. S svojim delovanjem so dvignile na mednarodno raven tudi češki kriminal, ki je bil za časa komunizma bolj

obrtiškega in krajevnega značaja, vodila pa ga je varnostno obveščevalna služba.

Dva visoka funkcionarja češke policije, ki sta izrazila željo, da bi ostala neimenovana, od katerih eden vodi protimafijski odsek, drugi pa odsek za mamila, sta dopisniku Anse povedala, da je balkanska mafija v samih dveh letih spremenila Prago v srednjeevropsko središče trgovanja z mamili. Istocasno so nekatere italijanske mafije začele

li tu vlagati kapital in prati umazan denar. Zaradi absolutnega pomanjkanja bančnih kontrol in privatizacije je Češka zanje idealna država za razne naložbe. V glavnem vlagajo v restavracije, hotele in trgovine, predvsem zlatarne. Ker pa se pri tem poslužujejo posrednikov, bo se le nekaj let, ko se bo izvedelo, kdo so pravi lastniki, mogoče ugotoviti razsežnost pojava, ki pa je že zaskrbljujoč.

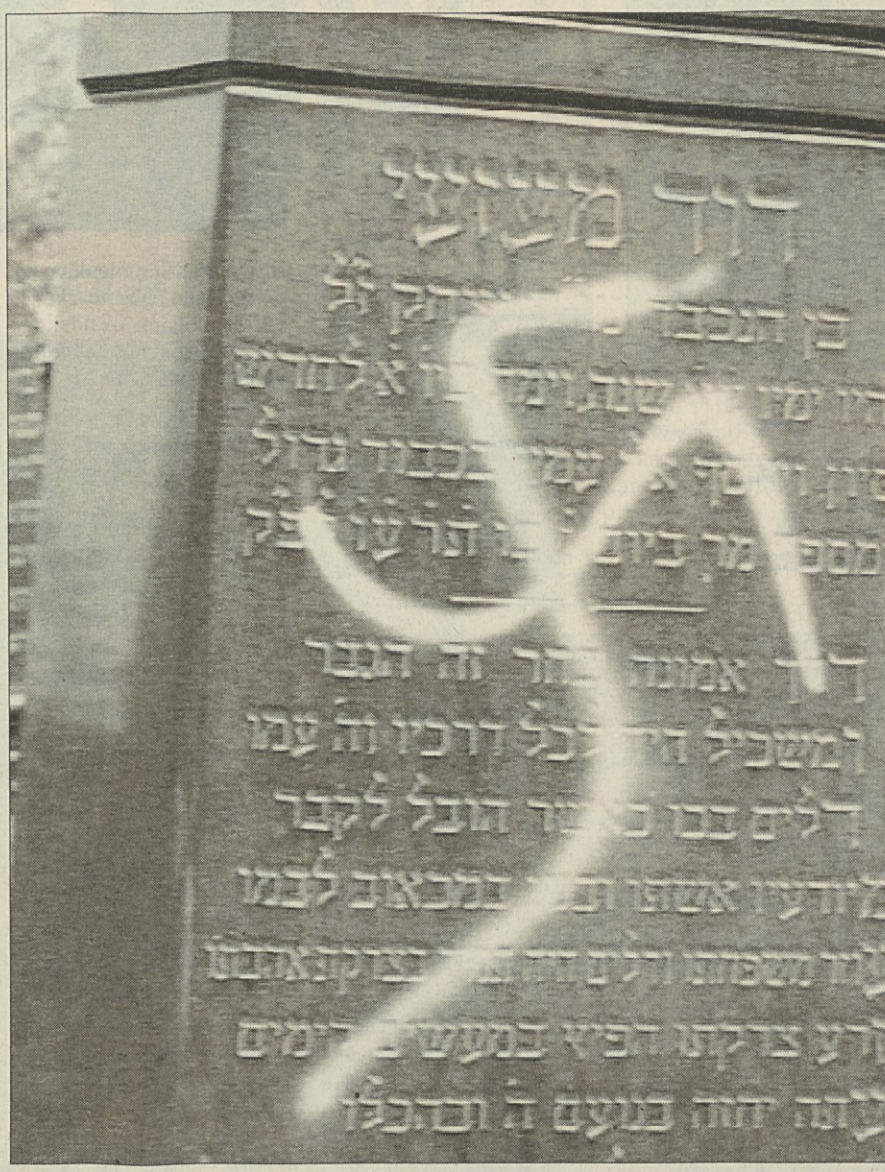
Vsega tega so krivi pustljivi zakoni in, po mnenju intervjuvanih funkcionarjev, tudi brezbriznost čeških političnih oblasti, ki ne poskrbijo za strožjo zakonodajo. Nekateri preprosto podcenjujejo razmere, drugi se celo veselijo prihodkov, ki jih prinašajo mafijske investicije v okviru privatizacije, saj tu nihče ne vpraša od kod denar. Češka je po svoji zemljepisni legi srce Evrope, tu je vse bolj poceni, poleg tega pa ima vsak svoj prostor. Nasprotujoče si kriminalne družine doslej se ne tekmujejo med seboj, vendar predvidevajo, da bo do tega prišlo prav kmalu. Načelnik oddelka za boj proti mamilom je navedel, da so si razne skupine razdelile »delokrog« in med seboj celo sodelujejo. Ruska mafija, ki je še posebno

krvoločna, je od čeških kriminalnih druščin prevzela v svoje roke institucijo v restavracijah in hotelih. Jugoslovanska mafija, v dogovoru s Čehi in kosovski Albanci, uvaža turški heroin po »severno balkanski poti« skozi Bolgarijo, Madžarsko in Slovaško in je opustila »južno pot«, ki je sedaj onemogočena zaradi vojne in poostrene kontrole na avstrijski in italijanski meji.

Mafije držav bivše Sovjetske zveze prav tako uvažajo mamila, z balkanskimi skupinami pa prekupčujejo tudi z orožjem. Arabci se ukvarjajo s trgovino hasiša. Kitajci odpirajo predvsem restavracije. Nekaj sto pristavev neapeljske kamore navidezno trguje z bizuterijo in galanterijo. Znano je, da se vodje italijanskih kriminalnih skupin srečujejo v Hotelu Atrium v Pragi. Sicilski mafijci prihajajo na Češko s kovčki polnimi denarja. V banki odprejo račun, seveda pod lažnim imenom, nihče ne vpraša od kod denar, večkrat ni potrebna niti osebna izkaznica. Nato ustanovijo kako podjetje in denar zapisejo temu. Podjetje kupi kako nepremičnino, trgovino ali majhno tovarno, pogosto ji kak podkupljeni javni funkcionar zajamci posebno ugodne pogoje.

PROTISEMITIZEM / NE POZNA MEJA

Sedaj tudi Madžarska

Desničarski skrajneži ne skrunijo židovskih pokopališč samo v Franciji, Italiji in Nemčiji, sedaj je prišla vrsta tudi na Vzhodno Evropo. Po oskrumbah v Rusiji so neznanci s kljukastimi krizi in protisemitskimi gesli oskrunili 18 židovskih nagrobnikov v severnomadžarskem mestecu Eger. (Telefoto AP)

ZDA / PO SODNI RAZPRAVI

»Woody and Mia story« dobičkonosna risanka

NEW YORK - Mesecna »pin up« je provokantna Soon-Yi (vključno s solskimi knjižicami), za njenim hrbtom je Mia Farrow, ki jo srdito gleda; Woody Allen pa je upodobljen na postelji s spodnicami, na katerih so srčka, ko z dvoumnim nasmeskom gleda seksi fotografije svoje korejske ljubice.

Sodni spor Alle-Farrow je postal risanka. Od torka bodo lahko meščani New Yorka v risani obliki po- doživljali »Woody and

Mia story«. Cena je še kar dostopna, 3 dolarje, glede besedila pa avtorji niso imeli problemov, saj so bili že stenografski sodni zapisi izjav obeh glavnih protagonistov dovolj izraziti in barviti s psovskami, nizkimi udarci in natolcevanji. Prizaneseno bo le otrokom, z izjemo Soon-Yi, ki bo v isti kasi kot Woody in Mia. V reviji bodo tudi satirične rubrike z nasveti za razočarane pare, ki jih bosta kot izvedenca za take primere delila Woody in Mia.

VREME / NEOBIČAJNA VROČINA

»Tropski« nalive v Veliki Britaniji

V valeski Llandudno ni dež prinesel ohladtive, saj je temperatura še vedno nad 27 stopinj (AP)

JURE ŠTERK / PISMO S PAPUE - NOVE GVINEJE

Reunion je še daleč

Slovenski jadralec nadaljuje svojo pot okoli sveta - Po zadnjih vesteh je že priplul do severne avstralske obale

Naslanjam se na ograjo terase visoko na pobočju hriba, ki se dviga nad lukso Port Moresbyja, kamor sem prispel v začetku maja. Pod menoj je morje luci. Drobni rahel, po nasebi rekli jesenski dež, ki ne deže pod kožo. Na severni strani Nove Gvineje se je razbesnel orkan Adel, ta dež pa je njegov tukajšnji »odmev«. Piha tudi severozahodni veter, ki me zadržuje na Papui.

Za menoj, v prostorih lepe vile, je živahno. Loraine, žena tukajšnjega poslovnega Milana-Tonyja Pavšiča, po rodu iz Nove Gorice, praznuje rojstni dan. Tony je ženi iz Avstralije prinesel »majhno« darilce ... pravega pravčavca rolls royca. Loraine je dobila zlat avtomobilski ključ...

Kmalu si grem polnit kroznik s tropskimi specialitetami, potem pa se spravim za mogocen sank, ki kraljuje sredi salona. Pridruživ se simpatični dami. Pogovarjava se o Sloveniji. Ko se čez čas pridruživ Tonyju, mi namigne: »... gospa Douglas... letalska družba... 23 letal...«

Kmalu se zabava razzivi, odmeva glasba, zvenketajo kozarci. Sicer bi nas moralo biti kakih 25 več. Zaradi orkana pa letala z druge strani Nove Gvineje niso priletela. Z druge strani otoka pa se vsem vedno mudi nazaj v Port Moresby. Tam namreč razsaja malarija in veliko tistih, ki so kdaj bili tam, jo ima.

Opazujem tukajšnjo »smetano«... Dame so kar

bose, moski pa v nogavičah »bredemo« po debelih preprogah.

Cez čas prinesejo torto s svecami, razlega se pesem o rojstnem dnevu, ki jo poznamo iz ameriških filmov, Loraine pa uspešno piha na »svečavo«. Pomaga ji 86-letna mama, pa sin Justin in seveda Tony... No, Tony si gradi tu še eno hišo in v Avstraliji se eno. Očitno zbira hiše... sicer pa, saj je lastnik gradbene firme. Mi-mogrede me je vprašal, kdaj mislim, da bodo začeli obnavljati Bosno. Zal, do tega je najbrž se daleč...

Od Lena, ki dela pri zastopstvu EGS v Papui v Novi Gvineji, zvem, da so dobili navodilo, naj obravnavajo Slovenijo kot državo EGS. To tu prinaša

veliko ugodnosti, le izkoristiti bi jih bilo treba.

Gledamo video posnetke. Poleti z zmajem nad Novo Gvinejo, pa dirke domačinskih pirog, pa prihod prvega slona med tukajšnje domačine. Slonu pravijo kar »velika svinja«... Sicer pa tu vse obrnejo na svinje in merjase... Celo ljudje so bili, ko so jih se jedli, »dolge« svinje...

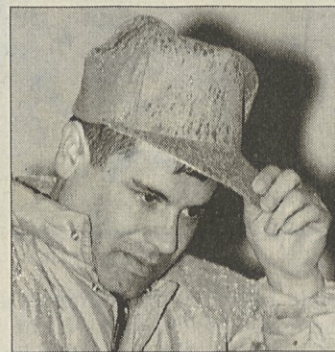
No, potem se vrnem v realnost. Vkravamo se v avtomobile, pere nas dež. Preketo, koliko casa mi bo se vreme nagajalo! Kmalu bo treba naprej, proti domu... Sredi septembra moram odriniti z otoka Reunion, v južnem Indijskem oceanu, da me tam ne dobijo orkani. Reunion pa je za dva Atlantika in še kaj daleč...

NOVICE

Čelno trčenje avtobusa terjalo 33 mrtvih in 35 ranjenih

SAO PAULO - Na tako imenovani »cesti smrti« med Sao Paulom in južno Brazilijo je pri mestecu Registro 33 ljudi izgubilo življenje, 35 pa jih je bilo lažje in težje ranjenih zaradi celnega trčenja avtobusa v tovornjak. Zaradi pretirane hitrosti je tovornjakovo kabino popolnoma razneslo, avtobus pa se je spremenil v kup skroto-vicene pločevine. Med reševanjem sta celno trčila dva rešilca, tako da je življenje izgubil tudi sofer enega rešilca in so morali v glavnem ranjenice odnašati s prizorišča nesreče s helikopterji.

Gvatemala izročila mehiškega »narcosa«

poru. Gvatemalske oblasti so ga namreč skupaj z drugimi petimi osebami zajele pri nezakonitem prehodu meje in ga izročile mehiskim oblastem. (Telefoto AP)

Nepričakovani obisk kraljice Elizabete v Ulstru

LONDON - Britanska kraljica Elizabeta je včeraj povsem nepričakovano obiskala Ulster. To je že tretji Elizabetin obisk Severne Irske v več kot dvajsetletni državljanski vojni. Povsem razumljivo so poskrbeli za izredne varnostne ukrepe, saj so mobilizirali vse vojaške in policijske sile, tako da bi preventivno preprečili morebitni atentat Irške republikanske armade. Kraljica se je sestala z državnim sekretarjem za Ulster Patrickom Mayhewom in z lealističnimi protestantskimi politikmi. Na gradu Hillsborough v downski grofiji se je po kosilu udeležila »vrtno čajkanje«, na katero so povabili 1200 izbrancev.

Obtožili 12 pripadnikov sekte »Božjih otrok«

PARIZ - Francosko sodstvo je obtožilo »zlorabe mladoletnih« 12 pripadnikov sekte »Božjih otrok«, ki propagirajo svobodno ljubezen ne glede na starost. Obtoženih pa niso priprli, saj še nimajo dokazov, da bi otroke tudi fizično zlorabljali. Za sedaj so zaplenili le dokumente o spolni vzgoji otrok. Sekto »Božjih otrok« je v sedemdesetih letih v Kaliforniji ustanovil bivši metodistični pastor Moise David, ki je med drugim prisilil svoje vernice, da so se prostituirale, da bi financirale sekto. Dejavnost sekte »Božjih otrok« je v Franciji prepovedana od leta 1979.

Na Krimu vile partijcev odprte za turistični obisk

MOSKVA - Dve vili z vsemi udobnostmi, vključno z bazenom in zasebnimi kinodvoranami, obdani s 25 hektarji borovega gozda in parka, ki se stopničasto spušta proti morju, ta »komunistični paradiž« nedaleč od Jalte je od sedaj dostopen petičnim turistom, ki bodo lahko prebivali v sobah, kjer sta letovala Hruscov in Brežnev.

Skupina novinarjev in poslovnezev je pred dnevi obiskala Niznajo Oreando, ki je bila v bistvu zaprta od začetka devetdesetih let, ko si je nekdanji sovjetski partijski voditelj Mihail Gorbacov po nasvetu zene Raise dal zgraditi manj razkošno vilo v bližnjem Forosu. Niznaja Oreanda je kompleks dveh vil. Prva je bila namenjena generalnemu sekretarju KPSZ, druga pa voditeljem »bratskih partij«. Vili sta seveda razkosni, z ogromnimi saloni in spalnicami, edina posebnost je masivna stolica izredne trdnosti, ki so jo za Brežnjeva izdelali v nekdanji Jugoslaviji.

Pes v hladilniku: zaprl picerijo v Michiganu

NEW YORK - Potem ko so v hladilniku policisti odkrili mrtvega psa, so zaprli picerijo v michiganskem Kalamazoo in uvedli preiskavo. V bližnji garazi so namreč odkrili 30 psov raznih pasem, tako da obstaja upravičen sum, da v lokalu niso delili prav italijanske pizze.

PRIPRAVILA: SILVO KOVAC

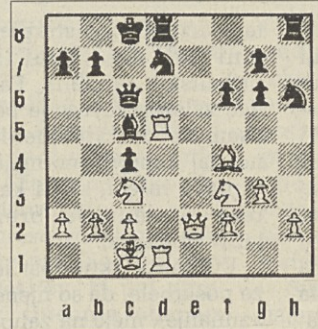
Vodoravno:

1. psicek, 6. rimska boginja plodnosti in zetje, Saturnova žena, 9. afriška antilopa, 10. strast, pozelezen, 11. ime slovenske književnice Njatin, 12. gnus, ogaba, 13. slovenski publicist in zgodovinar (Lojze), 14. del sveče, gorljiva vrvice v vosku, 15. kemijski znak za mangan, 16. poletna obutev, 17. znamka japonskih avtomobilov, 19. slovnično znamenje, ostrivec, 20. imetje, 24. mravlja rdeče barve, 26. glavno mesto ameriške zvezne države New York, 29. začetnici francoskega filozofa Kojeva, 30. italijanski književnik (Ippolito, Izpovedi starega Italijana), 31. nizek zenski glas, 32. obeljena bombazna vlakna, 33. lahek stozcast sotor prerijskih Indijancev, 34. cetrtri rimski kralj, 35. poljski in sovjetski politik, izginil v stalinišcinskih cistkah leta 1939 (Karl), 36. egipčanski bog sonca, 37. avstralski bambusni medvedek.

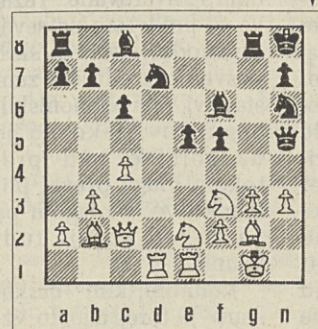
Navpico:

last, rdečka, kuzelek, Ops, orteks, sla, Lela, štud, Ude, sjenj, MN, opanke, nissan, akut, Vodoravno: kuzek, Ops, orteks, sla, Lela, štud, Ude, sjenj, MN, opanke, nissan, akut, last, rdečka, kuzelek, Ops, orteks, sla, Lela, štud, Ude, sjenj, MN, opanke, nissan, akut.

1. casopisni stolpec, 2. redaktor, 3. moško oblačilo pod suknjicem, telovnik, 4. ime slovenske kostumografke Vogelne, 5. začetnici slovenskega skladatelja in izvajalca zabavne in jazz glasbe Sossa, 6. makedonski humoristični list (iz crk sonet), 7. glas ob padcu kamna v vodo, 8. okusni, sočni rastlinski plodovi, bogati z vitamini, 12. angleški raziskovalec Afrike, ki je nasel izgubljenega Livingstona (sir Henry Morton), 14. belgijsko mondeno letovisce in dirkaliske formule 1, 16. mesto na Moravskem, 18. začetnici norveške pisateljice Undset, 21. crki z začetka slovenske abecede, 22. kirurški nož, 23. premišljeno ravnanje, 25. spodnji del posode, 26. ime nekdanjega egiptovskega predsednika Sadata, 27. tropska ovijalka, 28. ljubkovalna oblika imena Elizabeta, 31. Verdijeva opera, 33. pocelo taoizma, 35. kratica mednarodne clovekoljubne organizacije.

Naloga 211

Naloga 212

sahovska naloga st. 211 Spassky - Larsen / Bugojno 1978

Na odprti d liniji je beli podvojil trdnjavi in ob morebitni zamenjavi trdnjav bi imel ugodnejšo koncnico. Spassky, ki je na potezi, pa je črni dami omejil prostor delovanja in ogrozil črnega kralja. Kako poteka nekajpotezna kombinacija belega, ki prisili črnega, da položi orožje!

sahovska naloga st. 212 Kirilov - Gajdarov / SZ 1978

Črne figure so usmerile svoje delovanje na belega kralja, pri tem pa je črni kralj prepusčen pritiskom po diagonalni a1 - h8. Za uspešno pripravo napada na črnega kralja mora beli osvojiti pomembno srednjo polje e5. Kako belemu, ki je na potezi, to uspeva, boste spoznali po analizi, v kateri bodo odločale žrtve!

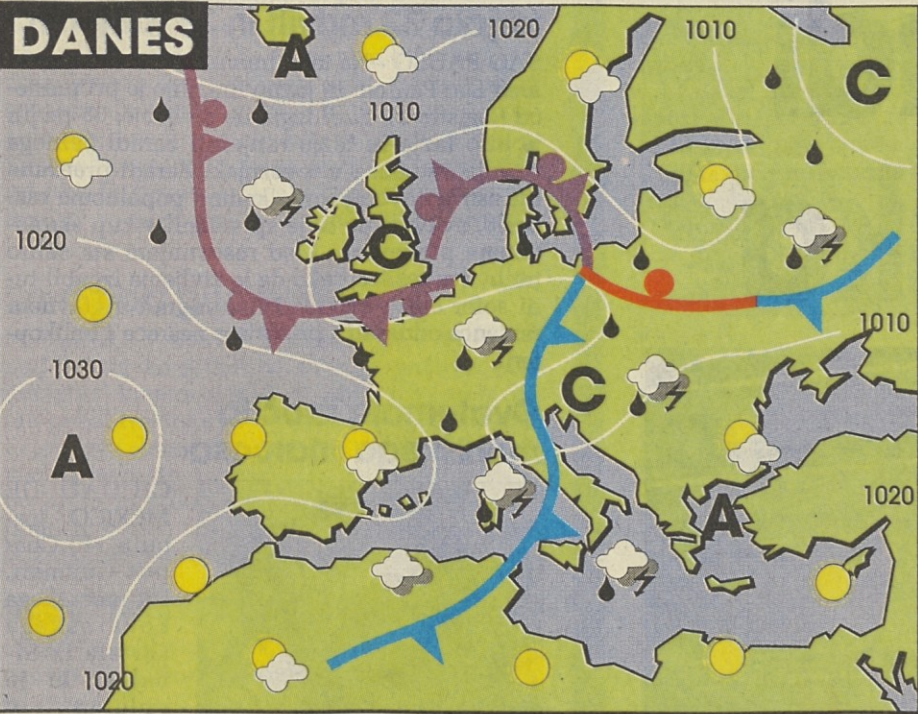
Resitev naloge st. 209

Velemojster Matulović je z odlično potezo 1.Dc1! napadel črnega skakaca, obenem pa zrtvoval kmeta d4. Po 1...Sd4+ 2.Kd3 Na 1...Se7 2.Dc5. je črni skakac v neprijetnem položaju, saj nima polja za umik, zato ga brani dama. 2...De5: 3.Dc8+ Kg7 4.Dh8+!! Elegantra zrtve dame! 4...Kh8: 5.Sf7+ Kg7 6.Se5: in črni skakac je izgubljen. Črni se vda!

Resitev naloge st. 210

Vecpotezno matno kombinacijo priclenja Ed. Lasker kar z atraktivno zrtvijo dame 1.Dh7+!! Kh7: 2.Sf6++ Kh6 Na umik kralja 2...Kh8 sledi 3.Sg6 mat. Zdaj bele figure in kmetje obracuna s crnim kraljem. 3.Seg4+ Kg5 4.h4+ Kf4 5.g3+ Kf3 6.Le2+ Kg2 crni kralj je ze vdrl v beli tabor, kjer pa dozivi konec! 7.Th2+ Kg1 8.0-0-0 mat!

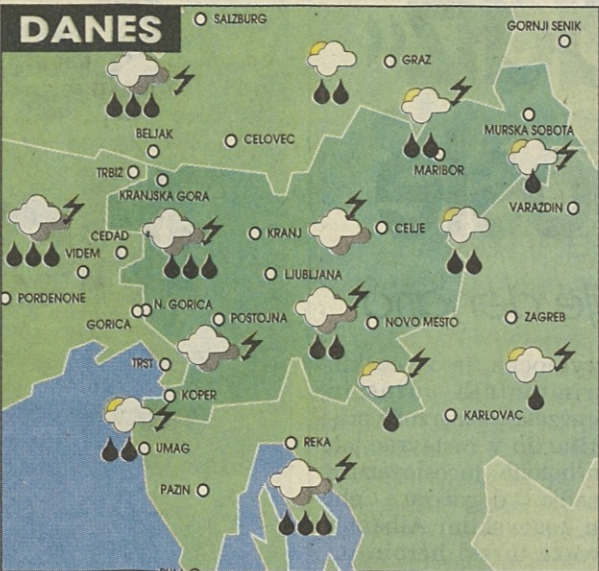
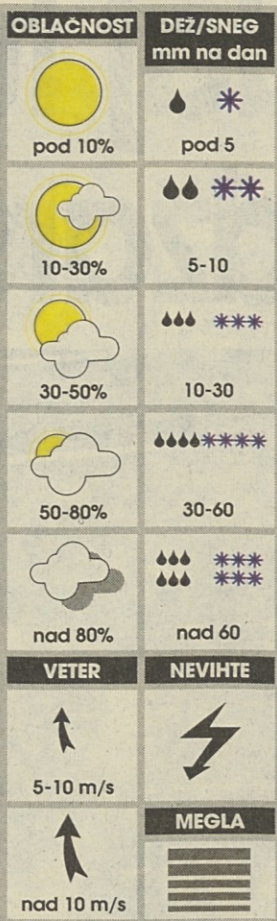
EVROPA / SPREMENLJIVO S PADAVINAMI

Vremenska slika
Nad Evropo je nestalo plitvo ciklonsko območje, ki sega nad severno Sredozemlje. Frontalni val bo jutri dosegel naše kraje. Ob jugozahodnih vetrovih bo pritekalo k nam hladnejši in labilnejši zrak, ki bo povzročal spremenljivo vreme z nevihtami.

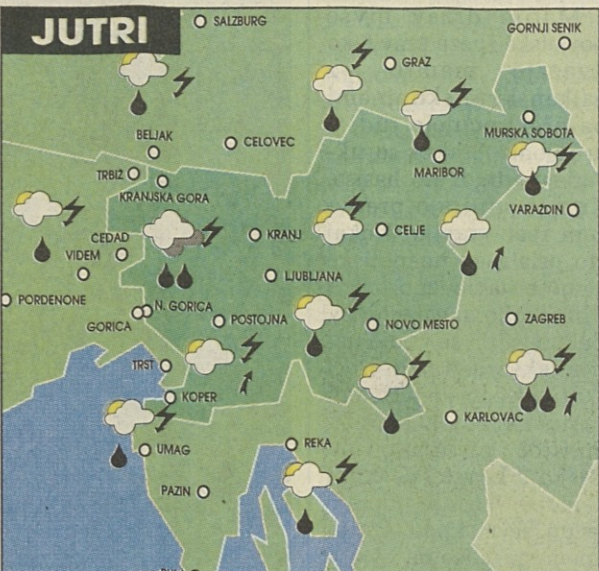
TEMPERATURE ALPE JADRAN		TEMPERATURE PO EVROPI	
včeraj ob 8. in ob 14. uri		včeraj ob 8. in ob 14. uri	
LJUBLJANA.....	19/26	HELSINKI.....	4/16
TRST.....	21/26	STOCKHOLM.....	10/26
CELOVEC.....	18/28	KÖBENHAVN.....	15/26
BRNIK.....	18/28	MOSKVA.....	5/11
MARIBOR.....	21/30	BERLIN.....	21/30
CELJE.....	20/28	VARSAVA.....	13/27
NOVO MESTO.....	19/27	LONDON.....	16/27
NOVA GORICA.....	19/25	AMSTERDAM.....	16/28
MUR. SOBOTA.....	22/31	BRUSELJ.....	16/27
PORTOROŽ.....	22/26	PARIZ.....	15/25
POSTOJNA.....	16/23	DUNAJ.....	16/30
ILIRSKA BISTRICA.....	-/-	MÜNCHEN.....	16/28
KOČEVJE.....	17/25	ZÜRICH.....	14/27
CRNOMELJ.....	20/28	ZENEVA.....	16/24
SLOV. GRADEC.....	19/27	MILAN.....	17/29
BOVEC.....	16/23	BEOGRAD.....	19/24
RATEČE.....	14/23	BARCELONA.....	18/24
VOGEL.....	10/12	BUKARESTA.....	14/26
KREDARICA.....	7/17	ISTAMBUL.....	16/24
VIDEM.....	20/26	MADRID.....	11/20
GRADEC.....	21/29	LIZBONA.....	13/20
MONOSTER.....	20/29	ATENE.....	21/30
ZAGREB.....	23/29	TUNIS.....	15/28
REKA.....	22/28	MALTA.....	20/28
		KAIRO.....	20/32

ALPE JADRAN / SPREMENLJIVO Z NEVIHTAMI

Slovenija: Spremenljivo bo do pretežno oblačno s krajevnimi plohami in nevihtami. Več padavin v zahodnih krajih. Najvišje dnevne temperature do 24°C.

Sosednje pokrajine: Sosednje pokrajine spremenljivo do pretežno oblačno bo s krajevnimi plohami in nevihtami.

V Sloveniji: V nedeljo bo spremenljivo do pretežno oblačno z nevihtami

Obeti: V ponedeljek dopoldne bo sončno, popoldne pa so se možne posamezne plohe

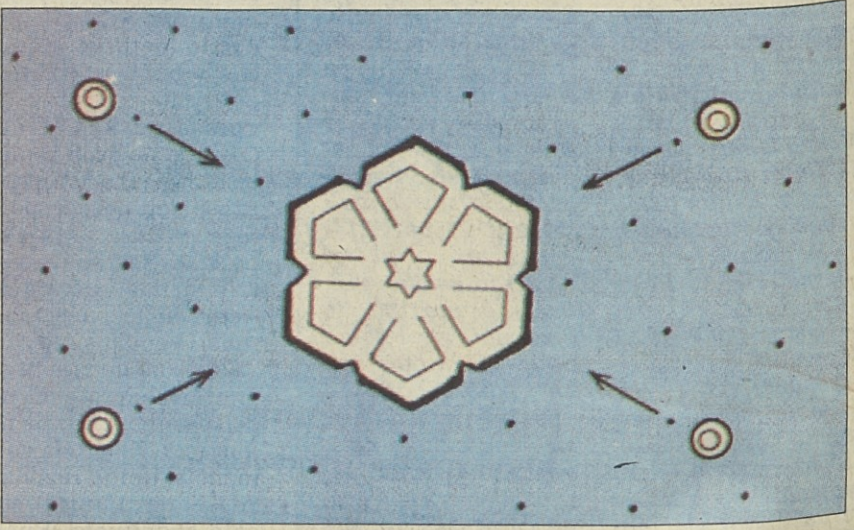
RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI
Ceste po Sloveniji so suhe in normalno prevodne, promet v notranjosti in na mejnih prehodih je tekoč

MINULI TEDEN

Neenakomerna porazdelitev padavin

JANEZ MARKOSEK

Zal se vreme ne ozira na proste dneve. Po tednu dni sončnega in vročega vremena se je namrec ravno danes poslabšalo. Pretekli konec tedna je bil sončen, v popoldanskem času so se le ponekod pojavljale nevihte. Nad zahodno in srednjo Evropo ter Alpami se je zgradilo območje visokega zračnega pritiska, v visinah je k nam pritekalo topel zrak. V sredo popoldanskih neviht ni bilo nikjer v Sloveniji. V središču se je proti zahodnemu Sredozemlju začela spuščati dolina s hladnim zrakom, nad nami so se počasi krepili jugozahodni vetrovi, s katerimi je pritekalo vroč in vlažnejši zrak. Predvsem v mestih in v nižinah je bilo zato zelo soparno. V noči na petek je Slovenijo od jugozahoda presla nevihtna fronta. Lokalno je več kot deset litrov dežja na kvadratni meter padlo ponekod v zahodni in južni Sloveniji, v severovzhodnih krajih, kjer bi bil dež najbolj potreben, pa padavin spet ni bilo. Danes je Slovenijo od zahoda dosegla hladna fronta, poslabšanje s težko pričakovanimi padavinami bo zajelo večji del Slovenije. Ker bo večina padavin padla v obliki ploh in neviht, bo količina padavin iz kraja v kraj porazdeljena zelo neenakomerno. Kako sploh nastanejo padavine? Pomemben proces za nastanek večine padavin je, ko zaidejo drobni ledeni kristalčki med podhlajene kapljice. Podhlajene pomeni, da imajo kapljice temperaturo pod nič stopinj. Drobne vodne kapljice, ki lebdi v zraku, se namrec lahko ohladijo skoraj do -40 stopinj. Nasičen parni pritisk je nad kristalčki malo nižji kot nad podhlajenimi kapljicami, zato teče vodna para od podhlajenih kapljic h kristalkom. Ledeni kristali se tako debelijo na račun kapljic (slika). Ta proces je tako učinkovit, da nastanejo v manj kot četuri ure velike snežinke, ki padejo na tla kot sneg, če se stalijo, pa kot dež. Tudi poleti namrec večina padavin nad nami nastane kot sneg, saj se temperature ze tri ali štiri kilometre visoko gibljejo pod nič stopinj.

Horoskop

piše
Aleksandra Zorc-Berce

- OVEN 21-3/20 -5Z:** jutraj boste precej živčni, ali vam bo uspelo izpeljati nacrt tako, kot ste si zamislili, ali pa se bo ponovno vmešala višja sila in vam pokvarila veselje.
- BIK 21-4/20-5:** Privosčili ste si nekaj nedopustnega in se vedno vam ni popolnoma jasno, kaksne posledice imajo lahko vaša dejanja. Morali bi uvideti svojo sebičnost.
- DVOJČKA 21-5/21-6 :** Po daljšem obdobju prihajate v staro formo in se že veselite novih nalog, ki ste si jih zastavili. Če boste tudi tokrat uspešni, vas čaka bistven korak naprej.
- RAK 22-6/22-7 :** Dobro ste si odpočili in si nabrali novih moči. Nekdo iz bližnje okolice vas bo prosil za pomoč. Če boste obveznost sprejeli, vas čaka veliko dela.
- LEV 23-7/23-8 :** V naslednjih tednih boste večino svojega časa in energije posvetili mlajšim osebam in sorodnikom, saj veste, da ste zdaj vi na vrsti za pomoč.
- DEVICA 24-8/22-9 :** Prav je, da si včasih vzamete čas za premišljevanje o svojih dejanjih, čeprav največkrat napacno ocenjujete, kaksne bodo reakcije ljudi iz vaše okolice.
- TEHTNICA 23-9/22-10 :** Ze zdaj bi se morali pripravljati na počitnice, kajti zavedate se, da nihče ne bo mogel opraviti vašega dela, sami pa ob tem tudi ne boste sproščeni.
- SKORPIJON 23-10/22-11 :** Čeprav ste precej zmerni pri denarju, so vas bile zadnji časi same oči. Vtis, ki ste ga ob tem pustili na pomembno osebo, prav gotovo ni tak, kot ste si želeli.
- STRELEC 23-11/21-12 :** Tudi vi ste v službi našli svojo motivacijo in zdaj vas je težko ustaviti. Med vikendom raje nabirajte moči, sicer ne boste mogli slediti noremu tempu.
- KOZOROG 22-12/20-1:** Čeprav vam bodo to doma očitali, se danes ne boste mogli odpovedati mislim na službo. Začnite že razlikovati službo od odma.
- VODNAR 21-1/19-2 :** Morda boste morali nekoliko omejiti svoje izhode in čas, ki ga preživljate s prijatelji, da bi lahko izpolnili svoje obveznosti doma.
- RIBI 20-2/20-3 :** Vaša razpoloženja nihajo in danes prav gotovo niste dobra družba. Če se že ne morete osamiti, pa se poskusite kontrolirati in ohranite svoje grenke komentarje zase.

MAMILA / RUSKO-KOLUMBIJSKA ZVEZA

»Narcosi« povezani z rusko mafijo

Zahodnoevropski kriminal je zavohal možnosti Vzhoda

SANKT-PETERBURG - Pred časom so v Rusiji obsirno pisali o tako imenovani cečenski mafiji, ki je po prekinitvi balkanske poti zaradi vojne v nekdanji Jugoslaviji, poskrbela, da so bližnjevzhodna in srednjevzhodna mamila po ozemlju SND začela romati v Evropo. Sedaj pa je vseh presenetila vest, da so v Sankt-Peterburgu prestregli pošiljko kolumbijskega kokaina. Preiskovalci so že ugotovili, da je mamilo iz Kolumbije najprej prispelo na Finsko, od tu po skritih kanalih v Rusijo, kjer naj bi ga prevzela ruska mafija, ali bolje rečeno razne mafije Skupnosti neodvisnih držav. Med ruskimi preiskovalci se širi prepričanje, da so v

rusko mafijo, preiskovalci pa so prepričani, da to zavezništvo iscejo tudi druge zahodne mafije. Baje je tudi sicilski začetnik polagati temelje temu sodelovanju. Zaradi slabe likvidnosti ruske in ostalih mafij iz nekdanje SZ je plačilno sredstvo v glavnem orožje in domaći, srednjeazijski opij. Nič čudnega torej, da so zahodnoevropske policije v skrb, ker je očitno, da nastajajo transnacionalne mafijske organizacije, ki so do skrajnosti prilagodljive in zato izredno nevarne. Da bi bila mera polna, so preiskovalci prepričani, da je predvsem nekdanja Sovjetska zveza postala pralnica zahodnega umazanega denarja.

➤ Stylus 800 je najpametnejši predstavnik druge generacije tiskalnikov s tintnim vbrizgom.

➤ Njegov spomin seže 32 kb nazaj, pri tiskanju v obeh smereh pa si pomaga z logičnim iskanjem.

➤ Razume 14 mednarodnih naborov znakov in 12 kodnih tabel.

➤ V glavi ima vgrajenih 48 šob, ki jim še na misel ne pride, da bi se mašile.

➤ Doseže največjo hitrost 300 znakov na sekundo, prvi aspirin pa potrebuje šele po milijardi znakov.